

حصول السعاداتین

في العمل بالشهادتين

پہ کلمہ طیبہ عمل کول
د دارینو د سعادت سبب دی

أبو یزید عبدالقاهر خراسانی

(حفظه الله)

د کتاب پیژندنه

د کتاب نوم: حصول السعادتین فی العمل بالشهاتین.

د مؤلف نوم: ابویزید عبدالقاهر خراساني حفظه الله

د چاپ کال: ۱۴۳۳ هجري

د چاپ ګڼه: لمړۍ ګڼه

د چاپ تعداد: ۱۰۰۰ عدد

نشر کوونکې اداره: أبطال الاسلام.

لاسته راوړلو ځای: <http://www.abtal.webs.com>

د چاپ حقوق محفوظ دي

حصول السعاداتین

فی العمل بالشهادتین

(پہ کلمہ طیبہ عمل کول

ددارینو د سعادت سبب دی)

تالیف

ابویزید عبدالقاهر خراسانی (حفظہ اللہ)

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله المتفرد بالكمال المتوحد بصفات الجلال واشهد ان لا اله الا الله و
حده لا شريك له تعالى عن الانداد والامثال واشهد ان محمدا عبده ورسوله
الذي فضله ربه لما تميز به من شريف الخصال صلى الله عليه وسلم وعلى اله
وصحبه اهل الاتباع والامثال.

اما بعد!

داچې تلفظ كول په كلمه طيبه او عمل كول د معنى په مقتضى باندې دادين
اسلامي يو اساسي ركن دى. ليكن متاسفانه چې نن جمهور امت مسلمه
ددې نه ناخبره دى بلكه د مقصد ددې كلمې نه ناپوهه دي جمهور امت دا
عقيده لري چې مراد دكلمې طيبې نه صرف نطق كول دي په شهادتينو باندې
فقط نه دهغې پيژندل او نه په هغې عمل كول او بعضې خو يې دمعى
تحريف هم كوي. ددې وجې كلمه طيبه بغير د خپلو شروطو او عمل او
پيژندلو نه كومه فايده نه لري هسې خو مونږ الحمدلله په خپل كتاب
الكواشف الجلية كې د كلمې شرايط او نواقض ذكر كړي خو چونكه ددې
مسئله وضاحت او مزيد بيان لازم وو نو ما وغوښتل چې دامسئله پوره بيان
او واضح شي ددې لپاره چې عام مسلمانان او خاصا علماء ترې نه مستفيد
شي او زموږ دپاره د گناهونو د بخښلو ذريعه شي.

اول بحث

صرف په خوله كلمه طيبه ويلو سره شخص نه مسلمانيري

دا چې زمونږ اصلي موضوع په دې رساله کې داده چې په خوله كلمه طيبه ويل بغير د شرايطو او مقتضاتو او عمل نه كومه فايده نه لري او نه شخص په هغې سره مسلمان گرځي. چې په دې باندې د امت اجماع هم ده.

اول: اجماع الامة: دا اجماع ډيرو علماوو ذكر كړيده چې يو دهغې نه د فتح المجيد شرح د كتاب التوحيد مصنف دې. دى وايي:

وقد اجمع العلماء على ان من قال لاله الا الله ولم يعتقد معناها ولم يعمل بمقتضاها انه يقاتل حتى يعمل بمادلت عليه من النفي والاثبات. قال الخطابي: قوله صلى الله عليه وسلم: امرت ان اقاتل الناس حتى يشهد ان لا اله الا الله. (الحديث) معلوم ان المراد بهذا اهل عبادة الاوثان دون اهل الكتاب بانهم يقولون لا اله الا الله ثم يقاتلون ولا يرفع عنهم السيف اه. وقال القاضي عياض: اختصاصه عصمة المال والنفس بمن قال لاله الا الله تعبير عن الاجابة الى الايمان وان المراد بذلك مشركوا العرب واهل الاوثان فاما غيرهم ممن يقر بالتوحيد فلا يكتفي في عصمته بقول لا اله الا الله اذا يقولها في كفره اه. فتح المجيد ص ١٣٥ وانظر ايضا الشفاء ج ٢ ص ٥٣٨.

ترجمه: علماوو د امت په دې اجماع ده چې چا **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** وويله او د معنى او د عمل نه يې خبر نه وو کومه چې د کلمې تقاضا ده نو دده سره به جهاد کيږي. تر دې چې دى پرې عمل وکړي په هغه څه چې کلمه پرې دلالت کوي د نفي او اثبات نه. امام خطابي وايي: دا قول د رسول الله صلى الله عليه وسلم دى چې هغه فرمايي: ماته امر شوى دى چې زه جهاد وکړم د خلکو سره تر دې چې دوې **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** ووايي. ددې مراد دادى چې مراد ترينه د بتانو عبادت کوونکي دي نه اهل کتاب ځکه دوې کلمه ويله خو عمل يې په مقتضا ورله نه کولو خو بيا هم د هغوې سره جهاد کيدای شو او نه ترينه توره اوچتولى شوه.

۱- امام قاضي عياض وايي: دې حديث کې رسول الله صلى الله عليه وسلم چې د مال او نفس بچ کول د کلمې د ويلو پورې وتړلو ددې دامعنى ده چې چا ايمان راوړلو يعنى کلمه يې په شرايطو او مقتضا سره وويله او مراد په دې سره د عربو مشرکين او بت پرستان دي. هر چې غير ددې نه دي کوم چې په توحيد اقرار کوي نو د هغوې دپاره صرف په خوله ويل د کلمې د هغوې د مال او نفس د بچ کولو سبب نه گرځي. ځکه بغير د عمل او مقتضا نه کلمه ويل لکه په کفر کې کلمه ويل دي اهـ.

۲- امام نووي رحمه الله وايي: لابد مع هذا من الايمان بجميع ما جاء به الرسول كما جاء في الرواية ويؤمنوا بي و بما جئت. (شرح مسلم ج ۱ ص ۲۱۲).

ترجمه: يعنې د کلمې ويلو نه بعد لابي د ده د ايمان نه په ټولو هغه شيانو چې رسول الله صلى الله عليه وسلم پرې راغلی وي لکه په بل روايت کې راځي چې دوي ايمان راوړي په ما او په هغه شيانو چې ما راوړي دي يعنې دين اسلام دی.

۳- **د شيخ الاسلام ابن تيميه رحمه الله** نه چې کله پوښتنه وشوه: لما سئل عن قتال التتار فقال: كل طائفة ممتنعة عن التزام شرائع الاسلام الظاهرة من هؤلاء القوم او غيرهم فانه يجب قتالهم حتى يلتزموا شرائعه وان كانوا مع ذلك ناطقين بالشهادتين وملتزمين بعض شرائعه كما قاتل ابوبكر الصديق رضي الله عنه والصحابه مانعي الزكوة وعلى هذا اتفق الفقهاء بعدهم: فايما طائفة امتنعت عن بعض الصلوات المفروضات او الصيام او الحج او التزام تحريم الدماء او الاموال او الخمر او الميسر او نكاح ذوات المحارم او التزام جهاد الكفار او غير ذلك من التزام واجبات الدين و محرماته التي لا عذر لاحد في جحودها او تركها التي يكفر الواحد بجحودها فان الطائفة الممتنعة تقاتل عليها وان كانت مقرة بها و هداما لا اعلم فيه خلافا بين العلماء اهـ. مجموع الفتاوى ج ۲۸ ص ۵۰۲.

ترجمه: دشيخ الاسلام ابن تيميه نه دتاتاريانو سره د جهاد کولو پوښتنه وشوه. (چې هغوې کلمه ويله او په بعضو شرائعو د اسلام هم پابند وو) شيخ الاسلام ورته وويل: هر هغه ډله چې طاقت لرونکي وي او خلک د ظاهري اسلام نفاذ ته نه پريږدي (لکه موجوده طاغوتي حکومتونه لکه د سعودي، پاکستان، افغانستان او نور تش په نوم اسلامي حکومتونه). نو يقينا دداسې خلکو او حکومتونو سره بيا جهاد واجب دی. تر هغې پورې چې دوي د اسلام

د احكامو پابند شي اگر كه دوي كلمه هم وايي او بعضي احكام د اسلام هم مني خو جهاد به ورسره كيدى شي لكه ابوبكر صديق او صحابه كرامو رضي الله عنهم چې د مانعينو د زكاة سره جهاد وكړو (اگر كه هغوې هم د مونځ، روژې، حج او نور شعايرو د اسلام پابند وو). او په همدې خبره د فقهاوو اتفاق دې وروسته د ابوبكر صديق رضي الله عنه نه.

پس هر هغه ډله چې هغه منع كوونكي وي د بعضي مونځونو كوم چې فرض دي. (مراد دمنع كولو نه د مونځ په پرېښودلو كوم شرعي سزا نه وركول يا په نورو محرماتو حدود نه نافذ كول دي. ځكه منع خو د مونځ نه نن وخت كفار هم نه كوي). يا د فرض روژې يا حج يا د قتل د حرمت التزام نه كوي يا د مالونو يا د شرابو يا جوارۍ يا د محارموسره د نكاح كولو ددې شيانو د حراموالي پابندي هم نه كوي يا د كافرانو سره د جهاد كولو پابندي نه كوي يا نوې ددين لوازمات او واجبات نو دداسې خلكو او حكومتونو سره به جهاد كيدى شي. چې په دغه محرماتو كې هيچ چاته عذر نه شي كيدى. او يا په پرېښودلو ددغو شيانو سره عذر نه شي قبليدلى.

پس هر هغه ډله چې منع كوونكي وي ددغه شيانو ددوي سره به قتال كيدى شي اگر كه اقرار كوونكي وي ددغه شيانو په دې كې زه خلاف د علماوو په مينځ كې نه وينم اه.

٤- **حديث د مسلم كې راځي:** من قال لاَ إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وكفر بما يعبد من دون الله حرم ماله ودمه وحسابه على الله عز وجل (صحيح. مسلم ٢٣، مسند احمد عن والد ابى مالك الاشجعي. صحيح الجامع. ٢٤٣٨).

ترجمه: یعنی چاچی لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وویلہ او کفری وکړو په هغه څه چې عبادت یی کیدی شي بغیر د الله نه نو مال او وینه یی حرامه کړی شوه. امام **عبدالرحمن بن حسن بن محمد بن عبدالوهاب المتوفی ۱۲۸۵ هـ** وایی: اعلم ان النبي صلى الله عليه وسلم علق عصمة المال والدم في هذا الحديث بامرین. الاول: قول لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عن علم ویقین کما هو مقید فی غیرما حدیث. والثاني: الکفر بما یعبد من دون الله فلم یکتف باللفظ المجرد عن المعنى بل لابد من قولها والعمل بها قلت وفيه معنى فمن یکفر بالطاغوت و یؤمن بالله الخ. قال المصنف: (محمد بن عبدالوهاب) و هذا من اعظم ما یبین معنى لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فانه لم يجعل التلفظ بها عاصما للدم والمال بل ولا معرفة معناها مع لفظها بل ولا الاقرار بذلك بل ولا كونه لا يدعو الا الله وحده لا شریک له بل لا یحرم ماله و دمه حتى یضيف الى ذلك الکفر بالطاغوت و بما یعبد من دون الله فان شک او توقف لم یحرم ماله ودمه. اهـ. فلا یصح قولها بدون هذه الخمس التي ذكرها المصنف. قال الله تعالى: ﴿وَقَنَلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ (النفال: ۳۹). وقال تعالى: ﴿فَأَقْضُوا الْغُرُوبَ وَاجْتَنِبُوا الرِّبَا أُولَئِكَ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ صَاحِبَةٌ بِمَن يَعْبُدُونَ﴾ (البقره: ۲۷۵). واما قوله تعالى: ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ (النفال: ۳۹). واما قوله تعالى: ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ (النفال: ۳۹). واما قوله تعالى: ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ (النفال: ۳۹).

امر بقتالهم حتى يتوبوا من الشرك و يخلصوا اعمالهم لله تعالى و يقيموا الصلاة و يؤتوا الزكوة فان ابوا عن ذلك او بعضه قتلوا اجماعا. اهـ. (فتح المجید ص ۱۳۵).

ترجمه: پوه شه په تحقيق سره نبي صلى الله عليه وسلم د مال او وينې بچ کيدل معلق کړيدي په دې حديث کې په دوه کارونو پورې. اول چې لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ويل به په علم اويقين سره وي. لکه چې دا قیدونه په ډيرو احاديثو کې ذکر شوي دي. دوهم کفر کول په ما يعبد من دون الله باندې. پس رسول الله صلى الله عليه وسلم صرف د کلمې د الفاظو په ويلو کفايت ونه کړلو چې معنی ونه لري بلکه په کلمه کې لاندې ده د قول نه (الفاظ يي ويل) او په هغې عمل کول. زه وایم په دې کې معنی د دې آیت ده چې ﴿فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى﴾ البقرة: ۲۵۶.

امام محمد بن عبدالوهاب وايي: دا حديث د لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ معنی په اوچت شان سره بيانوي ځکه رسول الله صلى الله عليه وسلم صرف تلفظ په لا اله الا الله باندې بچ کوونکی د وينې او مال ونه گرځو بلکه دې سره يي معرفت د معنی د لا اله الا الله سره د لفظ هم شرط و گرځولو. بلکه اقرار يي هم شرط و گرځولو او ورسره به شرک هم نه کوي بلکه وينې او مال تر هغې نه شي حراميدی چې دې کلمې سره کفر بالطاغوت يو ځای نه شي. که په دې شروطو کې چا شک وکړو او يا يي چپ والی اختيارکړو نو مال او وينه يي نه حرامیږي. پس د کلمې ويل نه صحيح کيږي بغير د دې پنځو شروطو نه کوم چې مصنف ذکر کړيدي. (بلکه څلور شرطونه يي نور هم دې چې ذکر يي راروان دی).

الله تعالی فرمايي: دې کافرانو سره جنگ وکړئ ترڅو چې شرک پاتې نه شي او دين خاص ټول الله لره شي. او بل ځای کې فرمايي: دا مشرکين وژئ کوم

خاي کي چي ومومي او ويی نيسي او راگيري يي کړي او کيني دوي ته په هره مورچه کي که دوي توبه وويستله او مونځ بهي قائم کړو او زکات يي ورکړو نو بيا يي لاره خوشي کړي يعنې پريږدي. الله تعالى امر د کفارو سره په قتل کړيدي تر دې چي دوي د شرک نه توبه وباسي او اعمال خالص الله لره کړي او مونځونو وکړي او زکاتونه ورکړي. که ددې نه يي انکار وکړو او يا يي د بعضو شروطو نه انکار وکړو نو په اجماع به ددوي سره قتل کيدي شي. اهـ.

هـ- **امام ابن حجر العسقلاني رحمه الله** ددې حديث لاندې ليکي: امرت ان اقاتل الناس حتى يشهدوا ان لا اله الا الله الخ. وفيه منع قتل من قال لا اله الا الله ولو لم يزد عليها وهو كذلك لكن هل يصير بذلك مسلما؟ الراجح لا. بل يجب الكف عن قتله حتى يختبر. فان شهد بالرسالة و التزام احكام الاسلام حكم باسلامه والى ذلك الاشارة بالاستثناء بقوله الابحق الاسلام. اهـ. (فتح الباري ج ١٢ ص ٣٤٢ رقم الحديث ٢٩٢٤).

ترجمه: دې حديث کي منع راغلي ده د قتل کولو د هغه چا نه چي لا اله الا الله يي ويلې وي اگر که نور څه يي پرې اضافه کړي نه وي. لکن آيا دې صرف په دې مجرد تلفظ د کلمې سره مسلمان کيدي شي؟ راجح داده چي نه شي مسلمان کيدي. بلکه دده د قتل نه به لاس نيولی شي تر څو چي په ده امتحان وشي. که په رسالت يي گواهي وکړه او د اسلام د احکامو پابندي يي وکړه نو د اسلام حکم به پرې کيدي شي. او دې ته اشاره کړيده رسول الله صلى الله عليه وسلم په دې قول چي وینه او مال به يي په ويلو د لا اله الا الله سره بچ وي.

مگریه حق د اسلام. چي هغه يا خو ناقض دی د نواقضو نه يا زنا د محصن او يا قتل د معصوم دی.

٦- امام عبداللطيف آل الشيخ وايي: فمن جعل الاسلام هو الاثيان باحد المباني الاسلام فقط مع ترك التزام توحيد الله و البراءة امن الشرك فهو اجهل الناس و اضلهم. اهـ. (مصباح الظلام ص ٣٢٨).

ترجمه: هر هغه څوک چي اسلام صرف راتگ په يو بناء د اسلام باندې گرځوي سره د پريښودلو د التزام د الله د توحيد نه او د شرک نه د براءت نه وروسته نو دی د ټولو جاهلانو نه زيات جاهل او گمراه دی.

٧- امام شوکاني رحمه الله وايي: اجماع المسلمين على ان هذه الاحاديث التي جاءت فيها من قال لا إله إلا الله دخل الجنة، هذه الاحاديث مقيدة بعدم المانع ولهذا اولها السلف فحكي عن جماعة منهم: ابن المسيب ان هذا كان قبل نزول الفرائض و الامر والنهي و حكي النووي عن بعضهم انه قال هي مجملة تحتاج الى شرح. ومعناه: من قال الكلمة وادى حقها وفريضةها قال: وهذا قول الحسن البصري، وقال البخاري: ان ذلك لمن قالها عند الندم والتوبة ومات على ذلك. ذكره في كتاب اللباس. اهـ. (نيل الاطوار ج ١ ص ٣٢٧).

ترجمه: د مسلمانانو په دې اجماع او اتفاق دی چي دا قسم احاديث ټول مقيد دي په دې سره چي بغير د قيوداتو نه مانع د مال او د وينې د عصمت نه گرځي. د دې وجي نه سلفو د دې احاديثو تاويل کړيدی او د بعضو نه حکايت

شويدی چې په هغوي کې سعيد ابن المسيب هم دی. دی وايي چې دا قسم احاديث رسول الله صلى الله عليه وسلم ذکر کړي وو مخکې له دې نه چې فرائض، اوامر او نواهي نازل شوي نه وو. امام نووي د بعضو نه دا هم حکايت کړيدی چې دا قسم احاديث مجمل دي چې شرحې ته محتاج دي. معنی يې داده چې چا دا کلمه وويله او ددې حق او فرائض يې اداء کړل نو جنت ته به ځي. او دا قول د حسن بصري دی. امام بخاري وايي چې دا قسم احاديث د هغه چا دپاره دي چې په شرک او کفر پښيमानه شي او توبه ترينه وباسه او کلمه ووايي او بيا ورپسې قريب وفات شي. دا يې په کتاب اللباس کې ذکر کړي دي.

۸- د امام شوکاني نه پوښتنه وشوه: ما حکم الاعراب سكان البادية الذين لا يفعلون شيئاً من الشرعيات الا مجرد التكلم بالشهادتين هل هم كفار ام لا؟ و هل على المسلمين غزوهم ام لا؟ قال: من كان تاركا لاركان الاسلام و جميع فرائضه و رافضا لما يجب عليه من ذلك من الاقوال و الافعال ولم يكن لديه الا مجرد التكلم بالشهادتين. فلا شك ولا ريب ان هذا كافر شديد الكفر حلال الدم. وصيانة الاموال انما تكون بالقيام باركان الاسلام. اهـ. (ارشاد السائل الى دلالة المسائل ص ۴۳ ضمن مجموعة الرسائل السلفية).

ترجمه: څه دی حکم د هغه باندې چيانو چې په باندو کې اوسېږي او د شرعي کارونو نه هيڅ شی نه کوي مگر صرف په خوله کلمه وايي آيا دوي کفار دي که نه؟ په مسلمانانو باندې ددوي غزا فرض ده که نه؟

امام شوکانی جواب ورکړو: هغه څوک چې پریښودونکی وي د اسلام د ارکانو نه دیو رکن او د ټولو فرائضو او دهغه افعالو او اقوالو هم پریښودونکی وي کوم چې په ده واجب دي او نور دده سره څه نه وي سوا دکلمې ویلو نه په خوله باندې. نو هیڅ شک نشته چې داسې شخص کافر دی په سخت کفر سره. وینه یې هم حلاله ده. او د مالونو بچوالی راځي په عمل کولو په ارکانو د اسلام باندې. اه.

۹- شیخ حمد بن ناصر بن عثمان آل معمر رح وایي: قال علماءنا: اذا قال

الکافر لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فقد شرع في العاصم لدمه فيجب الكف عنه فان تم ذلك تحققت العصمة و الا بطلت ويكون النبي صلى الله عليه وسلم قد قال كل حديث في وقت. فقال: امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الخ. ليعلم المسلمون ان الكافر المحارب اذا قالها كف عنه و صار دمه وماله معصوما ثم بين في الحديث الاخر ان القتال ممدود الى الشهادتين والعبادتين. فقال: امرت ان اقاتل الناس حتى يشهدوا ان لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وان محمدا رسول الله و يقيموا الصلوة ويؤتوا الزكاة، فبين ان تمام العصمة و كمالها انما يحصل بذلك، ولان لاتقع الشبهة بان مجرد الاقرار يعصم على الدوام. اه. (الفواكه العذاب في الرد على من لم يحكم السنة والكتاب ص ۲۷).

ترجمه: زموږ علماء وایي: کافر چې کله لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ووايي نو وینه یې په دې سره بچ شوه نو د هغه د قتل نه به ځان ساتلی شي. که دا کلمه یې تمامه کړه

(په شروطو سره) نو دغه د وینې بچ کیدل یې همیشه متحقق شو، او که تمامه بې نه کړه نو بیا یې وینه حلاله او کلمه یې باطله ده. رسول الله صلی الله علیه وسلم هر حدیث په خپل وخت سره ویلی دی. لکه یو وخت کې وایي: ماته امر شوی دی چې د خلکو سره قتال وکړم تر دې چې دوې لَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ووايي. ددې دپاره چې مسلمانان په دې پوه شي چې محارب کافر چې کله کلمه ووايي نو دی به نه شي قتلیدی او دده وینه او مال بچ شو. خو په بل حدیث کې بیا رسول الله صلی الله علیه وسلم دغه قتال اوږد کړود شهادتینو او دوه نورو عباداتو پورې. پس وایي: ماته امر کړی شویدی چې زه د خلکو سره قتال وکړم تر دې چې دوې کلمه توحید ووايي او پابندې د مونځ وکړي او زکاتونه ورکړي. پس رسول الله صلی الله علیه وسلم بیان کړه چې تمام بچوالی او پوره بچ کیدل په دې دواړو سره حاصلیږي. (په شهادتینو او مونځ او زکات سره). ددې د وجې نه چې دا شبهه واقع نه شي چې صرف په خوله کلمه ویل به د وینې همیشه بچ کوونکی وي.

۱۰- امام محمد بن عبدالوهاب رحمه الله وایي: ولهم شبهة أخرى: يقولون ان النبي صلى الله عليه وسلم انكر على اسامة قتل من قال لَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ. وكذلك قول صلى الله عليه وسلم: امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ. و احاديث اخرى في الكف عنم قالها. ومراد هؤلاء الجهلة: ان من قالها لا يكفر ولا يقتل ولو فعل ما فعل. فاما حديث اسامة فانه قتل رجلا ادعى الاسلام بسبب انه ظن ما ادعاه الا خوفا على دمه وماله. والرجل اذا اظهر الاسلام وجب الكف عنه حتى يتبين ما يخالف ذلك فان تبين منه بعد ذلك

ما يخالف الاسلام قتل. لقوله تعالى: فتبينوا - ولو كان لا يقتل اذا قالها لم يكن للتثبت معنى وكذلك الحديث الاخر وامثاله معناه ما ذكرناه ان من اظهر الاسلام والتوحيد و جب الكف عنه الا ان تبين منه ما يناقض ذلك. اهـ.
(كشف الشبهات ضمن مجموعة التوحيد ج ١ ص ١٠٨).

ترجمه: ددوي يو بله شهبه ده. دوي وايي: رسول الله صلى الله عليه وسلم په اسامه باندې انکار وکړو کله چې هغه کلمه وويله. همدارنگه رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: ماته امر شويدي چې خلکو سره قتال وکړم تردې چې لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ووايي. او نور داسې احاديث چې په هغې کې د هغه چا دقتل نه منع راغلې وي چې کلمه يې ويلې وي. او مراد ددې جاهلانو دادی: چې چا کلمه وويله گويا هغه نه کافر کېږي او نه به قتلولى شي. اگر که دی کوم کار کوي ودې کړي.

هر چې حديث د اسامه دی، نو ده يو شخص قتل کړو چې داسلام دعوه يې کړې وه خو اسامه دا گمان وکړو چې دا کلمه يې د ځان او د مال د بچ کيدو په خاطر ويله ده. يو سړی که چرته اسلام ظاهر کړي نو د هغې د قتل نه به ځان ساتلی شي مگر چې د هغه نه هغه څه ظاهر شي چې د اسلام مخالف وي (نواقض الايمان). نو که ترينه صادر شو دی به قتلولى شي ځکه الله تعالى فرمايي: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَيَبُوا﴾ النساء: ٩٤ يعنې تاسو تبين وکړئ. پس آيت دليل دی په دې چې واجب دي ځان ساتل دداسې شخص د قتل نه او واجب دی تثبيت نو که ظاهر شو دده نه وروسته هغه څه چې د اسلام مخالف وي دی به قتلولى شي. د وجې ددې قول د الله تعالى نه

چې (فتبينوا) دی. که چیرته دده قتل جائز نه وی نو بیا د تبیین او تثبیت څه معنی؟ همدارنگه بل حدیث او د هغې په شان نور معنی یې مونږ ذکر کړه هغه دا چې څوک اسلام او توحید ظاهر کړي نو ځان به ترې ساتلی شي د هغه د قتل نه، مگر که ښکاره شو د ده نه هغه څه چې د توحید ناقض وو (نوبیا به قتلولی شي).

۱۱- **امام عبداللطیف وایي:** و جميع ماتقدم من الاعتراضات بناء على معتقد باطل وهو ان من تفوه بالشهادتين لا يضره ذنب ولا يخل بايمانه ولا ينقض اسلامه شرك ولا تجهم ولا القول بالاتحاد والحلول ولا غير ذلك من المكفرات حتى المباني لا تعتبر عند هؤلاء الضلال في الحقيقة كما هو نص قولهم و معرفة هذا القول و تصوره يكفي في بطلانه عند من عرف الاسلام اهـ. (مصباح الظلام ص ۲۱۴)

ترجمه: مخکې چې کوم اعتراضات ذکر شو دا په یو باطله عقیده بناء دي او هغه دا چې دوې وایي چې چا لآ إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ صرف په خوله وویل نو هیڅ گناه ورته ضرر نه رسوي او نه یې په ایمان کې خلل راتلی شي. او دده اسلام شرک او جهمیت هم نه شي ماتولی. او نه یې د حلولیت او اتحاد عقیده. او نه یې نور نواقض د ایمان ماتولی شي. تر دې چې دداسې خلکو په نیز د اسلام ښاگانې هم معتبرې نه دي په حقیقت کې. لکه چې دا د دوې وینا ده. لکن دداسې خبرو پیژندل او تصور کول د هغه چا په نیز چې اسلام پیژني باطلوالی یې کافي دی.

۱۲- شیخ الاسلام ابن تیمیة رحمہ اللہ وایي: وقد اتفق المسلمون علی ان من لم یات بالشهادتین فهو کافر واما الاعمال الاربعة فاختلفوا فی تکفیر تارکها ونحن اذا قلنا: اهل السنة والجماعة متفقون علی انه لا یکفر بالذنب فانما نرید به المعاصي کالزنا وشرب الخمر واما هذه المباني ففي تکفیر تارکها نزاع مشهور وعن احمد فی احدى الروایات عنه انه یکفر من ترک واحده منها وهو اختیا رابی بکر و طائفة من اصحاب مالک کابی حبیب. اهـ. (مجموع الفتاوی ج ۷ ص ۳۰۲).

ترجمہ: د مسلمانانو په دې اتفاق دی چې چا په شهادتینو راتگ ونه کړو نو دی کافر دی. هر چې اعمال (ارکان اربعة) خلوردي. نو د هغې په کفر د پریښودونکو کې اختلاف دی. او مونږ چې کله وایو چې اهل سنت والجماعت په دې متفق دي چې په گناه (غیر مکفره) باندې شخص نه کافر کیږي نو زموږ مراد هغه گناهونه وي چې هغه غیر مکفره دي لکه زنا او شراب څکل دي. او هر چې دغه څلور ارکان د اسلام دي نو د هغې د پریښودونکو په کفر کې مشهور اختلاف دی. د احمد نه په یو روایت کې دي: چې چایو رکن ددغې خلورونه (مونځ، روژه، حج، زکات) پریښودو نو دی کافر دی. او دا اختیار دی د ابوبکر او یوې ډلې د ملگرو دامام مالک لکه ابو حبیب. اهـ.

۱۳- مشهور معاصر عالم امام ابو محمد مقدسي فرمایي: فالامر بعد اكمال الشريعة كما روى البخاري عن وهب بن منبه انه قيل له: اليس مفتاح الجنة لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قال بلى ولكن ليس مفتاح الاوله اسنان فان جئت بمفتاح له

اسنان فتح لك وان لالم يفتح لك صحيح البخاري في كتاب الايمان معلقا واسناده صحيح. المشكوة (٤٣). فلا اله الا الله لها لوازمات و مقتضيات و نواقض و مبطلات فان اتى بلوازمها و اجتنب نواقضها استمرت العصمة التي دخلها بمجرد الاقرار وان اتى بناقض انقطعت ولم تنفعه الكلمة المجردة بعد ذلك. ولهذا و امثاله يفهم معنى انكار النبي عليه السلام على اسامة انه لما قتل رجلا بعد ان نطق بكلمة التوحيد و قوله صلى الله عليه وسلم : اقتلته بعد ان قال لا إلهَ إِلَّا اللَّهُ فتلفظه بها اظهار لدخول في الاسلام فيعامل بها و بما تستلزمه من عصمة حتى يصدر منه ناقض يقطع تلك العصمة وانما انكر النبي صلى الله عليه وسلم على اسامة قتله بانه قالها تقية مخافة السيف وما يدرية لعله صادق سيجتنب نواقضها ويلتزم مقتضياتها و حقوقها بعد ذلك فلا اله الا الله مفتاح الدخول الى الاسلام يعصم بها دم الداخل ابتداء ثم لا يدوم اسلامه ولا تستمر عصمته بعد ذلك الا بالتزام شروط ذلك المفتاح واجتناب نواقضه. اذا الدخول شيء و دوام صحته بعد ذلك واستمرارها وعدم انتقاضه شيء اخر. اهـ. (امتناع النظر في كشف شبهات مرجئة العصر ص ٥٨).

ترجمه: د شريعت د تماميدو نه وروسته ددغه احاديثو تاويل هماغسي دي لکه چي امام بخاري د وهب بن منبه نه نقل کړيدي. هغه ته وويل شو چي آيا د جنت کنجې لا إلهَ إِلَّا اللَّهُ نه ده؟ هغه وويل ولي نه لکن د هرې کنجې دپاره دوه غابونونه دي که ديو غابن په کنجۍ سره دې راتگ وکړو نو جنت به درته نه خلاصیږي. او که ددوه غابونو والا کنجۍ سره دې راتگ وکړو نو جنت به

درته خلاص کړی شي. پس د لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دپاره لوازمات مقتضاگانې، ماتوونکي او باطلوونکي شته دی. که چا راتگ د هغې په لوازماتو سره وکړو او د نواقضو نه یې ځان وساتلو نو دغه بچ کیدل د وینې او مال به همیشه باقي وي. کوم چې په مجرد تلفظ سره راغلی وو او که یو ناقض دده نه صادر شو نو دغه عصمت یعنی بچ کیدل بیا قطع شو او په خوله کلمه ویل کومه فایده نه ورکوي ددې نه وروسته.

ددې او ددې په شان د نورو احادیثو هم داتاویل دی او ترینه داهم معلومه شوه چې در رسول الله انکار په اسامه چې کله هغه یو شخص قتل کړو چې کلمه یې ویله وه او رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې تا داشخص قتل کړو وروسته ددې نه چې ده کلمه ویله وه. نو ددغه شخص تلفظ په کلمه داسبب شو ددخول په اسلام کې. نو دده سره معامله کیدی دکلې طیبې په مقتضاتو او لوازماتو سره تر دې چې دده نه یو ناقض صادر شي نو بیا به عصمت د مال او وینې قطع وي. اورسول الله چې کوم انکار په اسامه وکړو هغه دا چې اسامه ته دا پته نه وه چې کیدی شي دغه شخص په کلمه ویلو کې ریشتمینی وو، د نواقضو نه یې ځان ساتلی وی او د هغې حقوق، مقتضیات او لوازمات یې ددې نه وروستو پوره کړي وی. پس لا اله الا الله اسلام ته دداخلیدو دپاره کنجی ده چې ابتداء کې به دداخلیدونکي وینه بچ کوي خو اسلام یې همیشه صرف په ویلو سره نه شي پاتې کیدی او نه یې بچ کیدل د وینې همیشه پاتې کیدی شي البته اسلام او عصمت دوینې همیشه په التزام د شروطو او په عدم نواقض د نواقضو د اسلام سره راځي. ځکه دداخلیدل په

اسلام کې یو شی دی او همیشوالی د صحت د اسلام او عدم نواقض د هغې دا بیل شی دی.

خلاصه: د مذکوره نصوصو او اقوالو د علماو د امت نه د معلومه شوه چې

مراد د هغه احادیثو نه چې په هغې کې راغلي دي: من قال لا إله إلا الله دخل الجنة. نو دا ټول عمومات دي او داقسم احادیث مقید دي په نورو احادیثو کې په خپلو شروطو او لوازماتو او مقتضاتو سره چې دا به په خپلو شروطو سره سبب د نجات د اور نه گرځي او داخليدو د جنت ته. او په انتفاء د دغه شروطو او قیوداتو سره کلمه د دخول د جنت نه مانع گرځي. ددې وجې نه **حسن بصري فرزدق ته وویل** کله چې فرزدق خپله ښځه دفن کوله: ما

اعدت لهذا اليوم؟ قال: شهادة ان لا إله إلا الله منذ سبعين سنة. قال الحسن: نعم العدة لكن لئلا اله الا الله شروطا. و قيل للحسن البصري: ان ناسا يقولون من قال لا إله إلا الله دخل الجنة. فقال: من قال لا اله الا الله فادی حقها و فرضها دخل الجنة. اهـ (معارج القبول ج ۱ ص ۴۲۰).

ترجمه: یعنې ای فرزدقه! ددې ورځې دپاره دې څه تیار کړيدي؟ هغه وویل: د اویا کالو نه مې کلمه طیبه ویلې ده. حسن بصري وویل: دا ښه توبنه ده ولې د کلمې طیبې د پاره شروط دي او حسن بصري ته وویل شو: بعضې خلک وایي چې چا کلمه وویلې جنت ته به ځي؟ نو هغه وویل چې چا کلمه وویلې او د هغې حق او فرائض یې اداء کړل جنت ته به ځي.

دويم بحث دکلمې طبيې شرطونه

شيخ الاسلام محمد بن عبدالوهاب وايي: لان لَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قيدت في الاحاديث بقيود ثقال بالعلم والاخلاص والصدق واليقين، وعدم الشك. فلا يكون المرء موحدًا الا باجتماع هذا كله واعتقاده وقبوله ومحبه و المعادات فيه والموالاة اهـ. (مجموعة التوحيد ج ١ ص ٥٠).

ترجمه: يقينا لَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ در رسول الله صلى الله عليه وسلم په احاديثو کې په ډيرو درنو قيوداتو سره مقيده ده لکه علم، اخلاص، صدق، يقين او شک نه کول. پس سړی موحد کيدی نه شي مگر چې دده په کلمه کې دغه ټول شرطونه جمع شوي نه وي. او دهغې عقیده لري او دهغې قبولول د هغې سره محبت کول د هغې دپاره دشمني او دوستي کول.

دکلمې طبيې اول شرط

العلم (معنی يادول)

دمعنی د يادولو دا مقصد دی چې دهغې په نفي او اثبات ځان پوه کړي. چې نفي يي لاله او اثبات يي الا الله دی. او همدا الله تعالی بيان کړی دی په دی آيت کې: ﴿فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمَرْ بِاللَّهِ..... الخ﴾ البقرة: ٢٥٦. نوهر هغه څوک چې دادواړه (نفي او اثبات چې د کلمې طبيې ارکان دي په خپله

کلمه کې جمع نه کړي نو په العروة الوثقى باندې یې تمسک ونه کړو. او چې په العروة الوثقى باندې څوک تمسک ونه کړي نو دی هالک دی د هالکینو نه او د موحدینو څخه نه دی بلکه د مشرکانو او کافرانو په شمار کې دی. نو ایمان بغیر د کفر بالطاغوت نه داسې ایمان دی لکه ایمان دقریشو په الله باندې. ځکه هغوې هم په خپلو طواغیتو کفر ونه کړو نو دغه ایمان دهغوې وینه او مالونه بچ نه کړ تر څو چې براءت او کفر په طواغیتو ونه کړل شي. ځکه ډېر د ایمان د کفر او شرک سره فایده نه ورکوي. نه د دنیا په احکامو او نه په آخرت کې. الله تعالی فرمایي: ﴿وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ﴾ یوسف: ۱۰۶. یعنې اکثر ددوې نه ایمان نه راوړي مگر چې دوې مشرکین وي. نوهر هغه څوک چې ددې کلمې طیبې په معنی پوه نه وي فایده نه ورکوي. دلایل یې دادي:

۱- **دلیل:** قَالَ تَعَالَى: ﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ محمد: ۱۹

ترجمه: پس پوه شه چې نشته حق دار د بندګۍ سوا دالله نه.

۲- **دلیل:** قَالَ تَعَالَى: ﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ آل عمران: ۱۸

ترجمه: بیان کړی دی الله تعالی چې نشته حق دار د بندګۍ سوا دهغه نه او ملائکو او علم والاو. کلک دي په انصاف نشته حاجت پوره کوونکي سوا د الله تعالی نه. زور و دی او حکمتونو والادی.

٣- دليل: قَالَ تَعَالَى: ﴿إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ (٨٦) الزخرف: ٨٦

ترجمه: مگر هغه څوک چې گواهي ورکړي (معنی يې ياده وي) د لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وهم يعلمون او دوي پوهيږي په خپلو زړونو سره په نطق د هغه څه چې په ژبه يې کوي. (معارج القبول ج ١ ص ٤٠٩).

٤- دليل: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: من مات وهو يعلم انه لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دخل الجنة. اهـ. (صحيح مسلم رقم الحديث ٢٨، مسند احمد عن عثمان، صحيح الجامع رقم الحديث ٢٥٥٢).

ترجمه: يعنې څوک چې وفات شو او حال دا چې دی پوه وو په دې چې نشته حق دار د بندگۍ سوا د الله تعالى نه نو جنت ته به داخل شي.

٥- دليل: الشيخ ولي الله کابلگرامي رحمه الله وايي: ولا يمكن موافقتها الا بعد العلم بمرادها. فاعلم انه لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ. فالعلم قبل العمل فاذا ظهر منه قول او عمل ينافي الاسلام فهو كافر حتما وهكذا اي كافر كل من كان يقول او يفعل ما يدل دلالة ظاهرة على كفره وان كان يصرح بالايمان ومن انكر شيئا من شرائع الاسلام فقد ابطل لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ومعناه يصير مرتدا فيقتل ان لم يسلم و مجرد الاتيان بلفظ الشهادة من غير علم بمعناها ولا عمل بمقتضاها لا يكون به المكلف مسلما بل هو حجة على ابن آدم خلا فالمن زعم ان الايمان مجرد الاقرار بالكرامية و مجرد التصديق كالجهمية. اهـ. (اعلام الاعلام بمفهوم الدين الاسلام ص ٢٢٨-٢٢٩).

ترجمه: ممکن نه دی موافقت دکلمې د خپلې مقتضا سره مگر وروستو د علم نه په مراد دهغې پس پوه شه چې حق دار د بندگۍ د الله نه بل څوک نشته . پس علم د عمل نه مخکې دی . پس هر کله چې دیو شخص نه قول یا عمل د اسلام منافي ظاهر شو نو دی حتمي کافر دی . همدارنگه کافر دی هغه څوک چې قول او فعل يي ظاهر په کفر دده دلالت وکړي اگر که دی ځان ته مسلمان وايي خو دی کافر دی . او هغه څوک چې داسلام د احکامو نه د معمولي شي نه انکار وکړي نو ده لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ باطله کړه معنی يي داده چې دی مرتد وگرځیده نو قتلولی به هم شي که بيا يي اسلام رانه وړلو . او صرف په خوله کلمه ويل بغير د علم نه په معنی د هغې او بغير د عمل کولو په مقتضا د هغی مکلف انسان نه شي مسلمان کیدی بلکه د آدم په اولاد باندې حجت دی . په خلاف د کراميه او جهيميه نه . چې کراميه وايي صرف اقرار د کلمې کافي دی په خوله باندې د ايمان دپاره او جهيميه وايي مجرد تصديق (په زړه کې منل) کافي دی . اقرار په ژبه وي او که نه وي .

دکلمې طبيې دوهم شرط

اليقين (باورکول)

هرکله چې يو مسلمان د کلمې توحيد معنى ياده کړه نو بيا لابي ده چې په هغې يقين راوړي او په هغه څه يقين وکړي چې کلمه توحيد پرې دلالت کوي چې هغه الله تعالى يو گڼل په ټولو انواعو د عبادت کې چې دغه شخص به شک کوونکى نه وي او نه به د کلمې طبيې په تقاضا کې متردد وي.

۱- **دليل:** الله تعالى فرمايي: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ﴾ ﴿١٥﴾ الحجرات:

۱۵

ترجمه: يقينا مؤمنان هغه کسان دي چې ايمان يې راوړى وي په الله تعالى او په رسول د هغه باندې او بيا يې هيڅ شک نه وي کړى او جهادي کړى وي په مالونو او نفسونو خپلو په لار د الله تعالى کې، دغه کسان دوي رشتوني دي.

استدلال: آيت دليل دى چې که ايمان والا به شک کوونکي په خپله عقیده او دين کې نه وي. البته منافقين کوم چې شک کوونکي دي په خپله عقیده او کلمه توحيد کې نو ځکه في الدرك الاسفل من النار شول.

۲- **دليل:** ابو هريره رضي الله عنه وايي: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: اشهد ان لا اله الا الله واني رسول الله لايلقى الله بهما عبد غير شاك

فيهما الا دخل الجنة . اهـ . (صحيح . اخرجه احمد في المسند ومسلم رقم الحديث ٢٧ عن ابي هريره ، صحيح الجامع رقم الحديث ١٠٠٩) .

ترجمه: رسول الله فرمايي : گواهي ورکوم چي نشته حق دار د بندگي . سوا د الله تعالى نه او زه دالله تعالى رسول یم . ملاقات نه کوي یو بنده د الله تعالى سره په دې دواړو شهادتینو باندې او شک کوونکی هم نه وي په دې کې مگر جنت ته به داخل شي . او په بل روایت د ابوهریره کې راځي : فمن لقیك من وراء هذا الحائط يشهد ان لا إله إلا الله مستيقنا بها قلبه فبشره بالجنة . (مسلم رقم ٥٢ ، مشکوة المصابيح رقم ٣٩) . یعنی ای ابو هریره! هغه څوک چې تاسره یې ددې دیوال نه وروستو ملاقات وکړو او گواهي یې کوله په دې چې نشته حق دار د بندگي . سوا د الله تعالى نه چې دا گواهي یې د زړه په یقین سره وي نو هغه ته د جنت زیږی ورکړه) .

امام قرطبي د صحيح مسلم شارح باب تولى دى: باب لا يکفي مجرد التلفظ بالشهادتين بل لابد من استيقان القلب . (نقله عنه عبدالرحمن بن حسن في فتح المجيد ص ٣٢) . یعنی داباب دى په دې باره کې چې بنده دپاره صرف تلفظ کول په کلمه طيبه باندې کافي نه دي بلکه د زړه یقین به ضرور وي) . امام قرطبي دغه ترجمه الباب زمونږ د زمانې په مرجئة العصر مولیانو او شیخانو باندې ښه رد دی . چې دوي عوامو ته وایي چې چا لا إله إلا الله وويله نو جنت ته به ځي .

دکلمې طبيې دريم شرط

القبول (منل)

ددې دا معني ده چې دغه کلمه دا تقاضا کوي چې دا به په زړه او ژبه منلې شي. الله تعالى د مخکنو امتونو قصه مونږ ته بيانوي چې هغوې ددې کلمې احکام او مقتضاء ونه منله هغه يې رد کړه نو الله تعالى د هغې نه انتقام واخستلو.

۱- **دليل:** الله تعالى فرمايي: ﴿وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُّقْتَدُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ أُولَٰئِكَ حُتُّوا بَاهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءُهُمْ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٢٤﴾ فَأَنزَعْنَا مِنْهُمْ فَانْطَرَكْنَاهُ كَانَ عَنَقِبُهُ الْمَكْذِبِينَ ﴿٢٥﴾﴾ الزخرف: ٢٣ - ٢٥

ترجمه: دغه شان نه دي ليرلي مونږه ستا نه مخکې ويره ورکونکي مگر ويل به بې حده مالدارو د هغې يقينا موندلي دي مونږ مشران خپل په يوه طريقه باندې او يقينا مونږ په قدمونو د هغوې اقتداء کوونکي يو. وبه ويل پيغمبر آيا اګر چې راوړی دی ماتاسو ته ښه هدايت د هغې نه چې موندلي تاسو په هغې باندې مشران ستاسو. دوې به ويل يقينامونږ په هغه شي چي تاسو پرې راليرلي شوي یی کفر کوو نو بدله واخستله مونږ ددوې نه نو وګوره څرنګه شو انجام ددروغجن کوونکو.

٢- دليل: الله تعالى فرمايي: ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ﴾ (٣٥) الصافات: ٣٥.

ترجمه: يقينا دوي وو چي کله به وويل شو دوي ته چي لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ووايي نو دوي به لويي کوله او دوي به وويل آيا مونږ پريږدو خپل معبودان د يو شاعر او ليوني د وجې نه.

امام حافظ الحکمي وايي: فجعل الله تعالى علة تعذيبهم وسببه هو استكبارهم عن قول لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ و تكذيبهم من جاء بها فلم ينفوا ما نفته ولم يثبتوا ما اثبتته اهـ. (معارج القبول ج ١ ص ٤١١).

ترجمه: پس الله تعالى وگرځولو علت د عذاب هغه لويي او کبر ددوي دکلمې طيبې نه او تکذيب کول د هغه چا دغه کلمه طيبه يي راوړې ده. پس دوي هغه څه د الله تعالى نه نفي نه کړل چي کلمه طيبه يي نفي کوي او نه يي هغه څه ثابت کړل چي کلمه طيبه يي ثابتوي.

٣- ابو موسی الاشعري رضي الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم نه روايت کوي قال: مثل ما بعثني الله به من الهدى والعلم كمثل الغيث الكثير اصاب ارضا فكان منها نقيّة قبلت الماء فانبتت الكلاء والعشب الكثير و كانت منها اجادب امسكت الماء فنفع الله بها الناس فشربوا وسقوا وزرعوا و اصاب منها طائفة اخرى انما هي قيعان لاتمسك ماء ولا تنبت كلاء فذلك مثل من فقه في دين الله فنفعه ما بعثني الله به فعلم وعلم و مثل من لم يرفع

بذلك راسا ولم يقبل هدي الله الذي ارسلت به. (صحيح البخاري ٧٩
ومسلم ٢٢٨٢ ومشكوة المصابيح رقم ١٥٠).

ترجمه: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايې: مثال د هغه څه چې الله زه
پرې رالېږلی يم د هدايت او علم نه لکه د ډير باران چې ځمکې ته ورسېږي
چې هغه صفا وي او به قبلوي نو هغه وچې او لوندې گياگانې راټوکوي او
بعضې ځمکه چې لوړه وي او به خو ټينگوي ولې گياگانې نه راټوکوي. نو الله
تعالی خلکو ته فايده ورکوي په هغې سره. نو هغوې ترې نه او به وځکوي او
ځانونه خړوب کړي او فصلونه هم ترې نه خړوب کړي. او بعضې ځمکه هغه
ده چې هغه همواره وي، نه خو او به ټينگوي او نه گياگانې راټوکوي نو دغه
مثال د هغه چا دې چې په دين کې پوهه حاصله کړي او نفع د هغه څخه نه
اخلي چې الله پرې زه رالېږلی يم. خپله پي هم دعلم حصول وکړي او بل ته يي
هم ورزده کړي. او مثال دهغه چا چې په دېن (زده کړه او عمل) باندې هيڅ سر
نه راپورته کوي او نه د الله تعالی دغه هدايت قبلوي کوم چې زه الله تعالی په
هغې رالېږلی يم.

دکلمې طبيې خلورم شرط

انقياد (غاره ايښودل)

په دې شرط هم کلمه توحيد دلالت کوي. چې دلايل يې په لاندې ډول دي.

۱- **دليل:** قَالَ تَعَالَى: ﴿وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلُمُوا لَهُ﴾ الزمر: ۵۴

ترجمه: رب خپل ته وگرځئ (په توبه کولو سره) او تابع شی د هغه د حکمونو.

۲- **دليل:** قَالَ تَعَالَى: ﴿وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ﴾ النساء:

۱۲۵

ترجمه: او څوک د بنایسته دین والادی د هغه چا نه چې تابع یې کړو مخ خپل خاص الله لره او دی بنایسته عمل والا وو. او تابعدار وي د دین د ابراهیم علیه السلام چې پوخ موحد وو.

۳- **دليل:** قَالَ تَعَالَى: ﴿وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ

الْوُثْقَىٰ﴾ لقمان: ۲۲

ترجمه: او چا چې تابع کړو خپل مخ الله ته او دی وو اخلاص کوونکی نو یقینا کلکه ونيوله ده مضبوطه کړی او خاص الله تعالی ته اخري انجام د ټولو کارونو دی.

استدلال: آيت كې د العروة الوثقى نه مراد لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ده او حديث كې دا هم راځي لايؤمن احدكم حتى يكون هواه تبعاً لما جئت به (حسن على الراجح رواه البغوي في شرح السنة ج ١ ص ٢١٣ ، و ابن ابي عاصم في السنة ج ١ ص ١٢ ، ومداره على نعيم بن حماد. و هذا الحديث من الاحاديث التي ليست مما اخذ عليه).

ترجمه: (يعني ايمان والا نه شي كيدى يو په تاسو كې تر هغې چې تابع شي خواهش دده زما د راوړي دين).

معلومه شوه چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم راوړي دين ته غاړه ايښودل دا د كلمې طبيې مقصد او غايه ده.

٤- دليل: قَالَ تَعَالَى ﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴾ النساء: ٦٥

ترجمه: پس داسې نه ده قسم دى په رب ستا نه شي مؤمنان كيدى دوي تر هغه چې فيصله وكړي په تا باندې په هغه معامله كې چې پيدا شوې وي په مينځ ددوي كې او بيا بيانه مومي دوي په خپلو زړونو كې خفگان د هغې فيصلې نه چې تا كړي وي او مني ستا فيصله هميشه منل.

استدلال: آيت دليل دى چې د رسول الله په راوړي دين چې څوك فيصله نه كوي دوي كافران دي. او الله ددوي په كفر باندې په خپل ذات مقدسه باندې قسم خوري.

حافظ ابن کثیر رحمه الله فرمای: يقسم الله تعالى بنفسه الكريمة المقدسة انه لا يؤمن احدكم حتى يحكموا الرسول في جميع الامور فما حكم به فهو الحق الذي يجب الاتقياد له باطنا وظاهرا ولهذا قال تعالى: ثم لا يجدوا في انفسهم حرجا مما قضيت ويسلموا تسليما.

اي اذا حكموك يطيعونك في بواطنهم فلا يجدوا في انفسهم حرجا مما حكمت به و ينقادون له في الظاهر و الباطن و يسلمون لذلك تسليما كلياً من غير ممانعة ولا مدافعة ولا منازعة كما ورد في الحديث: (والذي نفسي بيده لا يؤمن احدكم حتى يكون هواه تباعلا جئت به) . ابن كثير ج ١ ص ٣٠٦ .

ترجمہ: اللہ پہ خپل عزتمند نفس باندې قسم خوري چې تر هغه هيڅ يو کس ايمان والا نه شي کيدی تردې چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فيصله کوونکی ونه گرځوي په خپلو ټولو امورو کې. نو هغه څه چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فيصله وکړي هغه به حق گڼي او هغې ته به غاړه ايښودل واجب وي ظاهري او باطني. ددې وجې نه الله تعالى فرمايي: (ثم لا يجدوا في انفسهم حرجا... الخ). يعنې چې کله دوي تا حاکم وگرځوي نو ستا به اطاعت کوي په باطن کې هم او زړونو کې به خفگان نه مومي دهغې فيصلې نه چې ته يې وکړې. او غاړه به ورته به ظاهر او باطن کې ږدي. نو دوي به غاړه ږدي دې ته په پوره تسليميدلو سره بغير د ممانعت او رد کولو او جگړې نه لکه حديث کې چې راځي: لا يؤمن احدكم ... الخ.

فائده: ددريم او خلورم شرط په مينځ کې فرق دادی چې دريم شرط يعني قبول داد اقوالو سره تعلق لري او په اقوالو کې وي. او خلورم شرط چې الانتیاد دی دا د افعالو سره تعلق لري يعني په افعالو کې وي.

الشيخ عبدالرحمن بن حسن آل شيخ وايي: وليس الاسلام بمجرد الدعوى والتلفظ بالقول فانما معناه الانتیاد لله بالتوحيد والخضوع والاذعان له بالربوبية والالهية دون كل ماسواه كما قال تعالى: (فمن يكفر بالطاغوت ويؤمن بالله فقد استمسك بالعروة الوثقى). الآية. البقرة ٢٥٢. وقال تعالى: (ان الحكم الا لله. امر الاتعبدوا الاياه ذلك الدين القيم ولكن اكثر الناس لا يعلمون). يوسف ٤٠. الدرر السنية كتاب التوحيد ج ٢ ص ٢٢٤.

ترجمه: يعني اسلام صرف په خوله تلفظ د کلمې او دعوي ته نه وايي بلکه معنی داده چې الله تعالى ته به غاړه په توحيد او عاجزی سره ږدي. او تابعداري هغه ته په ربوبیت او الوهیت سره نه بل چا ته. لکه چې الله تعالى وايي: چا چې کفر وکړو په طاغوت او ایمان یې په الله راوړو نو په تحقیق سره ده په مضبوطه کړې تمسک وکړو. او بل ځای کې فرمایي: نه دی اختیار د فیصلې مگر د الله سره دی، حکم یې کړی دی په دی چې تاسو عبادت مه کوئ مگر خاص د هغه او دا پوخ دین دی (په دلیلونو سره) لیکن اکثر خلک نه پوهیږي.

دکلمې طبيې پنځم شرط

الصدق (ریشتیاً کفیل)

یعنې کلمه ویل به په صدق او ریشتیانولۍ سره وي چې دغه تصدیق یې د ژبې سره برابر وي. پس د هغه نه چې کلمه د توحید یې یاده کړه دهغې معنی یې وپیژندله، دهغې تیقن یې هم راغی او هغه یې په ټولو مقتضاتو قبوله کړه او هغې ته یې غاړه کیښودله نو لایدي شوه چې په دې ټولو شیانو کې به صادق وي، نو ځکه پنځم شرط صدق شو. ددې شرط دلایل په لاندې ډول دي:

۱- **دلیل:** الله تعالی فرمایي: ﴿وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ﴾ ﴿٢﴾ العنکبوت: ۳.

ترجمه: یقیناً از میمنت کړیدى مونږ په هغه کسانو باندې چې ددوې نه مخکې وو پس خامخا ښکاره کوي به الله تعالی هغه کسانو لره چې ریشتیاً وایي، او خامخا ښکاره کوي به دروغجنو لره.

۲- **دلیل:** قَالَ تَعَالَى: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَيَاذُبُّونَ الْآخِرَ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ﴾ ﴿٨﴾ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يُخَادِعُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾ البقرة: ۸ - ۱۰.

ترجمه: او بعضې د خلکو نه هغه څوک دي چې وایي مونږ ایمان راوړی په الله تعالی او په ورځ د قیامت او حال دا چې دوې ایمان والانه دي. دوکه کوي

دوې د الله تعالى سره او دهغه کسانو سره چې ايمان يې راوړی او دوکه نه کوي مگر د خپلو ځانونو سره او دوې نه پوهیږي. په زړونو ددوې کې مرض دی پس زیاتوي الله مرض ددوې او ددوې لپاره دردناک عذاب دی په وجه دروغ ویلو ددوې.

استدلال: دې آیتونو کې د منافقانو فضایح بیان شو او دوی یې دروغجن وبلل شو ځکه چې د زړه صدق یې د ژبې سره برابر نه وو. لکه بل ځای کې الله تعالی ددوې په هکله وایي: ﴿وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ﴾ المنافقون: ۱.

ترجمه: یعنې الله تعالی پوه دی چې یقینا ته د الله تعالی رسول یې او الله تعالی گواهي ورکوي چې یقینا منافقان خامخا دروغجن دي.

۳- دلیل: معاذبن جبل در رسول الله صلی الله علیه وسلم نه روایت کوي فرمایي: (ما من احد يشهد ان لا اله الا الله وان محمدا عبده ورسوله صدقا من قلبه الا حرمه الله على النار). صحيح البخاري ۱۲۸، واللفظ له عن انس ومسلم ۳۳ ومشکوۃ المصابيح ۲۵.

ترجمه: نه دی هېڅ یو کس چې گواهي ورکوي ددې خبرې چې نشته حقدار د بندګۍ سوا د الله تعالی نه او یقینا محمد صلی الله علیه وسلم د الله رسول دی. دا خبره د زړه د تصدیق نه وکړي مگر الله تعالی به پرې اور حرام کړي.

استدلال: د اور د نجات دپاره يي داشړط وگرځولو چې دا کلمه ويل به په صدق سره وي چې مجرد تلفظ بغير د موافقت نه د زړه سره کومه نفع نه ورکوي.

۴-دليل: حديث کې راځي. رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: (شفاعتي لمن يشهد ان لا اله الا الله مخلصا يصدق قلبه لسانه، ولسانه قلبه). الحاكم في المستدرک ج ۱ ص ۷۰.

توجه: يعنې زما شفاعت د هغه چا دپاره دی چې گواهي کوي ددې چې نشته حقدار د بندگۍ. سوا دالله تعالى نه خالص د زړه نه چې زړه يي تصديق دژبې او ژبه يي تصديق د زړه کوي.

۵-دليل: حديث کې راځي چې ضمام بن ثعلبة کوم چې د بني سعد بن بکر قاصد وو او رسول الله نه يي د اسلام د احکامو پوښتنه کوله نو رسول الله صلى الله عليه وسلم دی خبرکړو په فرايضو ددين باندې نو ضمام بن ثعلبه ورته وويل: هل علي غيرها؟ قال: لا الا ان تطوع. قال: والله لا ازيد عليها ولا انقص منها. فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: افلح ان صدق. (صحيح البخاري ۴۶، ومسلم ۱۱). يعنې په ما باندې نور فرائض شته؟ رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وويل نه مگر که نفل کوي. ضمام بن ثعلبه وويل: قسم په الله تعالى چې نه په دغه مذکوره فرائضو زيادت کوم او نه کمی. نو رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وويل: کامياب دی دی که په خپله خبره کې ريشتينی وي. او په بعضې رواياتو کې راغلي دي: ان صدق ليدخلن الجنة. يعنې که دی صادق وي نو خامخا به جنت ته داخلېږي. دې حديث کې

هم رسول الله صلى الله عليه وسلم د جنت داخليدل او د کاميابي شرط صدق وگرځولو.

د کلمي طيبي شپږم شرط

الاخلاص (صفاوالی دعمل)

پس د هغه نه چې کله يو مسلم يا مؤمن توحيد ياد کړو معنی د لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يي هم زده کړه په هغې يي يقين وکړو هغه بې په ټول مقتضاتو او لوازماتو سره قبوله کړه او په هغې کې دی صادق وو نو بيا لابي شوه چې په دې ټول کې به دی مخلص هم وي. او داخلاص معنی صفا والی د عمل ته وايي. چې په صالح نيت سره وي. يعني صفاوالی دعمل د هر قسم شبهاتو د شرک نه او اخلاص شرعي دا دی چې عبادت به صرف الله لره وي چې غير الله ته به هيڅ عبادت نه شي کیدی.

۱- دليل: قوله تعالى: ﴿أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ﴾ الزمر: ۳.

ترجمه: خبر شی خاص الله لره دين (بندگي) خالص دی.

۲- دليل: قَالَ تَعَالَى: ﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ﴾ البينة: ۵.

ترجمه: او نه دی حکم کړی شوی دوی ته مگر دپاره ددې چې بندگي دې کوي د الله تعالی خالص کوونکي هغه لره د بندگي کلک په توحيد باندي.

۳- **دلیل:** قَالَ تَعَالَى: ﴿قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ﴾ (۱۱) الزمر: ۱۱

ترجمه: ورته ووايه يقينا ماته امر کړی شوی دی چې د الله تعالی عبادت وکړم خالص کوونکی هغه لره د بندګۍ.

۴- **دلیل:** قَالَ تَعَالَى: ﴿قُلْ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي﴾ (۱۴) الزمر: ۱۴

ترجمه: ورته ووايه خاص الله تعالی لره عبادت کوم خالص کوونکی هغه ته د بندګۍ.

۵- **دلیل:** قَالَ تَعَالَى: ﴿إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ يَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا﴾ (۱۴۵) **إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِي اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا﴾ (۱۶) النساء: ۱۴۶**

ترجمه: يقينا منافقان په ښکته حصه د اوور کي وي او هرگز به ته بيا نه مومي ددوي لپاره مددګار. مګر هغه کسان چې توبه وباسي د شرک او منافقت نه. او اصلاح د عمل وکړي او د الله تعالی په دين تمسک وکړي. او بندګي خالص الله تعالی لره کړي. پس دغه کسان به د مؤمنانو سره ملګري وي. او زردي چي ورته کړي الله تعالی مومنانو لره ثواب لوي.

٦- **دليل:** عن ابي هريرة عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: اسعد الناس بشفاعتي من قال لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خالصا من قلبه او نفسه (صحيح البخاري ٩٩ واحمد ج ٢ ص ٢٧٣ ومشكوة المصابيح رقم الحديث ٥٥٧٤).

ترجمه: زيات نيکبخته زما په شفاعت سره هغه څوک دی چې کلمه طيبه يي د زړه يا نفس د اخلاص نه ويلي وي.

٧- **دليل:** عتبان بن مالک رضي الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم نه په يو اوږد حديث کې روايت کوي. په هغې کې داسې دي: فان الله حرم على النار من قال لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يبتغي بذلك وجه الله عز وجل (صحيح البخاري رقم الحديث ٥٤٠١).

ترجمه: يقينا الله تعالى حرام کړيدی په اور باندې هغه شخص چې چا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وويله او په دې سره د الله د مخ طلب کوونکی ؤ.

٨- **دليل:** عن ابي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: ما قال عبد قط لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مخلصا الافتحت له ابواب السماء حتى تفضي الى العرش ما اجتنبت الكبائر (جامع الترمذي رقم الحديث ٣٥٨٠ وحسنه و هو حديث حسن صححه الباني في صحيح الترمذي وصحيح الجامع رقم الحديث ٥٢٤٨ والمشكوة ٢٣١٤ والترغيب رقم الحديث ٢٢٧٢).

ترجمه: نه وايي بنده هيڅ كله لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ په اخلاص سره مگر ده ته به د آسمان دروازې بيرته کړې شي تر دې چې عرش ته ورسېږي تر څو چې يې دغه کلمه د کبائرو گناهونو نه ساتلي وي.

فائده: د پورتنې دلائلو نه معلومه شوه چې په هر عمل کې اخلاص د قبول شرط دی.

شيخ الاسلام ابن تيميه وايي: العمل الخالص ان يكون لله والصواب ان يكون على السنة (اقتضاء الصراط المستقيم ص ٤٥١ يعني عمل خالص دادی چې د الله د رضا لپاره وي او صواب دې ته وايي چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم په طريقه برابر وي.

د کلمې طبيعي اووم شرط

المحبة لهذه الكلمة (دې کلمې سره محبت کول)

پس د هغې نه چې توحيد دې ياد کړو معنى د لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دې هم زده کړه په هغې دې يقين وکړو بيا دې هغه ظاهرا او باطنا قبوله کړه او هغې ته دې غاړه کيښودله او په هغې کې صادق او مخلص وې الله تعالى لره نولابي ده چې دې کلمې سره محبت وکړې. خو ددغه محبت اظهار په ژبه وشي. دارنگ محبت به د دغه کلمه ويونکو د هغې شروط منونکو او په مقتضى او لوازماتو باندې عمل کوونکو سره هم لازم دی. او هغه څوک چې په شروطو ددې کلمه باندې او په لوازماتو او مقتضاتو باندې غير ملتزمين وي او عمل هم پرې نه کوي نو د هغوې سره بغض کول هم ددې کلمې اساسي رکن دی.

۱- **دلیل:** قوله تعالى: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾ البقرة: ۱۶۵

ترجمه: او بعضی د خلکونه هغه څوک دي چې نيسيې سوا د الله تعالى نه برخې والا او دهغوې سره مينه کوي لکه په شان د مينې د الله تعالى او هغه کسان چې ايمان والادي هغوې ډير سخت دي په محبت کې د الله تعالى سره.

۲- **دلیل:** قَالَ تَعَالَى: ﴿يَتَّخِذُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ﴾ المائدة: ۵۴

ترجمه: ای ايمان والو څوک چې مرتد شو ستاسو نه د دين خپل نه. پس زر دی چې رابه ولي الله تعالى داسې قوم چې مينه به کوي الله تعالى د هغوې سره او دوي به مينه کوي د الله تعالى سره نرم به وي په مؤمنانو باندې سخت به وي په کافرانو باندې جهاد به کوي په لار دالله تعالى کې او نه به ويرېږي د ملامتيا د ملامت کوونکو نه.

فائده: مخکې آيت کې الله تعالى دا ذکر کوي چې د الله تعالى مؤمنان بندگان د الله تعالى سره سخت مينه ناک دي. ځکه دوي د الله تعالى سره په دغه محبت کې څوک نه شريکوي لکه چې مشريکينو شريک کړي و. او علامه د محبت د بنده درب سره داده چې خپل رب به مخکې کوي په ټولو محبوبينو اگر که دده د خواهش خلاف وي. بغض به کوي د هغو خلکو سره چې الله تعالى ورسره بغض کوي اگر که خواهش دده دغه بغض نه خوښوي. او دوستي د هغه چا سره کوي چې د الله تعالى او د هغه د رسول دوستان وي.

او درسول الله تابعداري او دهغه ټول راوړي دين قبلول دا علامه ده د محبت د بنده خپل رب لره.

۳- **دليل:** انس رضي الله عنه فرمايي : رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: (ثلاث من كن فيه وجد بهن حلاوة الايمان. من كان الله ورسوله احب اليه مما سواهما ومن احب عبدا لا يحبه الا لله ومن يكره ان يعود في الكفر بعد ان انقذه الله منه كما يكره ان يلقي في النار). صحيح البخاري رقم الحديث ۲۱ ومسلم رقم الحديث ۴۳ و ۲۸ ، مشكوة رقم الحديث ۸.

ترجمه: درې خصلتونه دي چې چا کې وي د ايمان خوږوالی به وشکي. يو دا چې الله تعالى او د هغه رسول ده ته د ټول مخلوق نه غوره وي. دويم دا چې ديو سړي سره مينه محبت صرف د الله تعالى د رضا لپاره کوي. دريم دا چې په کفر کې واپس کيدل داسې بد گڼي روسته ددې نه چې الله تعالى دی بچ کړي وي ددې کفر نه لکه چې بد گڼي دا چې په اور کې دې وغورځولی شي.

امام ابن قيم رحمه الله څه به ويلي دي

شرط المحبة ان توافق من	تحب على محبته بلا عريان
فاذا ادعيت له المحبة مع	خلافك ما يحب فانت ذو بهتان
اتحب اعداء الحبيب و تدعي	حبا له ما ذاك في امـكان
وكذا تعادي جاهلا احبابه	اين المحبة يا اخا الشيطان
ولقد راينا من فريق يدعي	الاسلام شركا التبيان

(القصيدة النونية ص ١٥٨)

- ترجمه: ١- دمحبـت شرط دادی چي ته د خپل محبوب سره موافق يي په محبت کي خو بغير د هغه د نافرمانۍ نه.
- ٢- نو چي کله ته د محبت دعوه د الله تعالی کوي سره د خلاف د هغه نه ، نو ته بهتان تړونکی يي.
- ٣- آيا ته خوښوي د خپل حبيب دشمنان او بيا د محبت دعوه کوي د حبيب دا خو ممکن نه ده.
- ٤- همدارنگه ته د الله تعالی د دوستانو سره پوره دشمني کوونکی يي دا چرته محبت دی ای د شيطان وروره؟
- ٥- يقينا مونږ وليدل ډير د ډلو نه چي دعوه يي کوله د اسلام خوسره د بنکاره شرک نه.

د کلمې طبيې اتم شرط

الکفر بالطاغوت (د طاغوت نه انکار)

هر کله چې معنی د کلمې، په هغې یقین کول او د هغې قبول او هغې ته غاړه ایښودل او په هغې کې صدق او اخلاص لارم کښل او بیا محبت ددغې کلمې سره پوره شول، خو ددې باوجود یو شخص کفر په طاغوت نه کوي، نو دغه یو شرط یې هم قبول نه دی ترڅو چې هغې سره الکفر بالطاغوت یو ځای نه شي. ځکه بنده تر هغې موحد او مؤمن نه شي کیدي ترڅو چې کفر په طاغوت ونه کړي. او کفر په طاغوت هله کیږي چې یو شخص طاغوت وپېژني. پس د طاغوت پیژندل لارم دي.

طاغوت څه ته وايي؟

د طاغوت ډیرې معناګانې دي لیکن بهترینه معنی چې مفسرینو او علماؤ ذکر کړیده هغه د امام مالک معنی ده.

۱- **امام مالک رحمه الله وايي:** والطاغوت هو كل ما عبد من دون الله (ابن كثير تحت آية سورة النساء ۵۱ والبقرة ۲۵۲).

ترجمه: یعنې طاغوت هر هغه شی دی چې عبادت یې کیږي سوا د الله تعالی نه. دامام مالک رحمه الله ددې تعریف نه په طاغوت کې هر هغه څه

داخل شو چې د هغې عبادت كيدى شي سوا د الله نه او په دې كې ټول ما عبد من دون الله داخل دي.

۲- بعضې علماء بيا د طاغوت دا معنى كوي: كل من طغى و تجاوز حده و اخذ حقا من حقوق الله تعالى و نسب له نفسه و جعل نفسه ندا لله فيما يختص به سبحانه.

ترجمه: هر هغه څوك چې زياتى او تجاوز وكړي په خپل حد د بندگۍ نه او د الله تعالى د حقوقو نه يو حق يا ډير حقونه واخلي او ځان ته يې نسبت وكړي او ځان الله تعالى سره په هغه څه كې شريك كړي چې د الله پورې خاص وي دې ته طاغوت وايي.

د پورتني تعريف نه لاندې مسائل ثابت شو

۱- كه د مخلوق نه څوك الله تعالى د كارونو نه د يو كار نسبت ځان ته وكړي لكه پيدا كول رزق وركول، فيصلې كول په يو وضعي قانون لكه د پاكستان كفري قانون يا د سپين ږيرو په جرگو يا رواجونو. نو كه دا كارونه هر چا وكړه دا به طاغوت وي.

۲- كه په مخلوق كې يو شخص يو صفت د الله تعالى د ځان دپاره وگرځوي لكه علم غيب نو دا هم طاغوت دى.

۳- يا چې څوك مخلوق ته د يو عبادت د عباداتو د الله تعالى نه د يو عبادت نسبت وكړي لكه دعاء، نذر، ذبح، آواز كول، استغاثه يا فيصلې وړل نو كه

دغه شخص چپ شو او ددې رد يي ونه کړو لکه چې بعضې پيران داسې دي. نو دوي هم طواغيت حسابيږي. يا ولسوالي يا تايه، تحصيل او کچروته فيصلې وړل چې په هغې کې په کفري قانون فيصلې کيدی شي. وکیلان او جبان يي فيصلې کوي دا ټول طواغيت دي او د الله تعالی سره شریک جوړول دي چې شخص د اسلام نه خارجوي.

امام عبدالله بن عبدالرحمن ابا بطين رحمه الله وايي: فتحصل من مجموع كلامهم رحمهم الله ان اسم الطاغوت يشمل كل معبود من دون الله وكل راس في الضلال يدعو الى الباطل ويحسنه و يشمل اذن كل من نصبه الناس للحكم بينهم باحكام الجاهلية المضادة لحكم الله ورسوله ويشمل ايضا الكاهن والساحر وسدنة الاوثان الى عبادة القبورين وغيرهم. اهـ. (مجموعة التوحيد ج ١ ص ١٧٣).

ترجمه: د علماؤ د اقوالو نه دا حاصله شوه چې طاغوت هر معبود من دون الله ته شامل دی. اوهر هغه څوک چې په گمراهۍ کې سر وي، باطل ته دعوت کوي او هغه خلکو ته بڼه ښکاره کوي. دارنگ طاغوت شامل دی هر هغه چا ته چې د خلکو فيصلو ته ودرولی شوی وي. (لکه تايه، تحصيل، ولسوالي، ملک، جج، سپينگيری، نرخ، رواج وغيره). چې هغه فيصلې د الله او رسول د فيصلو په ضد وي. دارنگ طاغوت شامل دی هغه جادوگر او ساحر او هغه منجاوران د بتانو چې د قبرونو عبادت ته خلک دعوت کوي.

د مذكوره شرط دلايل

۱- قوله تعالى: ﴿فَمَنْ يَكْمُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمَرْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا﴾ البقرة: ۲۵۶

ترجمه: چاچي انكار وكړو د بندگۍ د طاغوت نه او يقين (ايمان) كولو په الله تعالى پس يقينا راتپينگه كړه ده كړۍ مضبوطه چې نشته شو كيدل د هغې.

امام سليمان بن سحمان وايي: فبين تعالى ان المتسك بالعروة الوثقى هو الذي يكفر بالطاغوت وقدم الكفر به على الايمان لانه قد يدعي المدعي انه يؤمن بالله وهو لا يجتنب الطاغوت وتكون دعواه كاذبة. (اه الدرر السنية ج ۱۰ ص ۵۱۲).

ترجمه: الله تعالى دې آيت کې بيان كړيدى چې د الله تعالى مضبوطه رسۍ تپنگوونكى هغه شخص دى چې كفر بالطاغوت يې كړى وي او آيت كې يې كفر بالطاغوت مقدم كړو په ايمان بالله باندې ځكه ډير دعوه كوونكي دا دعوه كوي چې ايمان يې په الله تعالى راوړى ليكن دى د طاغوت نه اجتناب نه كوي نو دعوه يې دروغجنه ده (ايمان يې صحيح نه دى).

۲- دليل: قوله تعالى: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ النحل: ۳۶

ترجمه: او خامخا په تحقيق ليرلی ؤ مونږه په هر امت کې رسول او ورته يي ويلي ؤ چې خاص د يو الله تعالى عبادت وکړئ او د طاغوت نه اجتناب وکړئ.

تعليق: آيت دليل دی چې څوک کفر بالطاغوت يا اجتناب د طاغوت نه ونه کړي يعنې خپلې فيصلې تانې، تحصيل، ولسوالي، ججانو يا وکیلانو يا سپين ږيرو ته وړي يا يي نور د کفري قوانينو ته لکه قانون اساسي يا د لارډميکالي يا بل عربي وضعي دستور ته او دهغې نه براءت نه کوي لکه چې نن عام خلک په دې کفر کې اخته دي، نو گويا دوي ددې آيت په تقاضا سره د ټولو انبياؤ مخالفت وکړو. ځکه چې ټولو انبياؤ اجتناب د طاغوت نه کړی او خپل خپل امتونه يي هم د طاغوت اجتناب ته دعوت کړيدي.

۳- دليل: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: من قال لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وكفر بما يعبد من دون الله حرم ماله ودمه و حسابه على الله عز وجل. اهـ (حديث صحيح اخرجه احمد ومسلم عن والد ابي مالک الاشجعي. انظر صحيح الجامع رقم الحديث ٦٤٣٨).

ترجمه: چا چې لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وويله او کفر يي وکړو په هغه څه چې عبادت يي کيدی شي سوا دالله تعالى نه نو حرام کړی شویدی دده مال اووينه اونور حساب يي په الله تعالى دی.

استدلال: مذکوره آيتونه او احاديث د رسول الله په دې دلالت کوي که يو مؤمن د کلمې ټول شرطونه ومني خو کفر بالطاغوت ونه کړي نو مؤمن نه

شي کیدی. لکه چې نن وخت کې اکثره نام نهاد مسلمانان په طاغوتي حکومتونو کې لکه د پاکستان مرتد حکومت یا نورو طاغوتي حکومتونو کې کار کوي او بیا ځان ته مسلمانان هم وايي او مونځونه هم کوي دا مسلمانان نه شي کیدی. ځکه چې داسې خلکو کفر بالطاغوت نه دی کړی اگر که مونځونه کوي. ځکه په اسلام کې داخلیدل په کلمه طيبه باندې وي. کوم چې د شروطو موافق وي او نواقض په کې نه وي لهذا اسلام يي صحيح نه دی. او په اسلام کې شخص په مونځ سره نه داخلېږي بلکه په کلمې طيبې سره. لهذا دا خبره قابل غور ده.

کفر بالطاغوت به څنګه کوي؟

په دې ځان پوهه کول پکار دي چې بغير د کفر بالطاغوت نه اسلام نه صحيح کېږي. خو چې کله مونږ اجتناب د طاغوت ته خلک دعوت کړو نو فورا بعضې د طاغوت غوړه ملان موليان وايي چې طاغوت خو شيطان دی او شيطان نه خو هر يو مسلمان براءت او اجتناب کوي خو دغه طاغوتي مولا صاحب د اجتناب او کفر بالطاغوت په معنی نه دی پوهه. ځکه يي عوام الناس هم د ځان سره په سيند لاهو کړل. پس زده کړه دا خبره چې د کفر بالطاغوت پنځه صورتونه دي. يعنې که يو مؤمن دا دعوه کوي چې ده کفرپه طاغوت کړی نو بايد دا پنځه امور په نظر کې ولري.

۱- د طاغوت د عبادت باطل والی او د هغې د بطلان عقیده:

الله تعالى فرمايي: ﴿ذَٰلِكَ يَأْتِيكَ اللَّهُ هُوَ الْحَقُّ وَأَنْتَ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنْتَ اللَّهُ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ﴾ (الحج: ۲۲)

ترجمه: دا په دې وجه چې يقينا الله تعالى هغه حق دی او هغه څه چې دوي يي رابلي باطل دي سوا د الله تعالى نه او يقينا الله تعالى هغه اوچت او لوي شان والادی.

آيت دليل دی چې طاغوت ته به باطل وايي او د الله تعالى دين ته به حق وايي. نو هغه څوک چې جمهوريت يا د بشر جوړشوي قانون ته حق وايي هغه خپل قانون گڼي د الله ددين مقابل کې لکه احترام د لارډميکالي يا اساسي قانون. لهذا داسې خلک مرتدين او واجب القتل دي. ځکه چې طاغوت ته يي د حق نسبت وکړو او د الله دين ته يي د بطلان نسبت وکړو چې دا ارتداد دی.

۲- د طاغوت نه اجتناب او د هغې پرېښودل:

يعنې د طاغوت عبادت پرېږدي. چې يو په دغه عباداتو کې فيصلې وړل هم دي نو هر هغه څوک چې فيصلې موجوده کفري قوانينو ته وړي نو دی کافر دی. ځکه چې طاغوت يي نه خو پرېښود او نه يي اجتناب وکړو چې دواړه د ايمان اساسي ارکان دي. دليل پرې آيت: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ (النحل: ۳۶) دی.

عبادت د طاغوت صرف سجده رکوع نه ده بلکه د عبادت يوه نونه تحاکم يعنې فيصلې وړل دا هم يو عبادت دی. چې ددې وړل بغير د قرآن او سنت نه بل قانون يادستور يا جرگې او رواج ته دا به کفر وي. دليل يې دادی: الله تعالى فرمايي ﴿إِنَّ الْحُكْمَ لِلَّهِ آمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾ يوسف: ۴۰

يعنې اختيار د فيصلو صرف د الله تعالى سره دی او حکم يې کړی چې تاسو دغه عبادت مه کوئ مگر هغه ته يې خاص کوئ. دا دليل دی چې تحاکم يعنې فيصلې وړل هم عبادت دی.

امام ابن کثير وايي: الطاغوت الشيطان فانه يشمل كل شر كان عليه اهل الجاهلية من عبادة الاوثان والتحاكم اليها والاستنصار بها. (ابن کثير تحت آية سورة البقرة ۲۵۲). يعنې طاغوت شيطان دی ځکه دی شامل دی هر هغه شر ته چې جاهليت والو به کولو چې عبادت د بتانو، هغې ته فيصلې وړل، دهغې نه مدد غوښتل.

اجتناب او پرېښودل د طاغوت درې قسمه دي:

۱- په عقیده کې طاغوت پرېښودل. ۲- په قول کې پرېښودل. ۳- په فعل کې پرېښودل.

پس ترهغې پورې يو بنده د طاغوت نه اجتناب کوونکی نه شي کیدی تر څو چې په دغه درې واړو قسمونو د اجتناب راتگ ونه کړي. ځکه بعضې خلک طواغيت په قول او فعل دواړوسره پرېږدي ، اجتناب ترېنه کوي ولې په اعتقاد کې يې نه پرېږدي. لکه چې نن عوام الناس دي. عقیده يې د

جمهوريت ده او موجوده طاغوتي حکومتونو ته عقیده د کفر نه لري. اگر که بالقول يا بالفعل ورسره نه وي. چې دا هم کفر باطاغوت نه دی. بعضې خلک بيا وايي چې زمونږ عقیده د کفر ددې حکومتونو ده په طاغوت هم کفر کوو. ولې بالقول د طاغوت احترام کوي. لکه عوام الناس يا ميډيا والا، اخبار او تلویزيون والا چې احترام ددې حکومتونو بالقول کوي. چې دا هم اجتناب نه دی. او بعضې خلک بيا عقيدوي او قولې اجتناب کوي. وايي چې دا حکومتونه ښه نه دي. زمونږ عقیده دا ده چې دا کفار دي ولې بالفعل ورسره نوکران دي. بيا وايي په زړه کې يې کافران گڼو صرف تنخواه اخلو. او بعضې د ابلېس ښکار شوي لایبیا دا وايي چې مونږ دننه په حکومت کې د طالبانو او مجاهدينو سره کومک هم کوو. خو داسې خلک فيصلې دغه طاغوتي حکومت ته وړي، تنخواه هم اخلي، د هغه قانون ته دستخط هم کوي او بيا دا وايي چې عقیده مې صحيح ده، موحد یم. افسوس په دی توحيد باندې، که توحيد دې پیژندلی وای نو داسې به دی نه ویلی. آیا اجتناب د طاغوت نه توحيد دی او که نه؟ نو اجتناب دې ونه کړو نو کله موحد شولې.

شيخ سليمان بن عبدالله آل الشيخ وايي: وفي الآية دليل على ان ترك التحاكم الى الطاغوت الذي هو ماسوا الكتاب والسنة من الفرائض وان المتحاكم اليه غير مؤمن بل ولا مسلم. اهـ (تيسير العزيز الحميد شرح كتاب التوحيد ص ٤١٩).

ترجمه: ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ ...﴾ النساء: ٦٠

آيت كي دليل دي چې پريښودل د فيصلې طاغوت ته كوم چې ماسوا د قرآن اوسنت نه دي د فرائضو نه دي او څوك چې فيصلې هغې ته وړي نه خو مؤمن او نه مسلم دی.

۳- د كفر بالطاغوت طريقه عداوت اودشمني:

يعني د طاغوت سره به دشمني او عداوت على الاعلان كوي.

دليل: الله تعالى مونږ ته د ابراهيم عليه السلام نه حكايت كوي چې هغه خپل قوم ته وويل: ﴿ قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ الْأَقْلَامُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٧﴾ ﴾ الشعراء: ٧٥ - ٧٧

ترجمه: ای خبرا کړئ تاسو چې تاسو د چا عبادت کوئ. تاسو او ستاسو مخکینو پلارانو. پس یقینا دوی زما دشمنان دي مگر رب العالمین چې هغه زما دوست دی. آیت دلیل دی چې عداوت او دشمني د ملت ابراهیمي اساسي رکن دی چې بغیر د هغې نه اسلام صحیح نه دی.

۴- بغض کول د طاغوت سره:

يعني د طاغوت سره به بغض هم كوي. الله تعالى فرمايي: ﴿ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءُؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ ﴾ الممتحنة: ٤

ترجمه: يقينا شته دی تاسو دپاره نمونه د بنایسته تابعداری. په ابراهیم علیه السلام او په هغه کسانو کې چې د هغه سره ؤ. کله چې دوې وویل قوم خپل ته یقینا مونږ بیزاره یو ستاسو نه او دهغه چانه چې تاسو یې بنده گي کوئ سوا د الله تعالی نه انکار کوو ستاسو د طریقې نه. او ښکاره شویده په مینځ زمونږ او ستاسو کې دشمني او کینه همیشه تر دې پورې چې ایمان راوړئ تاسو په الله تعالی چې یو دی په معبودیت کې.

عجیبه نکته: دې آیت کې یو عجیبه نکته داده چې ابراهیم علیه السلام وویل: انا برآء منکم ومما تعبدون من الله. دلته یې براءت مخکې کړو د مشرکانو نه په براءت د شرک او کفر د هغوې نه ځکه اول یعنې براءت د مشرکینو او طواغیتو نه ډیر اهم دی د براءت د شرک او کفر نه ځکه ډیر خلک د کفر او شرک او طاغوت نه براءت کوي ولې د مشرکینو نه او طواغیتو نه براءت نه کوي. نو په واجب باندې راتلل ونه شو. او هر کله چې د مشرکینو او طواغیتو نه براءت وشي نو دا لازم دی چې د هغوې د کفر او شرک نه هم براءت کیږي. او برعکس بیا دا کار نه کیږي. او داسې آیتونه نور هم شته چې په هغې کې براءت اول د مشرکینو نه شوی بیا د هغوې د کفر او شرک نه. ځکه د مشرکینو او طواغیتو نه اجتناب دا عین اجتناب د شرک او کفر دی. چې هغه آیتونه دادي.

۱- قَالَ تَعَالَى ﴿وَأَعِزِّ لَكُمْ﴾ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي

شَقِيًّا ﴿٤٨﴾ مريم: ٤٨

ترجمه: ابراهيم عليه السلام قوم ته وويل: (او په ډډه کيږم ستاسونه او دهغه چانه چې تاسو ورته رآمد د شه وايي سوا د الله تعالى نه او دعاء غواړم د الله تعالى نه چې رب زما دی امید دی چې نه يم زه په وجه د دعاء غوښتلو د رب زمانه بد بخته).

۲- قَالَ تَعَالَى: ﴿ فَلَمَّا أَعْرَضَهُمْ وَمَا يَعْبدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ﴾ مريم: ۴۹

ترجمه: يعنې هر کله يي چې اعتزال (ډډه) يي وکړه ددوې نه او دهغه چا چې بندگي يي کوله سوا د الله تعالى نه.

۳- اصحاب كهف هم اول براءت د خپلو طواغيتونه كړې ؤ. قَالَ تَعَالَى: ﴿ وَإِذْ أَعْرَضْنَاهُمْ وَمَا يَعْبدُونَ إِلَّا اللَّهَ ﴾ الكهف: ۱۶

ترجمه: او هر کله چې ډډه وکړه تاسو ددوې نه او د هغه چا نه چې دوې يي بندگي کوله سوا د الله تعالى نه.

فائده: دې څلورو آيتونو کې براءت او اعتزال د مشرکينو او طاغوتيانو نه مخکې دی. ددې وجې نه الله تعالى حکيم ذات دی. هغه په دې پوهه ؤ چې عام خلک خو د کفر او شرک نه براءت کوي ولې د مشرکينو نه براءت نه کوي د هغوې نوکري کوي او د هغوې سره دوستي هم کوي. نو الله تعالى وفرمايل چې اول به براءت د مشرکينو نه وکړئ چې د هغوې د کفر او شرک نه بيا خپله براءت راځي. د همدې وجې نه

حمد بن علي بن عتيق النجدي وايي: (فكم من انسان لا يقع منه الشرك ولكنه لا يعادي اهله فلا يكون مسلما بذلك اذا ترك دين جميع المرسلين) اهـ مجموعة التوحيد ج ١ ص ٣٣٥.

ترجمه: يعنې ډير انسانان چې شرک نه کوي ليکن د مشرکينو سره دشمني هم نه کوي مسلمان نه شي کيدى کله چې ده د ټولو انبياء عليهم السلام دين پريښودلو په براءت نه کولو د مشرکينونه.

هـ- دطاغوت تکفير کول:

يعنې هغه ته کافر ويل، په هغه کفر کول لکه چې مخکې په ﴿فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ﴾ البقرة: ٢٥٦ کې ذکر شو. او د ابراهيم عليه السلام قول هم الله تعالى ذکر کړو چې کَفَرْنَا بِكُمْ . معنی دا چې دغه دشمني، کفر او انکار خبره به دې طاوغيتو ته ښکاره او علی الاعلان کوي ترڅو چې په دې آيت عمل وشي قَالَ تَعَالَى: ﴿وَبَدَا يَنْتَهِبُ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ اَبَدًا حَتَّى تُوْمِنُوا بِاللّهِ وَحَدَهُ﴾ الممتحنة: ٤

نکته: دې آيت کې هم يو بله نکته ده هغه دا چې عداوت يې مقدم کړو په بغض باندې ځکه عداوت اهم دی د بغض نه. ځکه ډير کړت انسان د مشرکينو سره بغض کوي ليکن دشمني ورسره نه کوي. نو دا هم راتلل نه شو په واجب باندې. ترڅو چې دشمني ښکاره او بغض دواړه نه وي دده نه صادر شوي نو اجتناب نه راځي.

١- شيخ محمد بن عبد الوهاب وايي: ومعنى الكفر بالطاغوت ان تبرأ من كل ما يعتقد فيه غير الله من جني او انسي او شجرا و حجر او غير ذلك و تشهد عليه بالكفر والضلال و تبغضه ولو كان اباك و اخاك فاما من قال انا لا اعبد الا الله وانا لا اتعرض للسادة والقباب على القبور و امثال ذلك فهذا كاذب في قول لا اله الا الله ولم يؤمن بالله ولم يكفر بالطاغوت. اهـ (مجموعة الرسائل والمسائل النجديّة ج ٤ ص ٣٣).

ترجمه: د کفر بالطاغوت معنی دا ده چې ته بهې زاري اختيار کړې د هر هغه څه نه چې په هغې عقیده لرل د غیر الله نه (په حاکمیت او نفع نقصان سره) که هغه جني وي او که انسي وي، ونه وي او که پانه وي يا نور څه وي. او گواهي ورکړې ته په هغې د کفر او گمراهۍ او د هغې سره به بغض کوي اگر که ستا پلار وي يا ورور وي. او هغه څوک چې وايي زه خو عبادت نه کوم مگر ديو الله ليکن مشرکانو ته هم څه نه وایم او نه هغه لوي لوي منارو ته څه وایم چې په قبرونو جوړي دي يا نور داسې نو داسې دروغجن دی په قول دلاله الله کې او ايمان يې په الله تعالى نه دی راوړی او نه يې کفر په طاغوت کړی.

٢- شيخ سليمان بن سحمان وايي: والمراد من اجتنابه اي الطاغوت: هو بغضه وعداوته بالقلب وسبه و تقبيحه بالسان و ازالته باليد عند القدرة و مفارقتة. فمن ادعى اجتناب الطاغوت ولم يفعل ذلك فما صدق اهـ. (الدرر السنية ج ١٠ ص ٥٠٢).

ترجمه: مراد داجتناب د طاغوت نه دادی چې د طاغوتیانو سره په زړه کې بغض او دشمني وکړی په ژبه یې بد یاد کړی او په لاس یې ازاله وکړی که وس دې وشي او بیا ترینه جدا شي. پس هغه څوک چې د اجتناب د طاغوت دعوه کوي او دغه کارونه نه کوي نو دی رشتیا نه وایي.

۳- **شیخ محمد بن عبدالوهاب بل ځای وایي:** فاما صفة الکفر بالطاغوت: بان تعتقد بطلان عبادة غیر الله و تتركها و تبغضها و تکفر اهلها و تعاديهم و تحب اهل الاخلاص و تواليهم و تبغض اهل الشرك و تعاديهم و هذه ملة ابراهيم التي سفه نفسه من رغب عنها. وهذه هي الاسوة التي اخبر الله بها في قوله تعالى: ﴿قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ...﴾ الخ. (الدرر السنية ج ۱ ص ۱۶۱).

ترجمه: هر چې بیان د کفر بالطاغوت دی هغه دادی چې ته عقیده ولري د عبادت د غیر الله د باطلوالي او هغه پرېږدي او د هغې سره بغض وکړي ، دهغې کولو والاته کافر ووايي او د هغې سره دشمني وکړي او کلمې والاسره مینه وکړي دهغې سره دوستي وکړي د مشرکینو سره بغض وکړي د هغې سره دشمني هم وکړي. او همدا د ابراهيم عليه السلام ملت دی. هغه ملت چې چا دهغې نه بل خوا ته رغبت وکړو هغه بې وقوف دی. او همدا بهترینه نمونه ده کوم چې الله تعالی مونږ ته خبر را کړی دی په دې قول کې: ﴿قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ...﴾ الخ.

کفر بالطاغوت ولي مهم دی؟

مخکې ذکر شول چې کفر بالطاغوت د ایمان باللّه یوه حصه ده او هله د یو شخص ایمان صحیح کیږي چې کفر بالطاغوت وکړي. لهدا دا مسئله ډیره اهمه ده.

۱- **الشيخ عبدالرحمن بن حسن واوي:** التوحيد هو الكفر بكل طاغوت عبده العابدون من دون الله والتوحيد هو اساس الايمان الذي تصلح به جميع الاعمال و تفسد بعدمه اهـ (فتح المجيد ص ۳۹۳).

ترجمه: یعنی توحيد دا کفر کول دي په هر طاغوت چې د هغې عبادت عابدين کوي سوا د الله تعالى نه او توحيد د ایمان بنياد دی چې په کوم باندې د ټولو اعمالو اصلاح کیدی شي. او په عدم سره يي اعمال فاسدېږي.

۲- **شيخ محمد بن عبد الوهاب واوي:** بل لا يصح دين الاسلام الا بالبراءة من هؤلاء اي الطواغيت المعبودون من دون الله و تكفيرهم كما قال تعالى ﴿فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ ... الخ﴾ (الدرر السنية ج ۱۰ ص ۵۳).

ترجمه: بلکه د سړي د اسلام دين صحیح کیږي تر څو چې ددغه طواغيتو نه براءت وکړي شي. د کومو چې عبادت کیدی شي سوا د الله تعالى نه او نه صحیح کیږي اسلام د سړي مگر چې دی طاغوتيانو ته کفار ونه وايي. لکه چې الله تعالى فرمايي: ﴿فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ ... الخ﴾.

٣- **بل خای وایي:** واین الظلم الذي اذا تكلم الانسان بكلمة منه او مدح الطواغيت او جادل عنهم خرج من الاسلام ولو كان صائما قائما من الظلم الذي لا يخرج من الاسلام بل اما ان يؤدي الى صاحبه بالقصاص واما ان يغفره الله فبين الموضعين فرق عظيم. اهـ (الدرر السنية ج ١٠ ص ٥٥).

ترجمه: او چيرته هغه ظلم چې انسان په هغې سره تكلم وكړي په يوې كلمې سره يا د طاغوتيانو صفت وكړي يا دهغوې نه دفاع وكړي. د اسلام نه په دې باندې خارجيږي اكر كه روژه دار وي يا مونځ گزار وي. او هغه ظلم چې سړی د اسلام نه نه وباسي بلكه يا خو دغه اداء كيږي د قصاص په بدل كې او يا ورته الله تعالى بخښنه وكړي. نو په مينځ د دواړو ځايونو كې لوي فرق دی. والله اعلم.

دکلمې طبيې نهم شرط

الاستقامه (په کلمه طبيه باندې تر هر څه ثابت قدم پاتې کېدل)

پس هر کله چې تا دغه مذکور ه اته شرطونه ومنل په هغې عامل شوې سره د کفر بالطاغوت نه نو ددې ضرورت دی استقامت ته چې په دغه شرطونو کلک او ثابت قدم پاتې شي او بل خوا ته لاړ نه شي. ځکه د استقامت معنی ده عدم الاعوجاج والمیل یعنی بل دین او عقیدې ته مایل نه شي.

۱- **دلیل: قوله تعالى:** ﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا﴾ فصلت: ۳۰

ترجمه: یعنی هغه کسان چې وایي رب زمونږ الله تعالى دی بیا کلک وي په دغه وینا باندې.

۲- **دلیل:** رسول الله صلى الله عليه وسلم ته الله فرمایي: ﴿فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتُ﴾ هود: ۱۱۲.

ترجمه: یعنی کلک او ثابت قدم شه په دین باندې لکه څنګه چې تاته امر کیدی شي.

۱- **ابوبکر الصديق رضي الله عنه** د (ثُمَّ اسْتَقَمُوا) معنی کوي چې (لم يشرکوا بالله شیئا) یعنی د الله تعالى سره یي شرک نه وي کړی.

٢- **عمر فاروق رضي الله عنه** د (استقاموا) معنی کوي: (اي استقاموا على الطريقة لطاعته ثم لم يروغوا روغان الثعالب) يعني دوي کلک ولاړ وي په طريقه د رسول الله د الله تعالى د اطاعت دپاره بيا دوي اخوا ديخوا ټوپونه نه وهي لکه د کيدړانو په شان. اهـ. (النصرة النعيم ج ١ ص ٣٠٦).

٣- **علي رضي الله عنه وايي**: (ثم استقاموا) اي: على شهادة ان لا إله إلا الله. (الدر المنثور ج ٧ ص ٣٢٢).

يعني چې دوي په لا إله إلا الله باندې کلک او ثابت قدم وي.

٤- **مجاهد وايي**: استقاموا على شهادة ان لا إله إلا الله حتى لحقوا بالله. اهـ. (مدارج السالكين ج ٢ ص ١٠٩).

يعني چې دوي په کلمه د توحيد باندې کلک وي تر دې چې د الله سره يو ځای شي. اهـ.

٣- **دليل**: عن سفيان بن عبدالله الثقفي رضي الله عنه انه قال: قلت: يا رسول الله قل لي في الاسلام قولاً لا اسئل عنه احداً بعدك. قال: قل آمنت بالله فاستقم. اهـ. (مختصر مسلم رقم الحديث ١٨، صحيح الجامع رقم الحديث ٤٣٩٥).

ترجمه: سفيان بن عبدالله الثقفي وايي چې ما رسول الله صلى الله عليه وسلم ته وويل چې ماته په اسلام کې داسې وينا وښايه چې ستا نه وروسته زه د

هغې په باره کې د هیچا نه پوښتنه ونه کړم. رسول الله صلی الله علیه وسلم راته وویل چې ووايه: ما ایمان په الله تعالی راوړی دی بیا کلک شه په دغه ایمان باندې. اه.

علامه قاضي عیاض وایي: هذا من جوامع کلم صلی الله علیه وسلم وهو مطابق لقوله تعالی: (ان الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا) اي: وحدوا الله وآمنوا به ثم استقاموا فلم یحیدوا عن التوحید والتزموا طاعته سبحانه وتعالی الی ان توفوا علی ذلك. اه (نصرة النعيم ج ۱ ص ۳۱۵).

ترجمه: دا وینا د رسول الله صلی الله علیه وسلم دغه صحابي ته د جامع کلماتو څخه وه. او دا مطابق ده د دې قول د الله تعالی چې ﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبَّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا﴾ فصلت: ۳۰ یعنی چې الله تعالی یو وگڼي په هغې ایمان راوړي بیا په دې کلک شي او د توحید نه اخوا دیخوا نه شي او د الله اطاعت لازم ونیسي تر دې چې په دې وفات شي.

خلاصه: کلمه طيبه بغير ددغه نهه شرطونو نه د هيڅ يو مسلم يا مؤمن نه قبوله نه ده. لهذا دغه نهه شرطونه مونږ بايد په کلمه طيبه کې عملي کړو.

دریم بحث

د کلمې طبيې اجمالي معنی

د کلمې طبيې معنی ډیرو علماؤ په مستقلو کتابونو کې ذکر کړیده. لکه شیخ محمد بن عبدالوهاب په کشف الشبهات او کتاب التوحید کې. لیکن شیخ سلیمان بن عبدالله د کتاب التوحید په شرح کې د کلمې معنی داسې لیکي: (ومعنی لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اي: لا معبود بحق الا اله واحد وهو الله وحده لا شریک له کما قال تعالی: ﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيْهِ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴾ [الأنبياء: ٢٥] مع قوله تعالی: ﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ﴾ [النحل: ٣٦]. فصح ان معنی الاله هو المعبود و لهذا قال النبي لقريش: قولوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قالوا: ﴿ اجْعَلِ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ﴾ [ص: ٥] وهو انما دعاهم الى لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فهذا هو معنی لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ. وهو عبادة الله وترك عبادة ماسواه وهو الكفر بالطاغوت والایمان بالله. فتضمنت هذه الكلمة العظيمة ان ما سوي الله ليس باله وان الهية ماسواه من ابطال الباطل و اثباتها اظلم الظلم. فيجب افراد الله تعالی بها. كالدعاء والخوف والمحبة والتوكل والانتابة والتوبة والذبح والنذر والسجود وجميع انواع العبادة. فيجب صرف جميع ذلك لله وحده لا شریک له. فمن صرف شيئا مما لا يصلح الاله من العبادات لغير الله فهو مشرک ولو

نطق بلا اله الا الله اذ لم يعمل بما تقتضيه من التوحيد و الاخلاص. (تيسير العزيز الحميد لشرح كتاب التوحيد ص ٥٣).

ترجمه: د لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ معنی دا ده چې نشته بل حقدار د بندگی. په حق سره سوا د الله تعالی نه چې هغه یو دی شریک ورسره نشته. لکه چې الله تعالی فرمایي: (نه دی لیرلی مونږ ستا نه مخکې هیڅ رسول مگر مونږ وحي کړې وه هغه ته په دې چې نشته حقدار د بندگی. مگر زه یم. پس زما عبادت وکړئ سره ددې قول د الله تعالی نه چې فرمایي: یقینا لیرلی دی مونږ په هر امت کې رسول او هغه ورته ویلي چې عبادت د یو الله تعالی وکړئ او د طاغوت نه براءت وکړئ. نو معلومه شوه چې معنی د اله هغه معبوددی چې عبادت یې کیدی شي. ددې وجې نه رسول الله صلی الله علیه وسلم د قریشو کفارو ته وویل چې لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ووايي. نو هغوی وویل: آیا دا رسول ډیر الهه یو الهه گرځوي؟ دا خو حیران کن خبره ده. یعنې دوی لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ته دعوت حیران کن وگرځولو. او همدا معنی د لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ده چې عبادت د یو الله کول او د غیر الله عبادت کول پریښودل دي چې دا کفر بالطاغوت او ایمان بالله دی. نو دا لویه کلمه طیبه متضمنه ده ددې خبرې چې ماسوي الله اله نه شي کیدی او د بل چا الهیت د ابطال الباطل څخه دی. او د بل چا الهیت ثابتول ډیر ظلم دی. پس واجب دي چې الله تعالی په ټولو انواع د عباداتو کې یو وگڼل شي. لکه دعاء، ویره، محبت، توکل، انابت، توبه، ذبح کول، نذرونیاز، سجده او نور ټول عبادات. پس واجب دي چې دغه مذکوره ټول عبادات الله تعالی ته خاص کړي شي. پس هغه چا چې د مذکوره عباداتو څخه یو هم غیر ته خاص کړي،

کوم چې د الله تعالى پورې خاص وي د عباداتو نه نو دی مشرک دی. اگر که کلمه توحيد په خوله وايي: ځکه ده عمل ونه کړو په هغه څه چې توحيد يي تقاضا کوي او يا يي اخلاص تقاضا کوي.

خلاصه: د کلمې معنی دا شوه چې زه اقرار کوم په خالص قلبي اقرار سره چې نشته حقدار د بندگۍ مگر يو الله تعالى دی. پس که حقدار د بندگۍ د هر قسم عبادت غير الله وگڼلو نو دا مشرک دی او قائل او فاعل يي مشرک دی.

د محمدرسول الله اجمالي معنی

هرکله چې دا کلمه طيبه د دوه اجزاو نه مرکبه ده چې لاله الا الله او محمد رسول الله او دا دواړه بيا سره لازم او ملزوم دي چې د يو بل څخه نه جدا کيږي. نو د دويم جزء معنی يادول هم لازم وگرځيدل. نو د محمدرسول الله معنی داده چې زه اقرار کوم د زړه نه خالص چې محمد صلى الله عليه وسلم هغه انسان دی چې الله تعالى په مخلوق کې غوره کړی چې رسول يي وگرځولو او مخلوق ته يي مبلغ د وحی جوړ کړ. د الله تعالى وحدانيت او عبادت لپاره يي داعي وگرځوو. چې دده تابعداري به په هر امر او نهي کې کيدلی شي. خاتم الرسول او خاتم الانبياء يي وگرځولو. صاحب الشفاعة العظمی او سيد ولد آدم به په ورځ د قيامت وي.

د شهادتينو تفصيلي معنی

د کلمې طبیعي فهم او معنی په لاندې امورو سره متحقق کیږي:

د لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شهادت:

۱- الله تعالى په ټولو انواعو د عبادت سره یو ګڼل لکه څنګه چې الله تعالى امر کړی او په مخلوق کې د هغه سره هیڅ څوک نه شریکول.

۲- الله تعالى ده ته د هر شي څخه محبوب کیدل.

۳- بنده به هر کار الله تعالى ته په سختۍ او خوشحالی کې سپاري. دارنګه په فقر، غنی، مرض او صحت کې الله تعالى ته ځان سپارل.

۴- الله تعالى په ټولو حاجاتو کې یو ګڼل. چې ونه ګرځوي دغه بنده د الله تعالى او دده په مینځ کې کومه واسطه د مخلوق نه.

۵- هغه شی چې الله تعالى پرې راضي کیږي د هغې پیژندل. او هغه پرې خوښ وي د هغې کول. او هر هغه شی چې بنده د الله تعالى نه لرې کوي د هغې پرېښودل.

۶- هغه صفات او نومونه الله لره ثابتول چې هغه او یا د هغه رسول هغه ته ثابت کړي او یا یې د ځان نه نفی کړي هغه ترینه نفی کول کوم چې د هغه د شان سره لایق نه دي بغیر د تاویل، تحریف، تعطیل او تشبیه نه.

۷- دا عقیده لرل چې الله تعالى په خپل مخلوق باندې خپل نعمت تمام کړی. د اسلام په کمال سره چې محمدرسول الله ته يي ورکړيدی. پس هر هغه چا چې په دې زیادت وکړواو یا يي ترینه یو معمولي شی کم کړو. نو دی ظالم او د الله تعالى د حدودو نه وتلی دی. چې په توبه النصوح سره به بیرته اسلام ته راځي.

۸- په هر هغه څه ایمان لرل چې الله تعالى مونږ ته خبر راکړی او هغه په عالم الغیب کې دي. لکه ملائک، آخرت، قضاء، قدر، جن، جنت، جهنم او نور مغیبات.

۹- تصدیق کول په ټولو انبیاء، رسولانو، کتابونو او صحیفو باندې بغیر د تفریق نه په مینځ ددوی کې.

د محمد رسول الله شهادت (جواهي ورکول د محمد رسول الله د شهادت):

ددې فهم انسان ته په لاندې امورو سره متحقق کيږي:

۱- په هغه درود ويل کله چې د هغه نوم واوريدل شي. او په کوم ځای کې چې زمونږ نه طلب د درود ويلو شوی وي.

۲- د محمد رسول الله عليه السلام ظاهري تعظيم به موافق او مطابق وي د باطني تعظيم سره.

۳- محمدرسول الله عليه السلام د ځان نه ښه گڼل او د هغه سره د ځان نه زيات محبت کول. دارنگه خپل ځوی، پلار او نورو خلکونه هم د هغه سره زيات محبت کول.

۴- د هغه د سنتو اقتداء کول پوره اقتداء. هر هغه کار کول چې هغه پرې امر کړی وي. او ځان ساتل د هغې کار نه چې هغه ترې منع کړې وي.

۵- خپل نفس او خواهش د هغه د دين او طريقې تابع کول خلک هغې ته بلل.

۶- هغه شی خوښول چې محمدرسول الله صلى الله عليه وسلم يې خوښوي او هغه شی بد گڼل چې محمدرسول الله يې بد گڼي او يا يې امر په بد گڼلو کړی وي.

۷- محمدرسول الله صلى الله عليه وسلم په هر حال او هر کار کې پيشوا گڼل.

۸- دا عقیده لرل چې رسول الله صلى الله عليه وسلم د دنیا نه رحلت کړی دی ولې امت ته ئي مکمل دین پرېښی دی چې الله تعالی هغه ته نازل کړی ؤ. دشر او اور نه يي خلک وپرولي ؤ او دخیر او جنت زیری يي ورته ورکړی ؤ. نو هر هغه چا چې دده په راوړي دین کې زیادت یا نقصان وکړو نو دا يي په محمدرسول الله صلى الله عليه وسلم دروغ وتړل. ځکه دده گمان دی چې محمدرسول الله صلى الله عليه وسلم نعوذ بالله په رسالت کې خیانت کړی دی.

۹- ایمان راوړل په هر هغه څه چې مونږ ته رسول الله صلى الله عليه وسلم په احادیثو کې ويلي د عالم الغیب نه لکه ملایک، آخرت، قضاء، قدر، جن، جنت، جهنم او نور مغیبات.

۱۰- تصدیق کول په ټولو اسماء او صفاتو چې محمدرسول الله صلى الله عليه وسلم الله تعالی ته ثابت کړي وي بغیر د تاویل، تحریف، تشبیه، تمثیل او تعطیل نه.

خلاصه: معلومه شوه چې خیر ټول په اتباع د محمدرسول الله صلى الله عليه وسلم کې دی او شر ټول په مخالفت د محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم کې دی. نو هیڅ مسلمان ته دا حق نشته چې په دین کې یو بدعت جوړ کړي او بیا دا ووايي چې دا بدعت حسنه دی. ځکه په بدعاتو کې حسنه نه وي. په نص درسول الله صلى الله عليه وسلم د حدیث

سره چې محمدرسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: (كل بدعة ضلالة و كل ضلالة في النار السنن والمبتدعات ص ۱۳.

يعني هر بدعت گمراهي ده او هره گمراهي به په اور کې وي.

لهذا بدعت تقسيم پنحو اقسامو ته خپله بدعت دی: په نص ددغه حديث سره. امام مالک رحمه الله فرمايي: من استحسن بدعة فقد ظن ان محمداً خان الرسالة. (الاعتصام للشاطبي).

يعني چا چې په دين کې يو بدعت ته خايسته بدعت وويل نو دده دا گمان دی چې محمدرسول الله صلى الله عليه وسلم په رسالت کې خيانت کړی دی لهذا هر بدعت گمراهي ده هر بدعت به مردود وي.

زمونږ ايمان

دايمان پيژندل په مونږ فرض دي چې په دې کې جهل (ناپوهي) عذر نه دی. چې يو انسان دا ووايي چې زه ناپوهه يم او خپل ايمان نه پيژنم بلکه د ايمان اجمالي پيژندل د شريعت د لوازماتو نه دي.

۱- اهل سنت والجماعت وايي: چې ايمان ددرې شيانو نه جوړ دی: قول، عمل او تصديق. او دا تعريف علماؤ د ايمان ذکر کړی بلکه په دې تعريف باندې شيخ الاسلام ابن تيميه، امام ابن عبدالبر، ابن حجر العسقلاني، امام بغوي اجماع نقل کړېده. وگوره التمهيد ج ۹ ص ۲۴۸، فتح الباري ج ۱ ص ۴۷،

مجموع الفتاوى ج ٧ ص ٣٠٧، شرح اصول اعتقاد اهل السنة للالكائي ج ٤ ص ٨٣٢، وشرح السنة ج ١ ص ٣٨.

دا چې ايمان زمونې ددرې شيانو نه مركب دى. قول، عمل او تصديق. كه په دې درې شيانو كې يو هم نه وي ايمان صحيح نه دى. چې ددې دلايل دادى:

١- ايمان: تصديق د زړه دى: قَالَ تَعَالَى: ﴿وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ﴾
الحجرات: ١٤

ترجمه: او تراوسه نه دى داخل شوى ايمان په زړونو ستاسو كې.

قَالَ تَعَالَى: ﴿يَتَأَيُّهَا الرُّسُولُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسْكِرُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا
ءَامَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ﴾ المائدة: ٤١

ترجمه: اى رسول الله نه دې خفه كوي تا لره هغه كسان چې تيزي كوي د كفر په كارونو كې د هغه كسانو نه چې دوې وايي ايمان راوړى دى مونږ په خولو خپلو سره او ايمان نه دى راوړى زړونو ددوې.

قَالَ تَعَالَى: ﴿أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ﴾ المجادلة: ٢٢

ترجمه: دغه كسان ليكلي دي په زړونو ددوې كې ايمان.

استدلال: دا درې آيتونه په دې دلالت كوي چې دزره تصديق نه وي هغه ايمان نه صحيح كيږي. ددې وجې نه منافقان چې تصديق يې نه ؤ نو في الدرک الاسفل من النار شول.

۲- ايمان: اقرار كول په ژبه دى: په ژبه اقرار كول د الله تعالى په وحدانيت او د رسول الله صلى الله عليه وسلم په رسالت باندې. دليل يې دادى: **قَالَ تَعَالَى: ﴿قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا﴾ البقرة: ۱۳۲**

ترجمه: ووايئ ايمان راوړى دى مونږ په الله تعالى باندې او په هغه څه چې نازل كړى شوى دى مونږ ته.

قَالَ تَعَالَى: ﴿قُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ﴾ العنكبوت: ۴۶

ترجمه: ووايئ چې ايمان راوړى دى مونږ په هغه كتاب چې نازل كړى شوى دى مونږ ته او نازل كړى شوى دى تاسو ته.

استدلال: دا آيتونه دلالت كوي چې په ژبه كله اقرار د ايمان نه وي هغه ايمان قبول نه دى لكه ايمان د ابوطالب چې تصديق خويي ؤ ولي اقرار يې نه كولو.

٣- ايمان: عمل كول په اندامونوباندي: ١- رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: الايمان بضع وستون شعبة، فافضلها قول لا اله الا الله وادناها اماطة الاذى عن الطريق والحياء شعبة من الايمان. (صحيح البخاري رقم الحديث ٩ ومسلم رقم الحديث ٣٥).

ترجمه: د ايمان څه د پاڅه شپيته شعبي دي پس بهترينه او اوچته شعبة يي لا اله الا الله ده او بنکته شعبة يي ليري کول د ضرري شي دي د لاري نه. او حيا د ايمان يو اهمه شعبة ده.

٢- رسول الله صلى الله عليه وسلم چې کله د عبد القيس وفد ته ايمان بنودلو نو ورته يي وويل: اتدرون ما الايمان بالله وحده؟ قالوا: الله ورسوله اعلم. قال: شهادة ان لا اله الا الله و ان محمدا رسول الله و اقام الصلاة و ايتاء الزكاة و صوم رمضان و ان تؤدوا الخمس من المغنم. اهـ (صحيح البخاري رقم ٥٣ مسلم رقم ١٧).

ترجمه: يعنې تاسو پوهيږئ چې ايمان په الله تعالى باندې څه دی؟ هغوي وويل الله او رسول بنه پوهيږي. بيا رسول الله وويل: گواهي د لا اله الا الله محمد رسول الله ده، پنځه وخته لمونځ کول، زکات ورکول، او درمضان روژې نيول، او بل دا چې تاسو به د غنيمت نه پنځمه حصه بيت المال ته اداء کوئ.

استدلال: دې حديث کې مونځونه، روژې نيول، زکات ورکول، خمس ورکول ټول اعمال د اندامونو دي. او دا يې ايمان وگرځولو نو معلومه شوه چې اعمال په ايمان کې وجودي او عدمي رکن دی. چې په عدم سره يې عدم د ايمان او په وجود سره يې وجود د ايمان راځي. او دا د ټولو سلفو عقیده ده.

۳- **رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي:** من رای منکم منکرا فليغيره بيده فان لم يستطع فبلسانه فان لم يستطع فبقلبه و ذلك اضعف الايمان. (مختصر مسلم رقم ۳۴، صحيح ابي داود رقم ۱۰۳۴، صحيح الجامع رقم ۲۲۵، و اخرجه احمد والاربعة عن ابي سعيد الخدري رضي الله عنه).

ترجمه: څوک چې وويني تاسو نه يو منکر کار نو هغه دې په لاس منع کړي که طاقت يې په لاس کې نه وي نو په ژبه دې منع کړي او که په ژبه يې منع کولی نه شي نو په زړه دې منع کړي او دا ضعیف ايمان دی.

استدلال: دا حديث په مقام د استدلال کې دلالت کوي چې ايمان قول باللسان، اعتقاد بالقلب او عمل بالارکان دی. او ايمان زیاتیرې او کمیرې. (کتاب الايمان لابن مندة ج ۲ ص ۳۴۱).

د سلفو اقوال چي ايمان ددغه دري شيانو نوم دی

۱- امام احمد رحمه الله وايي: الايمان قول و عمل يزيد و ينقص. اهـ (السنة للامام عبدالله بن احمد ج ۱ ص ۳۰۷). يعني ايمان قول په ژبه او عمل په اندامونو دی. او دا زياتيږي او هم کميږي.

۲- امام الاجري باب ترمي: باب القول بان الايمان تصديق بالقلب و اقرار باللسان و عمل بالجوارح ولا يكون مؤمنا الا ان يجتمع فيه هذه الخصال الثلاث. اهـ (الشریعة للاجري ص ۱۱۹).

ترجمه: دا باب دی دې باره کې چې ايمان د زړه تصديق او په ژبه اقرار او عمل په اندامونو ته وايي او مؤمن تر هغه ايمان والا نشي کیدی تر څو چې په هغه کې دغه دري خصلتونه جمع شوي نه وي.

۳- الامام ابن بطة وايي: معناه: التصديق بما قاله و امر به و افترضه و نهی عنه من كل ما جاءت به الرسل من عنده و نزله فيه الكتب. و بذلك ارسل المرسلين و التصديق بذلك قول باللسان و تصديق بالجنان و عمل بالاركان. اهـ (الشرح والابانة عن اصول السنة والديانة ص ۱۷۲).

ترجمه: د ايمان معنى تصديق په هغه څه چې الله ويلي وي، په هغې يي امر كړى وي، هغه يي فرض كړى وي او يا يي د هغې نه نهى كړى وي د هر هغه شريعت چې په هغې ټول رسولان راغلي دي او نازل شوي دي په هغې كتابونه

او په دې ټولو تصديق كول قول په ژبه، تصديق په زړه ، او عمل په اندامونوباندې دى.

٤- **امام قاضي ابو يعلى** د ايمان تعريف داسې كوي: واما حدالايمان في الشرع فهو جميع الطاعات الباطنة والظاهرة اعمال القلب وهو تصديق القلب والظاهرة هي افعال البدن الواجبات والمندوبات. اهـ (مسائل الايمان ص ١٥١).

ترجمه: په شريعت كې د ايمان تعريف دادى چې ايمان ټولو اطاعتو د الله تعالى ته وايي چې هغه باطني وي او كه ظاهري وي لكه د زړه اعمال چې هغه تصديق د زړه او ظاهري لكه افعال د بدن چې واجبات او مستحبات دي.

خلاصه: ايمان ددغه درې شيانو څخه جوړ دى. كه يو هم نه وي ايمان هم نه وي. او معلومه شوه چې عمل په اندامونو په ايمان كې داخل او د ايمان يوه حصه ده چې په نشتوالي سره يې نشتوالى د ايمان او په وجود سره يې د ايمان وجود راځي.

د ایمان درې مرتبې

مخکې ذکر شو چې ایمان ددرې شیانو څخه جوړ دی چې هغه اقرار باللسان تصدیق بالقلب او عمل بالجوارح دی. نو اوس ذکر کېږي چې د ایمان درې مرتبې دي.

اوله مرتبه: اصل الايمان: اصل ایمان چې کوم د کفر ضد دی او په دې ایمان سره بنده په عام خطاب د مخاطبینو کې داخل دی کوم چې الله تعالی خطاب ورته کوي په یاایهاالذین آمنوا سره او په دغه ایمان بنده ددې مستحق شي چې د اور نه ووځي کله چې دی داخل شوی وي په سبب د بعضې گناهونو چې واجب ایمان کې یې تقصیر راغلی وي.

دویمه مرتبه: واجب ایمان: دا هغه ایمان دی چې په اصل ایمان زیات وي چې هغه کول د واجباتو او پرېښودل د محرماتو دی. او دیته کمال الايمان الواجب وایي. چې په دې ایمان کې خلک بیا په دوه درجو کې دي.

اوله درجه: په واجب ایمان کې کمی کوونکی چې هغوې واجب پرېښې وي او یا یې حرام کارونه کړي وي. او دا خلک اصحاب الکبائر دي. او دوې ته فاسق ملي او اصحاب الوعيد هم وایي. څوک چې ددوې نه وفات شي په غیر د توبې نه نو دی د الله تعالی په مشیئت کې دی که خوښه یې شي بخښنه به ورته وکړي او که خوښه یې شي عذاب به ورته ورکړي بیا به یې د اور نه راوباسي ځکه چې ده سره اصل ایمان موجود دی او دې درجې ته اشاره

شويده په دې آيت كې: ﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ﴾ فاطر: ۳۲. او چې كله الله تعالى ده ته بخښنه وكړي جنت ته به داخل شي ابتداءً بلا سابقة العذاب.

دويمه درجه: دا هغه خلك دي چې واجب ايمان يې پوره اداء كړی وي په هغې كې يې تقصيرنه وي كړی او نه يې په دې واجب ايمان باندې زيادت كړی وي. يعنې نوافل او مستحبات يې ورسره نه وي اداء كړي. نو دا خلك په مرتبه د ﴿وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ﴾ كې دي. نو دا خلك مستحق دي د جنت او د جهنم نه به سالم وي. يعنې دوي مستحقين دي د جنت ته د داخلیدلو ابتداءً بلا سابقة العذاب بفضل الله وبرحمته. او دداسې خلكو په هكله رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: افلح ان صدق. او ددې درجو والا په ايمان يې واجب راتگ كړيدی. نو ځكه مستحقين د جنت وگرځيده.

درېمه مرتبه: مستحب ايمان: دا هغه ايمان دی چې په ايمان واجب باندې زيات كړي مستحبات، مندوبات، ترك المكروهات او مشتبهات. او دې درجې د ايمان ته اشاره شويده په ﴿وَمِنْهُمْ سَائِقٌ بِالْخَيْرَاتِ يُؤْتِي اللَّهَ﴾ فاطر آية ۳۲. او ددې درجې خلك به جنت ته داخلېږي ابتداءً بلاسابقة العذاب برحمة الله. او ددې مرتبې والاته اشاره شويده چې ﴿وَلَاٰخِرَةُ اَكْبَرُ دَرَجَتٍ وَّاَكْبَرُ نَقْصِيلاً﴾ (۱۱) الإسراء: ۲۱. او دې مرتبې ته مرتبه د كمال الايمان المستحب وايي. او دې درجو ته عمر بن عبدالعزيز رحمه الله داسې كتلي دي: ان للايمان فرائض و شرائع و حدودا و سننا، فمن استكملها فقد استكمل الايمان ومن لم يستكملها لم يستكمل الايمان. اهـ (صحيح البخاري تعليقا

في اول كتاب الايمان). يعني د ايمان دپاره فرائض واجب او حدود او سنن دي چا چې پوره كړه نو ايمان يي پوره كړو او چا چې پوره نه كړه نو ايمان يي پوره نه كړو. د عمر بن عبدالعزيزدا قول چې فقد استكمل الايمان دا مرتبه د ايمان كامل ده. اهـ.

خلاصه: هغه عمل چې پريښودل يي كفر وي هغه د اصل ايمان نه وي. او هغه عمل چې پريښودل د هغې فسق وي هغه ايمان واجب دی. لكه د واجباتو اداء كول او د محرماتو نه ځان ساتل. او هغه عمل چې پريښودونكي باندې يي ملامتيا نه وي او نه ورته په دغه عمل د پريښودلو عذاب وركول كيږي نو دا ايمان مستحب دی. لكه نوافل. اهـ (الجامع ج ۲ ص ۵۹۸).

فصل

د کلمې طبيې يعنې د توحيد ماتوونکي

د توحيد ماتوونکي چې هغې ته نواقض الايمان هم وايي. او ناقض هغه شي ته وايي چې د هغې د وجود نه عدم د توحيد راځي او توحيد فاسدوي. او د هغې په وجود سره توحيد باطلېږي. نو واجب دی چې هر مسلم او مؤمن د ايمان نواقض وپيژني. لکه څنگه چې د مونځ او اودس لپاره نواقض وي. کله چې هغه واقع شي او مونځ کوونکی په هر ناقض کې واقع شو نو مونځ يې باطلېږي. لکه په مونځ کې خدا کول، خوراک، څښاک وغيره کوم چې د مونځ مبطلات دي. نو همدارنگه د توحيد دپاره نواقض دي چې يو مسلم يا مؤمن په هر يو ناقض کې واقع شو نو دی مشرک او کافر دی چې هيڅ يو عمل يې قبول نه دی. لهدا اوس نواقض د ايمان ذکر کيږي.

۱- ناقض: الشرب: او شرک دې ته وايي چې د الله تعالى سره يو د مخلوقاتو نه د برخې والا جوړ کړي. او داسې دعوه وکړي لکه څنگه چې د الله تعالى دعوه ده د دغه مخلوق نه. داسې ترې ويرېږي لکه څنگه چې د الله تعالى نه ويرېږي يا په مخلوق داسې توکل کوي لکه په الله تعالى يې چې څنگه کوي. حاصل دا چې د الله تعالى په خصائصو د خصوصيت د الوهيت د الله تعالى کې او په صفاتو د هغه کې ځان شريکول، دې ته شرک وايي. کله چې انسان دا کار وکړي نو دی کافر او مشرک دی. او د اسلام نه وځي. اگر که د ورځې روژه دار او د شپې مونځ گذار وي.

١- **دليل:** قوله تعالى: ﴿وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ الزمر: ٢٥

ترجمه: او خامخا په تحقيق وحي كړې شویده تاته او هغه كسانو ته چې ستا نه مخكې ؤ په دې خبره چې كه تا شرک وكړو اى مخاطبه نو خامخا عمل به دې برباد شي او خامخا شي به ته د تاوان والاؤ نه.

٢- **دليل:** قَالَ تَعَالَى: ﴿وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ الأنعام: ٨٨
ترجمه: او كه چيرته دغه (٨٨) انبياؤ شرک وكړو نو برباد به كړي الله تعالى هغه عملونه چې دوې كړيدي.

استدلال: نور آيتونه هم داسې شته چې دلالت كوي په دې چې چا د الله تعالى سره په عبادت كې د مخلوقاتو نه څوك هم شريك كړو نو دا د اسلام نه وتلى او كافر دى او اعمال يې برباد دي.

٢- **ناقص:** هغه څوك چې د الله تعالى او د ځان په مينځ كې واسطه و گرځوي او د هغې نه سوال كوي، په هغې ځان سپاري، د هغې نه د نفع او نقصان طمع لري، دسفارش اميد ترينه كوي نو داشخص مشرك دى.

دليل: قوله تعالى: ﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعُونَا عِنْدَ اللَّهِ﴾ يونس: ١٨.

ترجمه: دوی عبادت کوي د غیرالله هغه چې دوی ته نه ضرر او نه نفع رسولی شي. او دوی وایي دا معبودان زموږه د الله تعالی په دربار کې سفارش کوي.

استدلال: همدا حال د اوسنو هغو مشرکینو دی چې د اولیاؤ قبرونو ته ځي، د هغوې نه دعاء غواړي د هغوې په نوم نذر او ذبح کوي، هغه ته فریاد کوي، د هغوې د قبرونو نه طواف کوي په دې عقیده چې دوی د الله تعالی نازولي دي او زموږ سفارش به کوي ځکه براه راست موږ د الله تعالی نه غوښتل نه شو کولی. داسې عقیده لرونکي مشرکین او ټول عبادات یې برباد دي.

۳- ناقض: مشرکین او کفارو او طواغیتو ته کافران او مشرکین نه ویل یا د هغوې په کفر کې شک کول او یا د هغوې د عقیدې او مذهب د صحت عقیده لرل. نو داسې په اجماع سره کافر او مشرک دی.

دلیل: قوله تعالی: ﴿قُلْ يَتَّيِّهًا الْكٰفِرُوْنَ﴾ الکافرون: ۱ یعنی ورته ووايه چې ای کافرانو. ابراهیم علیه السلام هم کفارو ته کفار علی الاعلان ویلې ؤ ﴿كَفَرْنَا يٰكُ﴾ الممتحنة: ۴. او دا د توحید د لوازماتو نه دی چې مشرک او کافر ته مشرک او کافر وایي.

شيخ محمد بن عبدالوهاب وایي: من لم یکفرالمشرکین او شک في کفرهم او صحح مذهبهم کفر اجماعا. اهـ (الرسائل الشخصية ص ۲۱۳).

یعنې څوک چې مشرکینو ته کافرانو ونه وایي او یا د هغوې په کفر کې شک کوي او یا د هغوې عقیده صحیح گڼي نو داپه اجماع دامت سره کافر دی. او

بل خای کي فرمايي: فلا يكون المرء موحدًا الا بنفي الشرك والبراءة منه وتكفير من فعله فلا بد من تكفيرهم ايضا هذا هو مقتضى لاله الا الله كلمة الاخلاص فلا يتم معناها الا بتكفير من جعل لله شريكا في عبادته كما في الحديث الصحيح: (من قال لا اله الا الله و كفر بما يعبد من دون الله ... الخ) تاكيد للنفي فلا يكون معصوم الدم والمال الا بذلك فلو شك او تردد لم يعصم دمه وماله فهذه الامور هي تمام التوحيد. اهـ (مجموعة التوحيد ج ١ ص ٣٤).

ترجمه: پس یو سړی نه شي موحد کیدلی مگر په نفې کولو د شرک سره او دهغې نه په براءت سره او د هغې په کوونکي د تکفير کولو سره. پس لابدی ده د کافر کولو نه ددې کافرانو. او دا مقتضى د لاله الا الله ده کومه چې کلمه د اخلاص ده. او ددې معنى نه تماميږي مگر په کافر کولو د هغه چا چې الله تعالى لره په عبادت کې شریک جوړ کړي. لکه څنگه چې صحيح حديث کې راځي: چا چې لا اله الا الله وويله او کفر يي وکړو په هغه څه چې عبادت يي کيدى شي سوا د الله تعالى نه نو دده مال او وينه حرامه کړى شوه. دا قول د رسول الله نفې د تاكيد دى. نو یو سړی معصوم الدم او مال نه شي مگر ځیدلی مگر په کفر د ما يعبد من دون الله سره. که چيرته يي شک وکړو يا په کې متردد شو نو وينه او مال يي محفوظ نه دي. او په دې امورو سره د توحيد تماموالی راځي.

امام محمد بن سحنون وايي: اجمع العلماء على ان شاتم النبي المنتقص له كافر ومن شك في كفره وعذابه كفر. اهـ (اكفار الملحدین ص ٢٤).

ترجمه: د علماؤ په دې اجماع ده چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ته بد ويونکى يا دهغه نقصان بيانوونکى کافر دى. او چا چې د هغه په کفر کې شک وکړو او يا يې په عذاب دهغه کې شک وکړو نو دى هم کافر دى.

خلاصه: هر هغه څوک چې کافر، مشرک، جمهوري، يهودي، نصراني، طاغوتي يا نور داسې مرتدينو ته کفار ونه وايي دوې خپله کفار دي. ځکه اوسني طواغيت په ځان خپله گواهي ورکوي چې مونږ جمهوريت ښوونکي يو، قانون مو جمهوريت دى، جمهوريت ته احترام لرو نو دوې شاهدین علی انفسهم بالكفر دي ځکه دوې د الله تعالى حق مخلوق ته ورکړو.

امام الشوکاني لیکي: اذ ليس الشرك هو مجرد اطلاق بعض الاسماء على بعض المسميات بل الشرك هو ان يفعل لغير الله شيئاً يختص به سبحانه سواء اطلق على ذلك الغير ما كان تطلقه الجاهلية او اطلق عليه اسما آخر. فلا اعتبار بالاسم فقط. اهـ (الدر النضيد ضمن الرسائل السلفية ص ١٨).

ترجمه: ځکه شرک صرف اطلاق د بعضې نومونو په بعضې مسمياتو باندې نه دى بلکه شرک دادى چې داسې کار د غير الله د پاره وکړى شي چې د الله تعالى خاصه وي. برابره خبره ده چې اطلاق وکړى شي په دغه غير باندې هغه چې جاهليت والو پرې کړى وي. او يا پرې د بل نوم اطلاق وکړى شي نو اعتبار نوم لره نه دى.

وضاحت: د امام شوکاني د قول مقصد دادى چې دشرک کوم تعريف پرې صادق شو او په هر چا چې صادق شو هغه به مشرک وي. که هغه مصداق

مسلمان وي او که بل. لهذا اوسني جمهوريت والاھم خان ته مسلمانان وايي خو کفر او شرک کوي. د الله تعالى سره يي په تحاکم کې وضعي قوانين په عمل کې راوستلي دي، حق د حاکميت يي مخلوق ته ورکړی دی، مخلوق ته فيصلې وړي. لهذا دوي ځکه مشرکين دي.

فائده: دا قاعده چې (من لم يكفر الكافر) دا په خپل اطلاق نه ده. بلکه څوک چې يو کافره د اجتهاد دوجې نه کوم اجتهاد چې مقبول وي يا د يو معتبر تاويل د وجې نه کافر ونه وايي يا د يو جهل دوجې نه چې هغه جهل مقبول وي نو ده ته به کافر نه شي ويلی چې تفصيل يي په لاندې ډول دی:

۱- لکه تارك الصلاة، چې په تکفير ددې کې د اهل علمو اختلاف دی. اگر که صحيح او راجح قول په دې کې د کفر دی. دارنگه اختلاف په تکفير د گمراه فرقو لکه خوارج، معتزله وغيره. نو که څوک دوي ته کافر ونه وايي نو دوي ته مونږ کافرنه شو ويلی.

۲- څوک چې چا ته کافر د يو جهل معذور د وجې نه ونه وايي خو چې دده تکفير نه کول د عناد د وجې نه وي يا د شرعې د الله سره متضاد نه وي داسې اشخاص بيا دوه قسمه دي.

اول: جاهل په نواقضو د ايمان او په بعضو نواقضو. که د چا نه يو ناقض صادر شي د جهل معذور د وجې په سبب د نوي اسلام يا په دې سبب چې په ډيره لرې منطقه کې پروت وي چې طلب د علم نه شي کولی. نو داسې

معذور دی. اما هغه شخص چې د مسلمانانو په ښار کې اوسېږي او بیا ترینه ناقض صادر شو نو دده جهل به بیا مقبول نه وي.

دوهم: جاهل په حال د کافر باندې. یعنې دی نه پیژني هغه څه چې په هغې سره حکم د کفر په هغه کیدې شي، یا یې پیژني لکن دا نه پیژني چې دا حکم مخرج من الملة دی نو داسې شخص به معذور بالجهل وي. اهـ (قواعد في التكفير ص ۳۱۱-۳۱۲).

۴- ناقض: در رسول الله صلى الله عليه وسلم د دین په یو معمولي سنت یا کار پورې استهزاء کول یا د ثواب او عذاب پورې مسخرې کول نو داسې کارونه د اسلام نه سړي خارجوي.

دلیل: قوله تعالى: ﴿قُلْ أَلَا لِلَّهِ وَإِلَيْهِ وَاِئْتِيَاءُ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ﴾ (٢٥) لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ﴿التوبة: ٢٥-٢٦﴾

ترجمه: ورته ووايه آيا په الله او دهغه په آيتونو او د هغه په رسول باندې ټوټې کوي، بهانې مه کوي، په تحقيق سره تاسو کفر کړی دی روسته دایمان نه.

شيخ الاسلام ابن تيميه وايي: فقد اخبر انهم كفروا بعد ايمانهم مع قولهم انا تكلمنا بالكفر من غير اعتقاد له بل كنا نخوض و نلعب وبين ان الاستهزاء بآيات الله كفر. اهـ (مجموع الفتاوى ج ۷ ص ۳۲۰).

ترجمه: الله سبحانه وتعالى دلته خبر ورکړو چې دوي کفروکړو روسته ددوي د ايمان نه سره ددوي د قول نه چې (مونږ په کفر قول نه دی کړی د عقيدې نه بلکه مونږ توقي کولې) او دا يي هم بيان کړ چې توقي کول د الله تعالى په آيتونو کفر دی. او بل ځای کې شيخ الاسلام فرمايي: فدل على انهم لم يكونوا عند انفسهم قد اتوا كفرا بل ظنوا ان ذلك ليس بكفر فبين ان الاستهزاء بالله و آياته ورسوله كفر يكفر به صاحبه بعد ايمانه. اهـ (مجموع الفتاوى ج ٧ ص ٢٧٣).

ترجمه: پس دا قول ددوي دلالت کوي چې دوي په خپل گمان په کفر راتگ نه دي کړي بلکه ددوي گمان ؤ چې د کفر نه دي نو الله تعالى بيان کړه چې توقي کول په الله تعالى او دهغه په اياتونو او رسول دهغه داسي کفر دي چې دايمان نه شخص وباسي.

خلاصه: مذکوره نصوص دلالت کوي په دې باندې که د چا نه يو قول يا فعل مکفر صادر شو نو دی به پرې کافر کيږي. برابره خبره ده چې دی يي حلال گڼي او که نه، او يا يي عقیده وي او که نه.

شيخ الاسلام فرمايي: فمن قال او فعل ما هو كفر، كفر بذلك و ان لم يقصد ان يكون كافرا اذ لا يقصد الكفر احد الا ماشاء الله. اهـ (الصارم المسلول ص ١٧٧).

ترجمه: دا چې چا يو قول او فعل مکفر وکړو نو دی پرې کافر کيږي اگر که دا يي قصد نه وي چې دی دې کافر شي ځکه هيڅ څوک د کفر قصد نه کوي

مگر چې د الله خوښه شي. فلهدا قيد د استحلال يا د اعتقاد د مرجئه و عقيده ده.

امام ابن حزم وايي: صح النص ان كل من استهزء بالله تعالى بعد بلوغ الحجة اليه فهو كافر. اهـ (الفصل ج ۳ ص ۲۹۹).

ترجمه: په نص سره دا ثابت ده چې که هر هغه چا چې توقي يي وکړي په الله تعالى باندې او ده ته حجت رسيدلی و نو دی کافر دی.

خلاصه: مخکې آيتونه چې ﴿قُلْ أَبِاللهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ... الخ﴾ دا د هغه مسلمانانو په باره کې نازل شويدي چې هغوي مونځونه کول، روژې يي هم نيولې، زکاتونه يي هم ورکول او د اسلام په لويه غزوه کې چې د تبوک غزوه وه شرکت کړی و او دوي د قرآن د حافظانو پورې معمولي استهزاء کړي وه نو الله تعالى په دغه اقوالو مکفره و باندې دوي کافر وگرځول. نو آيا داسې اشخاص چې هغه ارزل الخلق دي د الله د دين عظمت او وقار نه لري، د الله تعالى شريعت يي شاته غورځولی، مونځ، روژه، زکات نه پيژني، قانون يي د شريعت متصادم جوړ کړی وي، د هغې احترام کوي، په خلکويي په زور تحميلوي، مشوره او اتحاديي د يهودو اونصاراو سره وي، د امريکې سره اول اتحادي وي، طالبان او مجاهدين په دين وژني، آيا په مذکوره نصوصو به دوي کفار نه وي؟ چې ددوي ښه مثال د پاکستاني مرتدينو او يا نور ددوي په شان باندې د وضعي قوانينو تابعداردي چې داسې خلک مرتد او واجب القتل دي.

هـ- ناقض: سحر: سحر هغه غوټه، دم او خبرې دي چې متکلم پرې خبرې کوي او يا يې ليکي. او يا يوشی په بدن يا زړه يا عقل د مسحور کې تاثیر کوي او سحر کفر دی او هر ساحر کافر دی.

امام ابن قدامه ليکي: ويکفر الساحر بتعلمه و فعله سواء اعتقد تحريمه او اباحته. اهـ (المغني ج ۸ ص ۱۵۰).

يعني ساحر په يادولو يا په کولو د سحر سره کافر گرځي. برابره خبره ده چې عقیده يې د حرمت وي او که د اباحت وي.

دليل: قوله تعالى: ﴿وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ﴾

البقرة: ۱۰۲

ترجمه: او دغه ملايکو هيچاته د سحر تعليم نه ورکولو مگر تردې چې ورته به يې ويل: يقينا مونږ د امتحان دپاره راغلي یو نو کفر مه کوئ.

استدلال: دا آيت دليل دی په دې چې سحر کفر دی.

حافظ الحکمي وايي: وهذا الوعيد لم يطلق الا في ما هو كفر ولا بقاء للايمان معه فانه ما من مؤمن الا ويدخل الجنة و كفى بدخول الجنة خلافا ولا يدخل الجنة الانفس مؤمنة. اهـ (معارج القبول ج ۱ ص ۵۸۲).

ترجمه: آیت کھی کوم وعید دی مطلق نه دی مگر په هغه شي کھی کھی کفروي. حکه د ایمان بقاء نه وي سره د سحر نه یقینا نه دی یو مؤمن مگر جنت ته به داخلېږي او پوره دی جنت ته داخلیدل حصه ده. او جنت ته به نه داخلېږي مگر مؤمن نفس.

شيخ الاسلام ابن تيميه وايي: اكثر العلماء على ان الساحر كافر يجب قتله. و قد ثبت قتل الساحر عن عمر بن الخطاب، و عثمان بن عفان، و حفصة بنت عمر، و عبدالله بن عمر و جندب بن عبدالله رضي الله عنهم. اهـ (مجموع الفتاوى ج ٢٩ ص ٣٨٤).

ترجمه: اكثر علماء وايي چې ساحر کافر دی، قتل يي واجب دی او دا مذهب دی د عمر فاروق، عثمان، حفصه بنت عمر، عبدالله بن عمر او جندب بن عبدالله رضي الله عنهم.

بجالة بن عبده وايي: عمر فاروق خپلو کارکوونکو ته وليکل: ان اقتلوا كل ساحر وساحرة. قال: فقتلنا ثلاث سواحر. اهـ (ابوداؤد رقم الحديث ٣٠٤٣، احمد ج ١ ص ١٩٠، السنن الكبرى ج ٨ ص ١٣٢).

ترجمه: قتل کړئ هر ساحر او هر ساحره بنځه. بجاله وايي چې مونږ درې ساحران مړه کړل.

جندب الخير وايي: حد الساحر ضربة بالسيف. اهـ (الترمذي رقم الحديث ١٤٢٠، السنن الكبرى ج ٨ ص ١٣٢، المستدرک ج ٤ ص ٣٢٠).

ترجمه: يعني د ساحر سزا په توره وهل دي.

خلاصه: سحر ځكه كفر دی چې په كې د غير الله نه د نفع او ضرر طمع كيدى شي. معلومه شوه چې هغه تعويذگر لكه چې نن سبا تعويذونه كوي، خلكو ته د غيبوشيانو د معلومولو دپاره قسماقسم چلونه جوړوي دوي كفار او واجب القتل دي.

۶- ناقض: د مشركينو او كفارو سره دوستي كول: د مشركينو يا

كفارو سره دوستي كول يا د هغوي سره د مسلمانانو په مقابل كې مدد كول دا هم د ايمان ناقض دی.

۱- دليل: قوله تعالى: ﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾
المائدة: ۵۱

ترجمه: چا چې دوستي وكړه ددوي (كافرانو) سره ستاسو نه نو يقينا دا كس به د هغوي څخه وي او يقينا الله تعالى هدايت نه كوي قوم ظالمانو ته.

۲- دليل: قوله تعالى: ﴿لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ﴾ آل عمران: ۲۸

ترجمه: نه دې نيسي مؤمنان كافرو لره دوستان سوا د مؤمنانو نه او چا چې دا كار وكړو نو دی نه دی د الله نه په هېڅ دين باندې (يعني دی مرتد دی د اسلام نه وتلی دی).

استدلال: د مولات او معادات په مسئله باندې مستقل کتابونه لیکل شويدي او په دې باندې ډیر آیتونه او احادیث شته خو دلته مونږ صرف اشاره قدرې ورته وکړه. پس دا آیتونه دلالت کوي په دې چې د یهودو او نصاراو دوستي ارتداد او کفر دی. لکه څنگه چې اوسني طاغوتي حکومتونه چې په سر کې د پاکستان او داسې نور حکومتونه واقع دي. چې د یهودو او نصاراو سره په اول صف کې ولاړ دي. بلکه ځان د امریکې سره په فرنټ لاین کې اتحادي گڼي چې همدا وجه یې د کفر او ارتداد بس ده.

۷- ناقض: د یو وضعي قانون په احترام باندې قسم کول: دا هم د

نواقضو د ایمان نه یو ناقض دی چې د یو کفري او وضعي قانون په احترام باندې قسم وکړي یا هغې ته فیصلې یوسي یا هغه ومنې. لکه د موجوده حکومتونو د پارلمان یا اسمبلۍ غړي (وکیلان، ممبران) چې په پارلمان یا اسمبلۍ کې وي. نو هغوي ته قسم ورکوي په احترام ددغې خود ساخته و قوانینو باندې. چونکه دغه وکیل یا ممبر د اول نه کافر ؤ چې کله دی انتخاباتو ته ودریدلو او چې د کله نه په احترام ددغه قانون باندې قسم وکړو نو دا بیا په کفر کې زیادت دی.

شیخ محمد بن عبدالوهاب رحمه الله وایي: واعلم رحمک الله ان دین الله یکون علی القلب بالاعتقاد، والحب والبغض، و یکون علی اللسان بالنطق و ترک النطق بالكفر و یکون علی الجوارح بفعل ارکان الاسلام وترک الافعال التي تکفر، فاذا اختل واحد من هذه الثلاث کفر وارتد. اهـ (الدرر السنية ج ۸ ص ۸۷).

ترجمه: ځان پوه کړه الله تعالى دې په تا رحم وکړي چې دين د الله تعالى به وي د زړه په عقیده محبت او بغض سره او دين د الله تعالى به وي د ژبې په نطق (کلمه طيبه) او په ترک النطق په کفر باندې، او دين اسلام به وي د اندامونو په عمل کولو د ارکانو د اسلام لره او پریښودل د هغه کارونو چې سړی پرې کافر کیږي. نو چې کله په یو ددې درې واړو کې خلل راشي (چې یو ددریو نه وي) نو بیا سړی کافر او مرتد کیږي.

اومذکوره شیخ رحمه الله په بل ځای کې وایي: فاذا تحققت ان بعض الصحابة الذين غزوا الروم مع رسول الله صلى الله عليه وسلم كفروا بسبب كلمة قالوها على وجه المزح واللعب، تبين لك ان الذي يتكلم بالكفر او يعمل به خوفا من نقص مال او جاه او مدارات لاحد اعظم ممن تكلم بكلمة يمزح بها. اهـ (كشف الشبهات ضمن مجموعة التوحيد ج ١ ص ١١٤).

ترجمه: کله چې ثابت شوه چې بعضې صحابه هغه چې د روم غزا یې هم کړې وه د رسول الله صلى الله عليه وسلم سره هغوی کافر شو د یوې کلیمې ویلو په سبب سره چې د مسخرې او لوبو په طریقه یې ویلې وه صحابه کرامو ته نو معلومه شوه هغه څوک چې د کفر کلمه وایي یا عمل د کفر د وجې د پرې د مال د نقصان نه یا د مرتبې نه یا چا سره د راشه درشه په وجه باندې نو دا لوی کافر دی د هغه چا نه چې د کفر کلمه یې ویلې وي د وجې د استهزاء نه.

خلاصه: معلومه شوه چې څوک د موجوده مرتدینو (پاکستانی او افغاني حکومتی مرتدین) د قوانینو احترام کوي، هغوی ته کفر نه وایي، د هغوی سره بغض او دشمني نه کوي. پس دا کافر دی.

۸- ناقض: د مشرکینو او طواغیتو سره د هغوي په طاغوتي

مجلسونو کې کیناستل: د مشرکینو سره کیناستل، د هغوي په جلسو کې ګډون کول یا په اسمبلو او پارلمانونو کې کیناستل، دا هم یو ناقض دی د نواقضو د ایمان نه چې کله بغير د قیام او انکار نه وي.

۱- **دلیل: قوله تعالى:** ﴿وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتَ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ إِنَّكُمْ إِذَا مَثَلْتُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا﴾ (النساء: ۱۴۰).

ترجمه: او په تحقيق نازل کړی دی الله تعالی په تاسو باندې په دې کتاب کې دا خبره کله چې تاسو واورئ د الله تعالی آیتونه چې په هغې باندې کفر او ټوټې کیدی شي نو مه کینی ددوې سره تر هغې چې ننوځي دوی په بله خبره کې یقینا تاسو به په دغه وخت کې ددوې په شان کافر یاستی یقینا الله تعالی جمع کوونکی دی منافقانو او کافرانو لره په جهنم کې یوځای ټول.

استدلال: ددې آیت په باره کې د آل الشیخ نه تپوس وشو او دا رنگه دهغه حدیث چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: من جامع المشرك او سکن معه فهو مثله. (ابوداؤد رقم الحديث ۲۷۷۸، الترمذي ۱۲۰۵ عن سمرة بن جندب. انظر صحيح الجامع ۲۱۸۲ والصحيحة ۲۳۳۰).

یعنې چا چې د مشرک موافقت وکړو او یا د هغه سره واوسیدو نو دی هم مشرک دی. آل الشیخ ددغه آیت او حدیث جواب دغسې ورکړو:

الجواب: ان الآية على ظاهرها ان الرجل اذا سمع آيات الله يكفر بها ويستهزا بها فجلس عند الكافرين المستهزين بآيات الله من غير اكرام ولا انكار ولا قيام عنهم حتى يخوضوا في حديث غيره فهو كافر و ان لم يفعل فعلهم لان ذلك يتضمن الرضاء بالكفر والرضاء بالكفر كفر. و بهذه الآية ونحوها استدل العلماء على ان الراضي بالذنب كفاعله فان ادعى انه يكره ذلك بقلبه لم يقبل منه لان الحكم بالظاهر وهو قد اظهر الكفر فيكون كافرا. (مجموعة التوحيد ج ١ ص ٣٥٧).

ترجمه: آيت په خپل ظاهر حمل دی یو سړی چې کله د الله آیتونه واورې چې په هغې پورې توقې او مسخرې کېږي او دی ددغه توقې کوونکو کافرو سره کینې بغیر د زور او انکار ددغه منکر نه او بغیر د پاڅیدلو ددوې نه تردې چې هغوی په بله خبره کې مشغول شي نو دی هم کافر دی اگر که دی استهزاء ونه کړي. ځکه دا کیناستل ددوې سره متضمن دي رضا په کفر باندې او رضا په کفر کفر دی. او په دې آیت علماؤ استدلال کړیدی چې راضي په گناه داسې دی لکه خپله کوونکی د گناه. او که دی دعوه کوي چې دی په زړه کې دغه مجلس بد گڼي او پا ورته بد گوري نو دا خبره به دده نه قبوله نه وي ځکه حکم په ظاهر کیدی شي (ظاهر کې د کفر په مجلس کې ناست یې) او په تحقیق ده په ظاهر کې د کفر اظهار کړیدی نو دی کافر وگرځیده.

هرکله چې د ردت فتنه واقع شوه او بعضې خلکو دا دعوه کوله چې مونږ دغه مرتدین بد گڼل نو صحابه کرامو دا دعوه قبوله نه کړه بلکه ټول یې په حکم د مرتدینو کې وگرځول. مگر هغه چا چې په خولې سره یې په هغوی انکار کړی ؤ نو هغوی بچ شو. همدارنگه دغه مذکوره حدیث په ظاهر حمل دی. څوک

چې دعوه په اسلام کوي او بيا د مشرکينو سره په اجتماعاتو کې او يا ورسره په کلو کې اوسيږي او انکار پرې نه کوي نو داسې اشخاص هم د هغوي په شان مشرکين دي اگر که دعوه د اسلام هم کوي. مگر که اظهار ددين وکړي او د مشرکينو نه براءت وکړي او مولات پرېږدي نو بيا مشرکين نه دي. وگوره مجموعة التوحيد ج ۱ ص ۳۵۸).

فائده: دې آيت او حديث کې هغه سياسي نام نهاد اسلامي تنظيمونه هم شامل دي چې کله د طواغيتو او مرتدينو اجتماع وي نو دوي هم په کې حاضر وي. او دوي په هغوي باندې هيڅ انکار نه کوي او نه ترينه پاڅيږي لکه دا کارونه پاکستاني مرتدين او افغاني مرتدين هم کوي.

۹- ناقض: د الله تعالى او د رسول الله صلى الله عليه وسلم

احاديث او سنت عمل بد کښل: کله چې يوسړی د الله تعالى د کتاب حکم او يا د رسول الله صلى الله عليه وسلم معمولي سنت بد وگڼي داسې کافر دی.

دليل: قوله تعالى: ﴿ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ اللَّهُ فَاحْطَ أَعْمَلَهُمْ﴾ ﴿٩﴾ محمد: ۹.

ترجمه: دا ددې وجې نه چې يقينا دوي بد گڼي هغه چې نازل کړيدي الله تعالى نو برباد کړل الله تعالى عملونه ددوي.

استدلال: دا آيت دليل دى چې معمولي ما انزل الله كه د قرآن نه وي او كه د رسول الله صلى الله عليه وسلم د احاديثو نه وي خوك يي بد وگنهي كه دغه بد گنهل ظاهرا وي كه باطنا وي نو دوي كفار او عملونه يي برباد دي.

۱- **اسحاق بن راهويه فرمايي:** وقد اجمع العلماء ان من دفع شيئا انزل الله وهو مع ذلك مقربا ما انزل الله انه كافر. اهـ (التمهيد ج ۴ ص ۲۲۲).

ترجمه: په تحقيق، د علماؤ په دې اجماع ده چې خوك د ما انزل الله (قرآن او سنت صحيحه) نه يوشى رد كړي او دى اقرار كوونكى (يعنې د منلو د هغې) هم وي چې د الله تعالى او در رسول الله صلى الله عليه وسلم د طرف نه دى نو دى كافر دى.

۲- **او بل خاى كې اسحاق بن راهويه فرمايي:** من بلغه عن رسول الله صلى الله عليه وسلم خبره يقر بصحته ثم رده بغير تقيه فهو كافر. اهـ (الاحكام في اصول الاحكام ج ۱ ص ۸۹).

ترجمه: چاته چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم له طرف نه يو حديث ورسيدلو او دى يي په صحت اقرار كوونكى هم وي او بيا يي رد كړي نو دى كافر دى.

۳- **امام ابن بطه وايي:** لو ان رجلا آمن بجميع ما جاء به الرسل الا شيئا واحدا كان برد ذلك الشيء كافرا عند جميع العلماء. اهـ (الابانة ص ۲۱۱).

ترجمه: که یو سړي ایمان راوړی وي په ټول هغه دین چې انبیاء علیهم السلام راوړی دی مګر یو معمولي شی یې رد کړ نو دی په دې رد کولو کافر وګرځیدلو د ټولو په نیز باندې.

فائده: مذکوره آیت او نصوص او د علماؤ اقوال په دې دلالت کوي چې هر هغه حکومت یا شخص چې یو معمولي سنت رد کړي کافره وي نو آیا د پاکستان مرتد حکومت یا ددې په شان نورو طاغوتي حکومتونو چې د الله تعالی ټول دین یې رد کړی، اوامر، نواهي او حدود یې ټول معطل کړي، مجاهدین د هغې تنفیذ ته نه پرېږدي د کفري قانون د پاره یې په زړونو فوځیان او پولیس مردار شول. آیا دوې به کفار نه وي؟ نو هغه څوک چې اوس هم د پاکستان حکومت ته مسلمان حکومت وایي داسې شخص هم کافر دی. ځکه (من لم یکفر الکافر او شک في کفره فهو کافر) قاعده ورته متوجه ده. اګر که ځانونو ته شیخان، مولیان، تبلیغیان، د قرآن او سنت داعیان هم وایي چې ددغسې مرتد حکومت په کفر راضي وي. او ددغه حکومت په مینځ کې اظهارالدین نه کوي، براءت ترې هم نه کوي، صرف بد ګڼل په زړه کې د اسلام نښه نه ده، لکه څنګه چې مخکې ذکر شو.

۱- ناقض: دا عقیده لږل چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم

شریعت او دین سخت دی ددې وخت سره مطابقت نه کوي: او اوسني قوانین لکه قانون اساسي او نور عربي وضعي او خودساخته او د لارې میکالي پاکستانی کفري قانون ددې وخت سره مطابق دي نو دا خبره هم د کفر ده چې سړی پرې مرتد کیږي. یا بله خبره چې د رسول الله صلی الله علیه

وسلم فيصله د اوسنی. زمانې سره تطبیق نه خوري او داسې وایي چې د اساسي قانون یا آیین احترام دې وشي یا په دې قوانینو فیصلې لارم دي، نو داسې خلک بلا شک او بلا شبهه مرتدین دي. چې آیت د سورة مائده ﴿وَمَنْ لَّمْ يَخُذْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ پرې بنه تطبیق دی.

۱۱- ناقض: د الله تعالى د کتاب نه د معمولي شي اجر که نیم

آیت یا پوره آیت وي انکار کول یا د رسول الله صلی الله علیه وسلم د حدیث نه انکار کول دا هم ناقض دی:

دلیل: قوله تعالى: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ۚ أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا﴾ النساء: ۱۵۰ -

۱۵۱

ترجمه: يقينا هغه کسان چې کفر يي کړيدی په الله تعالى او په رسولانو د هغه باندې او اراده لري چې جداوالی وکړي دوي د الله تعالى او د رسولانو کې (په ايمان کې) او وايي دوي ايمان رواړو مونږ په بعضو او کفر کوو مونږ په بعضو او غواړي دوي چې ونيسي دوي په مينځ کې لار دغه کسان همدوي کافران دي په حقه سره او تيار کړيدی مونږ کافرانو ته عذاب رسوا کوونکی.

استدلال: د الله تعالى د قرآن نه يا بعضې د قرآن نه چې څوک منکر شو نو دی کافر دی. نو داسې خلک په دې آیت باندې کفار دي.

۱۲- ناقض: د الله تعالى د دين نه اعراض كول: هم د تعليم

کولو نه هم د عمل کولو نه او د هغې نه غفلت كول:

۱- دليل: قوله تعالى: ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُذِرُوا مُعْرِضُونَ﴾ ﴿٣﴾ الأحقاف: ۳.

ترجمه: او هغه کسان چې کافران دي دهغه څه نه چې ورته يره ورکړی شويده اعراض کوونکي دي.

۲- دليل: قوله تعالى: ﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ﴾ الكهف: ۵۷.

ترجمه: او څوک لوی ظالم دی د هغه چا نه چې ورته یاد کړی شي آیتونه د رب خپل نوم مخ واپروي د هغې نه. او هیر کړي هغه عملونه چې مخکې لیرلي دي لاسونو دده.

۳- دليل: قوله تعالى: ﴿وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى﴾ طه: ۱۲۴

ترجمه: او چا چې مخ واپرولو د یادداشت (د قرآن نه) زما نه پس یقینا هغه لره ژوند تنگ دی او راپورته به کړو دی په ورځې د قیامت پوند.

استدلال: دا آیتونه په دې دلیل دی چې هیش څوک په قیامت کې دا عذر نه شي کولی چې زه بې علمه او ناخبره وم بلکه دی به د قرآن او حدیث نه خپله عقیده یادوي حتی الامکان. ځکه حجت په انسانانو باندې په قرآن او سنت او په رسول الله صلی الله علیه وسلم سره شویږي. لیکن نن صبا چې څوک د قرآن او حدیث د تعلیم، تعلم او عمل نه اعراض کوي او بیا ترینه یو ناقض د ایمان صادر شي نو دی به کافر وي او عذر یې د جهل قبول نه دی. لکه چې اوسني خلک اکثر تعلیم یافته په هر فن او علم دنیا کې دي ولې ددین نه معرضین دي. لهذا دا عذر بیا صحیح نه دی چې وایي مونږ ناپوهه یو بلکه دوي د الله تعالی ددین نه اعراض کړیدی.

۱۳- ناقض: د الله تعالی په شریعت باندې اجتماع او د هغې

اقامت بد کيل:

۱- **دلیل:** قوله تعالی: ﴿شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ﴾ الشورى: ۱۳

ترجمه: غوره کړیدی الله تعالی تاسو ته ددین نه هغه چې حکم یې کړی په هغې سره نوح علیه السلام او هغه چې وحې کړیده مونږ تاته او هغه چې حکم کړیدی په هغې سره ابراهیم، موسی او عیسی علیهم السلام په دې باندې چې دین قائم کړئ او تفرقه مه جوړوئ په دې کې گرانه ده په مشرکینو باندې

هغه څه چې تاسو دوي هغې ته دعوت کوئ الله تعالى غوره کوي هغې ته هغه څوک چې وغواړي او هدايت کوي هغې ته هغه چا ته چې انابت والاوي.

استدلال: آيت دليل دی چې د شرعي احکامو تنفيذ يا شرعي حدود بد گڼل دا د مشرکانو کار دی. نو معلومه شوه چې پاکستانی مرتدين او داسې نور مرتد حکومتونه چې د شريعت پسې يې ټوپک راخيستی وي تنفيذ ته يې نه پرېږدي په دې آيت لوي کافران او مرتدين دي.

۱۴- ناقض: فيصلې وړل کچرو، ټاڼه، تحصيل، ولسوالۍ ته: چې په هغې کې کفری قوانین لکه: د لارډ ميکالي آيين او يا اساسي قانون نافذ وي. دارنگه فيصله وړل جج، وکیل يا دده په شان کافر ته، سپين ږيرو، نرخ او رواج ته. چې دا ټول د کتاب الله او سنت رسول سره متصادم دي. کفر او ارتداد دی.

۱- دليل: قوله تعالى: ﴿ أَفَحُكْمَ الْجَهْلِیَّةِ یَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ یُوقِنُونَ ۝۵۰ ﴾ المائدة: ۵۰

ترجمه: آیا پس فیصلې د جاهلیت غواړي دوي او څوک دی زیات خایسته د الله نه په فیصله کې د پاره دهغه قوم چې یقین کوي.

تنبیه: دې آيت کې الله تعالى خپل خوږ نبي ته حکم کړیدی چې د اهل کتابو په مینځ کې فیصلې په قرآن او سنت کوه او ددوي د خواهشاتو تابعداري مه کوه. ځکه په خواهشاتو کې د ما انزل الله مخالفت دی.

او دا آيت دليل دى چې وضعي او خود ساخته قوانين لکه قانون پاكستاني او يا اساسي قانون د جاهليت او كفر قوانين دي ځکه چې د قرآن او سنت نه چې هر قانون خلاف وي هغه د جاهليت دى.

۱- امام ابن كثير ددغې آيت لاندې ليكي: كما كان اهل الجاهلية يحكمون به من الجهالات والضلالات وكما يحكم به التتار من السياسات الماخوذة عن جنكيز خان الذي وضع لهم كتابا مجموعا من احكام اقتبسها من شرائع شتى فصار في بيته يقدمونه على الحكم بالكتاب والسنة ومن فعل ذلك فهو كافر يجب قتاله حتى يرجع الى حكم الله ورسوله. اهـ (نقله عنه في مجموعة التوحيد ج ۱ ص ۳۲۱).

ترجمه: لکه چې جاهليت والو به فيصلې کولې د هغې جهالت او گمراهۍ په فيصلو او لکه څنگه به چې تاتاريانو فيصلې کولې په هغه قانون چې چنگيز خان ورته جوړ کړی ؤ چې دا يو کتاب ؤ دا حکامو چې د مختلفو اديانو نه يې راټول کړی ؤ چې هغې ته ياسق يا ياسا ويلو. نو دا به دهغوې په کور کې پروت ؤ چې په قرآن اوسنت به يې مخکې کولو. ابن کثير بيا وايي: پس چا چې دا کار وکړو قانون يې د قرآن اوسنت په مقابل کې جوړ کړو (لکه څنگه چې نن د پاکستان قانون دى - تفسير احسن الکلام - تحت آيت للشيخ عبدالسلام) نو دى کافر دى. جهاد ورسره واجب دى تر دې چې د الله او رسول فيصلې ته رجوع وکړي.

فائده: د ابن کثير دا فتوى نن په آيين پاكستاني کفري قانون او اساسي قانون باندې ښه تطبيق ده ځکه دا قوانين هم د يهودو او نصاراو جوړ شوي

قوانين دي. په قرآن او سنت يي مخکې کوي البته د ياسق او آيين پاکستاني فرق شته، چې هغه زيادت د کفر چې په آيين پاکستاني کې دی په ياسق قانون کې نه و. ځکه:

۱- **ياسق قانون** صرف د تاتاريانو دپاره ؤ که چا به پرې فيصله کوله او که نه کوم تعذيب پرې نه ؤ په خلاف د آيين پاکستاني چې ددې تنفيذ بيا په هر چا لازم گڼي که څوک يي نه مني هغه بيا واجب القتل، معذب، مسجون او مقهور به وي.

۲- **دياسق قانون** خلاف کوونکي باندې کوم جرم نه ؤ او هغوي د خپل کور د پاره جوړ کړي ؤ په خلاف د آيين پاکستاني چې دوي بيا ددغه قانون خلاف کوونکي لوي مجرم گڼي او ددې قانون منل په هر چا لازم گڼي. لهذا د پاکستان د حکومت کفر د تاتاريانو نه څو چنده زيات دی.

حالانکه د شيخ الاسلام ابن تيميه نه چا د تاتاريانو سره د جهاد په باره کې پوښتنه وکړه چې دې کې څو نيکان خلک دي مونږونه کوي، روژې نيسي نو شيخ الاسلام ابن تيميه ددې شېبې ازاله داسې وکړه او ويي ويل: اذا رايتموني بينهم والمصحف فوق راسي فاقتلوني اولاً (البداية والنهاية لابن كثير). يعنې که ما دتاتاريانو په مينځ کې ووينی او قرآن مې په سروي نو ما اول قتل کړی. نو معلومه شوه چې د شيخ الاسلام ابن تيميه په شان ولي الله شخصيت د هغوي د حکومت په منلو او مينځ کې د پاتې کيدلو په وجه واجب القتل وي نو آيا هغه شيخان، موليان، درباري غټ خيتي څاربه مرتد موليان چې ددغه کافر او مرتد حکومت سره بالفعل يا بالقول يا بالرضی

ملگري وي. د هغوې په کفر چپ وي، د هغوې رد نه کوي، په هغوې د جهاد فتوی نه ورکوي بلکه برعکس ددغه طاغوت نه دفاع کوي، طالبانو او مجاهدينو ته ترهگر وايي، دابه د ابن کثير په قول او د شيخ الاسلام په فتوی مرتدين او واجب القتل نه وي؟ بلکه دغه حرامي مرتدين به په حرم کې هم قتلولی شي.

٢- قوله تعالى: ﴿وَمَنْ لَّمْ يَجْعَلْ يَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ المائدة: ٤٤

ترجمه: او چا چې فيصله ونه کړه په قرآن او سنت پس دغه کسان هم دوي کافران دي.

استدلال: آيت دليل دی چې چا په قرآن او سنت فيصله ونه کړه نو دی په درې قسمه کفر کې اخته شو.

اول: ترک الحکم بما انزل الله. **دويم:** الحکم بغير ما انزل الله. **دريم:** اختراع الحکم من عند غير الله. چې په دې درې واړه مکفراتو کې نن ټول طاغوتي حکومتونه اخته دي. لهذا دوي کفار او جهاد ورسره واجب دی. او آيت کې چې (الکافرون) دی، شيخ الاسلام ابن تيميه رحمه الله فرمايي: چې په قرآن کې کوم ځای په الکفر يا کافرون کې الف لام داخل شوی وي. دا به کفر اکبر وي. لهذا اوسني طواغيت ټول په کفر اکبر کې اخته دي. او ددې مسئلې وضاحت مونږ په (الکواشف الجليلة في کفر من دخل في البرلمان

والجمهورية، او بل خپل کتاب (حقيقي اسلام او کلمه گو مرتدين) کې کړيدی.

۳- **دليل: قوله تعالى:** ﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴾ النساء: ۶۵

ترجمه: پس داسې نه ده قسم دی ستا په رب باندې نه شي مؤمنان کیدی دوي ترهغې چې فيصله وکړي په تا باندې په هغه معامله کې چې پیدا شوي وي په مينځ ددوي کې بيا نه مومي دوي په خپلو زړونو کې خفگان دهغې فيصلې نه چې تا کړي وي او مني دوي ستا فيصله هميشه منل.

استدلال: آيت کې الله تعالى په خپل نفس مقدسه باندې قسم خوري چې د آيين پاکستاني يا اساسي قانون فيصله کوونکي لوي کافران دي ترڅو چې دوي قرآن او سنت خپلو کې فيصله کن ونه گرځوي ترهغه دوي مؤمنان نه شي کیدی. نو معلومه شوه چې اوسني مرتدين لکه پاکستاني او افغاني طاغوتي حکومتونه چې د آيين او اساسي قانون منونکي، دهغې جوړوونکي، احترام کوونکي، په هغې فيصله کوونکي، هغې ته فيصله وړونکي، په دې آيت کافران دي.

۱۵- **ناقض: سجده کول لمر، سپوږمۍ وغيره ته:** چې دا په اجماع سره کفر او ارتداد دی. ځکه چې سجده دا حق د الله تعالى دی او غير الله ته يي صرف کول شرک او کفر دی. د تفصيل دپاره الکواشف ص ۳۲۵ وگوره.

۱۶- ناقض: د قرآن عظیم الشان یا د حدیثو غورخول په نجس او

کنده خای کې: دا هم د نواقضو د ایمان څخه دي. په هغې پورې استهزاء کول، هغه سپک گڼل دا په اجماع کفر او ارتداد دی. اگر که عقیده یې وي او که نه، حلال یې گڼي او که نه دا د نواقضو د ایمان څخه دی. (امتناع النظر ص ۱۰-۱۱).

فائده: پاکستانی مرتدینو په لال مسجد او نور بې شمار مدارسو کې قرآنونه او د حدیثو کتابونه په بمونو وسوځول او بیا یې په گنده لختو (نالیو) کې پانې پانې د طالبانو او طالباتو په وینو سره لاهو کړل. آیا دوی به په دې باندې په اجماع د امت کفار او مرتدین نه وي؟ بلکه دا په اتفاق د امت سره د نواقضو د ایمان څخه دی.

۱۷- ناقض: حرام حلال کڼل او حلال حرام کڼل: په اجماع سره کفر دی.

شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله فرمایي: والانسان متى حلل الحرام المجمع عليه او حرم الحلال المجمع عليه او بدل الشرع المجمع عليه کان کافرا باتفاق الفقهاء. اهـ (مجموع الفتاوى ج ۳ ص ۲۲۷، والجامع ج ۲ ص ۹۹۲).

ترجمه: انسان چي کله اجماعي حلال حرام وگني يا اجماعي حرام حلال وگني او يا هغه احکام چي په هغې اجماع وي او دی هغه بدل کړي په اتفاق د فقهاؤ کافردي.

استدلال: پاکستانی ۲۴ کلن مرتدینو خلکو ته حرام حلال کړل. سود، قمار، شراب، فیصلې وړل طاغوت ته دا ټول یې عوامو ته حلال کړل، شریعت په آیین د لارډ میکالي بدل کړ، نودوي په اتفاق د فقهاؤ کافردي.

۱۸- ناقض: دا عقیده لرل چي د رسول الله صلی الله علیه وسلم

نه وروسته خولک حلالوالی، حراموالی او وجوب راوستلی شي:

لکه څنگه چي نن د بعضو غلاتو مقلدینو عقیده ده چي مینبه (جاموس) قرآن او سنت کې حلاله نه ده امام صاحب حلاله کړه. نعوذ بالله یا د مذهب نه بل مذهب ته تللو باندې دورې دي، یا لکه د مرتدینو عقیده چي آیین کې یو شی حرام وي هغه به حرام وي او که حلال وي هغه به حلال وي.

امام ابن حزم فرمایي: فان كان يعتقد ان لاحد بعد موت النبي صلى الله عليه وسلم ان يحرم شيئاً كان حلالاً الى حين موته عليه السلام او يحل شيئاً كان حراماً الى حين مدته عليه السلام او يوجب حداً لم يكن واجباً الى حين موته عليه السلام او يشرع شريعة لم تكن في حياته عليه السلام فهو كافر حلال الدم والمال حكمه حكم المرتد ولا فرق. اهـ (الاحكام ج ۱ ص ۷۳).

ترجمه: که چیرته د یو چا دا عقیده وي چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه وروسته یو شی حرام گڼي چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم د وفات پورې هغه حلال ؤ او یا یو شی حلال گڼي چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم د وفات پورې حرام ؤ یا یو حد واجبوي چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم د وفات پورې نه ؤ او یا یو نوی شریعت او حکم پیدا کوي چې در رسول الله صلی الله علیه وسلم په زندگۍ کې نه ؤ. نو داسې شخص کافر، وینه یي حلاله، مال یي غنیمت دی. چې حکم یي لکه د مرتد په شان دی چې هېڅ فرق په کې نشته.

۱۹- ناقض: د الله تعالی د ربوبیت یا وحدانیت نه انکار کول، یا الله تعالی ته د ولد یا والد عقیده لرل: دا ټول کفر، شرک او ناقض الایمان دي: (الکواشف الجلیة ص ۳۸۲).

۲۰- ناقض: دا عقیده لرل چې د شریعت احکام ټول یا بعضې موقت او د یوې زمانې پورې خاص دي. یا شریعت د فیصلو دپاره نه دی. دا هم ناقض الایمان دی. (الکواشف ص ۳۸۲).

۲۱- ناقض: دا عقیده لرل چې خالق او مخلوق یو شان دی: یعنې الله په بنده کې حلول کړیدی دی. دا عقیده د حلولیه و او اتحادیه و او صوفیانو عقیده ده چې دا هم د کفر عقیده ده او د نواقض الایمان نه یو ناقض دی. (الکواشف ص ۳۸۲).

٢٢- ناقض: دا عقیده لرل چې قرآن د الله تعالی د طرف نه نه دی یا محمد صلی الله علیه وسلم نعوذ بالله کاذب دی یا د نبوت دعوه کول یا د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه بعد د بل رسول تصدیق کول یا ټول انبیاء ته د درغو نسبت کول دا ټول نواقض الایمان دي چې دایمان نه سپړی خلاصوي. (الکواشف ص ٣٨٢).

٢٣- ناقض: صحابه کرامو ته د کفر نسبت کول: صحابه کرامو باندې لعنت ویل، یا هغوې ته د فحاشۍ نسبت کول لکه شیعه گان دا عقیده لري. دا هم نواقض الایمان دي. (الکواشف ص ٣٨٧).

٢٤- ناقض: د ملائکو، جناتو، یا بعث بعد الموت یا جنت یا جهنم، قیامت وغیره نه انکار کول: دا هم ناقض الایمان دي. دارنگه دا عقیده لرل چې ملائکې د الله لویه گنجل ، هغوې ته کنځلې کول، یا د شیطان نه انکار کول دا ټول نواقض الایمان دي. (الکواشف ص ٣٨٧).

٢٥- ناقض: د قیامت دورځې نه انکار کول: یا د حساب کتاب، تله د میزان، یا پل صراط یا الله ته د پېش کیدو، یا د الله د قدرت نه انکار یا د هغه په قدرت کې شک کول دا ټول نواقض الایمان دي. (الکواشف ص ٣٨٧).

٢٦- ناقض: د رسول الله صلی الله علیه وسلم د بشریت نه انکار کول: دا هم ناقض الایمان دی. یا دا عقیده لرل چې رسول الله صلی

الله عليه وسلم نورؤ خود بشر په شکل کې متشکل ؤ. دا هم د کفر او شرک عقیده ده او ناقض الایمان دی. (وگوره تفسیر روح المعاني ج ۴ ص ۱۱۳).

۲۷- ناقض: که څوک ووایي چې ماته دا پته نشته چې رسول الله صلی الله علیه وسلم عربي ؤ که عجمي نو دا هم مرتد دی.

د ولي الدين العراقي نه چا پوښتنه وکړه چې آیا په ایمان کې دا شرط دی چې سړی به علم لري چې رسول الله صلی الله علیه وسلم بشر دی او د عربو نه دی؟

هغه جواب ورکړو چې دا پیژندل د ایمان د صحت شرط دی. بیا وایي که سړی دا ووایي چې زه ایمان لرم په محمد صلی الله علیه وسلم باندې چې الله تعالی دی ټول مخلوق ته رسول رالېږلی ؤ لیکن زه نه پوهیږم چې دی د عربو نه ؤ که د عجمو نه، بشر ؤ که ملائک ؤ او که جني نو ددې سړي په کفر کې شک نشته ځکه ده د قرآن تکذیب وکړو. او د اسلام د ټولو امتونو د زمانې نه یې انکار وکړو. ځکه د رسول الله صلی الله علیه وسلم رسالت هر خاص و عام ته معلوم دی چې په دې کې هیڅ اختلاف نشته. که دا سړی جاهل وی تعلیم پرې واجب دی چې خپل رسول وپیژني او که چیرته ددې نه وروسته انکار وکړي نو مونږ پرې د کفر حکم کوو. اهـ (تفسیر روح المعاني ج ۴ ص ۱۱۳).

٢٨- ناقض: دا عقیده لرل چي رسول الله صلى الله عليه وسلم يا

نور انبياء عليهم السلام په غيبو پوهيري: داهم ناقض الايمان دى. چي د كوم ولي الله د غيب دانى عقیده لرل يا رسول الله صلى الله عليه وسلم سره د علم کلي عقیده لرل دا هم په اجماع د مسلمانانو سره د کفر عقیده ده د وجي د تکذيب د نصوص قرآنيه و نه لکه: ﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾ النمل: ٦٥

ترجمه: ورته ووايه نه پوهيري هغه څوک چي په اسمانونو اويا ځمکه کي دي په غيبو مگريو (الله تعالى). اونور اياتونه هم په دي باره کي شته .

ملا علي قاري حنفي واي: وصرح الحنفية بتكفير من قال ان الانبياء يعلمون الغيب. (شرح فقه اکبر ص ١٢٣).

ترجمه: يعنې حنفي علماؤ په دې خبره تصريح کړيده چي چا وويل چي انبياء عليهم السلام په غيبو پوهيري نو دا شخص کافر دى. اھ

٢٩- ناقض: دا عقیده لرل چي الله په راتلونکي کار باندې عالم

نه دي: دې عقيدې ته د شيعه گانو په اصطلاح کې د بدا عقیده وايي چي دا اغلط کفر دى. لهذا شيعه گان کافر دي په کفر اغلط سره. (الکواشف ص ٣٨٨).

۳۰- ناقض: د غير الله په نوم ذبح كول: يا د نبي يا ولي په نوم ذبح د تقرب په نيت كول دا كفر او شرک دی (اقتضاء الصراط المستقيم ص ۲۵۲).

۳۱- ناقض: په يوه كناه باندي فخر كول: چې كله يو شخص گناه وكړي او بيا پرې فخر هم كوي نو دا شخص كافر او مرتد دی. د احسن الفتاوي مصنف وايي: انه كفر بلاشك. (احسن الفتاوى ج ۱ ص ۳۹).

شامي ليكلي: من هزل بلفظ كفر ارتد وان لم يعتقده الاستخفاف. يعني چا چې د كفر د لفظ پورې ټوقې وكړې نو دی مرتد دی اگر كه عقیده يې نه وي دوجې د سپك كېلو نه.

ملا علي قاري وايي: قال القونوي ولو تلفظ بكلمة الكفر طائعا غير معتقد له يكفر لانه راض بمباشرة وان لم يرض بحكمه كالهازل به فانه يكفر وان لم يرض بحكمه ولا يعذر بالجهل وهذا عند عامة العلماء. اهـ (شرح فقه اكبر ص ۲۷۰).

ترجمه: امام قونوي وايي كه يوسړي په كلمه د كفر باندي تلفظ وكړو په خپله خوښه بغير د عقیده لرلو نه نو دی كافر دی. ځكه دی پرې راضي دی په ويلو باندي اگر كه په حكم يې راضي نه وي چې كفر دی. دا داسې شو لكه ټوقې كوونكې په دې سره. نو دی كافر كيږي اگر كه په حكم يې راضي نه وي. او دې كې دی په ناپوهۍ سره معذور هم نه شي گڼل كیدی. دا په نیز د عامو علماؤ باندي.

۳۲- ناقض: شرک او کفر بد نه کښل: يعني څوک چې شرک او کفر بد نه گڼي، د مشرکينو او طواغيتو سره دشمني نه کوي مؤمن نه دی اگر چې د يو الله عبادت کوي، هغه يو گڼي. ځکه مخکې ذکر شو چې توحيد هله صحيح کيږي چې اهل طواغيتو ته کافران ووايي، دهغوې سره دشمني وکړي. دا د توحيد د صحت شرط دی. اهـ (الکواشف ص ۳۸۹).

۳۳- ناقض: موالات او معادات نه کول: يعني دا هم د نواقض الايمان څخه دي چې څوک د اسلام او مسلمانانو سره مينه نه کوي او نه ورسره بغض کوي بلکه مسلمانانو سره موالات اودکفارو سره بغض اومعادات واجب دی دا سړی هم کافر دی. ځکه موالات او معادات د اسلام اساسي ارکان دي چې بغير ددې نه اسلام نه صحيح کيږي. (الکواشف ص ۳۹۰).

۳۴- ناقض: د مړو نه مدد غوښتل يا هغوې ته اوازونه کول: دا هم د نواقض الايمان څخه دي چې يو شخص غير الله ته اوازونه کوي د نفع او نقصان يا د طمعې په نيت لکه: يا علي مدد، يا رسول الله مدد، يا پيربابا مدد، يا گردې غوث مدد، يا سخي صاحب، يا عبدالقادر جيلاني مدد وغيره. چې دا هم کفراو ارتداد دی. دارنگه دا عقیده لرل چې رسول الله صلی علیه وسلم په هر مجلس کې حاضر او ناظر دی نو دی بغير د شک نه کافراو مرتد دی. وگوره الفتاوی الاسلامیة ج ۱ ص ۲۴، معارج القبول ج ۱ ص ۳۵۱، تيسير العزيز الحميد ص ۳۰۳.

٣٥- ناقض: ترك الصلاة: دا هم د نواقض الايمان خخه دی. مونخ پريښودل صريح كفر دی. رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: بين الرجل و بين الكفر ترك الصلاة. (مسلم، صحيح الجامع الصغير رقم الحديث ٢٨٤٨ و صحيح الترغيب ٥٢٣).

ترجمه: يعني په مينخ د بنده او د كفر کې پريښودل د مونخ دي. بل حديث کې دي: بين الكفر والايمان ترك الصلاة. (صحيح الجامع رقم الحديث ٢٨٤٩ و صحيح الترغيب ٥٢٣)، يعني په مينخ د كفر او ايمان کې پريښودل د مونخ دي.

استدلال: دې احاديثو کې كفر په الف لام سره يعني معرف باللام ذکر دی او رسول الله صلى الله عليه وسلم دې حديث کې حکم په كفر مرتب کړو په مجرد ترک باندې چې په دې کې د جحد (انکار) ذکر نشته لهذا مونخ پريښودل کفر دی بغير د انکار نه هم اگر که د تکاسل او سستيا د وجې نه وي. او جحد (انکار) خاتته ناقض دی. ددې وجې نه شيخ الاسلام ابن تيميه وايي: ان التفريق بين المنكر بوجوب الصلاة والجاحد لوجوبها و تكفير الثاني دون الاول ان هذه فروع فاسدة لم تنقل عن الصحابة. اهـ (مجموع الفتاوى ج ٢٢ ص ٤٨).

ترجمه: دا چې خوک فرق کوي په مونخ کوونکو کې چې خوک په وجوب اقرار کوونکي دي او منکر نه وي نو دی به مسلمان وي او صرف انکار کوونکی کافر دی. دا فروع فاسد فروع دي چې د صحابه کرامو نه نقل نه دي.

او بل خای فرمایي: واعلم ان من قال من الفقهاء انه اذا اقر بالوجوب وامتنع عن الفعل لا يقتل او يقتل مع اسلامه فانه دخلت عليه الشبهة التي دخلت على المرجئة والجهمية. اهـ (مجموع الفتاوى ج ٧ ص ٢١٢).

ترجمه: پوه شه په دې باندې هغه څوک چې د فقهاؤ نه وایي: چې چا اقرار د مونځ د وجوب کولو او مونځ یې نه کولو نو دی به نه شي قتلیدلی یا به قتل کیدی شي سره د اسلام نه نو داسې شبهه هغه شبهه ده چې مرجئه او جهمیه و ته پیدا شوې وه. د تفصیل دپاره حکم تارک الصلاة د ابن قیم رحمه الله ته رجوع کول پکار دي.

خلاصه: تارک الصلاة کافر دی صرف په پرېښودلو باندې او دا قيودات لگول چې انکار کوونکی د مونځ نه کافر کیږي صرف په انکار سره کافر کیږي لکه چې نن د عامو مولایانو دا خبرې دي. دا د مرجئه او جهمیه و عقیده ده. سلف صالحین او صحابه کرام ددې نه بري ء الذمة دي.

٣٦- ناقض: فیصلې وړل غیر الله ته: دا هم د نواقض الایمان نه دي چې خپله فیصله تانه، تحصیل، کچرو، ولسوالۍ یا سپین گیرو ته وږي. ځکه مخکې تیر شو چې تحاکم غیر الله ته کفر دی. (مجموعه التوحید و مقالات متنوعة ج ١ ص ١٣٧).

٣٧- ناقض: د جمهوریت او دیموکراسۍ نه دفاع کول: دا هم د نواقض الایمان نه دي چې څوک د جمهوریت او دیموکراسۍ نه دفاع کوي لکه چې نن طاغوتي حکومتونه ددې دفاع کوي ځکه په جمهوریت کې حق د

فيصلو غير الله ته حاصل وي. او څوك چې غير الله ته حق د حاكميت وركړي هغه مرتد دی په نفس ددې آيت سره ﴿إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾ يوسف: ۴۰ او نور ايتونه پرې هم دلالت كوي.

۳۸- ناقض: موجوده كفري قوانين لكه آيين پاكستاني يا قانون

اساسي افغانستانى يا بل وضعي دستور د عربو باندي راضي

كيدل: دا هم د نواقض الايمان نه دى. ځكه چې دا قوانين د كفر دي او دا طواغيت او اكثر خلك پرې راضي دي او رضا په كفر كفر دى. لكه چې مخكې ددې آيت لاندې ذكر شو ﴿إِنكُمُ إِذًا مِّنْهُمْ﴾ لهذا دا هم په نواقض الايمان كې راځي چې په داسې حكومتونو او ددې په قوانينو چپوالى او سكوت اختيار كړي. او كه چيرته دوي پرې راضي نه وي نو ولې دوي ددې سره د جهاد اعلان نه كوي. او ولي ترينه براءت نه كوي خالد بن وليد (رض) مجاعة بن مرارة لره صرف په اوسيدلو دمسيلمة الكذاب بغير دانكار نه دهغه ملگري وگرځولو. نو څلور شپيته كاله د پاكستاني قانون وشو چې ټول مولايان او شيخان په هغې چپ پاتې دي لهذا دوي پرې راضي دي او رضا په كفر كفر دى نو داسې مولايان كافر او مرتد دي.

۳۹- ناقض: د كوم شخص يا حكومت يا كوم تنظيم نه يهود

نصارى او موجوده طواغيت راضي كيدل: يعنې دا هم د نواقض

الايمان څخه دى چې د كوم شخص يا ډلې يا تنظيم نه يهود او نصارى خوشحاله وي يا موجوده طواغيت د هغې نه خوشحاله وي نو داسې اشخاص

هم كفار دي په نفس ددې آيت سره چې الله تعالى فرمايي: ﴿وَلَنْ رَضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصْرَىٰ حَتَّىٰ تَبْعَ مِلَّتَهُمُ﴾ البقرة: ۱۲۰.

ترجمه: يعنې هر گز به تانه راضي نه شي يهود او نصارى تر دې چې ته د دوې د دين تابع نه شي.

نو معلومه شوه چې هغه څوک چې يهود اونصارى يا نور كفار او طواغيت ترينه راضي وي دا هم يهودي نصراني او طاغوتي مرتد دی. او ددوې ددين تابع دی ځکه آيت دليل دی چې د هغوې د دين تابع نه شي نو هغوې نه راضي کيږي. نو معلومه شوه چې د پاکستاني مرتدينو نه امريکه يهود او نصارى خوشحاله دي ځکه دوې د هغوې قانون منلی د هغوې نه دفاع کوي بلکه خپله پاکستاني مرتدين وايي چې مونږ د امريکې سره د فرنټ لاین اتحادي يو. نو دوې په خپله شاهدین علی انفسهم بالكفر دي. چې دوې ته اوس هم څوک کافر نه وایي دا خپله کافر او د کافرونه هم بدتر دي.

۴- ناقض: خلکو ته يو خود ساخته قانون جوړول: دا هم د نواقضو نه دی چې څوک کوم قوم ته يو قانون يا حدود چې د قرآن او سنت سره متصادم وي وضع کړي دا هم مرتد بلکه مشرع دی.

۱- دليل: قوله تعالى: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُجَادُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُنُوا كَمَا كُتِبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَفَدَّأْنَرْنَا

ءَايَتٍ بَيِّنَةٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥﴾ المجادلة: ۵

ترجمه: يقينا هغه كسان چې د الله او رسول مخالفت كوي ذليل كړی شوي دي دوي لكه چې ذليل كړی شوي و هغه كسان چې ددوي نه مخكې و او تحقيق نازل كړی دي مونږ آيتونه واضح بيان والا او د كافرانو دپاره عذاب رسوا كوونكی دی.

امام يضاوي د يحدودون معنى كوي: اي يضعون الحدود يعنې هغه كسان چې حدود وضع كوي د ځان نه يا يو رواج يا نرخ د فيصلې دپاره جوړوي نو دوي ته الله تعالى كفار ويلى دي. او په دې كار ددوي باندې الله تعالى عذاب مهين مرتب كړو ځكه دوي د شرعې مخالف بل قانون او حد او رواج جوړ كړو.

۲- دليل: قوله تعالى: ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ﴾ آل عمران: ۸۵.

ترجمه: يعنې چا چې د اسلام نه بغير بل دين طلب كړو نو هرگز به ترين قبول نه شي او دی به په آخرت كې د تاوان والاو څخه وي.

فائده: دا آيت د يهودو په باره كې نازل شوی دی چې هغوي ددين سماوي (موسى عليه السلام دين) دعوه كوله او ځانته به يي د موسى عليه السلام امتيان ويل. خو بيا هم الله تعالى ددوي نه قبول نه كړ. نو آيا هغه مرتدين چې خود ساخته قانون لكه آيين پاكستاني جوړ كړي او د خپلې زندگۍ مقصد يي گرځولی وي په دې قانون ځان مرداروي د هغې دپاره دوستي او دشمني

کوي آيا ددوي نه به دا څنگه قبول شي بلکه دوي کفار او په آخرت کې د تاوان والاو څخه دي.

۶۱- ناقض: د شريعت اوامر او نواهي رد کول: دا هم ناقض الايمان دي. مثلاً پرده کول، جهاد کول، فيصلې په شريعت کول، د زنا څخه نهې، دسود، قمار، قتل، شراب خوري او نورو محرماتو څخه نهې راغلې ده لیکن دا شيان په شمول د گډاگانو سندرو چې په ټي وي او ريډيو باندې علی الاعلان نشر کېږي. لکه څنگه چې دا کار اوسني مرتد حکومتونه کوي چې په دې د الله او در رسول د اوامرو او نواهيو رد دی.

۱- امام ابوبکر الجصاص وايي: وفي هذه الآية ﴿فَلَا وَرَيْكَ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ النساء: ۶۵ دلالة على ان من رد شيئاً من اوامر الله او اوامر رسوله فهو خارج عن الاسلام سواء ا رده من جهة الشك فيه او جهة ترك القبول و الامتناع و ذلك يوجب صحة ما ذهب اليه الصحابة في حكمهم بارتداد من امتنع من اداء الزكاة و قتلهم و سبيهم ذرايرهم لان الله تعالى حكم بان من لم يسلم للنبي قضاءه و حكمه فليس من اهل الايمان. اهـ (احكام القرآن ج ۲ ص ۳۰۲).

ترجمه: دا آيت دليل دی چې چا يو معمولي امر د الله او رسول رد کړ نو دی د اسلام نه خارج دی. برابره خبره ده چې دا رد کول دده د وجې د شک نه وي په هغې کې، او که د نه قبولوالي او منع والي نه وي او دا واجبي صحيح کيدل د هغې چې صحابه کرامو په ارتداد فيصله وکړه په مانعينو د زکات باندې هغوي قتل کړل، بنځې يې ورته وينځې کړلې په دې باندې چې چا د رسول

الله صلى الله عليه وسلم فيصلّي ته غاړه کینښوده نو دی د ایمان والاو نه نه دی.

۲- **شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله فرمایي:** و معلوم ان من اسقط الامر والنهي الذي بعث الله به رسله فهو كافر باتفاق المسلمين واليهود والنصارى. (مجموع الفتاوى ج ۸ ص ۱۰۶).

ترجمه: او دا معلومه خبره ده چې چا امر او نهی ساقط کړ کوم باندې چې الله تعالى رسولان رالیږلي و نو دی کافر دی په اتفاق د مسلمانانو، یهودو انصارو باندې.

تعليق: د شریعت د حدودو معطل کول سره د مباحوالي د محرمتو لکه زنا، سود، شراب وغیره دا اسقاط دی د الله تعالى د اوامرو او نواهیو چې په اتفاق ددې درې امتونو کافر دی چې څوک دا کار کوي. معلومه شوه چې نن د پاکستان او افغانستان او نور طاغوتي حکومتونه علی الاعلان دا کارونه کوي. معلومه شوه چې دوی د مسلمانانو، یهودو او نصارو په نیز هم کافر دي.

۶۲- **ناقض: د زکات نه ورکول:** دا هم د نواقض الایمان نه دی چې هر هغه څوک چې صاحب د نصاب وي او بیا هم زکات نه ورکوي نو دی په اتفاق د صحابه کرامو او اجماع سره مرتد دی.

١- شيخ الاسلام ابن تيميه وايي: وقد اتفق الصحابة والائمة بعدهم على قتال مانعي الزكاة وان كانوا يصلون الخمس و يصومون في شهر رمضان و هؤلاء لم يكن لهم شبهة سائغة فلهذا كانوا مرتدين وهم يقاتلون على منعها وان اقرروا بالوجوب. اهـ (مجموع الفتاوى ج ٢٨ ص ٥١٩).

ترجمه: د صحابه كرامو او امامانو په دې اتفاق دى چې د مانعينو د زكات سره به قتال كيدى شي اكر چې هغوي پنځه وخته مونځونه كول د رمضان روژې يي نيولې او ددغه مانعين الزكات د پاره كومه صحيح شبهه نه وه په نه وركولو ددې وجې نه دوې مرتدين ؤ او ددوې سره به قتال كيدى شي د هغوي په منع باندې اكر كه په وجوب باندې اقرار كوونكي وي.

٢- او بل ځاى فرمايي: واذا كان السلف قد سموا مانعي الزكاة مرتدين مع كونهم يصومون ويصلون و لم يكونوا يقاتلون جماعة المسلمين فكيف بمن صار مع اعداء الله ورسوله قاتلا للمسلمين؟ اهـ (مجموع الفتاوى ج ٢٨ ص ٥٣١).

ترجمه: كله چې سلف صالحينو د زكات منع كوونكي مرتدين ياد كړل سره ددې نه چې دوې روژې هم نيولې مونځونه يي هم كول او د مسلمانانو سره يي جنگ هم نه كولو نو څنگه به هغه څوك مرتدين نه وي چې د الله تعالى او د رسول د دشمنانو سره يو ځاى شوي دي او د مسلمانانو سره جنگ كوي.

٣- د شيخ محمد ابن ابراهيم آل الشيخ نه پوښتنه وشوه: قتال مانعي الزكاة هل هو ردة؟ فاجاب: الصحيح انه ردة لان الصديق لم يفرق بينهم ولا الصحابة ولا من بعدهم. اهـ (فتاوى ورسائل للشيخ محمد ابن ابراهيم ج ٢ ص ٢٠٢).

ترجمه: د زکات د مانعینو سره قتال کول آیا دا د ردت د وجې نه دي؟ نو ده جواب ورکړو چې صحیح داده چې دا زکات منع کول ردت دی ځکه ابوبکر الصديق رضي الله عنه ددوي په مينځ کې فرق ونه کړو او نه صحابه کرامو او نه وروسته د هغوي نه چا دا فرق کړی دی.

تنبیه: تکفیر د مانعي الزكاة دا اجماع ده د صحابه کرامو او دا اجماع صرف ابن تیمیه نه ده نقل کړې بلکه ابوبکر الجصاص الحنفي په احکام القرآن تحت آية فلا وربک لا يؤمنون ... الخ امام قاضي ابو يعلى الحنبلي په مسائل الايمان ص ٣٣٠ علماء نجد هم په الدرر السنية ج ٨ ص ١٣١ کې نقل کړیده.

فائده: بعضي خلک وايي چې مانعي الزكاة باغيان و مرتدين نه و او په وجوب د زکات باندې مقرين و لکه دا خبره د الدين الخالص ملا ذکر کړې ده او د ابوبکر الصديق قتال ددوي سره لکه د باغيانو سره و ليکن دا خبره په اجماع سره خطاء ده لکه چې مخکې دا اجماع ذکر شوه چې دوي مانعين و منکرين نه و او نه باغيان و لکه شيخ الاسلام ابن تیمیه دې خبرې ته مجموع الفتاوى ج ١٣ ص ٢٥-٢٦ کې اشاره کړیده ځکه يې ورته مانعي الزكاة ويلى دي نه منکري الزكاة ددې وجې نه مانعين الزكاة مرتدين او بنځي يې وينځي دي.

۲- **فائده:** ملا علي قاري حنفي بعضي مكفرات اونواقض په شرح د فقه اکبرکي ذکر کړي دي چې ډیر اهم د هغوې نه مونږ دلته د فائدي دپاره ذکر کوو:

۴۳- **ناقض:** که شوک چاته ووايي: چې افعل هذا لله فاجاب لا افعله كفر اه (شرح فقه اکبر ص ۲۷۰).

ترجمه: يعني دا کار د الله د رضا دپاره وکړه او هغه ووايي چې نه يي کوم نو دا کفر دی.

۴۴- **ناقض:** ففي حاوي الفتاوى : من كفر باللسان و قلبه مطمئن بالايمان فهو كافر وليس بمؤمن عند الله. اه (شرح ص ۲۷۵).

ترجمه: حاوي الفتاوى کې ليکي چې چا په خوله کفر وکړو او زړه يي په ايمان مطمئن و نو دی کافر دی. او د الله په نيز مؤمن نه دی.

۴۵- **ناقض:** من عزم على الكفر ولو بعد مائة سنة يكفر بحال. اه (شرح ص ۲۷۵).

ترجمه: يعني چا چې د کفر قصد وکړو اگر که سل کاله بعد هم وي نو دی في الحال کافر دی.

٤٦- ناقض: من ضحك مع الرضى عن من تكلم بالكفر كفر. اهـ (شرح ص ٢٧٥).

ترجمه: چا چې وخندل د هغه چا سره چې په كفر يي قول كولو سره د رضا نه نو دا هم كافر دى.

يعني رضا په كفر كفر دى او خندا ددغي شخص دلالت په رضا كوي.

٤٧- ناقض: من انكر الاخبار المتواتر في الشريعة كفر مثل حرمة لبس الحرير على الرجال. اهـ (شرح ص ٢٧٢).

ترجمه: يعني چا چې د متواتر شريعت نه انكار وكړو لكه د ريښمو حرمت په سړو باندې نو دى كافر دى.

٤٨- ناقض: من قال القرآن على ضرب الدف والقضيب يكفر. قلت و يقرب منه ضرب الدف والقضيب مع ذكر الله و نعت المصطفى صلى الله عليه وسلم و كذا التصفيق على الذكر. اهـ (شرح ص ٢٧٨).

ترجمه: چا چې قرآن ولوستلو سره د وهلو د تنبل (چنبې، ډول يا رباب وغيره) سره نو دى كافر دى. زه واييم او دې ته نزدې دى هغه څوك چې قرآن وايي د ډول او شپيلى سره او ذكر دالله او د رسول الله صلى الله عليه وسلم د نعت سره.

فائده: دې کې ټول هغه صوفيان او د طريقو والارايي چې هغوی د ذکر سره قوالي او گډاگانې کوي، نعتونه او قرآن او ذکر سره ډول باجه او رباب وايي. دا ټول د ملا علي قاري په دې قول کافران دي.

٤٩- ناقض: من استخف بالقرآن او بالمسجد او بنحوه مما يعظم في الشرع كفر ومن وضع رجله على المصحف حالفا استخفافا كفر اهـ (شرح ص ٢٧٨).

ترجمه: چا چې د قرآن يا مسجد يا هغه شي چې په شريعت کې يې عزت کيدلی شي سپکوالی وکړو نو دی کافر دی. او چا چې خپله خپه د قرآن د پاسه کيښوده د قسم دپاره او د وجې د سپک گڼلو نه دا هم کفر دی.

تنبیه: د قرآن او مسجد چې څومره بې عزتي د پاکستان مرتد حکومت وکړه هيڅ يو کافر نه ده کړې. په اسلام برباد کې لال مسجد جامع حفصه دا رنگه د ميرعلي مدرسه د باجوړ مدرسه او اته سوه جوماتونه وران کړل بمباريې کړل، په ميچنۍ کې يې قرآنونه وسوزول او زمونږ په مکتبه کې يې سنن ابوداؤد په برچو وهلی او د ترجمې قرآن يې د خپو لاندې کړی چې د بوتانو نښې پرې موجودې وې. که د استخفاف نه وي بيا خو په دنيا کې استخفاف نشته. لهذا پاکستاني مرتد حکومت په ډيرو نواقضو کې راگير دی. قاتلهم الله.

۵۰- ناقض: وفي الفتاوى الظهيرية من قرا آية من القرآن على وجه الهزل كفر. قلت لانه تعالى قال: ﴿إِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ (۱۲) وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ (۱۴)﴾ الطارق: ۱۳ - ۱۴. (شرح ص ۲۷۹).

ترجمه: فتاوى الظهيرية کې وايي چا چې د قرآن يو آيت د توقو په طريقه ولوستلو دی کافر دی. زه وایم حکم الله تعالى فرمایي: یقیناً دا قرآن جدا کوونکی قول دی او توقې نه دي.

فائدة: دې کې د اوسني عصر هغه خلک هم داخل دي چې په جلسو او اجتماعاتو کې د قرآن آیتونه د توقو په شکل وايي او د هغې پورې خاندې لکه سیاسي تنظیمونه. لهذا دا ارتداد او کفر دی.

۵۱- ناقض: من قال عند الكيل والوزن ﴿وَلِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ (۲)﴾ يريد به المزاح فهذا كله كفر لان المزاح بالقرآن كفر كما سبق. (شرح ص ۲۸۰).

ترجمه: چا چې د تول کولو او یا وزن کولو په وخت کې وویل: او کله چې دوی پیمانې او تول کوي نو کمی کوي، دا خبره دی د وجې د توقو نه کوي نو دا تول کفر دی. یعنې توقې کول په قرآن کفر دی.

۵۲- ناقض: وفي التتمة ولو قال بعد اكل الحرام الحمد لله اختلفوا فيه فان اراد به الحمد على انه رزق كفر اي رزق الحرام فانه استحسان له حيث عده نعمة وهو كفر. اهـ (شرح ۲۸۱).

ترجمه: که چيرته چا وروسته د حرام خوراک نه الحمد لله وويله نو دي کي اختلاف دی که په حمد سره يي مراد دا ؤ چې دا رزق دی حرام نو کافر دی. حکه چې دا يي يو نعمت د الله تعالى وشميره او حرام د الله تعالى نعمت نه وي. لهذا دا کفر دی.

۵۳- ناقض: ومن قال والله لا اصلي ولا اقرا القرآن او قال هو ان صلى او قرا او شدد الامر على نفسه او صعب او اطول او قال ان الله نقص من مالي وانا انقص من حقه ولا اصلي (شرح ص ۸۲).

ترجمه: چا چې وويل قسم په الله چې زه مونځ نه کوم او نه قرآن لولم او يا ووايي که چيرته دی مونځ وکړي يا قرآن ووايي يا په ځان سخته راوړي او يا ووايي چې الله تعالى زما مال کم کړی دی نو زه هم د هغه حق کموم او مونځ نه کوم نو دا کفر دی.

۵۴- ناقض: ومن صلى في رمضان لا غير فقال هذا ايضا كثير و هذا يزيد او زائد لان كل صلاة بسبعين كفري الكل اي فيه و في ما قبله في استفاد منه ان المضاعفة تسقط اصل الطاعة واعداد العبادة وهو كفر. (شرح ص ۲۸۴).

ترجمه: چا چې په رمضان کې مونځ وکړو او نور وخت کې يې نه کولو او بيا دا ووايي چې دا ډير زيات دى او يا دا زياتيري ځکه هر مونځ روژه کې په اويا چنده دى نودى کافردى په دې ټولو خبرو کې. نو ددې نه ده دا فهمولې ده چې گويا دوچندوالى اصل اطاعت ساقطوي. (يعنې د نورو ورځو مونځونه ساقطوي). او يا شمار د عبادت چې دا بيا کفردى.

۵۵- ناقص: وفي الظهيرية او قال کم من هذه الصلاة فانه ضاق صدري منها او مل اي حصل الملالة منها فانه كفر للاعتراض على فرضية كمية هذه الصلاة في الاوقات. (شرح ص ۲۸۴).

ترجمه: ظهيريې کې وايي که چا داوويل چې دا مونځونه ډير زيات دي زما زړه يې نور تنگ کړى او زه يې ستړى کړى يم نو دى کافر دى. ځکه چې ده په فرضيت او تعداد د مونځونو باندې اعتراض وکړو چې دا بيا کفردى.

۵۶- ناقص: من قال ما زدت و ما ربحت من صلاتك يعني كفر لانه اعتقد ان الصلاة لا تزيد في الاجر ولا يكون في تجارتها ربح في الامر او قال الصلاة وترکها واحد. اهـ (شرح ص ۲۸۵).

ترجمه: چا چې وويل ما د مونځ نه کوم زيات د مال او يا هڅته ونه ليدله نو دى کافر دى. ځکه ده عقیده ولرله چې مونځ اجر نه ډيروي او نه يې په کولو کې فائده شته او يا داسې ووايي چې د مونځ کول او نه کول يو برابر دي نو دا هم کفر دى.

۵۷- ناقض: وفي فوز النجاة او قال ما احسن او ما اطيب امرأة لا يصلي كفر يعني لاستحسانه المعصية ومرتكبها. اهـ (شرح ص ۲۸۵).

ترجمه: يعني كه چا وويل خه بنايسته او پاكه بنه ده چي مونخ نه كوي. دا كفردی حكه چي ده گناه كول او گناه چي مونخ پرينسودل دي بنه وگنله.

۵۸- ناقض: وفي الفتاوى الصغرى والجواهر: ومن صلى مع الامام بجماعة بغير طهارة عمدا كفر. (شرح ص ۲۸۲).

ترجمه: يعني چا چي د امام سره بغير د اودس نه د جماعت مونخ وكړو قصدا نو دی كافر دی.

۵۹- ناقض: وفي الخلاصة: من ابغض عالما من غير سبب ظاهر خيف عليه الكفر. قلت الظاهر انه يكفر لانه اذا ابغض العالم من غير سبب دنيوي او اخروي فيكون بغضه لعلم الشريعة ولا شك في كفر من انكره فضلا عن ابغضه. اهـ (شرح ص ۲۸۷).

ترجمه: خلاصه كې دي چا چي د يو عالم سره بغض وكړو چي ظاهري سبب يي د بغض موجود نه ؤ نو يره ده پرې د كفر. زه وايم ظاهره داده چي دی كافر دی حكه د عالم سره بغض بغير د سبب دنيوي او اخروي نه دا بغض دی دشريعت د علم سره او شك نشته په كفر كې چي خوك دا علم بد گڼي بغض خولا پريږده.

٦٠- ناقض: وفي المحيط من جلس على مكان مرتفع والناس حوله يسألونه منه مسائل بطريق الاستهزاء ثم يضربونه بالوسائد اي مثلاً وهم يضحكون كفروا جميعاً اي لاستخفافهم بالشرع وكذا لو لم يجلس على المكان المرتفع. (شرح ص ٢٨٧).

ترجمه: محيط کې ليکي چې څوک په يو اوچت ځای باندې کښيني او خلک ترينه گيرچاپيره وي او پوښتنې ترينه د ټوقو په طريقه کوي او بيا په تکیه گانو هم وهي مثلاً او دوي ټول ځاندي نو دا ټول کافران دي ځکه چې دوي د شريعت سپکوالی وکړو.

٦١- ناقض: من تشبه بالمعلم على وجه السخرية واخذاً الخشبة وضرب الصبيان كفر. لان معلم القرآن من جملة علماء الشريعة فالاستهزاء به و بعلمه يكون كفراً. (شرح ص ٢٨٧).

ترجمه: چا چې د يو معلم يعنې عالم دين سره ځان مشابه کړو د ټوقو په طريقه او لرگی يې راواخيست او ماشومان يې وهل نو دی کافر دی. ځکه د قرآن تعليم کوونکی د علماء شريعت د جملې نه دی. نو استهزاء او ټوقې کول په دې پورې او په معلم ددې پورې کفر دی.

٦٢- ناقض: او قال من يقدر على ان يعمل بما امر العلماء به كفر. اي لانه يلزم منه اما تكليف ما لا يطاق او كذب العلماء على الانبياء فهو كفر. اهـ (شرح ص ٢٨٨).

ترجمه: او يا داسې وايي چې څوک طاقت لري چې عمل د علماؤ په اوامرو وکړي نو دی کافر دی يعنې ځکه چې دا تکليف د ملا يطاق دی. او يا دروغجن کول د علماؤ دي په انبياء عليهم السلام باندې چې دا دواړه کفر دی.

٦٢- ناقض: وفي الفتاوى الصغرى: من قال قال لاي شيء اعرف العلم كفر. يعنې حيث استخف بالعلم او اعتقد انه لا حاجة الى العلم او قال قصعة ثريد خير من العلم كفر. اهـ (شرح ص ٢٨٨).

ترجمه: فتاوى الصغرى کې وايي چا چې وويل چې د څه دپاره علم زده کړم نو دا کفر دی يعنې ده د علم سپکوالی وکړو او يا يې دا عقیده وه چې علم ته حاجت نشته او يا يې وويل چې يوه کاسه د ماتې ډوډۍ د علم نه بهتره ده نو دی کافر شو.

٦٤- ناقض: ومن قال لا اعرف الحلال والحرام كفر يعنې اذا اراد به عدم الفرق في الاستعمال او اعتقاد الاستحلال بخلاف الاعتراف بانه من الجهال. (شرح ص ٢٨٩).

ترجمه: چا چې وويل زه حلال او حرام نه پيژنم دی کافر دی. يعنې دده اراده د حرامو او د حلالو په استعمالولو کې فرق نه کول دي او يا يې د حرامو د حلالوالي عقیده ده په خلاف د اعتراف يعنې دا بيا د جهالو کار دی.

٦٥- ناقض: ومن قال لفقيهه يذكر شيئاً من العلم او يروي حديثاً صحيحاً ثابتاً هذا ليس بشيء ينبغي ان يكون الدرهم يوجد لان العزة والحرمة اليوم للدرهم لا للعلم كفر لانه معارضة لقوله تعالى: ﴿وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ﴾ المنافقون: ٨. اهـ (شرح ص ٢٨٩).

ترجمه: چا چې يو عالم ته وويل او دې عالم د علم نه يوشی ذکر کولو او يا يي يو صحيح حديث روايت کولو دا هيڅ شی نه دی پکار ده چې روپیۍ پيدا شي ځکه عزت او شرف نن په روپو کې دی نه په علم کې دا شخص کافر دی. ځکه دې شخص د الله تعالى ددې قول معارضه وکړه چې الله تعالى فرمايي: چې خاص الله تعالى لره عزت دی او د هغه رسول او مؤمنانو لره عزت دی.

٦٦- ناقض: وفي الظهيرية: من قال: لايساوي درهما من لادرهم له كفر. اي لعموم عبارته العالم والصالح والمؤمن وغيرهم. اهـ (شرح ص ٢٨٩).

ترجمه: څوک چې دا ووايي چې د يوې روپۍ برابر نه دی هغه څوک چې روپیۍ نه لري دی کافر دی ځکه دده په دې خبره کې عالم، نیک او مؤمن سړی هم راغلل (حالانکه هغوی د الله تعالى په نيز باندې ډیر اوچت دي ﴿قَدْ هَلَّ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْمَلُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ...﴾ الخ). الزمر: ٩

ترجمه: ورته ووايه ايا برابر دي هغه کسان چې علم والادي او هغه کسان چې علم نه لري.

٦٧- ناقض: وفي الجواهر من قيل له ما الايمان؟ فقال: لا ادري، كفر. (شرح ص ٢٨٩).

ترجمه: چاته چې وويل شي چې ايمان څه شی دی او هغه ووايي زه نه یم خبر نو دی کافر دی.

فائده: مراد ترينه ايمان اجمالي دی. ځکه تفصيلي ايمان خو بعضي علماؤ ته هم نه ورځي. خو مراد ترينه اجمالي ايمان دی چې دا لازم دی چې بايد مؤمن يي ياد کړي.

٦٨- ناقض: وفي الظهيرية: كافر قال لمسلم: اعرض علي الاسلام فقال: لا ادري صفته كفر. لان الرضا بكفر نفسه كفر. وفي ان الرضا بكفر غيره ايضا كفر. اهـ (شرح ص ٢٩٢).

ترجمه: يو کافر يو مسلمان ته ووايي چې ماته اسلام وښايه: هغه ووايي: زه يي صفت نه پيژنم چې اسلام څنگه دی نو دی کافر دی. ځکه رضا د ځان په کفر او د بل چا په کفر هم کفر دی.

٦٩- ناقض: ان المرأة اذا لم تعرف صفة الايمان والاسلام قال محمد: يفرق بينها وبين زوجها. (شرح ص ٢٩٥).

ترجمه: يقينا هغه ښځه چې د ايمان او اسلام صفت نه پيژني امام محمد وايي: بايد چې ددې او د خاوند ترمينځ يي جدا والی راشي (ځکه چې دا مرته ده).

۷۰- **ناقض:** وفي المحيط: مسلم رای نصرانية سمينة و تمنی ان يكون نصرانيا حتی يتزوجها كفر. (شرح ص ۲۹۷).

ترجمه: يو مسلمان دی چې يوه څرېه نصراني ښځه يي وليده او دا ارمان يي وکړو چې کاش دی نصراني وای چې دا يي په نکاح کړی وای. نو دا سړي کافر دي.

۷۱- **ناقض:** وفي المحيط والجواهر: قيل للضارب: الست بمسلم فقال عمدا: لا کفر ومن قال لمرتکب حرام خف الله، واتقه فقال: لا اخاف کفر. (شرح ص ۲۹۸).

ترجمه: يو وهونکي شخص ته چې وويل شي چې ته مسلمان نه يي چې دا وهل کوي؟ هغه وويل قصدا چې نه يم مسلمان نو دا سړی کافر شو. او چا چې يو حرام کار کوونکي ته وويل: د الله نه وويرېره هغه وويل نه وويرېم نو دا هم کافر شو.

۷۲- **ناقض:** وفي الجواهر قال: لبيک في جواب من قال: يا کافر او يا مجوسي او يا يهودي او يا نصراني! کفر. (شرح ص ۳۰۰).

ترجمه: چاچې چا ته آواز وکړو ای کافره! او یا یهودي! او یا نصراني او یا مجوسي! او هغه وویل حاضریم ستا په خدمت کې یم نو دا کافر دی.

۷۳- ناقض: وفي الخلاصة والحاوي: قيل لمسلم: قل: لا اله الا الله فلم يقل كفر. (شرح ص ۳۰۲).

ترجمه: یو مسلمان ته وویل شي چې لا اله الا الله ووايه او هغه يي ونه وایي نو دا کافر دی.

۷۴- ناقض: ومن قال: انا بريء من الاسلام يكفر في هذه الصورة بخلاف. (شرح ص ۳۰۳).

ترجمه: که چا دا وویل چې زه د اسلام نه بې زاره یم نو دا کافر دی بغير د اختلاف نه.

۷۵- ناقض: من قال: النصرانية خير من اليهودية او على العكس يكفر وينبغي ان يقول اليهودية شر من النصرانية. (شرح ص ۳۰۳).

ترجمه: که چا دا وویل چې نصرانیت د یهودیت نه ښه دی او یا برعکس نو دی کافر دی. په کار داسې ده چې ووايي یهودیت شر دی د نصرانیت نه.

۷۶- ناقض: وفي الخلاصة: من اهدى بيضة الى المجوسي يوم النوروز كفراي لانه اعانه على كفره واغوائه. (شرح ص ۳۰۵).

ترجمه: چا چې يوه هگۍ مجوسي ته د نوروز (د مجوسيانو اختر) په ورځ هديه کړه نو دی کافر دی. ځکه ده د مجوسي سره په کفراو په سرکشی کې مدد وکړو.

فائده: د عيسايانو د کرسمس په اختر کې د پاکستان د حکومت ټول مرتدين د هغوي سره اختر کوي حتی چې د سياسي او په نوم اسلامي تنظيمونو مشران هم د هغوي په دغه ورځ د کيک په پريکولو کې چې د عيسايانو رواج دی شرکت کوي چې په دې کار دا ټول کفار او مرتدين شول. او دارنگه اکثر خلک په افغانستان کې د نوروز په ورځ د مجوسيانو او شيعه گانو سره دا ورځ لمانځي چې په دې باندې دوي د ايمان نه خلاص دي په نص د حديث سره. رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: من تشبه بقوم فهو منهم. (الحديث) اخرجه ابوداؤد عن ابن عمر والطبراني في الاوسط عن حذيفة. انظر صحيح الجامع رقم الحديث ٢١٤٩ الارواء ١٢٢٩.

ترجمه: چا چې د کوم قوم سره مشابهت وکړو نو دی هم د هغوي په شان دی. لهذا پاکستاني مرتدين چې د عيسايانو سره په کرسمس کې مشابهت کوي پس دوي عيسايان دي. او يا ورسره افغاني مرتدين په نوروز کې د شيعه گانو او مجوسيانو سره مشابهت کوي دوي هم مجوسيان دي.

٧٧- ناقض: ومن قال: ينبغي ان يوجد المال حلالا كان او حراما او قال: من الحلال كان او من الحرام فهذا القائل الى الكفر اقرب منه الى الايمان. (شرح ص ٣٠٢).

ترجمه: چا چې وويل: بايد مال دې پيدا شي که حلال وي او که حرام نو ويونکی ددې خبرې د ايمان نه کفر ته نژدې دی.

۷۸- ناقض: وفي الجواهر من قال: ليت الخمر او الزنا او الظلم او قتل الناس کان حلالا کفر. (شرح ص ۳۰۷).

ترجمه: چا چې وويل کاش چې شراب ، زنا ، ظلم، يا د خلکو قتل حلال وای نو دا کفر دی. (ددې وجه داده چې استحسان يعنې بڼه گڼل ددې گناهونو چې دا بيا کفر دی).

۷۹- ناقض: وفي الخلاصة: من تمنى ان لا يكون الله حرم الزنا او القتل بغير حق او الظلم يكفر. (شرح ص ۳۰۸).

ترجمه: چا چې دا ارمان وکړو چې کاش چې الله تعالى زنا او قتل او ظلم حرام کړی نه وای نو دا شخص کافر دی.

۸۰- ناقض: وفي الخلاصة من قال لرمضان: جاء هذا الشهر الطويل او الثقيل کفر. (شرح ص ۳۰۹).

ترجمه: څوک چې د رمضان مياشتې ته داسې ووايي چې اوږده او درنه (بوج والا) مياشت راغله نو دا کفر دی (ځکه چې بد يي گڼي).

۸۱- ناقض: وفي المحيط: من تصدق على فقير بشيء من الحرام يرجوا الثواب كفر. (شرح ص ۳۱۰).

ترجمه: چاچې فقير ته حرام مال ورکړو او د ثواب نیت يې په هغې سره وکړو نو دی کافر دی. (بلکه د ذمی د فارغیدلو په نیت دې دغه مال د ځان نه لرې کړي نه د ثواب په نیت.

۸۲- ناقض: وفي الخلاصة: من قال لآمري المعروف: جئتم بالغوغاء او الشغب يخاف عليه الكفر. (شرح ص ۳۱۳).

ترجمه: چاچې داعيانو (د قرآن او سنت صحيحه دعوت کوونکي نه مروجہ تبليغيان او نه د آی ايس آی داعيان) ته وويل چې تاسو مونږ ته شور او شغب راوړئ نو په ده د کفر يره ده.

۸۳- ناقض: من قال: ان امرني الله ان ادخل الجنة مع فلان لادخلها كفر في الحال لانه عزم على مخالفة الامر في الاستقبال ومخالفة الامر بمعنى نفى قبوله كفر. (شرح ص ۳۰۳).

ترجمه: که يو چا داسې وويل: که الله ماته امر وکړي چې د فلاني سره جنت ته لاړ شه نو زه نه ځم نو داسې سپړی په دې وخت کې کافر شو ځکه ده قصد وکړو د الله د مخالفت په راتلونکې زمانه کې او مخالفت په معنی د نفی د قبولولو کې دا کفر دی.

٨٤- ناقض: ومن قال حين تصيبه مصيبات مختلفة: يا رب اخذت مالي او اخذت كذا وكذا فماذا تفعل ايضا او ما اشبه ذلك من الالفاظ فاجاب عبدالكريم ابن محمد انه يكفر ولا يصدق بقوله اخطات اي لانه ظاهر كلامه الاعتراض على فعله الماضي والآتي. (شرح ص ٣٢١).

ترجمه: چاته چې يو مصيبت يا ډير مصيبتونه ورسيدل او بيا يي وويل اى ربه زما مال دې واخيست يا دې داسې داسې كار وكړو يا نور داسې الفاظ نو عبدالكريم د محمد زوى وايي چې دى كافر دى او دده تصديق به نه شي كيدى په دې خبره چې دى ووايي چې زه خطا شوم ځكه ظاهر دده د كلام اعتراض دى په فعل ماضي او راتلونكي د الله تعالى باندې.

٨٥- ناقض: ومن استحل الحشيشة كفر بلا نزاع. اهـ (مجموعة التوحيد ج ١ ص ٣٢٣).

ترجمه: يعنې چاچې چرس حلال وگڼل نو په اجماع د امت سره دى كافر دى.

٨٦- ناقض: يو صحابي يا ټولو صحابه كرامو ته كنځل كول يا دا عقیده لرل چې جبريل په وحى كې غلط شوى چې وحى يي محمد صلى الله عليه وسلم ته راوړې ده حق د علي رضي الله عنه ؤ نو دا هم كافر دى چې هيڅ شك په كې نشته. (مجموعة التوحيد ج ١ ص ٣٢٣).

٨٧- ناقض: من انكر ان ابابكر صاحب رسول الله صلى الله عليه وسلم فقد كفر لقوله تعالى: (اذ يقول لصاحبه). التوبة ٤٠.

ترجمه: يعني چاچي انكار وکړو چې ابوبکر صديق رضي الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم صحابي نه دی نو دی کافر دی. ځکه الله تعالى فرمايي: (کله چې ده وويل خپل ملگري ته). ځکه مراد په دي آيت کي دملگري نه په اتفاق دمفسرينو ابوبکر صديق (رض) دي .

٨٨- ناقض: د قرآن او سنت د دعوت په وخت کې بد گڼل يا غصې او غضب اظهار کول هم کفر دی. دليل پرې دا قول د الله تعالى دی. ﴿ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ﴾ الحج: ٧٢.

ترجمه: کله چې ثلاث کړي شي په دوي باندې آيتونه زمونږ واضح نو پيژني به ته په مخونو د هغه کسانو کې چې کافران دي بد گڼل .

٨٩- ناقض: د يو مسلمان مجاهد قتلول په دين باندې او د دين د وجې نه دا کفر دی. شيخ الاسلام ابن تيميه نه چا پوښتنه وکړه چې يو شخص د دين په سبب يو مسلمان قتلوي او دغه قاتل بيا د اسلام دعوه هم کوي نو دا شخص څنگه دی؟

نو هغه جواب ورکړو: اما اذا قتله على دين الاسلام مثل ما يقتل النصراني المسلمين على دينهم فهذا كافر شرمن الكافر المعاهد فان هذا

كافر محارب بمنزلة الكفار الذين يقاتلون النبي صلى الله عليه وسلم و اصحابه رضي الله عنهم وهؤلاء مخلدون في جهنم كتحليلد غيرهم من الكفار. اهـ (مجموع الفتاوى ج ٣٤ ص ١٣٢).

ترجمه: هر كله چي يو شخص بل شخص د اسلام په سبب وژني لکه څنگه چې نصراني مسلمانان وژني په خپل دين باندې نو دا شخص ډير شرير کافر دی دمعاهد کافر نه هم ځکه دا کافر محارب دی. د هغه کافرو په شان دی کوم چې در رسول الله صلى الله عليه وسلم او صحابه کرامو سره جنگيدل او دوي به په جهنم کې هميشه وي لکه څنگه چې نور کفار دي.

فائده: معلومه شوه چې د پاکستان مرتد او حرامي او ولد زنا حکومت مجاهدين طالبان او القاعده د اسلام د دين د وجې نه وژني، هغوي ته قسما قسم تعذيبونه ورکوي نو دوي گويا د رسول الله صلى الله عليه وسلم د زمانې د کفارو نه هم سخت کفار دي قاتلهم الله و اخذاهم اللهم شتت شملهم ومزق جمعهم و خالف بين كلمتهم وامح آثارهم واقطع دابرهم و انزل بهم باسک الذي لا ترده عن القوم المجرمين آمين يا رب العالمين.

٩٠- ناقض: لوقال: لو اعطاني الله الجنة ما دخلتها يكفر. (الاعلام بقواطع الاسلام ص ٣٥٨).

ترجمه: که څوک ووایي: که چیرته ماته الله تعالی جنت راکړي نو زه به داخل نه شم نو دی کافر شو (ځکه ده د الله تعالی د قول استخفاف وکړو).

۹۱- ناقض: لو قال لغيره: لا تترك الصلاة فان الله يؤاخذك فقال: لو اخذني الله بها مع ما في من المرض والشدة ظلمني او قال: المظلوم هذا تقدير الله تعالى فقال الظالم انا افعل بغير تقدير الله كفر. (الاعلام ص ۳۵۸).

ترجمه: که خوک بل چاته ووايي چې مونخ مه پريږده يقينا الله تعالى به دې ونيسي پس هغه ووايي: که چيرته زه الله تعالى ونيولم سره ددې نه چې زه مريض يم نو په ما به ظلم وکړي او يا مظلوم ووايي چې دا د الله تقدير دی پس ظالم ووايي چې زه ظلم کوم بغير د تقدير د الله تعالى نه نو دی کافر دی.

۹۲- ناقض: لو قيل له: قلم اظفارك فانه سنة رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال: لا افعل وان كان سنة كفر. (الاعلام ص ۳۵۸).

ترجمه: که چيرته وويل شي چاته چې نوکان دې پريکړه يقينا دا درسول الله صلى الله عليه وسلم سنت دي پس هغه ووايي چې نه يي پريکوم اگر که دا سنت دي نو دی کافر شو.

۹۳- ناقض: لو قال: لا اخاف القيامة كفر. (الاعلام ص ۳۶۱).

ترجمه: که چا وويل چې د قيامت نه زه نه ويريږم نو دی کافر دی.

۹۴- ناقض: لو دام مرضه و اشتد فقال: ان شئت توفياني كافرا كفر وكذا لو ابتل بمصائب فقال: اخذت مالي و اخذت ولدي و كذا وكذا و ما تفعل ايضا كفر. ووجهه نسبة الله الى الجور. (الاعلام ص ۳۶۲).

ترجمه: که د چا مرض اوږد شو او سخت شو پس وئې ويل: که دې خوبنه شي يا الله نو ما کافر مې کړه نودی کافر شو. همدارنگه که چيرته دی په مصيبتونو مبتلا شو او ويې ويل زما مال او بچي دې واخيستل او يا دا ته څه کوي يا الله نو دی کافر شو. ددې وجه دا ده چې نسبت د ظلم يي الله تعالى ته وکړو.

۹۵- ناقض: لو غضب على غلامه او ولده فضره ضربه شديدا فقال له رجل: لست بمسلم فقال لا متعمدا فكفر. (الاعلام ص ۳۲۲).

ترجمه: که يو سړی په خپل غلام يا بچي باندې په غضب شي او سخت يي ووهي او ده ته څوک سړی ووايي چې ته مسلمان نه يي؟ هغه ووايي: نه ، نو دی کافر دی.

۹۶- ناقض: لو قال لزوجته: انت احب الي من الله تعالى كفر. (الاعلام ص ۳۲۳).

ترجمه: که يو سړی خپلې ښځې ته ووايي چې ته ماته د الله تعالى نه محبوه يي نو دی کافر شو.

۹۷- ناقض: لو قال جوابا لمن قال: كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا اكل لحس اصابعه هذا غير ادب كفر. (الاعلام ص ۳۲۲).

ترجمه: که یو سړی دا ووايي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم به و چې کله به يې خوراک وکړو نو خپلې ګوتې به يې خټلې او بل سړی ورته ووايي چې دا ادب نه دی نو دی کافر شو (ځکه ده د رسول الله صلى الله عليه وسلم سنت سپک وګڼل.

۹۸- ناقض: لو قال: الصلاة لاتصلح لي، اذا صليت هلك مالي او قال: ان صليت او لم اصلي سواء او قال کم هذه الصلاة اصلي كفر. (الاعلام ص ۳۷۱).

ترجمه: که چيرته يې وويل یو سړي: مونځ زما دپاره بڼه نه دی ځکه که زه مونځ وکړم نو مال مې هلاکېږي او يا دا ووايي که مونځ وکړم او که نه نو يو برابر دی. او يا دا ووايي دا دومره ډیر مونځونه به زه کوم نو دی کافر دی.

۹۹- ناقض: لو سقى فاسق ولده خمرًا فنثر اقرباؤه الدراهم و السكر كفروا. (الاعلام ص ۳۲۳).

ترجمه: که یو فاسق په خپل بچي باندې شراب وڅکل او بیا پرې خپلو خپلوانو پیسې او شیریني وشیندله نو ټول کافر شو.

۱۰۰- ناقض: د فیصلو د وړلو اراده کول طاغوت ته: یعنی چې څوک دا اراده وکړي د فیصلې کولو په ولسوالۍ، تانیه، تحصیل، وغیره کې. نو دا کفر دي.

دليل: قَالَ تَعَالَى: ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ۚ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾ ﴿٦٠﴾ النساء: ٦٠

ترجمه: ايا نه گوري هغه کسانو ته چي دعوه کوي چي دوي ايمان راوړي دي په هغه څه چي نازل کړي شوي دي تاتا اوپه هغه کتابونو چي نازل کړي شوي دي مخکي ستانه، غواړي چي فيصلې يوسي طاغوت ته او يقيناً حکم کړي شوي دي چي دوي دي انکار کوي د فيصلې دهغه نه او غواړي شيطان چي گمراه کړي دوي لره په گمراهي لري سره.

شيخ الاسلام ابن تيميه فرمايي: و يزول الايمان بمجرد ارادة التحاكم الى غيره. اهـ (الصارم المسلول ص ٣٨).

ترجمه: يعنې زائل کيږي ايمان صرف په اراده کولو د فيصلو طاغوت ته

فائده: دمذکوره آيت او دشيخ الاسلام دقول نه معلومه شوه چي يوسړي په يوه فيصله يا تنازعه کي صرف اراده دتحصيل ياکچرو يا ولسوالي ته د فيصلې دپاره وکړي. نو دې کافردي اگر که په کور ناست وي.

فصل

د کلمه ويونکي کافر سره جهاد کول

د مرجئة العصر او خاصکر مولايان بلکه لوي لوي شيخان د طاغوت په ونډو لوي شوي او پلن شوي درباري علماء (عملاء) وايي چې د کلمه ويونکي سره جهاد نه کيږي او دا قسم مولايان د هغه عامو احاديثو څخه استدلال کوي چې په هغې کې دا راغلي وي چې چا کلمه وويله نو جنت ته به داخلېږي او وينه او مال به يې محفوظ وي. او بل حديث د اسامه ابن زيد پيش کوي چې رسول الله په ده رد وکړو چې کله ده يو شخص قتل کړو د کلمه ويلو نه وروسته وغيره. خو ددې ټولو جواب مخکې شوی دی په اول ددې کتاب کې چې کلمه طيبه په ډيرو درنو قيوداتو سره مشروطه ده. لهدا دغه احاديث په خپل ځای صحيح او مشروط بالشرط دي لهدا تش الفاظ د کلمې ويل شخص ته فائده نه ورکوي. درباري مرتد مولايان چې دا خبره کوي دا ددې وجې نه چې د اوسنو مرتدو حکومتونو او د هغوې د فوځ، پوليس، مليشه وغيره نه دفاع وکړي او هغوې مسلمان ثابت کړي. دا چې د کلمه ويونکي کافر سره د جهاد کولو ډيردلايل دي چې کله موجب د قتال په کې و موندل شي. چې دلايل يې په لاندې ډول دي:

- ۱- دليل: قوله تعالى: ﴿فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا﴾ (النساء: ۸۹).

ترجمه: يعني مه نيسي ددې منافقانو نه دوستان تر دې چې دوي د الله په لاره کې هجرت وکړي پس که دوي وگرځيدل نو ويي نيسي او قتل يي کړي چيرته چې يي ومومي او مه نيسي ددوي نه دوست او نه مددگار.

استدلال: دا ايتونه د هغه منافقانو په باره کې نازل شويدي چې کلمه يي ويله، رسول الله صلى الله عليه وسلم سره يي جهادونه هم کول ليکن بيا يي هم الله تعالى د هغوي په قتل امر وکړو ځکه چې ددوي نه يو ناقض د نواقضو نه صادر شوی ؤ چې هغه موجب د قتال ددوي وگرځيده. لهذا دوي کلمه هم ويله خو الله تعالى وويل چې سره د کلمې يي مړه کړي.

٢- **دليل: شيخ الاسلام محمد بن عبدالوهاب وايي:** و يقال هؤلاء اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم قاتلوا بني حنيفة و قد اسلموا مع النبي صلى الله عليه وسلم وهم يشهدون ان لا اله الا الله وان محمدا عبده ورسوله و يؤذنون ويصلون فان قال انهم يقولون ان مسيلمة نبي قلنا هذا هو المطلوب اذا كان من رفع رجلا الى رتبة النبي كفر و حل ماله ودمه و لم تنفعه الشهاداتتان ولا الصلاة فكيف بمن رفع شمسان او يوسف او صحابيا او نبيا في رتبة جبار السماوات والارض؟ (كشف الشبهات ضمن مجموعة التوحيد ج١ ص ١٠٦).

ترجمه: دغه در رسول الله صلى الله عليه وسلم صحابه کرام چې د بني حنيفة سره يي قتال وکړو او په تحقيق دوي اسلام راوړی ؤ د رسول الله صلى الله عليه وسلم سره دوي لا اله الا الله ويله اذانونه يي هم کول مونځونه يي هم کول نو که څوک ووايي چې دوي خو ويل چې مسيلمه خو نبي دی مونږ دا وايو

همدا خبره زمونږ مطلوب ده كله چې يو سړى څوك د نبي درجې او رتبې ته ورسوي نو دى كافر دى مال او وینه يې حلاله ده او كلمه توحيد او مونځ كول فائده نه وركوي نو هغه شخص به څنگه كافر نه وي چې شمسان او يوسف (ددغه وخت زيارتونه ؤ) اويا صحابي او يا نبي د الله تعالى چې جبار السماوات والارض دى رتبې نه هم اوچت كړي.

تعليق: مونږ وايو د خپلې زمانې مرجئه موليانو ته چې كله يو شخص د نبي رتبې ته اوچت كړي نو دغه شخص كافر حلال الدم والمال دى كلمه او مونځونه يې قبول نه دي. نو آيا كه يو شخص يا يو حكومت يو مرتد لكه پاكستانى اويا افغانى پارليماني مرتد خپل امير يا جمهور رئيس يا پارلمان كې وزير جوړ كړي چې د رتبې د جبار السماوات والارض نه هم ځان حسابوي ځكه چې دوي ځان ته حق د كفري قانون وركړى د الله قانون خو بلكل نه مني د الله په كتاب خود ساخته قانون اوچت گڼي دا به كافران حلال الدم والمال نه وي؟

۳- دليل: شيخ محمد بن عبد الوهاب **يا وايي:** ويقال ايضا الذين حرقهم علي بن ابي طالب بالنار (وحديثه في البخاري في الجهاد باب لا يعذب بعذاب الله و ابو داؤد رقم ۳۳۴۵۱ والترمذي ۱۴۵۸ والنسائي ج ۷ ص ۱۰۴ ابن ماجه ۲۵۳۵ و احمد ج ۱ ص ۲۱۷) كلهم يدعون الاسلام و هم من اصحاب علي رضي الله عنه و تعلموا العلم من الصحابة و لكن اعتقدوا في علي مثل الاعتقاد في يوسف و شمسان و امثالهما فكيف اجمع الصحابة على قتلهم و كفرهم. اتظنون ان الصحابة يكفرون المسلمين؟ اتظنون ان الاعتقاد في تاج

و امثاله لا يضرو الاعتقاد في علي رضي الله عنه يكفر. (كشف الشبهات ج ١ ص ١٠٦).

ترجمه: او هغه کسان چې علي رضي الله عنه په اور وسوزول چې ټولو د اسلام دعوه هم کوله او د علي رضي الله عنه ملگري ؤ او د صحابه کرامو نه يي علم حاصل کړی ؤ ليکن دوي د علي رضي الله عنه په هکله هغه عقیده لرله لکه چې څنگه عقیده لري د نجد مشرکين د يوسف او شمسان په باره کې نو څنگه صحابه کرام د هغوي په قتل او کفر جمع شول؟ ايا تاسو گمان کوئ چې صحابه کرامو مسلمانانوته کافران ويل؟ او تاسو گمان کوئ چې عقیده لرل په باره د تاج (دا هم يو معبود د نجدوالاؤ) او د هغه په شان دنورو باره کې ضرر نه رسوي او عقیده لرل د علي رضي الله عنه په باره کې کفر دی.

٤- دليل: شيخ محمد بن عبدالوهاب وايي: ويقال ايضا بنو عبید القداح الذين ملكوا المغرب و مصر في زمن بني عباس كلهم يشهدون لاله الا الله وان محمدا رسول الله و يدعون الاسلام و يصلون الجمعة والجماعات فلما اظهروا مخالفة الشريعة في اشياء دون مانحن فيه اجمع العلماء على كفرهم و قتالهم وان بلادهم بلاد حرب و غزاهم المسلمون حتى استنقذوا ما بايدهم من بلدان المسلمين. اهـ (كشف الشبهات ضمن مجموعة التوحيد ج ١ ص ١٠٦).

ترجمه: بنو عبید القداح د مغرب او مصر بادشاهان ؤ د بني العباس په زمانه کې، کلمه توحيد يي ويله او د اسلام دعوه يي هم کوله، د جمعي او جمعي

مونخونه يي هم كول ليكن هر كله چي د شريعت نه بعضي ظاهر مخالفات په بعضي شيانو كي وكرل (نواقض ترينه صادر شو) نو علماؤ اجماع ددوي په كفر او قتال باندې وكړه او د هغوي بنار ته ئي بلاد حرب وويل مسلمانانو ورسره غزا وكړه تردې چي هغه بنارونه يي ترينه ازاد كړل كوم يي چي ترينه نيولي و.

٥- دليل: شيخ محمد بن عبدالوهاب فرمايي: و يقال ايضا الذين قال الله فيهم: ﴿يَخْلَفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ﴾ التوبة: ٧٤. اما سمعت الله كفرهم بكلمة مع كونهم في زمن رسول الله وهم يجاهدون معه ويصلون معه و يزكون و يحجون و يوحدون و كذلك الذين قال الله فيهم: ﴿قُلْ أَيْلَهِ وَآلِهَتِي وَرَسُولِي كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ﴾ (٦٥) لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ﴾ التوبة: ٢٥ - ٢٦ فهؤلاء الذين صرح الله انهم كفروا بعد ايمانهم و هم مع رسول الله في غزوة تبوك قالوا كلمة ذكروا انهم قالوها على وجه المزاح. اهـ (كشف الشبهات ج ١ ص ١٠٧).

ترجمه: هغه كسان چي الله تعالى د هغوي په هكله وايي: (دوي قسمونه كوي په الله باندې چي دوي دغه كلمه نه ده ويلې او په تحقيق دوي كلمه د كفرويلې ده او د اسلام نه بعد يي كفر كړي دي) آيا تا د الله تعالى نه نه دي اوريدلي چي دوي يي په يوه كلمه كافران وگرځول سره ددې نه چي دوي د رسول الله صلى الله عليه وسلم په زمانه كې و، جهاد يي هم كولو د رسول الله صلى الله عليه وسلم په ملگرتيا كې او د هغې سره يي مونخونه زكاتونه او حجونه هم كول او ځان ته يي موحدين هم ويل. همدارنگه هغه كسان چي الله

تعالی دهغې په هکله وایي: (ورته ووايه آيا په الله تعالی او په آيتونو د هغه او په رسول د هغه باندې وئ تاسو چې توقې مو کولې بهانې مه کوئ تحقيق تاسو کفر کړی دی د ایمان نه وروستو) پس دغه کسان چې الله تعالی ددوې په کفر تصریح کړې دا در رسول الله صلی الله علیه وسلم سره په غزوه تبوک کې مجاهدین ؤ چې دوې یوه کلمه داسې ویلي وه چې هغه د کفر کلمه وه چې د توقو په طریقه یې ویلې وه.

٦- **دلیل:** شیخ محمد بن عبدالوهاب رحمه الله په مختصر السيرة کې د تاتاریانو په هکله وایي: و ذلك انهم بعد ما فعلوا بالمسلمين ما فعلوا و سكنوا بلاد المسلمين و عرفوا دين الاسلام واستحسنوه و اسلموا و لكن لم يعملوا بما يجب عليهم من شرائعه و اظهروا شيئا من الخروج عن الشريعة و لكنهم كانوا يتلفظون بالشهادتين و يصلون الصلوة الخمس والجمعة والجماعات و مع هذا كفرهم العلماء و قاتلوهم و غزوه حتى ازالهم الله عن بلاد المسلمين. اهـ. نقله عنه في امتاع النظر ص ٢١.

ترجمه: تاتاریانو په مسلمانانو هغه څه وکړه چې پرې یې وکړه د مسلمانانو په ښارونو کې اوسیدل، د اسلام دین یې پیژندلو، هغه یې ښایسته گڼلو، اسلام یې راوړی و لیکن عمل یې په هغه څه نه کولو چې پرې واجب ؤ د شریعت نه او هغه شیان یې ظاهر کړل چې د شریعت نه خلک وباسي لیکن دوی کلمه ویله، پنځه وخته مونځونه یې کول، د جمعي او جمې مونځونه یې هم کول خو سره ددې نه علماؤ دوې کافر وگرځول او قتال یې ورسره وکړو تر دې چې هغوی یې د مسلمانانو د ښارونو نه وويستل.

٧- دليل: د شيخ الاسلام ابن تيميه نه د تاتاريانو په هکله پوښتنه وشوه چې د شام په ښارونو يي حمله کړې وه او دوي د اسلام ظاهروونکي ؤ او ډير احکام د شريعت يي هم منل او پابند يي ؤ، ددوي څه حکم دی؟ او ددوي سره د قتال څه حکم دی؟ نو هغه جواب ورکړو:

الحمد لله كل طائفة ممتنعة عن التزام شريعة مع شرائع الاسلام الظاهرة المتواترة من هؤلاء القوم وغيرهم فانه يجب قتالهم حتى يلتزموا شرائعه وان كانوا مع ذلك ناطقين بالشهادتين وملتزمين بعض شرائعه كما قاتل ابوبكر الصديق والصحابه مانعي الزكوة وعلى ذلك اتفق الفقهاء بعدهم بعد سابقة مناظرة عمر لابي بكر فاتفق الصحابة على القتال على حقوق الاسلام عملا بالكتاب والسنة. وكذلك ثبت عن النبي صلى الله عليه وسلم من عشرة اوجه الحديث عن الخوارج واخبرانهم شر الخلق والخليقة مع قوله صلى الله عليه وسلم تحقرون صلاتكم مع صلاتهم و صيامكم مع صيامهم فعلم ان مجرد الاعتصام بالاسلام مع عدم التزام شرائعه ليس بمسقط للقتال فالقتال واجب حتى يكون الدين كله لله وحتى لا تكون فتنة فمتى كان الدين لغير الله فالقتال واجب. فايما طائفة امتنعت عن بعض صلوة المفروضات او الصيام او الحج وغير ذلك من واجبات الدين او محرماته. فان الطائفة الممتنعة تقاتل عليها وان كانت مقرة بها وهذا مما لا اعلم فيه خلافا بين العلماء. اهـ (مجموع الفتاوى ج ٢٨ ص ٥٠٢).

ترجمه: هره هغه ډله چې منع کوونکې وي د التزام د يو حکم د اسلام د ظاهري او متواترو احکامو نه نو ددوي سره به جهاد واجب وي تر دې چې دوي د شريعت التزام وکړي اگر که دوي سره ددې نه کلمه طيبه هم وايي او

بعضی حکمونه د اسلام مني لکه چې ابوبکر صدیق او صحابه کرامو رضي الله عنهم د زکات د نه ورکونکو سره جهاد وکړو او په دې بيا ټول فقهاء روسته متفق شول. په قتال د حقوقو د اسلام باندې چې په کتاب اوسنت باندې عمل وکړی شي. همدارنگه رسول الله صلى الله عليه وسلم نه د لسو وجو نه د خوارجو په باره کې حديث ثابت دی چې بدترین د مخلوقاتو نه دي. سره ددې نه چې د صحابه کرامو نه په روژه نیولو او مونځ کولو کې متشددین ؤ. نو معلومه شوه چې مجرد په خوله په اسلام ویلو سره د نه عمل کولو باندې ساقط کوونکی د قتال نه دی. پس قتال واجب دی تردې چې دین ټول الله لره شي او فتنه پاتې نه شي. نو چې کله دین د غیر الله وي نو قتال به واجب وي. پس کومه ډله چې منعې کوي د بعضې فرض مونځونو نه یا د روژې او حج نه یا نورو واجباتو ددین او محرماتو نه نو ددوې سره به قتال کیدی شي اگر که دوې اقرار کوونکي وي په هغې او په دې خبره کې زه اختلاف د علماؤ په مینځ کې نه وینم.

۸- دلیل: شیخ الاسلام ابن تیمیه وایي: کل طائفة خرجت عن شريعة من شرائع الاسلام الظاهرة المتواتر فانه يجب قتالها باتفاق ائمة المسلمين وان تكلمت بالشهادتين فاذا اقرروا بالشهادتين وامتنعوا عن الصلوة الخمس وجب قتالهم حتى يصلوا وان امتنعوا عن الزکوة وجب قتالهم حتى يؤدوا الزکوة و كذلك ان امتنعوا عن صيام شهر رمضان او حج البيت العتيق و كذلك ان امتنعوا عن تحريم الفواحش او الزنا او الميسر او الخمر او غير ذلك من محرمات الشريعة و كذلك ان امتنعوا عن الامر بالمعروف والنهي عن المنکر و جهاد الکفار الى قوله... الى ان يسلموا او يؤدوا الجزية عن يد و هم صاغرون الى ان قال: و قد اتفق الصحابة و الائمة بعدهم على قتال

مانعی الزکوة وان کانوا یصلون الخمس و یصومون شهر رمضان و هؤلاء لم یکن لهم شبهة سائغة فلهذا کانوا مرتدین و هم یقاتلون علی منعها و ان اقرؤا بالوجوب کما امرالله. اهـ (مجموع الفتاوی ج ۲۸ ص ۵۱۰، ج ۲۸ ص ۵۱۹).

ترجمه: هر هغه ډله چې داسلام د حکم نه ووځي چې هغه حکم ظاهر او متواتر وي نو ددې ډلې سره قتال واجب دی. د مسلمانانو د ائمه و په اتفاق اگر که کلمه وایي. کله چې اقرار په کلمه کوي او مونځونه نه کوي نو بیا هم جهاد ورسره واجب دی تر دې چې مونځونه وکړي او که زکات یې نه ورکولو نو هم ورسره واجب دی تر دې چې زکات ورکړي همدارنگه که روژې یې نه نیولې د رمضان یائي حجونه نه کول یا یې د بدو کارونو حرمت لکه زنا، شراب او جواړي وغیره نه منل یا یې امر بالمعروف او نهی عن المنکر او د جهاد نه یې منع کوله نو ددوې سره به قتال کیدی شي او په تحقیق د صحابه کرامو او ائمه و په دې اتفاق دی چې د زکات نه ورکونکي سره به جهاد کیدی شي اگر که پنځه وخته مونځونه هم کوي روژې د رمضان هم نیسي او ددوې (زکات نه ورکونکو) دپاره داسې کومه قوي شبهه نه وه نو ددې وجې نه ددوې مرتدین وگرځیده او ددوې سره به قتال په منع د زکات کیدی شي اگر که په وجوب یې قائلین هم وي خو ورکوي یې نه لکه څنگه چې الله امر کړی دی.

۹- دلیل: مسلمانانو د مختار ابن ابی عبید الثقفي سره قتال وکړو او دی د عبدالله ابن عمر سخر هم ؤ او تابعي هم ؤ، مصلح انسان ؤ، په عراق کې یې د حسین رضي الله عنه د وینې د قصاص طلب هم کولو، ابن زیاد یې هم قتل

کړو، په عراق قابض شو، د اسلام شعائر يي هم ښکاره کول، قاضيان يي هم مقرر کړي ؤ چې دغه امامان او قاضيان د عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه ملگري ؤ، خلکو ته به يي د جمعي موندنه هم ورکول ليکن په اخر وخت کي يي وويل چې ماته وحی کيږي. نو عبدالله ابن زبير رضي الله عنه د هغه خلاف لښکر تيار کړو او د هغه لښکر ته يي شکست ورکړ او دی يي مړ کړو او د لښکر مشر مصعب ابن زبير رضي الله عنه ؤ او د مختار ابن زبير يوه ښځه د صحابي لور وه نو مصعب رضي الله عنه دغه ښځې ته دعوت ورکړو چې د مختار تکفير وکړي ليکن هغې انکار وکړو نو د هغې ورور ته يي وليکل چې فتوی يي طلب کوله د دې ښځې په باره کې نو عبدالله ابن زبير رضي الله عنه ورته وليکل: که د مختار نه براءت ونه کړي نو قتل يي کړئ. نو هغې انکار وکړو نو مصعب رضي الله عنه هغه قتل کړله. نو د علماؤ اجماع ده په کفر د مختار ابن عبید باندې سره ددې نه چې بعضې شعائر د اسلام يي ظاهر کړي هم ؤ. اهـ (الدرر السنية في الاجوبة النجدية ج ۹ ص ۳۹۱).

۱۰- **دليل:** د تابعينو په زمانه کې د جعد ابن درهم واقعه مشهوره ده چې دی ددغه وخت په خلکو کې په علم او عبادت مشهور ؤ ليکن هر کله چې د الله د صفاتو نه منکر شو سره ددې نه چې دا منکریدل دده پټ او خفيه مسئله ده نو خالد القصري د لوی اختر په ورځې دی ذبحه کړو او وييل:

ايها الناس ضحوا تقبل الله منكم ضحاياكم فاني مضح بالجعدي ابن درهم فانه يزعم ان الله لم يتخذ ابراهيم خليلا ولم يكلم موسى تكليما ثم نزل فذبحه ولم نعلم احدا من العلماء انكر ذلك عليه بل ذكر ابن القيم اجماعهم على استحسانه. اهـ (الدرر السنية ج ۹ ص ۳۹۲).

ترجمه: يعنې تاسو قربانيانې وکړئ الله دې ستاسې قربانيانې قبولي کړي يقينا زه د جعد ابن درهم قرباني کوونکی يم ځکه دی گمان کوي چې الله تعالى ابراهيم عليه السلام خليل نه ؤ نيولی او نه يې د موسى عليه السلام سره خبرې کړې وې. بيا راکوزشو او هغه يې ذبح کړو. مونږ د يو عالم نه هم دا نه دي اوريدلي چې په دې کار يې انکار کړی وي. بلکه ابن قيم په ښه والي ددې کار اجماع نقل کړيده.

۱۱- دليل: قوله تعالى: ﴿ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴾ ﴿٢٧٩﴾ البقرة: ۲۷۹

ترجمه: يعنې که تاسو دا کار ونه کړو (سود مو پرېښود) نو ځان تيار کړئ جنگ د الله او رسول ته.

امام ابن کثير ددې آيت لاندې ليکي: دا آيتونه د اهل ثقيف باره کې نازل شويدي کله چې دوې اسلام راوړو او بعضو ددوې نه د بعضو نه سود طلب کړو نو دا آيت نازل شو. اهـ (ابن کثير ج ۱ ص ۴۴۲).

استدلال: دې آيت کې الله د سود نه پرېښودونکو سره د جنگ اعلان کړی دی چې دا يو حرام کار دی نو آيا هغه مرتدين چې د اسلام شعائر نه مني، حدود معطل کوي، طالبان او مجاهدين ددين په وجه قتلوي، کفري قانون ساتي په هغې فيصلې کوي نو ددوې سره به قتال واجب نه وي؟

خلاصه: هغه څوک چې ځان ته مسلمان وایي کلمه یې ویلي وي مونځونه هم کوي د اسلام په شعائرو باندې هم پابند وي خو یو ناقض د نواقضو نه ترې صادر شو که دا چیرته یو مضبوطه ډله وي لکه څنگه چې نن مرتد حکومتونه دي نو قتال ورسره واجب دی. دوی مرتدین دي په مذکور دلایلو سره ځکه دوی کې موجب د قتال موجود دی. لهدا دا خبره د عوام الناس یا د طواغیت او د بلعام ابن باعور د پرکتو چې هغوې وایي د پاکستان مرتد حکومت کلمه ویلي، مونځونه کوي، حجونه یې کړي نو څنگه ورسره جنگ کیدلی شي؟ نو دغه یوولس دلیلونه ددوی دپاره کافي دي. هر کله چې ابوبکر صدیق د اسلام په یو رکن چې هغه زکات دی د هغې په نه ورکولو سره د مانعینو نه بښځې وینځي کړې او قتال یې ورسره وکړو مالونه یې ترې غنیمت کړل. نو چې یو حکومت ټول شریعت بندوي، څوک دهغې تنفیذ ته نه پرېږدي، مسلمانان وژني ددوی مالونه به غنیمت نه وي؟ بښځې به یې وینځي نه وي؟

فصل

مسائل او جوابات

۱- مسئله: د ایمان ټولې شعبي او بابونه مساوي نه دي. مثلاً د لاله الا الله شعبه د حياء او امانة الاذي د شعبي په شان نه دي. بلکه د ایمان په بعضي شعبو باندې نقص د ایمان راخي لکه حياء او امانة الاذي عن الطريق. او په بعضي شعبو سره د ایمان زوال او نقض راخي لکه لاله الا الله شعبه او یا ترک الصلاة

۱- خوارجو د ایمان هره شعبه د ایمان ناقض او زائله کوونکې وگرځوله لیکن ددې مقابل کې زمونږ د زمانې مرجئه مولیانو بیا هره شعبه د ایمان ناقصه وگرځوله فقط بغیر د فرق کولو نه چې شعبي بعضي ناقضي او بعضي ناقصي د ایمان دي. لیکن مرجئه العصر یو بله غلطې هم وکړه چې د هرې شعبي سره یې د جحد او اعتقاد قید ولگولو چې دا دواړه ډلې بیا همراهِ دي.

۲- هر چې اهل حق او فرقه ناجیه ده هغه وایي: د ایمان شعبي بعضي په کمال د ایمان کې تاثیر کوي او زوال نه راولي چې دا بیا دوه قسمه دي: یو چې د واجب ایمان په نقصان کې تاثیر کوي او بل د مستحب ایمان کې تاثیر کوي. او د ایمان بعضي داسې شعبي دي چې په زوال سره یې اصل ایمان زائله کېږي لکه شعبه د لاله الا الله یا ترک الصلاة یا بل ناقض د نواقضو نه. اهـ (امتناع النظر ص ۴).

۲- مسئله: گناهونه يا پريښودل د فرائضو يا حرام کارونه کول دي. دا بيا دوه
قسمه دي:

اول قسم: ذنب مکفر: يعنې کافر کوونکې گناه: هغه گناهونه چې شخص
پرې کافر کېږي او په اصل ايمان کې خلل پيدا کوي دا په دوه قسمه دي. **اول**
پريښودل د فرائضو چې په اصل ايمان کې خلل راولي لکه پريښودل د اقرار د
شهادتينو يا ترک الصلاة يا ترک التصديق. او صرف اقرار په شهادتينو دا
منافقت دی. نو هر هغه کار چې شريعت په پريښودلو باندې هغې ته کفر
ويلى دی هغه د اصل ايمان څخه دي. **دويم** حرام فعل چې د اصل ايمان سره
ضد وي لکه الله تعالى يا د هغه رسول ته بد ويل يا کنځل کول يا غير الله ته
رامدد شه ويل، د غير الله په نوم ذبح کول. نو هر هغه کار چې شريعت د هغې
په کوونکي د کفر حکم کړى وي دا به حرام او ضد به وي د اصل ايمان نه.

پس هر هغه څوک چې راتگ وکړي په يو گناه مکفره (چې هغه پريښودل د
فرائضو او کول د حرامو کارونو) نو دی کافر دی په مجرد ترک او کولو د
هغې سره. او دا جائز نه دي چې د وجوب يا فرائضو د پريښودلو د پاره جحد
(انکار) او د حرام کارد کولو د پاره استحلال (حلال گڼل) شرط کړى شي.
ځکه الله تعالى ده ته کافر ويلى دی په پريښودلو او کولو باندې ليکن دا
قيديي د انکار د استحلال نه دی لگولى څوک چې دا شرطونه لگوي په الله
تعالى دروغ تړي. ددې وجې نه سلف صالحينو غلاة مرجئه کافر وگرځول
کوم چې د جحد يا استحلال قيد مستقل شرط گرځوي د ذنب مکفر سره

بلکه استحلال اوجحد په ذنب غير مکفره کي شرط دي. چې ددې دليل دا دي.

۱- دليل: قوله تعالى: ﴿وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ﴾ التوبة: ۷۴

ترجمه: او خامخا په تحقيق دوي کلمه د کفر ويله ده او کفريي کړی دی د اسلام نه وروسته.

استدلال: دې آيت کې الله تعالى په دوي د کفر حکم ولگولو په مجرد قول بغير د قيد د استحلال او اعتقاد نه. اهـ (الجامع ج ۲ ص ۵۲۰).

۲- دليل: قوله تعالى: ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا وَرَسُولُهُ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ﴾ لَا تَعْتَذِرُوا فَعَذَّبْنَاكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ التوبة: ۶۵ - ۶۶

ترجمه: ورته ووايه آيا په الله او د هغه په رسول وي تاسې چې ټوټې مو کولې بهانې مه کوئ په تحقيق تاسو کفر کړی دی پس د ايمان ستاسو نه.

شيخ الاسلام ابن تيميه رحمه الله فرمايي: (قدا خبر انهم كفروا بعدا ايمانهم مع قولهم انا تكلمنا بالكفر من غير اعتقاد له بل كنا نخوض ونلعب و بين ان الاستهزاء بآيات الله كفر. اهـ (مجموع الفتاوى ج ۷ ص ۲۲۰).

ترجمه: الله تعالى دې آيت کې خبر ورکوي چې د دې کفر کړيدی وروسته د ايمان ددوې نه سره د وينا ددوې چې د دې ويل مونږ د عقيدې نه دا خبره نه کوو بلکه مونږ ټوکې او لوبې کوو او الله تعالى بيان کړل چې ټوکې په آيتونو د الله تعالى کفر دی.

۳- دليل: قوله تعالى: ﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ﴾ المائدة: ١٧

ترجمه: يقينا کفر کړی هغه کسانو چې وايي يقينا الله تعالى همدا مسيح ابن مريم عليه السلام دی.

استدلال: دې آيت کې په مجرد قول باندې يې د دې کافران وگرځول.

خلاصه: چې چا يو قول او فعل مکفر وکړ نو پرې کافر کيږي اگر که قصد يې د کفر نه وي ځکه هيڅ څوک د کفر قصد نه کوي مگر هغه څه چې الله تعالى وغواړي هغه کيږي.

دويم قسم ذنب غير مکفر: يعنې هغه گناهونه کبيره چې مجرد کولو د هغې سره سپړی نه کافر کيږي او دا هغه گناهونه دي چې په دنيا کې په هغې او يا آخرت کې پرې د عذاب وعده راغلې وي او نص د هغې په تکفير نه وي راغلې. او داسې گناهونه په واجب ايمان کې خلل راولي ولې په اصل ايمان

کې خلل نه راوړي. دا هم بيا دوه قسم دی: اول: پريښودل د هغه واجباتو چې په ايمان واجب کې داخل وي لکه ترک الجهاد في سبيل الله کله چې فرض عين شي. دا گناه کبیره ده ولې مکفره نه ده. دليل پرې دا آيت دی: **قَالَ تَعَالَى: ﴿إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا﴾ التوبة: ۳۹** (يعني که تاسو جهاد ته ونه وتلي نو عذاب به درکړي تاسو ته دردناک عذاب)

يا پريښودل د رشتيا په وينا او وعده کې او يا د برالوالدين پريښودل او يا نور واجبات. دويم: حرام فعل چې په ايمان واجب کې خلل راوړي لکه شراب خکل، زنا، غلا، سود خوړل، دروغ ويل، غيبت، چغلي او نور کباير. پس هر هغه چا چې په داسې گناهونو راتگ وکړو دی به فاسق وي عذاب به ورته متوجه وي او کافر نه دی او د اهل ملت اسلامي نه به حسابيږي ځکه اصل ايمان ورسره دی. نو داسې گناهونه شخص نه کافرکوي مگر که د واجب نه يي انکار وکړو نو بيا پرې کافر کيږي. وگوره الجامع ج ۲ ص ۵۲۵.

خلاصه: گناه مکفره کبیره شخص بغير د حلال گڼلو او انکار نه کافرکوي. لکه فيصله وړل طاغوت ته ځکه قرآن دغه شخص صرف په اراده کافر گرځولی چې طاغوت ته د فيصلو وړلو اراده وکړي لهذا تحاکم طاغوت ته مطلقا کفر دی عقیده يي وي او که نه، حلال يي گڼي او که نه البته گناه کبیره غير مکفره کې بيا دغه قيودات ملحوظ دي.

۳- مسئله: تارك الصلاة كافر او واجب القتل دي: لکه حديث کې راخي بين الرجل و بين الشرك والكفر ترك الصلاة (مسلم، ابو داؤد ، ترمذي ، ابن ماجه عن جابر، صحيح الجامع رقم ۲۸۴۸، صحيح الترغيب ۵۲۳). **ترجمه:** يعنې د سړي او كفراو شرك په مينځ کې پريښودل د مونځ دي. دا حديث دليل دی چې په مجرد ترك باندې تارك الصلاة کافر دی اگر که اقرار کوونکی د وجوب هم وي.

شيخ الاسلام وايي: ان التفريق بين المقر بوجوب الصلاة و الجاحد لوجوبها و تكفير الثاني دون الاول. ان هذه فروع فاسدة لم تنقل عن الصحابة. اهـ (مجموع الفتاوى ج ۲۲ ص ۴۸).

ترجمه: دا فرق کول که تارك الصلاة اقرار کوونکی ؤ په وجوب د مونځ باندې دا به نه شي کافر کیدی او که د وجوب نه منکر ؤ نو بيا به قتلولی شي، داسې فروع فاسد فروع دي چې د صحابه کرامو نه نقل نه دي.

او بل ځای کې فرمايي: واعلم ان من قال من الفقهاء انه اذا اقر بالوجوب وامتنع عن الفعل لا يقتل او يقتل مع اسلامه فانه دخلت عليه الشبهة التي دخلت على المرجئة والجهمية. اهـ (مجموع الفتاوى ج ۷ ص ۲۱۲).

ترجمه: ځان پوه کړه يقينا د فقهاؤ نه هغه څوک چې وايي که اقرار يې د مونځ کولو خو مونځ يې نه کولو نو قتل يې جايز نه دی او يا جايز دی خو سره د اسلام دده نه يقينا داسې شبهه چې دوي ته پيدا شویده دا هغه شبهه ده چې مرجئه او جهمييه و ته پيدا شوې وه نو دوي ته هم پيدا شوې ده.

۳- دليل: اجماع د صحابه کرامو ده په مانعينو د زکات باندې د کفر چې هغوې دوي کافران او مرتدين وگرځول په مجرد منع باندې بغير د نظر نه اقرار ددوي په وجوب او انکار ته. ددې قصه مخکې تيره شويده. (الجامع ج ۲ ص ۵۲۱).

شيخ الاسلام ابن تيميه وايي: والصحابة لم يقولوا هل انت مقر بوجوبها او جاحد لها هذا لم يعهد عن الصحابة بحال. اهـ (الدرر السنية ج ۸ ص ۱۳۱).

ترجمه: صحابه کرامو د مانعين زکات ته دا ونه ويل چې ته اقرار کوونکی په وجوب د زکات يې او که يا ترينه منکر يې دا خبره د صحابه کرامو نه په يو حال کې هم ثابته نه ده.

۴- مسئله: هر هغه کفر چې په قرآن عظيم الشان کې په الف لام سره ذکر شوي وي دا به کفر اکبر گڼل کېږي مگر که يوه قرينه گرځوونکي پيدا شي چې دغه

کفر اصغر وگرجوي. اهـ (الجامع ج ۲ ص ۲۱۲). لکه کفر ذکر کیدل په دې آیت کې ﴿وَمَنْ لَّمْ يَخُفْهُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ المائدة: ۴۴. چې دې کې الکافرون نه مراد هغه کافران چې هغه د اسلام نه خارج دي او د کفر نه يې کفر اصغر مراد نه دی او هر چې روایت د کفر دون کفر دی چې خلک يې نسبت ابن عباس رضي الله عنه ته کوي چې هغه وايي: ليس كفرا ينقل عن الملة يعني کفر دون کفر. (رواه الحاكم من طريق هشام بن حجير. لیکن سند يې ضعیف دی چې په هغې کې هشام ابن حجير دی. امام احمد وایي دی قوي نه ؤ. بل خای کې وایي دی ضعیف الحديث ؤ. يحيى ابن سعيد القطان، علي ابن المديني، امام عقيلي، امام ابن عدي ورته ضعیف ویلی دی. البته چاچې ورته صالح في دينه ویلی دی نو دا په دين او عبادت کې. ځکه ابن معين ورته صالح ویلی خو بل خای کې ورته ضعیف جدا ویلی دی. نو معلومه شوه چې په روایت کې ضعیف او په دين کې صالح ؤ. اهـ) امتاع النظر ص ۲۱.

۵- مسئله: ژوندي طواغیت (لکه طاغوتي حکومتونه، قانون اساسي، آيين پاکستانی، جج او وکیل، فيصله کوونکی مشر، نرخ، رواج) دا لویه فتنه ده د مړو طواغیتو نه. يعني اوسني مرتدين چې طاغوتي حکومتونه دي په مسلمانانو کې په کفري قوانینو فیصلې کوي، کفر، فحاشي عرياني، الحاد، دهریت وغیره خوروي لهذا دا ډیر ضررناک او خطرناک دي د مړو

طواغيتو نه چې هغه درگاهونه، زیارتونه او د اولیاؤ قبرونه دي کوم چې عبادت يي کیدی شي. ددې وجې نه رسول الله صلی الله علیه وسلم د ژوندي طواغيتو په خلاف اول قتال شروع کړو مخکې د ازالې د مړو طواغيتو نه. رسول الله صلی الله علیه وسلم د مکې بتان د مکې د فتح نه ورسته وران کړل لکه څنگه چې صحیح بخاري کې حدیث د عبدالله ابن مسعود دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم مکې ته د فتح په ورځ داخل شو او د بیت الله چاپیره ۳۲۰ بتان و نو هر یو به یې په لرگي وهلو او ویل به یې: جاء الحق و زهق الباطل ، جاء الحق و ما یبدئ الباطل وما یعید. اهـ (البخاري رقم الحديث ۴۲۸۷).

ترجمه: یعنی حق راغي اوباطل لاړ حق راغي او باطل به بیا ښکاره نشي او نه به بیا واپس شي.

بیا رسول الله صلی الله علیه وسلم صحابه کرام ولیږل د نورو بتانو د ختمولو دپاره په جزيرة العرب کې خو دا وروسته دهغې نه چې ددغه طواغيتو حفاظت کوونکي يي ختم کړل سره ددې نه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم پرې انکار هم کولو او براءت يي هم ترینه کولو کله نه چې هغه رسول شوی وو. او همدې ته ملت ابراهيمي وايي. (العمدة في اعداد العدة ص ۳۳۳).

٦- مسئله: کلمه ویونکی مسلمان هم کافر کیدی شي. الله تعالى فرمايې: يا ايهاالذين امنوا من يرتد منكم). يعني اي ايمان والاو شوک چې مرتد شو ستاسونه ددين خپل نه.

آيت دليل دی چې مسلمانانو کې ارتداد راتللی شي ددې وجې حديث کې هم راځي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايې: من بدل دينه فاقتلوه. (صحيح الجامع رقم الحديث ٢١٢٥). يعني چا چې دين بدل کړو (مرتد شو) نو هغه قتل کړئ.

فقهاؤ د امت په خپلو کتابونو کې باب لگولی دی باب حکم المرتد. دا خو صرف انبياء عليهم السلام دي چې معصومين دي. ډیر خلک د رسول الله صلى الله عليه وسلم په زمانه کې مرتد شول. لکه عبدالله ابن سعد ابن ابي السرح چې دی کاتب الوحي هم و خو بيا هم مرتد شو. بيا وروسته د مکې په فتح کې عثمان رضي الله عنه راوستلو رسول الله صلى الله عليه وسلم ته او رسول الله صلى الله عليه وسلم يې اسلام بېرته قبول کړ. دا رنگه نهار الرجال بن عنفوة چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم صحابي هم و قران يې ويلي و او په دين کې يې ښه پوهه لرله، رسول الله صلى الله عليه وسلم دی اهل يمامه ته معلم و لېږلو چې مسيلمۃ الکذاب ملامت کړي خو ليکن کله چې دی ورغلو نو گواهي يې ورکړه چې ما در رسول الله صلى الله عليه وسلم نه اوریدلي دي چې مسيلمۃ الکذاب ماسره په رسالت کې شريک دی نو هغوي

دده تصديق وكړو. امام الطبري ليكي چې نهار الرجال يوه لويه فتنه د مسلمانانو دپاره جوړه شوه چې ابوبكر الصديق رضي الله عنه ورپسې بيا خالد رضي الله عنه وليږلو. وگوره تاريخ الطبري ج ۲ ص ۲۷۲، والجامع ج ۲ ص ۵۲۲.

خلاصه دا چې کومه خبره په عوامو کې مشهوره ده چې کلمه ويونکي نه کافر کيږي يا به ملا او شيخ او عالم نه کافر کيږي د مذکوره دلايلو په بناء باندې غلطه خبره ده.

۷- مسئله: بعضي خلک حتی چې نام نهاد علماء هم وايي چې اوسني کافر او طاغوتي حکومتونه اگر چې کفار دي خو هر سړی به خپل کار کوي په مونږ ددوې تکفير کول لارم نه دي او نه ترينه براءت کولی شو ليکن دا خبره خطرناکه او د نواقضو د ايمان څخه ده. چې په لاندې نقاطو کې واضح کيږي.

۱- دليل: شيخ محمد بن عبد الوهاب رحمه الله فرمايي: وانت يا من من الله عليه بالاسلام وعرفت ان ما من اله الا الله لا تظن انك اذا قلت: هو الحق وانا تارك ما سواه لكن لا تعرض للمشركين ولا اقول فيهم شيئاً ولا تظن ان ذلك يحصل لك الدخول في الاسلام بل لا بد من بغضهم و بغض من يحبهم و مسبتهم و معاداتهم كما قال ابوك ابراهيم عليه السلام و الذين معه: انا برآء منكم و مما تعبدون من دون الله كفرنا بكم و بدا بيننا و بينكم العداوة و

البغضاء ابدا حتى تؤمنوا بالله وحده. الممتحنة ٤. وقال تعالى: (فمن يكفر بالطاغوت.... الخ. وقال تعالى: ﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ۚ ﴾ النحل: ٣٦. ولو يقول رجل: انا اتبع النبي و هو على الحق ولا اتعرض للآلات والعزى ولا اتعرض ابا جهل وامثاله ما علي منهم لم يصح اسلامه. اهـ (الدرر السنية ج ٤ ص ١٠٩).

ترجمه: او ته ای هغه څوک چې الله درباندي احسان کړيدی په اسلام سره او اسلام دې و پيژنده په دې چې حقدار د بندگۍ. سوا د الله تعالى نه بل څوک نشته دی دا گمان ونه کړې چې تا دا وويل دا به حق وي: او زه پريښودونکی یم د معبودانو د ماسوا الله نه لیکن زه تعرض نه کوم مشرکینو ته او ددوې په باره کې هېڅ نه وایم ته گمان ونه کړې چې داسې عقیده به دې په اسلام کې داخل کړي. بلکه لا بدې ده د مشرکینو سره د بغض کولو او د هغه چا سره چې د مشرکینو سره مینه کوي او د هغوې بدې بیانول، د هغوې سره دشمني کول لکه څنگه چې ستا پلار ابراهیم علیه السلام او د هغه سره انبیاء علیهم السلام داسې وويل یقینا مونږ یې زاره یو ستاسو نه ای مشرکانو او ستاسو د معبودانو نه کفر کوو په تاسو ښکاره شویده زمونږ او ستاسو په مینځ کې دشمني او همیشه بغض تردې چې ایمان په یو الله راوړئ. او بل ځای کې الله تعالی فرمایي: (چا چې کفر وکړو په طاغوت باندې. او بل ځای کې فرمایي: (تاسو د الله عبادت وکړئ او د طاغوت نه اجتناب وکړئ). او که یو سړی

داسې ووايي: چې زه د رسول الله صلى الله عليه وسلم تابعدار یم او رسول الله په حق رسول دی لیکن زه لات او عزى ته څه نه وایم او یا ابو جهل او ددې په شان نورو کافرانو سره زما کار نشته داسې اسلام ددغه کس صحیح نه دی بلکه على الاعلان به ورته کافران وایي او براءت به ترینه کوي.

۲- **دلیل: الشیخ عبدالرحمن ابن حسن وایي:** واجمع العلماء سلفا و خلفا من الصحابة والتابعين والائمة و جميع اهل السنة ان المرء لا يكون مسلما الا بالتجرد من الشرك الاکبر و البراءة منه و ممن فعله و بغضهم و معاداتهم بحسب الطاعة و القدرة و اخلاص الاعمال کلها لله. اهـ (الدرر السنية ج ۱۱ ص ۵۴۵).

ترجمه: د سلفو او خلفو او صحابه کرامو او تابعینو او امامانو او ټول اهل السنة والجماعة په دې اجماع ده چې یو سړی مسلمان کیدی نه مگر چې د شرک نه ځان وساتي او دهغې نه براءت وکړي او د مشرکینو نه به براءت کوي د هغوې سره به بغض او دشمني کوي د خپل وس او طاقت برابر او اعمال به خالص الله تعالى لره کوي.

۳- **دلیل: الشیخ حسین ابن محمد بن عبدالوهاب وایي:** ان الرجل لا يكون مسلما الا اذا عرف التوحيد و دان به و عمل بموجبه و صدق الرسول فيما أخبره و اطاعه فيما نهى عنه و امره به و آمن به و بما جاء به فمن قال لا

اعادي المشركين او عاداهم ولم يكفرهم او قال: لا تعرض اهل لاله الا الله و لو فعلوا الكفر والشرك و عادوا دين الله او قال: لا تعرض للقباب فهذا لا يكون مسلما بل هو ممن قال الله فيهم: ﴿وَيَقُولُونَ نُوْمُنُ بِبَعْضِ وَنَكْفُرُ بِبَعْضِ وَيُرِيدُونَ اَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ (١٥٠) اُولَئِكَ هُمُ الْكٰفِرُونَ حَقًّا﴾ النساء: . والله تعالى اوجب معاداة المشركين و منابذتهم و تكفيرهم فقال ﴿لَا يَحِدُّ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّوْنَ مَنْ حَادَّ اَللّٰهَ وَرَسُوْلَهُ﴾ المجادلة . وقال تعالى: ﴿يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا عَدُوَّيْ وَعَدُوْكُمْ اَوْلِيَآءَ﴾ الممتحنة: ١. اهـ (مجموعة الرسائل والمسائل النجدية ج ١ ص ٣٨.

ترجمه: يو سړی تر هغې پورې نه شي مسلمان کیدی ترڅو چې توحيد ونه پيژني په هغې عمل ونه کړي او دهغې په موجب عمل ونه کړي، د رسول الله صلى الله عليه وسلم په راوړي دين تصديق ونه کړي او درسول الله صلى الله عليه وسلم اطاعت په امر او نهې کې ونه کړي او ايمان په رسول الله صلى الله عليه وسلم او دهغه په دين را نه وړي. پس هغه څوک چې وايي زه د مشرکينو سره دشمني نه کوم يا دشمني کوم خو ددوې تکفير نه کوم او يا وايي چې د لاله الا الله والاو ته څه نه وایم اگر که دوې کفر او شرک کوي يا د الله تعالى ددين دشمني کوي او يا دا ووايي زه د زیارتونو منارو ته کوم نقصان نه رسوم نو داسې مسلمان نه دی بلکه دا هغه شخص دی چې الله تعالى ددوې په هکله وايي: (او وايي دوې ايمان راوړو مونږ په بعضو او کفر کوو مونږ په

بعضو او اراده لري چې ونيسي دوي ددي په مينځ کې لار دغه کسان همدوي رشتيني کافران دي). الله تعالى د مشرکانو سره دشمني واجب کړيده، دهغوې پريښودل او دهغوې کافر کول يې هم واجب کړيدي لکه څنگه چې فرمايي: ﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾﴾ المجادلة: ٢٢ او بل ځای کې وايي ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ﴾ الممتحنة: ١

٤- دليل: امام ابو الوفاء ابن عقيل وايي: اذا اردت ان تعرف محل الاسلام من اهل الزمان فلا تنظر الى ازدحامهم في ابواب المساجد و لا الى ضجيجهم بلبیک و لكن انظر الى موافاتهم لاعداء الشريعة. اهـ (الدرر السنية ج ٨ ص ٩٩).

ترجمه: کله چې ته غواړې چې د اسلام محل و پيژنې د خپلې زمانې والاونه نو ددوي ازدحام (بيروبار) ته په جوماتونو کې مه گوره او نه ددوي چيغي وهل په لبيک سره په بيت الله کې ليکن دې ته وگوره چې د شريعت دشمنانو سره يې څومره موافقت دی.

خلاصه: مذکوره نصوص او اقوال د علماؤ په دې دلالت کوي چې څوک پاکستاني مرتد حکومت ته، فوځ، پوليس او نور د جمهوريت منونکو ته کفار نه وايي يا نور طاغوتي حکومتونو ته لکه د افغانستان وغيره. لهدا داسې خلک مسلمانان کيدی نه شي اگر که شيخان او مولايان وي، ځان ته مسلمانان وايي خو چې ددغه مرتدينو سره دشمني، بغض عداوت و نه کړي، د هغوې نه براءت و نه کړي هغوې ته کفار ونه وايي نو دوي مسلمانان نه دي.

۸- مسئله: اوسني ټول طاغوتي حکومتونه لکه پاکستان، افغانستان او نور عربي ملکونه دا ټول دار کفر او دار حرب حسابيږي.

امام ابن القيم فرمايي: دار الاسلام هي التي نزلها المسلمون و جرت عليها احكام الاسلام و مالم تجر عليه احكام الاسلام لم يكن دار اسلام و ان لاصقها. فهذه الطائف قريبة الى مكة جدا ولم تصر دار اسلام بفتح مكة. اهـ (احكام اهل الذمة ج ۱ ص ۳۶۶).

ترجمه: جمهور علماء وايي دار اسلام هغه دی چې مسلمانان په کې اوسيږي او په مسلمانانو د اسلام احکام نافذ وي. او تر څو چې احکام د اسلام نه وي نافذ دار اسلام نه شي کيدی، اگر که ورته نيزدې هم وي. طائف چې مکې ته

ډير نيزدې وو خو دار اسلام د مکې په فتح سره و نه گرځيده (ځکه چې حدود په کې نافذ نه و).

فائده: د ډيرو مسلمانانو يا د ملک ټول مسلمانان په يو هيواد او ملک کې اوسيدلو سره دغه ملک يا هيواد دار اسلام نه شي گرځولى ترڅو چې سلطه د مسلمان حاکم نه وي سره د تنفيذ د حدودو په هغې کې. ځکه کله چې خيبر فتح شو رسول الله صلى الله عليه وسلم د خيبر يهود په خپلو خپلو ځمکو برقرار پريښودل او يو امير يې ورته د انصارو نه و ټاکه تر دې چې دغه يهود بيا عمر فاروق رضي الله عنه جلا وطن کړل. خو بيا هم خيبر دار اسلام وو ځکه په قبضه د مسلمانانو کې وو د اسلام نظام پرې نافذ وو (وگوره صحيح البخاري رقم الحديث ۴۲۴۲ والجامع ج ۲ ص ۲۴۳). ددې نه معلومه شوه چې په اوسيدونکو سره يو ملک د اسلام يا د کفر نه گرځي بلکه ددې تعلق د قانون سره دی چې قانون يې د اسلام و حدود نافذ و نو دابه دار اسلام وي او که نه و دار اسلام به نه وي اگر که ټول اوسيدونکي يې مسلمانان وي.

فائده: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: انا بريء من كل مسلم يقيم بين اظهر المشركين (حديث حسن اخرجه ابو داود، ترمذي والضياء عن جرير، الارواء رقم ۱۲۰۷ والصحيحه رقم ۲۳۲ و صحيح الجامع رقم ۱۴۲۱).

ترجمه: يعنې زه بې زاره يم د هر مسلم نه چې د مشرکينو په مينځ کې اوسېږي. ددې معنی دا ده چې په دار حرب کې د مشرکينو سره اوسېږي او دا معنی مونږ ځکه وکړه ځکه خيبر کې ټول يهود ؤ او بعضې مسلمانان ورسره هم اوسيده چونکه په دوې حدود نافذ ؤ او دار اسلام وو نو بيا د مشرک او مسلمان مخالطت جائز دی. او هر چې په دې حديث کې منع راغلې ده دا په دار حرب کې راغلې ده. (وگوره المحلی ج ۱۱ ص ۲۰۰).

۹- مسئله: په بعضې شعائرو د اسلام باندې يو ملک دار اسلام نه شي گرځيدلی ترڅو چې اسلامي حدود نه وي نافذ شوي.

دليل يې دادي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم په مکه کې د دين اظهار کولو هغې ته يې دعوت کولو، مشرکينو سره يې علی الاعلان دشمني او بغض کولو، د هغوې نه يې براءت هم کولو او دا کار د هجرت نه مخکې وو. همدارنگه بعضې صحابه کرامو به په مکه کې مونځونه او تلاوتونه د قرآن ښکاره کول ليکن مکه په دې سره دار اسلام و نه گرځيدله بلکه مسلمانان ترينه په هجرت مجبوره شول. ځکه چې غلبه په کې د کفارو وه. دارنگه د پاکستان ټول نفوس ۱۸۰ ميليون دی چې په دې کې مسلمانان ډير دي مساجد، مدارس هم بې شماره دي ليکن په دې سره دا دار اسلام و نه گرځيده ځکه چې قانون يې د کفر حدود په کې معطل او سلطه د مرتد ده.

هندوستان بيا ۳۰۰ ميليونه مسلمانان لري خو قانون يي د كفر او سلطه د كفر ده نو دار كفر دی.

۱۰- مسئله: د امام طحاوي دا قول په العقيدة الطحاوية کې چې وايي: ولا نکفر احدا من اهل القبلة بذن مالم يستحله يعني مونږ هيچا ته کافر نه وايو د قبلې والاو نه په گناه سره ترڅو چې دغه گناه حلاله ونه گڼي. ددې معنی دا ده هغه گناهونه چې هغه غير مکفره وي لکه زنا، شراب څکل، سود کوم چې خوارج يي په دې گناهونو کافر کوي او دا خبره هيچا نه ده کړې چې په هره گناه کې به د استحلال قيد وي او ددې عبارت نه مولايانو غلطه فائده اوچته کړه چې په گناه کبيره مکفره کې هم د استحلال قيد لگوي. ددې وجې نه **علامه ابن ابي العز الحنفي** همداسې تشریح ددې قول کړیده. دی وايي: و لهذا امتنع كثير من الائمة عن اطلاق القول بانا لانکفر احدا بذن بل يقال لا نکفرهم بکل ذنب کما تفعله الخوارج. اهـ (شرح العقيدة الطحاوية ص ۳۵۵).

ترجمه: ددې وجې ډيرو امامانو ددې قول د طحاوي د مطلق ذکر کولو نه منع کړیده چې گویا هيڅوک به په هر قسم گناه کبيره نه کافر کيږي بلکه ویلی به شي چې مونږ نه کافر کوو په هره گناه غير مکفره لکه چې خوارج يي کافر کوي.

۱۱- مسئله: په موجوده بې دینه او مرتد حکومتونو کې لکه د پاکستان او افغانستان ددوې سره وظیفه یا نوکري کول دوې سره موالات او دوستي ده. بعضې خلک دا وایي چې مونږ صرف نوکري کوو زموږ د چا سره څه کاردی خو دا خبره مخکې ذکر شوه چې په دې باندې سړی نه شي مسلمان کیدی ترڅو چې کفر بالطاغوت ونه کړي د هغې نه اجتناب او براءت و نه کړي او دا معلومه خبره ده چې څوک د طاغوت نوکر وي نو اجتناب ترې نه شي کولی لهذا په یو ناقض کې اخته شو چې دایمان نه سړی خلاصوي. ځکه اوسني حکومتونه تقریباً د ۴۰ وجو نه کفار او مرتدین دي. اگر چې یو ناقض او وجه د ارتداد هم کافي ده. خو مونږ دلته صرف لس وجې ذکر کوو.

۱- وجه: د الله تعالی د شریعت مقابل کې ځان ته قوانین جوړ کړي چې آیین پاکستانی او اساسي قانون دی. چې ددې آیت په نص سره دا کفر دی. الله تعالی فرمایي: ﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ﴾ الشوری: ۲۱.

ترجمه: آیا شته دې دوې لره داسې شریکان چې دوې دپاره یې هغه قانون جوړ کړی چې په هغې الله تعالی اجازه نه ده کړې. او دا معلومه خبره ده چې لارډمیکالې او اساسي قانون باندې الله اجازه نه ده کړې نو دا شرک او کفر دی.

۲- وجه: د يهودو او نصاراو سره دوستي كول چې دا هم يو ناقض دی. مخکې ددې ذکر شویدی لکه چې الله تعالی فرمایي: ﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهم مِّنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ﴾ المائدة: ۵۱ او نور داسې آیتونه.

۳- وجه: موجوده حکومتونه په کفري قوانینو فیصلې کوي چې دا عین کفر دی. لقله تعالی: ﴿وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ المائدة: ۴۴ یعنی چا چې په قرآن او سنت فیصله ونه کړه پس دا کسان همدوې پوره کافر دي. آیت کې درې قسمه کفر ددوې ذکر دی: اول: فیصله نه کول په قرآن اوسنت دویم: ترک الحکم بما انزل الله. دریم: اختراع الحکم من غیر القرآن والسنة.

۴- وجه: د کفارو په بعضې خبرو کې اطاعت کول کفر دی. نو ټولې خبرې منل د هغوې لکه څنگه چې یې اوسني حکومتونه مني په طریقه اولی سره کفر دی. الله تعالی فرمایي چې منافقانو یهودو ته ویل: ﴿سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ﴾ محمد: ۲۲. یعنی مونږ به ستاسو خبره په بعضې کارونو کې ومنو. نو الله تعالی دغه کسان د یهودو په شان وگرځول. لکه اوسني مرتد حکومتونه ټول په ټوله د یهودو او امریکې غلامان دي او ټولې خبرې یې علی الاعلان مني. لهذا دوی هم یهودیان دي.

۵- وجه: موجوده حکومتونه د مجاهدينو او طالبانوسره د دين په وجه جنگ کوي، ددوي قتل حلال گڼي او د مسلمان سره د دين په وجه قتل کول کفر دی.

شيخ الاسلام وايي: اما اذا قتله على دين الاسلام مثل ما يفعل النصراني المسلمين على دينهم فهذا كافر شر من الكافر المعاهد فان هذا كافر محارب بمنزلة الكفار الذين يقاتلون النبي واصحابه وهؤلاء مخلصون في جهنم كتحليل غيرهم من الكفار. اهـ (مجموع الفتاوى ج ۳۲ ص ۱۳۲).

ترجمه: كله چې يو مسلمان څوك په دين اسلام باندې قتلوي لكه چې نصراني د مسلمانانو سره په دين قتل کوي نو دا شخص کافر دی د معاهد کافر نه هم زيات شر والادى ځكه دا داسې محارب کافر دی لكه چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم او د هغه د صحابه کرامو سره يې قتل کولو. نو ددوي به هميشه په اور کې وي لكه څنگه چې نور کافران دي.

۶- وجه: موجوده حکومتونه د کفر سره يعنې امريکې، يهودو او نصاراو سره پوره عهد د نصرت او دوستۍ کړيدى چې په دې سره ددوي کفار دي ځکه منافقانو په دروغه وعده د يهودو سره عهد وکړو چې مونږ به ستاسو په خلاف د چا سره نه ملگري کيږو او په دغه وعده باندې ددوي وفا ونه کړه الله ورته دروغجن وويل ليکن بيا هم الله تعالى ددوي ته د يهودو ورونه وويل لكه

چې وايي: ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُظْلِعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ﴾ الحشر: ١١

ترجمه: آيا نه گوري هغه کسانو ته چې منافقان دي وايي خپلو وروڼو ته د اهل کتابو نه چې کفار دي که چيرې و ایستلی شوې تاسو نو ضرور به وځو تاسو سره او خبره نه منو ستاسو باره کې د هیچا هرگز. او که تاسو سره جنگ کیدی شو نو ضرور به ستاسو مدد کوو او الله تعالی گواهي کوي چې یقینا دوی دروغجن دي.

٧- وجه: موجوده مرتد حکومتونه ځکه کفار دي چې حرام حلالوي او حلال حراموي لکه حجاب، زنا، شراب، بې حیايي، ډمتوب، سندرې وغيره محرمات علی الاعلان کوي. د حجاب پابندي نه کوي بلکه دا یو غلط او د جمهوریت خلاف کار بولي. او مخکې ذکر شو چې شیخ الاسلام ابن تیمیه وايي: والانسان متى حل الحرام المجمع علیه او حرم الحلال المجمع علیه او بدل شرعا المجمع علیه کان کافرا مرتدا باتفاق الفقهاء. اهـ (مجموع الفتاوى ج ٣ ص ٢٢٧). یعنې انسان چې کله اتفاقي حلال حرام کړي یا اتفاقي حرام حلال کړي او یا قانون شرعي بدل کړي نو دی په اتفاق د فقهاؤ مرتد دی. لهذا اوسني حکومتونه مرتدين دي.

۸- **وجه:** موجوده حکومتونه د الله تعالى د دين او حدودو پورې استهزاء کوي چې دا کفر دی. کله وايي: د غله لاس پرې کول ظلم دی، دارنگه پرده کول پخوانی رسم دی وغيره. الله تعالى فرمايي: ﴿قُلْ أَيْدِيَّ وَأَعْيُنِي وَرَسُولِي كُنْتُ سَاهِيًا مِّنْهُنَّ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ﴾ التوبة: ۲۲.

ترجمه: ورته ووايه آيا په الله او دهغه په آيتونو او دهغه په رسول باندې تاسو ټوټې کوي بهانې مه کوي يقينا تاسو کفر کړيدی پس دايمان ستاسو نه. آيت دليل دی په دې باندې چې د دين د معمولي حد او يا مسئلې پورې خدا کول کفر دی.

۹- **وجه:** موجوده حکومتونه د جمهوريت او ديموکراسۍ نه دفاع کوي، د هغې احترام کوي چې داصريح کفر دی. ځکه جمهوريت کې حق د فيصلو اکثريت لره وي نه الله لره چې دا صريح کفر دی. ځکه ﴿إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّاَّ﴾ يوسف: ۴۰ آيت دليل دی چې تحاکم کول عبادت دی چې د هغې صرف کول مخلوق ته کفر دی لکه څنگه چې نور عبادت غير الله ته کفر او شرک دی نو دا هم عبادت دی چې غير الله ته کفر دی.

۱۰- **وجه:** موجوده حکومتونه خلکو ته خپله خوښه ورکوي يعنې چې خلک څه کوي هغه دې وکړي ځکه دا جمهوريت دی چې دا صريح کفر دی. بلکه مؤمن به د قرآن او سنت ددایرې نه نه وحي. الله تعالى فرمايي: ﴿وَمَا كَانَ

لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ﴿٣٢﴾ الأحزاب:

ترجمه: نه دي جائز مؤمن سړي او مؤمنې ښځې ته كله چې الله او رسول فيصله وكړي د يو كار چې وي دې دوي لره اختيار ددوي د كار نه او چا چې د الله او رسول نافرماني وكړه يقينا دى گمراه شو په گمراهۍ ښكاره سره.

بل دا چې ددوي په دې خبره كې چې ازادي ده اباحت د زنا او حرام كار ازاد والى د عقيدې د كفر لكه الحاد، علمانيت، دهریت وغيره د كفر عقيدې خلکو ته په دغه شعار سره خوښول دي چې دا بيا صريح ارتداد دى.

تنبیه: د موجوده مرتد او طاغوتي حکومتونو نور نواقض هم شته چې هغه مونږه الفرقان في فضيلة جهاد باکستان کې ذکر کړيدي، دلته صرف د داسې حکومتونو د كفر او ارتداد د اسبابو نشاندې مختصرا وشوه او معلومه شوه چې دا حکومتونه کفار او مرتدين دي نو ددوي سره کار جائز نه دى. ځکه په کار کولو سره اجتناب د طاغوت نه او ددوي نه براءت هم نه راځي کوم چې د شهادتينو اساسي ارکان دي.

فصل

هغه دلائل چې په موجوده حکومتونو کې کار کول

منع دي

۱- **دليل: الله تعالى فرمايي:** ﴿فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ﴾ (٨٦) القصص: ٨٦

ترجمه: ته مه کيږه د کافرانو سره مدد کوونکی.

آيت دليل دی چې د کافرانو سره به هر قسم مدد نه کوي که هغه مدد بالفعل، بالقول، بالقلم، بالرأي، بالمال، بالمشوره او يا بالکثرت وي.

۲- **دليل:** ابو هريره رضي الله عنه فرمايي: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: لياتين عليكم امراء يقدمون شرار الناس و يظهرون بخيارهم و يؤخرون الصلاة عن مواقيتها فمن ادرك ذلك منهم فلا يكون له عريفا ولا شرطيا ولا جابيا ولا خازنا. اهـ

(اخرجه ابو يعلى في المسند رقم الحديث ١١١٢ وابن حبان عن ابي سعيد الخدري و ابي هريره و هو حديث صحيح).

ترجمه: خامخا به راشي په تاسو داسې اميران چې بد خلک به مخکې کوي په حکومت کې او نيکان خلک به وروسته کوي او مونځ به وروسته کوي د

افضل وخته چا چې داسې حاکمان اواميران وموندل نو خامخا دې نه جوړېږي د هغه په حکومت کې ملک او نه پولیس او نه ډاگي او نه خزانچي.

استدلال: رسول الله صلى الله عليه وسلم دې حديث کې د هغه صحيح عقيدې والابادشاه وخت د نوکړۍ نه منع کړې او دا منع يې په ډير تاکيد سره وکړه چې هغه بادشاه مسلمان هم دی ولې صرف نيکان خلک په حکومت کې وروسته کوي او غلط خلک مخکې کوي، مونځونه هم کوي خو په اول وخت کې يې نه کوي. نو آيا هغه حکمرانان چې مونځ خو نه پيژني د شريعت پورې استهزاء کوي، په شريعت خلک قتلوي، جمهوريت او کفر خوښوي، د طاغوت په لار کې ځانونه قتلوي، د کفر د قانون نه دفاع کوي نو دداسې بادشاه په حکومت کې وظيفه بيا په کوم دليل جائز شوه. نو چې څوک ځان ته مسلمان وايي او دا وايي چې ما کفر په طاغوت کړی او د طاغوت نه مې اجتناب هم کړی نو بيا به په دې حکومتونو کې کار ونه کړي ځکه په دې کار کولو سره د طاغوت ملگرتوب او مدد راځي.

۳- **دليل:** قرآن عظيم الشان اصول ذکر کوي. الله تعالى فرمايي: ﴿إِنَّ

فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ﴾ (٨) القصص: ٨

ترجمه: يقينا فرعون او هامان او د هغې لښکرې وې خطاکاري.

استدلال: په دې آيت کې فرعون (صدر)، هامان (وزير)، جنودهما (فوخ) ذکر کړې چې دا اصول دي. او آيت دليل دی چې د مرتد، ظالم او کافر حکومت هر قسم وزارت او يا د عسکرۍ وظيفه منع ده. معلومه شوه چې په داسې

حکومت کې نوکړي کول ضرور د یو وزارت پورې منسلک وي. ځکه وزارت د یو حکومت د ارکانو څخه وي. نو وزیر کفر بالطاغوت نه دی کړی خپله طاغوت دی چې لاندې دده پورې کوم اتباع تعلق لري هغه هم د وزیر په حکم کې دی.

٤- **دلیل:** **شیخ الاسلام ابن تیمیه وایي:** ولا ینضم الی جیش التتار المحکمین لقوانین الیاسق و لا یدحق بمعسکرهم مختارا من المظهرین للاسلام الا منافق او زندیق او فاسق او فاجر و ان حکم المعاون لهم کحکمهم اذ حکم المعاون کحکم المباشر. اهـ (مجموع الفتاوی ج ۲۸ ص ۵۲۵ وج ۳ ص ۹۱).

ترجمه: د تاتاریانو سره کومو چې د یاسق قانون نافذ کړی وو نه یو ځای کېږي یا د هغوي د معسکر سره چې هغه ظاهروونکی د اسلام وي مګر چې ورسره یو ځای کېږي هغه به یا منافق یا فاسق او فاجر وي او ددوي سره د کومک کوونکي حکم ددوي په شان دی ځکه حکم د معاون په شان د حکم د کارکوونکي امیر وي.

استدلال: کله چې یو شخص صرف په یوځای کیدلو دداسې طاغوتي حکومت سره منافق او زندیق ګرځي نو وظیفه اخیستل ورسره بیا ددې نه زیات کفر او ارتداد دی.

٥- **دلیل:** **شیخ الاسلام محمد بن عبداللطیف آل الشیخ وایي:** فمن عجز عن الخروج من بین ظهراڼي المشرکین فاخرجوه معهم یکثر سوادهم ان حکمه حکمهم فی القتل و اخذ المال لا فی الکفر و اما من خرج معهم لقتال

المسلمین طوعا و اختیارا و اعانهم ببذنه و ماله و لاشک ان حکمه حکمهم فی الکفر. اهـ (مجموعه الرسائل والمسائل ج ۳ ص ۱۳۵).

ترجمه: پس هغه څوک چې د مشرکینو د منیځ نه د وتلو نه عاجز شو او هغوی د ځان سره وویستلو چې د هغوی د جماعت ډیروالی یې راوستلو نو حکم دده د مشرکینو په شان دی په قتلولو او مال اخیستلو کې البته کافر نه دی لیکن هغه څوک چې د مشرکینو سره د مسلمانانو د قتل دپاره ووتلو په خپله خوښه او اختیار سره او د هغوی سره یې امداد وکړو په بدن او مال سره نو شک نشته چې ددوی حکم د مشرکینو دی په کفر کې.

فائده: هغه څوک چې د مرتد حکومت کې یې صرف ددوی ډیروالی راوستی وي، په زور یې د ځان سره یو ځای کړی وي نو دا شخص به قتل کیږي او مال یې غنیمت دی. لیکن هغه اشخاص چې په داسې حکومتونو کې نوکران دي تنخوا اخلي د ډلې ډیروالی یې هم کوي، په خپله وظیفه او نوکری. فخر هم کوي نو داسې اشخاص به په طریقه اولی سره مرتدین وي.

۶- دلیل: الشیخ محمد بن علی بن عتیق النجدي فرمایي: الوجه الثاني ان يوافقهم في الظاهر مع مخالفته لهم في الباطل و هو ليس في سلطانهم و انما حملة على ذلك اما طمع في رياسة او مشحة بوطن او عيال او خوف مما يحدث في المال فانه في هذه الحال يكون مرتدا و لا تنفعه كراهته لهم في الباطل و هو ممن قال الله فيهم: ﴿ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ﴾ (النحل: ۱۰۷) فاخبرانه لم يحملهم على الكفر الجهل او بغضه و لا محبة الباطل و انما هو ان لهم حظا

من حظوظ الدنيا فأثروه على الدين هذا معنى كلام الشيخ محمد بن عبد الوهاب رحمه الله. اهـ (سبيل النجاة والفكاك من مولات المرتدين و اهل الاشراك ضمن مجموعة التوحيد ج ١ ص ٣٢٥).

ترجمه: دوهمه وجه دا ده چې څوک د مرتدينو او طواغيتو سره په ظاهر کې موافقت وکړي او باطن کې يې مخالف وي او دا شخص ددغې مرتدينو او طواغيتو په سلطه او قبضه کې هم نه وي. او ددوې سره دا ملگرتوب صرف په ظاهره د طمعې د مال يا د کرسۍ يا د وطن د حفاظت د وجې نه يا د بچو او کورنۍ د وجې نه يا دا چې که ملگرتوب يې ونه کړم آينده کې به ماته نقصان راورسيږي نو دا شخص په دغه ټولو حالاتو کې مرتد دی. چې دده بد گڼل په باطن کې کومه فائده نه لري او دداسې شخص په هکله الله تعالی فرمايي چې: (دا په دې وجه چې دوي د دنيا زندگي په آخرت غوره کړيده او الله تعالی هدايت نه کوي قوم کافرانو ته). دې آيت کې الله تعالی دا خبر ورکوي چې ددوې د کفر سبب جهل نه دی چې گویا دوي جاهلان دي (بلکه لوي لوي شيخان او پروفيسران دي) باطل سره محبت هم نه لري، صرف دغه طاغوت يې د دنيا د پاره خوښ کړیدی او په دين يې غوره کړیدی.

تنبیه: دا قول ددې عالم چې مستدل په قرآن دی ددې دليل دی چې د طاغوت سره هر قسم نوکري چې هر قسم وي ارتداد دی. ځکه د طاغوت سره کارکوونکی دوه قسمه دی او ل په خپله خوښه د طاغوت نوکران دي او د طاغوت نه دفاع کوي، د هغوي سره مينه کوي دا خو مرتدين دي. دويم قسم هغه مرتدين دي چې د رياست تنخوا په خاطر د وطن د حفاظت په وجه ددوي

سره ملگري وي يا د ويرې د وجې نه ورسره ملگرتوب کوي نو دا قسم اشخاص بيا مجبوره مرتدين دي.

۷- **دليل:** امام ابن حزم وايي: ولو ان كافرا مجاهرا غلب على دار من دور الاسلام و اقر المسلمين بها على حالهم الا انه هو المالك لها المنفرد بنفسه في ضبطها و هو معن بدین غير الاسلام لكفر بالبقاء معه كل من عاونه و اقام معه و ان ادعى انه مسلم. اهـ (المحلی ج ۱۱ ص ۲۰۰).

ترجمه: که چیرته یو کافر ښکاره په یو هیواد د هیوادونو د اسلام باندې غلبه وکړي او مسلمانان د هغوی په دې غلبه چپ شي او دغه کافران ځان ددغه هیواد مالکان وگڼي او خپل قانون په دغه ملک کې نافذ کړي نو خامخا کافر کیږي په دغه ملک کې هغه څوک چې ددغه کافرانو سره پاتې شي او ورسره کومک وکړي بالقول او یا بالفعل اگر که دی دعوه کوي چې زه مسلمان یم.

۸- **دليل:** امام ابن حزم د هجرت په هکله بل ځای کې فرمايي: و کذلک من سکن بارض الهند والسند والصين و الترك والسودان والروم من المسلمين فان كان لا يقدر على الخروج من هنالك لثقل ظهر او لقلّة مال او لضعف جسم او لامتناع طريق فهو معذور فان كان هنالك محاربا للمسلمين معينا للكفار بخدمة او كتابة فهو كافر. اهـ (المحلی ج ۱۱ ص ۲۰۰).

ترجمه: همدارنگه هغه کسان چې په هند او سند چین او ترکیه، سودان او روم کې اوسیږي (چې په دغه وخت کې دا ټول ملکونه دارالکفر و لکه څنگه

چې نن دي، د مسلمانانو نه نو که چيرته يې قدرت د وتلو د دغه ځايونو نه نه لرلو د وجې د دروندوالي نه او يا د لږوالي د مال نه او يا د بدن د ضعف نه يا د لارې د نه موندلو نو په دې صورت کې به دی معذور وي. او که چيرته دا مسلمان بيا د مسلمانانو مقابل کې د کفارو سره امدادي و په خدمت کولو او يا صرف منشيتوب کولو نو دی کافر دی.

فائده: ددې قول نه معلومه شوه چې نن وخت کې د کافرانو سره صرف منشيتوب، مزدوري او خدمت هم کفر دی. بله ترينه دا هم معلومه شوه چې څوک د محارب کافر سره مزدوري کوي دا به د هغه سره امداد کول وي اګر که دهغه سره موافق نه وي لکه چې بعضې خلک دا دليل وايي چې زه خويي کفر ګڼم، بغض ورسره کوم.

۱۲- مسئله: د طواغيتو او مرتد حکومتونو په مجالسو او جلسو کې کيناستل بغير د انکار، اکراه، او قيام نه هم کفر دی. په اسمبلۍ او پارلمان او يا د موجوده طاغوتي حکومتونو په جلسو او غونډو کې بغير د انکار، قيام او اکراه نه کيناستل داسې عمل دی چې شخص پرې د اسلام نه خارجيږي چې دلائل يې دادي:

۱- دليل: قوله تعالى: ﴿وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتَ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِذْ أَنْتُمْ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا﴾ (النساء: ۱۴۰)

ترجمه: او په تحقيق نازل كړی دی الله تعالى په كتاب يعنې قرآن كې دا خبره چې كله تاسو د الله تعالى آيتونه واوري چې كفر كيدى شي په هغې او توقې كيدى شي په هغې پورې پس مه كينى. د هغوي سره تردې چې دوي مشغول شي په بله خبره كې يقينا تاسو به دغه وخت ددوي په شان ياست يقينا الله تعالى جمع كوونكى دى منافقانو او كافرانو لره په جهنم كې ټول يو ځاى.

استدلال: دا قول د الله تعالى چې: (اَكْفُرْ إِذَا مَثَلُهُمْ) يعنې تاسو به كافران ياست ځكه چې تاسو ددوي سره بغير د انكار او اكراه نه ناست ياست نو ددوي دغه كيناستل صريح علامه ده په رضا ددوي په كفر او استهزاء باندې او رضا په كفر كفروي بغير د خلاف نه.

امام بغوي فرمايي: (اَكْفُرْ إِذَا مَثَلُهُمْ) اي ان قعدتم عندهم و هم يخوضون و يستهزءون و رضيتم به فاتم كفار مثلهم (نقله عنه صاحب اعمال تخرج صاحبها من الملة ص ۱۸۳).

ترجمه: كه تاسې ددوي سره كيناستئ او دوي ننوتې ؤ په دغه كفر او استهزاء كې او تاسو بيا په دې راضي وئ نو تاسو هم ددوي په شان كفار ياست.

سليمان ابن عبدالله آل الشيخ وايي: معنى الآية على ظاهرها وهو ان الرجل اذا سمع آيات الله يكفر بها و يستهزأ بها فجلس عند الكافرين المستهزئين من غير اكراه و لانكار و لاقيام عنهم فهو كافر مثلهم و ان لم يفعل فعلهم لان ذلك يتضمن الرضا بالكفر والرضا بالكفر كفر و بهذه الآية و نحوها استدل العلماء على ان الراضي بالذنب كفاعله فان ادعى انه يكره ذلك

بقبله لم یقبل منه لان الحكم على الظاهر و هو قد اظهر الکفر فيکون کافرا. اهـ (مجموعة التوحيد ج ١ ص ٤٨ واعمال تخرج صاحبها من الملة ص ١٨٤).

ترجمه: معنی د آیت په ظاهر حمل ده او هغه دا چې کوم سړی د الله تعالی ایتونه واورې او په هغې باندې استهزاء او یا کفر کیدی شي او بیا دغه شخص دغه کسانو سره کیني بغیر د زور انکار او قیام نه ددغه مجلس نه نو دی هم ددوې په شان کافر دی اگر که دغه شخص دا کار نه وي کړی ځکه دده ناسته دلیل او ثبوت دی په رضا په کفر باندې او رضا په کفر کفردی. او په همدې آیت او ددې په شان په نورو آیتونو علماؤ دلیل نیولی دی چې راضي په گناه باندې لکه خپله گناه کول دي اگر که دی دعوه کوي چې زه په زړه کې دا کارونه بد گنهم چې دا به ترینه نه شي قبلیدلی ځکه حکم په ظاهر باندې لگولی شي او دغه شخص کفر ظاهر کړیدی نو دی کافر شو.

٣- **عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه فرمائي:** من کثر سواد قوم فهو منهم ومن رضي عمل قوم کان شریک من عمل به. اهـ (اعمال تخرج صاحبها من الملة ص ١٨٥).

ترجمه: چاچې د یو قوم ډله ډیره کړله نو دی د هغوې څخه دی او څوک چې د یو قوم په عمل راضي وي نو دی هم ورسره په دغه عمل کې شریک دی.

ابن حجر عسقلاني ددې حدیث په ذیل کې لیکي: و فيه تخطیئة من یقیم بین اهل المعاصي باختیاره و لا لقصده صحیح من غیر انکار علیهم مثلاً او رجاء

انقاذ مسلم من هلكة و ان القادر على التحول عنهم لا يعذر. اهـ (فتح الباري ج ۱۳ ص ۳۸).

ترجمه: حديث کې دا فائده هم ده چې څوک د گناهگارانو په مینځ کې په خپل اختیار سره اوسېږي او کوم صحیح قصد یې نه وي او انکار هم پرې نه کوي نو دی هم د هغوی په شان گناهگار دی. او که ددوی سره اوسیدل په دې نیت چې د یو مسلمان بچ کول وي د هلاکت نه نو بیا هم صحیح ده او چې څوک ددوی نه په جدا کیدلو باندې قدرت لري او بیا نه جدا کیږي نو معذور نه دی.

اعتراض: که څوک دا ووايي چې دا خو ممکن نه ده چې مونږ په شخص دا حکم ولگوو چې څوک په داسې مجالسو کې ناست وي نو دی به کافر وي حالانکه رضا په کفر یا استهزاء بالدين د زړه سره تعلق لري چې مونږ ته د هغې پټه نه لږېږي.

جواب دا دی چې مونږ ته دداسې خلکو پټه د ظاهر نه معلومېږي چې هر یو شخص د کفر او باطل مجلس کې ناست وي او انکار پرې نه کوي او نه ترینه پاسیږي او ده باندې زور هم نه وي نو دا دلیل د رضا دده دی اگر که په ژبه خلاف کوي ځکه حال دده دلالت په کفر دده کوي او ددې دلیل واقعه د مجاعه بن مراره ده چې دی خالد بن ولید د مسیلمة الکذاب په لښکر کې ونيولو او دی صحابي هم ؤ درسول الله صلی الله علیه وسلم سره یې بیعت هم کړی ؤ ولی ددغه کافرو سره په صف کې ؤ او انکار یې ترینه نه ؤ کړی او نه یې ترینه هجرت کړی ؤ لهذا کله چې مجاعه رضي الله عنه وویل چې زما هغه

عقیده ده کومه چې پرون وه نو خالد رضي الله عنه ورته وويل: ترکت اليوم ما کنت عليه امس وکان رضا ک بامر هذا الکذاب و سکوتک عنه و انت اعز اهل الیمامة و قد بلغک مسيري اقرارا له و رضا بما جاء به فان قلت اخاف قومي فهلا عمدت الي او بعثت الي رسولا؟ قال مجاعة: ان رايت يا بن المغيرة ان تغفو عن هذا کله فقال قد عفوت عن دمک ولكن في نفسي حرج من ترکک. اهـ (مجموعة التوحيد).

ترجمه: يعنې اى مجاعه تا هغه عقیده پرېښې ده کومه چې ستا پرون وه او رضا ستا په کار ددغه کذاب او چپوالى ستا دهغه نه دا رضا وه او ته د اهل یمامة عزت ناک وې او زما راتگ تاته در رسيدلى هم ؤ دا هم ستا اقرار او رضا وه دمسيلمۃ الکذاب په نبوت که ته وايي چې زه د قوم څخه ويريډم نو بيا ولې زما طرف ته نه راتللې؟ او يا به دې قاصد رالېږلى وای؟ نو مجاعه ورته وويل: اى د مغیره ځويه ددې ټولو خبرو باوجود ما ته عفوه وکړه. خالد رضي الله عنه ورته وويل: ستا وينه مې وبخښله ليکن ستا د پرېښودلو نه مې په زړه کې تنگوالى شته.

استدلال: خالد رضي الله عنه په مجرد اقامت د کافرانو سره حکم د کفارو و لگولو بغير د انکار او وتلو او هجرت کولو نه. او د هغه ويريدل يې هم معتبر نه کړل ځکه دغه ويره شرعي ويره نه وه چې په کې قتل يا تلف کيدل د يوې عضوي د اعضاو څخه وي. لهذا خالد رضي الله عنه دى د مسيلمۃ الکذاب په اتباعو کې ظاهرا شمار کړلو.

۱۳- مسئله: د موجوده طواغيتو سره د جهاد د پاره هجرت شرط نه دی.

علماء د امت په خپلو کتابونو کې دا خبره لیکلې ده چې په ډیرو وجو سره جهاد فرض کفایي فرض عین ګرځي چې یو وجه یې د دشمن راتلل دي د مسلمانانو هیواد ته او د مسلمانانو د خاورې لکه حصه نیول چې په داسې وخت کې جهاد فرض عین ګرځي او چې کله جهاد فرض عین شو نو بیا د هغې د پاره په اجماع سره کوم شرط نه وي. لکه هجرت، طاقت، تمیز ددار وغیره بلکه د خپل طاقت او وس مطابق به ددغه دشمن دفع کوي چې څومره دې وس وي.

۱- شیخ الاسلام ابن تیمیه وایي: و اما قتال الدفع فهو اشد انواع الدفع الصائل عن الحرمۃ والدين فواجب اجماعا فالعدو الصائل الذي يفسد الدين والدنيا لاشيء اوجب بعد الايمان من دفعه فلا يشترط له شرط بل يدفع بحسب الامکان. اهـ (الاختيارات الفقهية ص ۳۰۹).

ترجمه: هر چې دفاعي جهاد دی نو د ټولو انواعو څخه سخت دی چې دفع کول د حمله آور دشمن په عزت او دین باندې نو دا واجب دي په اجماع سره پس هغه حمله آور دشمن چې دین او دنیا فاسدوي (لکه د پاکستان مرتد حکومت) نو دایمان نه بعد بل واجب نشته چې دفع کول ددغه دشمن دي پس ددې د پاره هیڅ شرط (هجرت، طاقت) نشته، بلکه ددغه دشمن دفع کول به کیدی شي علی قدر الامکان. اهـ

٢- هجرت فرض نه دی کله چې دشمن د مسلمان په کور راشي لکه چې نن سبا ټول ملکونه او حکومتونه د کفر او طاغوت دي او د مسلمانانو په ملکونو قابض دي او دمسلمانانو دپاره د هجرت ځای هم نشته لهذا مسلمانان به ددې حکومتونو سره لکه د پاکستان او ددې په شان نور مرتد او طاغوتي حکومتونو سره قتال کوي اگر که کور دې په اسلام آباد يا بل ښار کې وي لکه صحابه کرامو او رسول الله صلى الله عليه وسلم دا کار په احد او خندق کې وکړلو چې هجرت يې هيچيرته ونه کړو بلکه جهاد يې د دشمن سره په خپل کور کې شروع کړلو. لهذا د بعضې طاغوت پلوو موليانو دا خبره چې هجرت نه کول او بيا قتال د طاغوت سره يوه دوکه ده، غلطه ده او يا دا وايي چې لاينبغي القتال الا بعد الهجرة والاستعداد التام.

٣- امام عبدالقادر بن عبدالعزيز فرمايي: ولا يشترط لوجوب قتالهم تمييز المسلمين المجاهدين في دار منفصلة عن دار الحاكم المرتد و طائفته كما يدعيه البعض و يكفيك في ابطال هذا الشرط ما نقلته عن ابن تيمية آفا من الاجماع على وجوب قتال العدو اذا حل ببلد المسلمين فاين الدار المستقلة معنا؟ و لم يرد دليل شرعي بهذا الشرط و كل شرط ليس في كتاب الله فهو باطل و لم يشر احد من اهل العلم اليه. اهـ (العمدة في اعداد العدة ص ٣١٥).

ترجمه: د موجوده طواغيتو سره د قتال دپاره جداوالی د مسلمانانو مجاهدينو ځان ته ځای د هجرت د کافرانو نه واجب نه دی چې ځان ته ځای به وي د مرتد حاکم د ملک نه او يا د هغې د ډلې نه لکه چې بعضې دا دعوه کوي او ددې شرط د بطلان دپاره دا خبره کافي ده چې ما د شيخ الاسلام نه

اجماع نقل کرله په دې باندې چې کله دشمن د مسلمانانو بڼار ته داخل شي نو بيا قتال ورسره واجب دی د هجرت نه بغير بيا ځاتنه کور د هجرت چيرته وي او هيڅ شرعي دليل په دې شرط باندې نشته. او هر هغه شرط چې د الله په کتاب کې نه وي هغه باطل دی. او نه دې شرط ته هيڅ يو شخص د اهل علمو نه کومه اشاره کړيده.

۱۴- مسئله: بعضې مولايان وايي چې د موجوده مرتد طاغوتي حکومتونو سره زمونږ د جهاد طاقت نشته لهدا په مونږ باندې ددوي سره جهاد واجب نه دی.

جواب: دا خبره هم صحيح نه ده. د شيخ الاسلام ابن تيميه قول مخکې ذکر شو چې علی حسب الامکان به دداسې حکومتونو دفع کوي او نن سبا خروج په داسې حکومتونو باندې فرض عين دی البته تياري ورته ضرور دی. خو که يو شخص بغير د ډلې نه ددې حکومتونو خلاف قتال کوي دا هم جائز دی. ځکه رسول الله صلى الله عليه وسلم ته الله تعالى فرمايي: ﴿فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرَضَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ النساء: ۸۴

ترجمه: پس جنگ کوه په لار د الله تعالى کې ذمه واري نشته په تا مگر د ځان خپل او تيزي ورکوه مؤمنانو ته.

استدلال: آيت کې رسول الله صلى الله عليه وسلم ته خطاب دی که څوک جهاد کوي او که نه ته به يې کوي او امت په دې کې داخل دی.

۲- **حدیث کبی راجی** رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي: ان الله امرني ان احرق قريشا قلت: اي رب اذا يثلغوا راسي فيدعوه خبزة قال: استخرجهم كما استخرجوك واغزهم نعنك فسننق عليك وابعث جيشا نبعث خمسة مثله وقاتل بمن اطاعك من عصاك. اهـ (مسلم عن عياض بن حمار رضي الله عنه ، احكام القرآن لابن عربي ج ۱ ص ۴۸۲).

ترجمه: یعنی الله تعالى ماته امر وکړلو چې قريش وسيزم ما وويل: ای ربه نو بيا به زما سر ټوټې ټوټې کړي نو همداسې ټوټه به يې پرېږدي الله تعالى وويل دوي اوباسه لکه چې ته يې د کوره ايستلی يې او دوي سره جهاد کوه نو ستا مدد به مونږ کوو خرچه کوه نو زر دی چې مونږ به هم په تا خرچه وکړو او وليږه لښکر نو مونږ به د هغې پنځه چنده نور وليږو او قتال کوه د هغه چا په ملگرتيا کې چې ستا ملگري دي د نافرمانو سره.

۳- **ابوبکر الصديق رضي الله عنه** د مرتدينو سره د قتال په باره کې وويل: اقاتلهم وحدي حتى تنفرد سالفتي وفي رواية ثانية: والله لو خالفني شمالي لقاتلتها يميني. اهـ (احكام القرآن ج ۱ ص ۸۴).

ترجمه: یعنی زه به ددې مرتدينو سره يواځې قتال کوم تر دې چې زما يواځې خټ پاتې شي او دويم روايت کې داسې دي: قسم په الله که زما چپ طرف مخالفت وکړي نو قتال به کوم په بني طرف باندې.

٤- **امام ابن حزم فرمايي:** ويغزي اهل الكفر مع كل فاسق من الامير و غير فاسق و مع المتغلب و المحارب كما يغزي مع الامام و يغزوهم المرء وحده ان قدر ايضا. اهـ (المحلى ج ٧ ص ٢٩ المسئلة ٩٢٩ وفي طبعتنا ص ٨٤٩).

ترجمه: جهاد به كيدى شي د كفارو سره د هر فاسق او غير فاسق په قيادت كې د هر غالب او محارب مقابل كې لكه چې جهاد كيدى شي د امام په ملگرتوب كې او قتال به كوي د كفارو سره سړى يواځې كه طاقت يي وشي.

١٥- **مسئله:** بعضي قاعدين او مرجفين موليان وايي چې مجاهدين او طالبان جاهلان دي او علم لازم دى د جهاد دپاره لهذا علم زده كول د جهاد نه مخكې زده كول په كار دي.

جواب: اول دا چې طلب د علم فرضي په ډيره موده كې كيدى شي تفصيلي علم لازم نه دى. ځكه د رسول الله صلى الله عليه وسلم او بيا د صحابه كرامو نه دا په تواتر سره ثابت دى چې هغه بانډه چيانو عربو به اسلام راوړلو كوم چې د بتانو عبادت به يي كولو نو رسول الله صلى الله عليه وسلم به د هغوي كلمه طيبه قبوله كړله او احكام د اسلام به يي پرې لازم و گرځول خو بغير د التزام د تعليم د دلائلو نه. وگوره فتح الباري ج ١٣ ص ٣٥٢، العمدة ص ٣٢٣.

دويم دا چې كوم موليان چې وايي چې علم كول د مجاهد دپاره لازم دى نو اوس خو جهاد طاغوتيانو سره فرض عين دى او علم زده كول فرض كفائي دى نو فرض كفائي فرض عين گرځول دا سبب دى د تعطيل د مصالحو د

مسلمانانو دپاره چې ټول به علم ته وځي او د دنيا کاروبار به بالکل نه کوي پس دا خبره ددې آيت نه خلاف ده چې الله تعالى فرمايي: ﴿ وَمَا كَانُ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً ﴾ التوبة: ۱۲۲. يعنې مؤمنانو ته دا مناسبه نه ده چې ټول د علم د طلب پسې ووځي.

درېم: الله تعالى خلک دوه قسمه گرځولي يو متفقهه او بل غير متفقهه، ځکه الله تعالى فرمايي: ﴿ فَتَلَوُا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾ (۷) ﴿ الْأَنْبِيَاءُ: ۷. نو معلومه شوه چې عالم متفقه مامور دی په تعليم کولو خلکو ته يا په جواب د سوالو سره کله چې دوي سوال کوي او يا په بيان د حق سره سوال نه کوي دوي لکه چې وايي: ﴿ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ ﴾ التوبة: ۱۲۲. او بل ځای کې فرمايي: ﴿ قُلْ تَكَلَّوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّي عَلَيْكُمْ ﴾ الأنعام: ۱۵۱.

څلورم: دا چې څوک علم شرط گرځوي د جهاد دپاره ځکه دا شرط په قرآن اوسنت کې نشته. او هر هغه شرط چې په قرآن او سنت کې نه وي هغه باطل دی.

پنځم: مونږ ددې طاغوتي مولا نه دا پوښتنه کوو چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم او صحابه کرامو په سيرت کې دا چرته هم شته چې هغوي د جهاد نه مخکې په هر مسلمان علم فرض کړی وي او يا يې په مجاهدينو باندې د علم امتحان کړی وي؟ لیکن برعکس ډیر دلائل دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم او صحابه کرامو دا کار نه دی کړی.

۱- **دلیل:** د رسول الله صلی الله علیه وسلم سره د حدیبیه په غزا سنه ۶ کې ۱۴۰۰ صحابه کرام ؤ او په غزوه فتح مکه سنه ۸ کې ۱۸۰۰۰ صحابه کرام ؤ او د مکې د فتح نه تقریبا ۱۲ زره صحابه کرام ؤ، اوس پوښتنه دا ده چې دغه صحابه کرام چې فتح مکه کې مسلمانان شوي ؤ او د اسلام یی یوه میاشت هم پوره نه وه نو دوی په دې لږه موده کې څنگه علم حاصل کړو چې جهاد ته ووتل او یا رسول الله صلی الله علیه وسلم دوی ته کله ویلي دي چې تاسو مونږ سره غزوه حنین ته مه ووځئ ځکه چې تاسو علم نه لرئ نوي مسلمانان یی تردې چې علم حاصل کړی، بلکه رسول الله صلی الله علیه وسلم به ورته د جهاد تربیت هم ورکولو او ورسره به یی د فرضي علم زده کړه هم ورکوله.

۲- **دلیل:** واقعه د ذات انواط چې مشهوره واقعه ده ابوواقد الليثي وايي: مونږ د رسول الله صلی الله علیه وسلم سره غزوه حنین ته ووتلو او مونږ نوي اسلام والاوو او د مشرکینو د بیرې یوه ونه وه د هغې پورې به اسلحې د تبرک دپاره خوړندولې او طواف به یی ترینه هم کولو چې هغې ته به یی ذات انواط ویله نو مونږ رسول الله صلی الله علیه وسلم ته وویل چې مونږ ته هم یوه ونه مقرره کړه لکه څنگه چې ددوی دپاره ده، نور رسول الله صلی الله علیه وسلم وویل: انها السنن: یعنی دا یوه طریقه ده د بني اسرائیلو چې تاسو دا خبره وکړله قسم په هغه ذات چې زما نفس د هغه په لاس کې دی دا داسې وینا ده لکه چې بني اسرائیلو موسی علیه السلام ته کړې وه: اجعل لنا الها کما لهم

الهيّة قال انكم قوم تجهلون. لتركبن سنن من كان قبلكم. اهـ (وگوره العمدة ص ۳۶۴).

د مذکورہ دلائلو نه معلومه شوه چې علم د جهاد دپاره شرط نه دی البته د جهاد په سنگر کې علم يادول کوم چې فرضي دی لازم دی. دا نه چې طاغوتي مولا صاحب ته په طاغوت کې مدرسه د کافر حکومت سره راجستر کړي وي او چې کله دستار بندې کيږي بيا د طاغوت حکومت مرتدين په کې د تبرک دپاره راوړي دا مدرسه نه ده دا د کفر يوه هڅه ده چې وړانول يې لازم دي او مولا صاحب يې هم مرتد دی چې خلک په مدرسه کې د جهاد نه منع کوي.

۱۶- مسئله: بعضي مولايان د اوسني طاغوتي مرتدينو قتل په مساجدو مدارسو او مقدسه ځايونو کې حرام گڼي او وايي چې دا د مسجدونو بې عزتي ده.

جواب: دا چې مساجد د الله تعالی مقدس ځايونه او شعائرالله دي او احترام يې لازم دی په مونږ باندې خو چې دغه مساجد زمونږ د مسلمانانو وي دانه چې مرتدينو د خپل ځان دپاره جوړ کړي وي او د هغوي په تصرف کې وي او يا په کې طالبان او مجاهدين نه پريږدي بلکه که دوي په کې بيا مومي نو دغه مسجد بيا هغوي په بې رحمانه ډول وروانوي څنگه په دغه وخت کې بيا مساجد نه وي؟ لهذا دغه مولا صاحب لال مسجد يا نور بې شماره مساجد او مدارس چې د پاکستان مرتد حکومت وړان کړل او طالبان يې په ليزر بمونو وويشتل او د هغوي بې عزتي يې وکړله او قرآنونه يې په کې وسوزول آيا دا مساجد و او که مندرونه يا کليساوې وي بلکه د کليسا او مندرونو حفاظت

دغه مرتد حکومت کوي. اوس ددې دلائل واوره چې که پاکستانی مرتد فوځي، پولیس، حرامي آی ایس آی یا د حکومت اهل کار که په بیت الله کې هم وي قتل یې واجب دی:

۱- **دلیل: الله تعالی فرمایي:** ﴿وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ تَقْبَلُوهُمْ وَخَرُّوهُمْ مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجُوهُمْ وَالْفَنَاءُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقَتِّلُوكُمْ فِيهِ فَإِن قَتَلُوكُمْ فَأَقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ﴾ (البقرة: ۱۹۱).

ترجمه: او وژنئ دوي لره هر ځای چې ومومئ تاسو دوي لره او وباسئ دوي د هغه ځای نه چې ويستلي يې تاسې او شرک ډيره سخته گناه ده د قتل نه او جنگ مه کوي ددوي سره د مسجد حرام په خوا کې تر هغې چې جنگ شروع کړي تاسو سره په هغې کې پس که چيرې دوي جنگ شروع کړو تاسو سره پس وژنئ دوي لره ، دغسې سزا د کافرانو ده.

آيت دليل دی په دې باندې چې که مرتدين دې په مسجد حرام کې لاندې کړل نو هم به يې وژنې لهدا د مسجد حرام نه د نورو مساجدو حرمت کم دی چې په مسجد حرام کې يې قتل واجب دی نو په نورو مساجدو کې په طريقه اولی سره واجب دی.

۲- **دلیل: قوله تعالى:** ﴿فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخَذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ إِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ (التوبة: ۵).

ترجمه: پس وژنی مشرکین کوم خای چي مومئ تاسو هغوې لره اونیسئ دوي لره او راگیروئ دوي لره او کینی دوي ته په هره مورچه کې.

امام قرطبي لیکي واقعدوا لهم کل مرصد اي اقعدوا لهم في موضع الغرة حيث ترصدون. (العمدة ص ۳۴۱). یعنی دوي ته کینی په هر هغه خای کې دوي گیریدی شي په دوکې سره.

۳- دلیل: عبدالله ابن خطل چې مرتد شوی ؤ او فتح مکه کې رسول الله صلی الله علیه وسلم دده د قتل امر وکړلو لیکن دی و تختیده حرم ته ننوت او د بیت الله استار یې و نیولو او په هغې پورې یې پناه واخیستله، رسول الله صلی الله علیه وسلم ته وویل شول چې : انه معلق باستار الکعبة قال: اقتلوه. اهـ (صحیح البخاري رقم ۱۸۴۲ ، ۳۰۴۴ ، ۴۲۸۲ ، مسلم ۱۳۵۷).

استدلال: دا حدیث دلیل دی چې د پاکستانی مرتدینو او یا ددې په شان د نورو مرتدینو قتل په بیت الله کې هم لازم دی نو نور مساجد چې بیا خاصکر مرتدو جوړ کړي وي ددې هیڅ عزت او حرمت په شرعه کې نشته. بلکه دداسې مساجدو وړانول لازم دي چې دلائل یې دا دي:

۱- دلیل: امام ابن القيم رحمه الله فرمایي: ان رسول الله صلی الله علیه وسلم هدم مسجد ضرار ففي هذا دلیل علی هدم ماهو اعظم فسادا منه فبناء اسس علی معصية و مخالفته بناء غیر محترم و هو اولی بالهدم من بناء الغاصب قطعاً. اهـ (اغاثة اللفان ج ۱ ص ۳۲۷).

ترجمه: رسول الله صلى الله عليه وسلم مسجد ضرار وران کړلو. په دې کې دلیل دی چې کوم مساجد د فساد والاوي او فساد یې د مسجد ضرار نه زیات وي دا هم ورانول په کار دي پس جوړول د داسې مسجد چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم په مخالفت او گناه سره جوړ شوی وي ددې هیڅ احترام نشته او دا زیات حقدار دي په ورانولو سره د هغه مسجد نه چې په غصب سره جوړ شوی وي.

۲- دلیل: امام ابن القيم رحمه الله د غزوه طائف په فقه کې لیکي: ومنها انه لا يجوز ابقاء مواضع الشرك والطواغيت بعد القدرة على هدمها وابطالها يوما واحد فانها شعائر الكفر والشرك وهي من اعظم المنكرات فلا يجوز الاقرار عليها مع القدرة البتة. اهـ (زاد المعاد ص ۲۲۴).

ترجمه: او بعضې د غزوه طائف د فقهې نه دا دي چې د شرک ځایونه او د طواغیتو مراکز پریښودل جائز نه دي وروسته د قدرت نه په هغې د ورانولو یو ورځ هم ځکه دا د کفر او شرک علامې دي چې د لویو منکراتو څخه دي پس چپ پاتې کیدل په هغې سره د قدرت نه هیڅ جائز نه دي.

د ماسبق بحث خلاصه: دا چې د پاکستانی او افغاني مرتدینو یا نورو جمهوري کفارو قتلول په مساجدو کې که وموندل شي د الله تعالیٰ فرضي فیصله ده چې واقتلوهوهم حیث ثقتموهم دی او د رسول الله صلى الله عليه وسلم امر دی او د صحابه کرامو تعامل دی لهذا دوی په مساجدو کې

همداسې پريښودل يا ددغه مساجدو نه وړانول د مذكوره نصوصو او اقوالو خلاف دي.

۱۷- مسئله: د طواغيتو او مرتدينو په مساجدو كې چې كله عوام په استشهادي عمل كې قتل شي ددوي د قتلولو څه حكم دی كله چې ورسره عوام په خطا كې قتل شي.

جواب: دا خبره يا ساتل په كار دي چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم په وخت كې دريمه ډله نه وه كه وه هغه منافقان و دوه ډلې وې چې مسلمانان او كافران لهذا اوس كه يوه ډله مسلمانان وي نو بايد د موجوده مجاهدينو او طالبانو صف كې و درېږي او بله ډله چې كفار دي دا د مسلمانانو مقابل دي دريمه ډله بايد ځان ته د دغه دوه ډلو څخه يوه ډله انتخاب كړي يا به مسلمان وي يا به كافر خو چې مونږ څومره هم نظر وكړو نو په داسې مساجدو كې چې مرتدين مونځ كوي دغه ټول د حكومت او طاغوت ملگري وي ځكه كه ځاتته مجاهد او طالب ووايي نو مكه ، مدينه او حرم كې دې هم نه پرېږدي لهذا دغه عوامو ته كوم اعتبار نشته.

دويم: كه په داسې فدايي عملياتو كې يو مسلمان مړ شي او صحيح مسلمان وي خو د طواغيتوسره د مجاهد د لاسه خطاء مړ شي دده حال به بيا خالي نه وي د دوه حالاتو نه يا خو به په هجرت ددغه طواغيتو نه قادر وي او هجرت يي نه وي كړی نو بيا خو من جامع المشرک او سکن معه فهو مثله دی. او كه معذور وپه هجرت كې نو بيا به په خپل نيت باندې پاڅيرې لكه حديث كې راځي.

عائشه رضي الله عنها مرفوعا وايي: ان الله اذا انزل سطوته باهل نقمته و فيهم الصالحون قبضوا معهم ثم بعثوا على نياتهم و اعمالهم. (حديث صحيح اخرجه ابن حبان في صحيحه وغيره).

ترجمه: يعني الله تعالى چي کله په گناهونو والو باندې عذاب نازلوي او په دې کې نيکان خلک هم وي او ددوي سره مړه شي نو بيا په خپلو نيتونو او اعمالو باندې پاڅيري.

۲- **عبدالله ابن عمر رضي الله عنه فرمايي:** اذا انزل الله بقوم عذابا اصاب العذاب من كان فيهم ثم بعثوا على اعمالهم. اهـ (صحيح البخاري رقم ۷۵۹).

ترجمه: يعني کله چي الله تعالى په يو قوم عذاب راوړي نو عذاب هر هغه چا ته رسوي چي څوک هلته موجود وي بيا يې په خپلو اعمالو پاڅوي.

۳- **شريعت محمدي** د ضرورياتو سته و (۲) محافظ دی: اول: دين. دويم: نفس. دريم: نسل. څلورم: نسب. پنځم: عقل. شپږم: مال. او دې کې هيڅ اختلاف نشته چي حفاظت ددين مقدم دی په حفاظت د نفس باندې لهذا ددې دپاره جهاد لازم شو سره ددې نه چي په جهاد کې د نفس ختميدل هم شته د مال هم شته لکه چي الله تعالى فرمايي ﴿وَإِذْ اللَّهُ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ﴾ التوبة: ۱۱۱.

ترجمه: يقيناً الله تعالى اخستي دي دمنانو نه نفسونه دهغوي اومالونو دهغوي په بدله ددي كي چي دولره به جنت وي.

نو که چيرته د يو مسلمان نفس ددين دپاره ضائع هم شي د شريعت محمدي قاعده ده چې دا کوم نقص نه دی.

۴- په دې کې هيڅ شک نشته چې نن کوم عذاب او آفت په مسلمانانو مسلط دی هغه مرتد حکومتونه دي چې دا يو لويه فتنه ده چې دا ضرر ددې حکومتونو ډير زيات دی په نسبت سره دقتل د مسلمانانو په داسې فدايي عملياتو کې چې مرتدين او مسلمانان يو ځای وي حالاتکه والفتنه اشد من القتل. شرک او کفر د قتل د مسلمان نه ډير لوی ضرر دی نو د شرک او ارتداد د ختمولو دپاره که يو مسلمان بغير د قصد نه قتل شي د دې آيت په تقاضا کوم جرم نه دی. نو د لوي فساد دفع کول چې کفر او ردت دی په لږ فساد چې قتل د عام مسلمانانو دی د يوې شرعي قاعدې لاندې راځي لکه **قاعده:** الضروريات تبيح المحظورات او بله **قاعده:** الضرر الاشد يزال بالضرر الاخف. يعنې سخت ضرر به زائل کولی شي په سپک ضرر باندې. او بله **قاعده:** چې اذا تعارض مفسدتان روعي اعظمها ضررا يعنې کله چې د دوه فسادونو تعارض راشي نو د لوي فساد رعايت به کولی شي (هغه به په سپک فساد ختمولی شي). بله قاعده يختار اهون الشرين غوره کولی به شي سپک د شرونو نه.

خلاصه: لهذا نن د مسلمانانو د زنانو بې عزتي کيږي، وينې يې توييږي، مالونه يې مرتدين اخلي، ماشومان يې وژني، فسق فجور فواحش، ددين

پورې استهزاء، د دینداره خلکو وژل، په هغوي پورې توقي، د دین بیخکندي کول ددې نه به لویه فتنه وي چې موجوده مرتدین دې دغه کارونه کوي او پلن ختی مولا! ته وایه چې فدايي حملې د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه ثبوت نشته او یا په کې عام مسلمانان وژل کیږي.

امام ابن تیمیه رحمه الله د څلورو مذاهبو نه اجماع نقل کړیده چې که د یو کافر قتل بغیر د مسلمانانو د قتل نه نه کیدلو نو د مسلمانانو قتل په څلورو مذهبونو کې جائز دی خو قصدا به د مسلمانانو د قتلولو نیت نه کوي. وگوره دغه اجماع په موسوعة الذخائر العظام ج ۴ ص ۸۲۰، ۱۴، ۱۸، ۴۳۷، ۲۱۲).

۱۸- مسئله: د موجوده مرتدینو او طواغیتو د بنځو او ماشومانو حکم څه دی. حالانکه بعضي طالبان او مجاهدین د هغوي بنځې او ماشومان وژني.

جواب: دې کې شک نشته چې کله نه پاکستان د هندوستان نه بیل شوی او د کفر قانون په کې نافذ دی نه خو ددغه حکومت نارینه او زنانه دهغې مخالفت وکړو او نه یې ترینه براءت وکړو بلکه برعکس فیصلې هم ورته وړي، په هغې فخر هم کوي لهذا داسې خلک کفار او مرتدین دي. هر چې د موجوده مرتدینو د زنانه و د ماشومانو حکم دی نو دا به خالي نه وي.

۱- هغه زنانه چې د خپلو خاوندانو په کفر او ارتداد خبرې وي چې دا خاوندان زمونږ د طاغوت انصاردی او په دې کفر کې اخته دي او بیا هم دوې ورسره

موافقت کوي د هغوي اطاعت کوي لهذا دا هم مرتدي دي لکه د خپلو خاوندانو په شان.

۲- هغه زنانه د طواغيتو چې دوي د هجرت لاري نه مومي او په زور دي طواغيتو د ځان سره ساتلې وي او د خلاصوالي هيڅ امکان يې نه وي نو داسې زنانه بيا مسلمانانې دي او دغه شرعي عذريې قبول دي. خو چې دغه زور په دوي باندې يا په قتل سره وي يا په تلف د يو اندام سره نو بيا دغه اکراه قبوله ده او که نه نو بيا دغه اکراه قبوله نه ده. ليکن نن وخت کې اکثره زنانه د خپلو خاوندانو سره موافق وي او په دغه وظيفه د خپل خاوند فخر هم کوي او وايي چې زما خاوند افسر (اکفر) دی لهذا په داسې زنانه به حکم لکه د خپلو خاوندانو کيدی شي چې دوي هم مرتدينې دي.

۳- د طواغيتو زامن او ماشومان چې کله عاقلان او بالغان وي او د خپلو پلارانو سره موافقت لري نو ددوي حکم به هم لکه د خپلو پلارانو چې ارتداد دی په شان وي.

۴- د طواغيتو ماشومان او زامن چې کله مخکې د ردت د والدينو څخه زېږېدلي وي نو ددوي حکم به د مسلمانانو وي ځکه الاسلام يعلو و لايعلی عليه. او چې کله دغه ماشومان د والدينو د ارتداد نه وروسته شوي وي نو دوي به د والدينو تابع وي په ارتداد کې او حکم به يې د ردت وي. امام ابن قدامه وايي: هر چې اولاد د مرتدينو دی نو که مخکې د ردت نه پيداشوي و نو دوي به مسلمانان وي ځکه چې د پلارانو تابعدار به وي او په ردت کې به د هغوي تابع نه وي ځکه اسلام به اوچت وي او په اسلام به بل دين اوچت نه وي

او ددوې مرئیتوب جائز نه دی په ماشوموالي کې ځکه دوی ماشومان دي او لویان نه دي ځکه که دوی په اسلام ثابت وي وروسته د کفر ددوې نه نو دوی به مسلمانان وي او که کفر یې وکړو وروسته نو دوی به مرتدین وي لکه حکم د پلارانو په شان په طلب د توبې او حرمت د مرئیتوب او هر هغه څوک چې وروسته دردت نه پیدا شوي وي نو دوی به کفار وي ځکه دوی د کفارو نه پیدا دي چې غلام کیدل یې جائز دي ځکه دوی مرتدین دي چې په دې تصریح کړیده امام احمد. (المغني مسئله: اذا ارتد الزوجان و لحقا بدار الحرب).

۱۹- مسئله: د موجوده پاکستانی او افغاني طواغیتو او مرتدینو تېستول (اختطاف) او د پیسو په بدل کې د هغوی پرینودل څه حکم لري؟

جواب: دا خبره یاد ساتل په کار دي چې د مسلمان وینه او مال په بل مسلمان باندې حرامه ده لکه چې حدیث کې راځي: کل المسلم علی المسلم حرام دمه و عرضه وماله. اهـ (صحیح مسلم ۲۵۶۴).

ترجمه: یعنې د یو مسلمان په بل مسلمان باندې وینه، آبرو اخیستل او مال حرام دی. لیکن هر کله چې یو مسلمان نعوذ بالله مرتد شي نو الله تعالی موږ ته د داسې خلکو د قتلولو، د هغه نه د مال اخیستلو حکم کړی. مال یې غنیمت، بنځې یې وینځې (که ورسره موافقت یې لرلو) او قتل یې واجب دی.

۱- دلیل: امام احمد بن ناصر وایي: اما اذا كان المشرك يتلفظ بلا اله الا الله في حال كفره و رده و يفعل من الافعال ما يوجب كفره و اخذ ماله فهذا يقتل

و یباح دمه و ماله. کما قال الصدیق رضی الله عنه لعمر رضی الله عنه لما ارتدت العرب بعد وفات رسول الله صلی الله علیه وسلم و کان فیهم طائفة یشهدون ان لا اله الا الله و ان محمدا رسول الله و یصلون و لكنهم منعوا الزکوة فقال عمر رضی الله عنه لابی بکر رضی الله عنه کیف تقاتل الناس و قد قال رسول الله صلی الله علیه وسلم: امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها عصموا منی دمائهم و اموالهم الا بحقها و حسابهم علی الله فقال ابوبکر فان الزکوة حق المال والله لو منعونی عناقا کانوا یؤدونها الی رسول الله صلی الله علیه وسلم لقاتلتهم علی منعها قال عمر رضی الله عنه فما هو الا ان رايت الله شرح صدر ابي بکر للقتال فعرفت انه الحق فقاتلهم ابوبکر و سائر الصحابة رضی الله عنهم مع کونهم یشهدون ان لا اله الا الله و ان محمدا رسول الله و یصلون. اهـ الدرر السنیة ج ۹ ص ۳۴۰.

ترجمه: هر کله چې یو مشرک د کفر او ردت په حال کې لا اله الا الله وایي او کفري افعال هم کوي نو داسې کارونه بیا دده کفر، او مال اخیستل واجبوي چې دی به قتلولی شي او وینه او مال یې مباح دی لکه چې ابوبکر صدیق رضی الله عنه عمر فاروق رضی الله عنه ته وویل کله چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه بعد بعضې عرب مرتد شول او په دوې کې بعضو کلمه هم وپله او مونځونه یې هم کول لیکن زکات یې نه ورکولو نو عمر فاروق رضی الله عنه ابوبکر رضی الله عنه ته وویل چې ته څنگه دهغه خلکو سره قتال کوې حالانکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: ماته امر شویدی په دې چې د خلکو سره قتال وکړم تر دې چې دوې کلمه ووايي نو چې کله دوې کلمه ووايي نو ددوې وینې او مالونه به زما نه بچ شي مگر په حق دکلمې سره او

نور حساب يي په الله دی نو ابوبکر رضي الله عنه وويل چې زکات هم حق د مال دی قسم په الله که دوي زمانه د اوبنې يو بچی منع کړه په زکات کې کوم چې يي رسول الله صلى الله عليه وسلم ته ورکولو نو په هغې به ورسره جنگ کوم عمر فاروق رضي الله عنه وويل ما وليدل چې الله تعالى د ابوبکر صديق رضي الله عنه سينه ددوي د قتال دپاره خلاصه کړله. او ما وپيژندل چې دا حق دی. نو ابوبکر او نورو صحابه کرامو رضي الله عنهم ددوي سره قتال وکړو سره ددې نه چې دوي کلمه ويله او مونځونه يي هم کول.

استدلال: د مذکوره حديث نه معلومه شوه چې د موجوده طواغيتو او پاکستاني مرتدينو تبنتول او د هغوي وژل، د هغوي نه مالونه اخيستل سنت صديقي دي.

۲- **دليل:** و سئل بعضهم عن اخذ اموال المسلمين ممن لم يكن له امان؟

فاجاب: اذا لم يكن بين الامام وبينهم عقد امان او كان بينه وبينهم ذلك والاخذ غير داخل في العقد جاز الاخذ والحالة هذه. قال في الاقناع وشرحه و له اي لمن جاءنا منهم مسلما ولمن اسلم معه ان يتحيزوا ناحية و يقتلوا من قدروا عليه من الكفار و ياخذوا اموالهم ولايدخلون في الصلح لان ابا بصير رضي الله عنه لما رجع الى النبي صلى الله عليه وسلم فقال له يا رسول الله: قد اوفى الله ذمتك فقد ردتني اليهم وانجاني الله منهم فلم ينكر عليه النبي صلى الله عليه وسلم ولم يلزمه بل قال: ويل امه مسعر حرب لو كان معه رجال فلما سمع ذلك ابوبصير رضي الله عنه لحق بساحل البحر وانحاز اليه ابو

جندل ابن سهيل و من معه من المستضعفين بمكة فجعلوا لا يمر عليهم غير لقريش الا عرضوا لها و اخذوها و قتلوا من معها فارسلت قريش الى النبي صلى الله عليه وسلم تناشده الله والرحم ان يضمهم اليه و لا يرد اليهم احدا جاءه ففعل. (صحيح البخاري ٢٧٣١).

فعلم بهذا جواز اخذ اموال من لم يكن له عهد و لا امان و كلامهم هذا في الكافر الاصيلي و اما المرتد فقتله و اخذ ماله اذا لم يكن له امان او عهد من باب الاولى والله اعلم. اهـ (الدرر السنية ج ٩ ص ٣٤١، ٣٤٢).

ترجمه: د بعضي علماء نجد نه پوښتنه وشوه د بعضي مسلمانانو په باره كې چې د هغه خلكو مالونه اخلي چې هغوي لره امان نه وي (قولي، فعلي، مالي محارب وي)؟ نو هغوي جواب ورکړو: كله چې د امام او د كفارو په مينځ كې يوه لوظنامه د امان نه وي او يا خو لوظنامه وي خو د مال اخيستل په كې داخل نه وي، نو اخيستل د مال ترينه جائز دي كه داسې حال وي. د اقناع متن او شرح كې وايي: د هغه مسلمان دپاره جائز دي چې د كفرانو نه مونږ ته راشي چې خاتته يو ځای د حملې دپاره تيار كړي او هغه كفار قتل كړي چې پرې قادر شي او مالونه ترينه واخلي او په صلح كې دا داخل نه دي. ځكه ابوبصير رضي الله عنه هر كله چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ته واپس كړی شو نو رسول الله صلى الله عليه وسلم ته يې وويل: ای رسول الله، الله تعالى خپله ذمه ستا پوره كړه چې تا زه دوې ته واپس كړم او ددوې نه الله تعالى زه خلاص كړم نو رسول الله صلى الله عليه وسلم په ابوبصير رضي الله عنه انكار و نه كړلو او نه يې ملامت كړلو بلكه ورته يې وويل چې د مسعر حرب زوی دی چې جنگ يې تود كړلو كه چيرته دده سره سړي وای. هر كله

چې ابوبصير دا واوريدل نو د يو درياب په غاړه کې يې پناه واخيستله او ابوجندل بن سهيل هم ورسره يو ځای شو او نور مسلمانان هم د مکې چې د دوې په شان ؤ هغه سره يو ځای شول (تقريباً ۸۰۰ کسان مجاهدين جمع شول) نو هر قافله چې به د قريشو تيريدله په هغې به يې حمله کوله او مالونه به يې ترينه اخيستل او اشخاص به يې ترينه قتلول. نو قريشو رسول الله صلى الله عليه وسلم ته قسم وروليږلو چې مونږ تاته د الله تعالى او د خپلولۍ په وجه سوال کوو چې کوم شخص چې مسلمان کيدلو تاسو سره به وي او مه يې واپس کوئ. نو دې حديث نه معلومه شوه چې مالونه اخيستل جائز دي د هغه چا نه چې هغه لره امن او لوظ نه وي د امام سره دا حکم د کافر اصلي دی. هر چې مرتد دی نو د هغه قتل او اخيستل د مال کله چې د هغه عهد او امن نه وي په طريقه اولی سره جائز دی.

استدلال: د ابوبصير رضي الله عنه واقعه واضح دليل دی چې د داسې مرتدينو لکه پاکستاني يا نور ددوې قتلول د هغوې نه مال اخيستل د رسول الله صلى الله عليه وسلم سنت تقريري دي ځکه رسول الله صلى الله عليه وسلم د ابوبصير رضي الله عنه په دغه فعل چپ شو او انکار يې پرې ونه کړلو. دويم دا چې د اوسني طواغيتو او مرتدينو سره هيچا نه خو دامن او نه د صلح لوظ کړيدی ځکه دوې په يو نوع حرب کې ضرور اخته دي يا فعلي دي يا قولی دي يا مالي دي يا بالرائي دي لهذا ددوې نه مال اخيستل او ددوې قتلول د دغه دلايلو په بناء جائز دي.

۳- **دلیل:** عن ابي مالک الاشجعي رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: من قال لا اله الا الله و كفر بما يعبد من دون الله حرم ماله و دمه و حسابه على الله. اهـ (مسلم رقم ۳۲ و احمد و صحيح الجامع ۲۴۳۸).

ترجمه: چا چې لا اله الا الله وويله او کفر يي په طاغوت وکړلو نو مال او وینه يي حرامه ده او نور حساب يي په الله تعالى دی.

استدلال: محدثين ددې حديث په ذيل کې ليکي چې لا اله الا الله په ډيرو احاديثو کې مقيده ده لکه چې مخکې ددې ذکر شويدي. الشيخ عبدالرحمن ابن حسن رحمه الله وايي: مذکوره حديث کې د مال او وينې بچ کيدل د دوه شيانو پورې و تړل شول اول لا اله الا الله ويل سره د علم او يقين نه چې دا قيودات په نورو احاديثو کې ذکر دي، دوهم کفر په طاغوت باندې نو اکتفاء يي ونه کړله په يواځې لفظ د معنی بلکه لابي ده په کلمه کې د قول او عمل نه په هغې باندې او په دې حديث کې معنی ددې آيت ده چې فمن يكفر بالطاغوت. محمد بن عبدالوهاب رضي الله عنه فرمايي: دا آيت معنی د لا اله الا الله واضح کوي ځکه دغه آيت او حديث صرف تلفظ په کلمه سره د وينې او مال بچ کوونکی و نه څرځولو بلکه نه يواځې پيژندل د معنی او لفظ د هغې، بلکه نه اقرار په کلمه، بلکه دا هم چې صرف الله تعالى ته به آواز کوي، بلکه دا هم چې مال او وینه حرامه نه ده ديوسړی تر دې چې دې قيوداتو سره سره کفر بالطاغوت ونه کړي که شک ئي وکړلو په دغه پنځو قيوداتو کې او يا توقف وکړي نو مال او وینه يي حرامه نه ده. اهـ (فتح المجيد ص ۱۳۴).

فائدة: دې حديث او د محدثينو اقوالو ته چې وکتل شي نو داوسني مرتدينو او طواغيتو کلمه په دغه شرطونو برابره نه ده چې وینه او مال يې بچ شي برعکس د کفر سره دوي محاربين هم دي يا قولې فعلي او مالي. لهذا ددوي قتل او مال دواړه جائز دي.

٤- دليل: عن ابي هريرة رضي الله عنه مرفوعا: امرت ان اقاتل الناس حتى يشهدوا لاله الا الله و يؤمنوا بي و بما جئت به فاذا فعلوا ذلك عصموا مني دماءهم و اموالهم الا بحقها و حسابهم على الله. اهـ (مسلم ٢١ ، و احمد ج ١ ص ١٩ و البخاري ٢٥ بغير هذا اللفظ).

ترجمه: ابوهريره رضي الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم نه روايت کوي وايي: ما ته امر شويدي چې خلکو سره قتال وکړم تردې پورې چې لاله الا الله ووايي او په ما ايمان راوړي او په هغه دين چې ما دوي ته راوړی دی، کله چې دوي دا کار وکړي نو زمانه يې وينې او مالونه بچ شول مگر په حق د هغې او نور حساب يې په الله دی.

استدلال: دا حديث دليل دی چې کله د يو شخص کلمه په شروطو برابره نه وي نو وینه او مال يې محفوظ نه وي بل دا چې دې حديث کې حق د کلمې ذکر شو او يو حق د کلمې کفر بالطاغوت دی او هغه دلته په موجوده طواغيتو کې موجود نه دی. لکه چې نن طاغوتي او مرتد حکومتونه کفر په طاغوت نه کوي بلکه خپله طواغيت جوړ شويدي او ددې سره سره محاربين هم دي، او نه يې کلمه طيبه په خپلو شروطو سره برابره ده بلکه کلمه طيبه يې

په ډيرو نواقضو سره ماته ده چې موجب د قتل او د اخيستلو د مال ددوي کيږي.

۵- د شيخ محمد بن عبدالوهاب رحمه الله په زمانه کې چې کله د هغوي مجاهدينو د اهل احسا سره قتال وکړلو او هغوي مشرکين و نو دوي ترينه مالونه غنيمت ونيول ليکن بعضي خلکو دغه مالونه بڼه نه گڼل او د شک په سترگه يي ورته کتل نو شيخ محمد بن عبدالوهاب ورته فتوى ورکړله.

ان البلد اذا ظهر فيها الشرك و اعلنت فيها المحرمات و عطلت فيها معالم الدين انها تكون بلاد كفر تغنم اموال اهلها و تستباح دماؤهم و قد زاد اهل هذه البلد باظهار المسبة لله و لدينه و وضعوا قوانين ينفذونها في الرعية مخالفة لكتاب الله و سنة نبيه و قد علمت ان هذه وحدها كافية في اخراج من اتى بها من الاسلام. اهـ (الدرر السنية ج ۹ ص ۲۵۷).

ترجمه: يقينا کوم ښار چې په هغې کې شرک ښکاره کيږي او حرام کارونه على الاعلان وي او د دين حدود په کې معطل وي نو دا ښار دار کفر دی چې مالونه يي غنيمت اووينې يي جائز دي او په تحقيق دې ښاروالو (اهل الاحسا) الله او د هغه دين ته کنځل زيات کړي او داسې قوانين يي جوړ کړي چې په عوامو کې يي نافذوي چې د الله تعالى د کتاب او د رسول صلى الله عليه وسلم د سنتو مخالف دي او ته بڼه پوهيږې چې دا يو ناقض (حدود معطل کول يا کفري قانون جوړول) هم کافي دی د اسلام نه د وتلو دپاره نور خوبيا په کفر کې زيادت دی.

٦- دليل: شيخ الاسلام محمد بن عبداللطيف آل الشيخ وايي: فمن عجز عن الخروج من بين ظهرا نبي المشركين فاخرجوه معهم يكسر سوادهم ان حكمه حكمهم في القتل و اخذ المال لا في الكفر و اما من خرج معهم لقتال المسلمين طوعا واختيارا و اعانهم ببدنه و ماله و لاشك ان حكمه حكمهم في الكفر. اهـ (مجموعة الرسائل والمسائل ج ٣ ص ١٣٥).

ترجمه: پس هغه څوک چې د مشرکینو د منيځ نه د وتلو نه عاجز شو او هغوې د ځان سره وويستلو چې د هغوې د جماعت ډيروالۍ يې راوستلو نو حکم دده د مشرکينو په شان دی په قتلولو او مال اخيستلو کې البته کافر نه دی ليکن هغه څوک چې د مشرکينو سره د مسلمانانو د قتال دپاره ووتلو په خپله خوښه او اختيار سره او د هغوې سره يې امداد وکړو په بدن او مال سره نو شک نشته چې ددوې حکم د مشرکينو دی په کفر کې.

خلاصه: د مذکوره نصوصو او علماؤ د اقوالو نه دا معلومه شوه چې د اوسني مرتدينو او طاغوتي حکومتونو اهل کار تېنتول، د هغوې نه پيسې اخيستل، هغوې قتلول د الله او د رسول د حکم مطابق دي ځکه دوي محاربين هم دي د مسلمانانو په مالونو غاصبين هم دي، د الله تعالی د قانون خلاف مشرعين هم دي، د فحشا او بې دينۍ پرچار کوونکي هم، د طاغوت په لار کې قتال کوونکې او د شيطان ملگري هم دي، لهذا ددوې وينې او مالونه مباح دي.

تنبیه: دا کار به صرف مجاهدين او طالبان ددين د استحکام دپاره کوي بل هيچا ته دا حق حاصل نه دی چې ددې نه غلطه فائده اوچته کړي لهذا هر هغه

خوک چې د اختطاف خلاف وي يا خود پاکستان د حرامي او ولد زنا د آي ايس آي نه متاثره دي ځکه په اختطاف کې خود کفایتي راځي او در رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې حدیث عمل هم راځي چې : وجعل رزقي تحت ظل رمحي. که اختطاف بند کړی شي نو ټول مجاهدين آي ايس آي د مال په وجه غلامان گرځوي، ددې وجه نه آي ايس آي دا ذهن جوړوي چې جهاد بغير د اي ايس آي نه نه شي کيدلی. دا غلطه خبره ده. نومجاهدينو او طالبانو ته په کار ده چې يو گروپ د اختطاف لپاره ولري لکه چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم په زمانه کې هغه هم داسې گروپ لرلو چې د هغې مشري ابوبصير رضي الله عنه کوله چې داسې مرتدين او محاربين به يي قتلول او مالونه به يي ترينه اخيستل. والله اعلم بالصواب.

۲۰- مسئله: بعضي عوام الناس وايي: چې د پاکستان يا داسې نور طاغوتي حکومتونو کې لوی لوی موليان دي که دا حکومتونه کفار وای بايد چې دوې ورته کفار ويلي وای ځکه دغه موليان يي جنازې هم کوي او په دغه حکومت کې لوی لوی خطيبان هم دي؟

جواب: اول دا که چېرې علماء خاتته علماء وايي او عملاء نه وي بايد چې د دغه مرتد او طاغوتي حکومت سره د جهاد اعلان وکړي، خلکو ته په هغوې د خروج تيزي ورکړي بالسيف يا بالقول ورسره محاربه پيل کړي او که دا هم نه وي براءت او بې زاري ترينه وکړي چې دا د اجتناب د طاغوت نه اخري درجه ده. او که داسې نه وي او دغه علماء دغه مرتدينو ته د جمهوريت او کفري قانون د جواز فتوې ورکوي، په داسې حکومتونو کې خطيبان وي، وظائف لري تنخواه اخلي، د هغوې په کفر او ردت باندې ساکت وي، جنازې

بي کوي، دوستي ورسره کوي، موجوده د پاکستان جهاد ته دهشت گردی وایي، د پولیس او مرتد فوخیانو، ملیشې او د فساد د لشکر سره جنگ حرام گڼي او دا وایي چې دا خو مسلمانان دي، یا طالبان او مجاهدین وطن وړانوي، سرونه غوڅوي، په لال مسجد او نور په ۸۰۰ زیاتو کمو مدرسو او مسجدونو په سوزولو او په وړانولو او د بنو بنو علماؤ په شهید کولو ددغه مرتدینو دوې چپ شول نو په داسې صورت کې دغه علماء نه دي بلکه مرتدین، واجب القتل او د بلعام بن باعور پرکتی دي چې ددغه مقلدینو ددوې نه به دوې مخکې وي په عذاب دنیوي او اخروي کې چې ددوې مقلدین به وایي: ﴿رَبَّنَا هَؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَتَأْتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٌ وَلَٰكِن لَّا تَعْلَمُونَ﴾ (الأعراف: ۳۸).

ترجمه: وبه وایي دغه تابعدار د مولیانو یا الله دغه مولیانو مونږه گمراه کړي ډ دوی ته دو چنډ عذاب ورکړه د اورنه الله تعالیٰ به ووایي د هر یو یعنې تابع او متبوع دپاره دو چنډ عذاب دی لیکن تاسو نه پوهیږئ.

او نور آیتونه هم په دې باره کې شته چې عوام دا عذر نه شي پیش کولی په ورځ د قیامت کې چې یا الله دا خو مولیان ډ او مونږ یې هم گمراه کړو. ځکه تقلید ددین په اصولو کې منع دی.

دویم: که دوی وایي چې دې مولیانو مدهانت کړی او د حق نه چپ دي نو دوی بیا مدهنین دي چې حق او باطل یې گډوډ کړیدی چې دداسې مولیانو

تشبیه بیا الله تعالی د یهودو مولایانو سره ورکړیده چې ﴿وَلَا تَلْسُؤُوا آلَٰحِقَّ
بِالْبَطِلِ وَتَكُنُّوا آلَٰحِقَّ وَأَنْتُمْ تَعْمُونَ﴾ البقرة: ۴۲.

دربیم: د شیخ الاسلام ابن تیمیه په زمانه کې چې کله تاتاریانو په مصر حمله وکړه او د تاتاریانو سره لوی لوی قاضیان، مفتیان، علماء او مشائخ هم و لیکن امام ابن کثیر د هغوی په جهاد باندې اجماع نقل کړیده چې د دغه علماؤ ملګرتیا د تاتاریانو سره دلیل د حقانیت ددغه حکومت و نه ګرځیدلو همدارنګه بنو عبید چې قاضیان او مفتیان ورسره و، د جمعی او جمی مونځونه یې هم کول لیکن بیا هم شیخ الاسلام ابن تیمیه او ابن کثیر د علماؤ اجماع د هغوی په کفر او ردت او قتال باندې نقل کړیده. تاریخ په دې ګواه دی. (القول المحتد فی من لم یکفر المرتد ص ۴).

څلورم: دلائل د شرعې دوه دي: قرآن او سنت مولا په کې دلیل نه دی چې مولا څه کوي، څه وایي هغه به دلیل وي. بلکه قرآن عظیم الشان په دې ګواه دی چې بنه بنه مولایان چې دعاء یې قبلیدله صرف په دعاء باندې کافر شول. بلعام بن باعور مستجاب الدعوة وو ۱۲ زره شاګردان یې و، د تورات حافظ وو د موسې علیه السلام صحابي وو، الله تعالی ورته علم ورکړی وو هر کله چې موسې علیه السلام د جبارینو سره د جهاد دپاره راووتلو نو د بلعام بن باعور د تره زامن بلعام ته راغلل او ورته یې وویل: ان موسی رجل حديد و معه جنود كثيرة و انه ان يظهر علينا يهلكنا فادع الله ان يرد عنا و من معه قال: ان دعوت الله ان يرد موسى و من معه ذهبت دنياي و آخرتي فلم يزالوه به حتى دعا عليهم فسلخه الله مما كان عليه من الصلاح والعلم فذلك قوله

تعالی: فانسلك منها فاتبعه الشيطان فكان من الغاوين. (اخرجه الطبري في الجامع عن ابن عباس. انظر اعمال تخرج صاحبها من الملة ص ۱۳۱).

ترجمه: د بلعام بن باعور د تره زامنو وويل چي موسى عليه السلام يو تيز شخص دی او ډيري لښکرې هم ورسره دي که دی چيرته په مونږ زورور شي نو مونږ به هلاک کړي نو دعا وکړه چې الله تعالی دی او دده لښکرې د مونږ نه واپس کړي. بلعام وويل: که زه دا دعا وکړم نو دنيا او آخرت به مې لار شي نو دوې هميشه دا مطالبه کول تردې چې هغه يي مجبور کړلو او موسى عليه السلام ته يي دغه دعا وکړله نو الله تعالی ترين هر څه واخيستل کوم چې علم دين او صلاح وه. د همدې په باره کې دا آيت نازل شویدی: (چې ووتلو د دين خپل نه نو ورپسې شولو شيطان پس شولو دی د سرکشانو نه).

استدلال: بلعام بن باعور صرف په دې دعا سره چې يا الله موسى عليه السلام ددغه قوم نه واپس کړې، بې دينه، مرتد او کافر وگرځيده، علم يي ترينه سلب کړ چې د طاغوت سره يي صرف د دعا کولو په وجه امداد وکړلو نو آيا هغه طاغوتي دربارې شيخان او مولايان چې دداسې حکومتونو قولې مدد کوي د هغوې جنازې کوي د هغوې سره په وظائفو کې هم وي، د هغوې جلسه او جلوسونو کې شراکت هم کوي، هغوې ته د بقاء دپاره دعاگانې هم کوي، عوام الناس ددوې د موجوديت نه د کفر او ردت جواز گوري دا به کافران او مرتدين نه وي؟ بلعام دې صرف په يوه دعاد اسلام نه وځي چې د کفر سره يي ددعا په وجه مدد وکړلو خو پاکستانی مرتد کافر شيخ او مولا به هماغسې په اسلام کې پاتې وي؟ خو ليکن آي ايس آي يو فارموله وضع کړې چې پاکستانی نه کافر کيږي اگر که ډير نواقض هم ولري.

پنجم: دا هم غلطه خبره ده چي مولايان به نه كافران كيږي. الله تعالى د انبياء عليهم السلام په هكله وايي: ﴿وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعمَلُونَ﴾ (۸۸) الأنعام: ۸۸.

ترجمه: يعنې كه دغه ۱۸ انبياؤ شرک كړى واى نو برباد كړى به و ددوي نه هغه اعمال چي دوي كړي دي.

د آيت نه معلومه شوه چي كفر د انبياء عليهم السلام په هكله ممتنع دى خو د علماؤ په هكله ممتنع نه دى علماء هم كافر كيدي شي. عالم كه هر خومره عالم شي نو دغه علم دده د كفر نه كوم مانع نه شي مگر خيډلى خكه انما الاعمال بالخوايتيم. د بلعام بن باعور مثال الله تعالى ذكر كړ. او درسول الله صلى الله عليه وسلم په زمانه كي بعضي خلك هم مرتد شوي و.

۱- عبدالله بن ابي السرح چي وحي به يي هم ليكله دى مرتد شو چي په فتح مكه كې بيا دده اسلام رسول الله صلى الله عليه وسلم قبول كړ.

۲- نهار الرجال بن عنقوة چي د رسول الله صلى الله عليه وسلم صحابي هم و قران يي ويلی و او په دين كې يي ښه پوهه لرله، رسول الله صلى الله عليه وسلم دى اهل يمامه ته معلم و ليرلو چي مسيلمۃ الكذاب ملامت كړي خو ليكن كله چي دى ورغلو نو گواهي يي ورکړه چي ما درسول الله صلى الله عليه وسلم نه اوريدلي دي چي مسيلمۃ الكذاب ماسره په رسالت كې شريك دى نو هغوي دده تصديق وكړو. امام الطبري ليكي چي نهار الرجال يوه لويه فتنه د مسلمانانو دپاره جوړه شوه چي ابوبكر الصديق رضي الله عنه ورپسې

بیا خالد رضي الله عنه وليرلو. وگوره تاريخ الطبري ج ۲ ص ۲۷۲، والجامع ج ۲ ص ۵۲۲).

نو ددې نه معلومه شوه هر کله چې د رسول الله کاتب الوحي صحابي يا يو عالم صحابي کافر کيدلی شي نو آيا د ۱۴ صدۍ طاغوتي شيخ يا مولا به نه شي کافر کيدلی چې د من موهن سنگه په شان يې زير پټکی هم په سر کړی وي. حالانکه رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايې: لا ياتي عليكم يوما الا والذي بعده شر منه. (صحيح البخاري). يعنې نه راځي په تاسو باندې يو ورځ مگر هغه چې د هغې نه وروسته وي هغه به د هغې نه شر والاوي. لهذا د عوامو دا خبره چې ددې حکومتونو سره مولايان دي کوم دليل نه شي جوړيدلی چې کفر او شرک ته پرې لاره ومومي.

شپږم: جاء خياط الى سفيان ثوري فقال: اني رجل اخيط ثياب السلطان هل انا من اعوان الظلمة فقال سفيان: بل انت من الظلمة انفسهم و لكن اعوان الظلمة من يبيع منك الابرة و الخيوط. اهـ (من كتاب ما هكذا نكتب الرسائل للطواغيت ص ۲).

ترجمه: سفيان ثوري ته يو خياط راغلو ورته وويل چې زه د بادشاه وقت جامې گندم آيا زه د ظالمانو د امداديانو څخه يم؟ سفيان ثوري ورته وويل: بلکه ته خپله ددوې څخه يې ليکن د ظالمانو مددگارانو هغه څوک دي چې په تاباندې ستنې او تار خرڅوي.

تنبیه: د يو ظالم بادشاه جامې گندل چې هغه هم په اجرت وي هغه دې ظلم وي او سړی دې پرې ظالم کيږي ليکن شيخ صاحب مولا صاحب چې ته طاغوتي

او کفري حکومت ته ټوکړی، ټوکړی، کيږي ، جلسو او جلوسونو کې ورته حاضرېږې، د هغوې جنازې کوي ته به طاغوتي او کافر نه يي؟ بلکه يي.

۲۱- مسئله: بعضې موليان نن وخت کې طالبانو او مجاهدينو ته تکفيريان او شدت پسند وايي آيا تکفيريان څوک دي او په دين کې تيزي شته او که نه؟

جواب: که داسې پوښتنه شوې وای چې غلاة التكفيريين څوک دي نو دا به ښه وای. ځکه چې غلاة التكفيريين په تکفير کې افراط کوي چې خلکو ته په گمان او گناهونو غير مکفره سره کفار وايي کوم چې د تکفير مستحق نه وي، چې په دې کې دوې د خوارجو موافق دي چې په گناه کبيره غير مکفره هم خلک کافر کوي. او هر چې نن وخت کې طالبان او مجاهدين دي نو الحمد لله چې چا کې مکفر موجود شي نو مونږ ورته کافر وايو او دا طريقه د محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم او د صحابه کرامو او تابعينو ده او دا هم ملت ابراهيمي دی چې کافر ته به کافر وايي. دا خو د اوسنو طواغيتو او درباري او د آي ايس آي په ونډو د غټ شو موليانو افتراء ده چې مونږ طالبانو او مجاهدينو ته کله تکفيريان وايي کله خوارج او کله شدت پسند. ځکه چې اوسنو طواغيتو ته چې څوک کافران او مرتدين ووايي چې د دوې د کفر او ارتداد اسباب د څلوښتنو وجو نه زيات دي نو د بلعام بن باعور پرکتي فوراً يا په بله اصطلاح د آي ايس آي غلامان وايي چې تاسو تکفيريان يئ مسلمانانو ته کافروايئ. هر کله چې د يو مسلمان څخه ناقض صادر شو او قيام حجت پرې شوی و نودی کافر دی. او کفر په امت محمدي کې واقع

کیدلی شي. لکه چې مخکې دې ته اشاره وشوه الله تعالى فرمايي: ﴿يَتَّخِذُ الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ رَزَقَهُ مِنْكُمْ عَدُوًّا﴾ المائدة: ٥٤ او رسول الله صلى الله عليه وسلم هم فرمايي: من بدل دينه فاقتلوه. (صحيح الجامع ٢١٢٥). يعنې چا چې دين بدل کړلو نو قتل يې کړئ. مذکوره آيت او دا حديث په دې دليل دى چې مسلمان کافر کيدلى شي، هر کله چې مسلمان کافر شولو نو د کافر تکفير لازم دى ددې وجې نه رسول الله صلى الله عليه وسلم ته الله تعالى فرمايي: قل يا ايها الكافرون. او ابراهيم عليه السلام قوم ته هم وويل: كفرنا بكم. او مشهوره قاعده هم ده چې من لم يكفر الكافر او شك في كفره او صحح مذهب به فهو كافر. لهذا د مذکوره دلائلو او نصوصو په اساس مونږ کافر او مرتد ته کافر او مرتد وايو لکه اوسني طاغوتي مرتد حکومتونه. البته عامو مسلمانانو ته چې اسلام يې ثابت وي کفر بالطاغوت يې کړى وي، موالات او معادات د دين د پاره کوي، نواقض ونه لري مونږ ورته کافران نه وايو.

دويم: دا چې طالبان او مجاهدين شدت پسند او تيز خلک دي. الحمد لله مونږ تيز او شدت پسند يو ځکه زمونږ امام محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم او صحابه کرام هم شدت پسند او تيز و ځکه زمونږ دين هم تيز دى او شدت پسندى خوښوي.

١- دليل: قوله تعالى: ﴿تُحَمَّدُ رَسُولَ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ﴾
الفتح: ٢٩.

ترجمه: محمد صلى الله عليه وسلم د الله تعالى راليرل شوى رسول دى او هغه كسان چې د هغه سره ملگري دي سخت دي د كافرانو په مقابل کې او رحم والادي په خپلو مينځونو کې.

۲- **دليل: قوله تعالى:** ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ﴾ المائدة: ۵۴

ترجمه: اى ايمان والو څوك چې مرتد شو ستاسو نه د دين خپل نه پس زر دى چې رابه ولي الله تعالى داسې قوم چې مينه به كوي الله تعالى د هغوې سره او دوې به مينه كوي د الله تعالى سره نرم به وي د مؤمنانو سره سخت به وي د كافرانو سره.

۳- **دليل: قوله تعالى:** ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ﴾ (۱۲۳) التوبة: ۱۲۳.

ترجمه: اى ايمان والو جنگ كوى د هغه كسانو سره چې نزدې دې تاسو ته د كافرانو نه او وه دې مومي هغوې په تاسو كې كلكوالى او پوه شى يقينا الله تعالى ملگرى دى د متقيانو.

۴- **دليل: قوله تعالى:** ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَيُسَّ الْمَصِيرُ﴾ (۷۳) التوبة: ۷۳

ترجمه: ای نبی جهاد کوه د کافرانو سره او منافقانو سره او سخت شه په مقابله د هغوې کې او خای ددوې جهنم دی او بد خای دی د ورتللو دا جهنم.

۵- **دلیل:** قوله تعالى: ﴿لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهَبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ﴾ (الحشر: ۱۳)

ترجمه: خامخا تاسو ډیر سخت رعب والا یی په سینو ددوې کې د الله تعالی د طرف نه دا په دې وجه چې دوې داسې قوم دی چې صحیح پوه نه لري.

۶- **دلیل:** ابو سلمه ابن عبدالرحمن وايي: لم يكن اصحاب رسول الله متحزقين ولا متماوتين فاذا اريد احد منهم على شيء من امر الله دارت حماليق عينه كانه مجنون. (حسن الصحيحة ۴۳۴ و صحيح ادب المفرد ۴۳۴).

ترجمه: د رسول الله صلى الله عليه وسلم صحابه کرام به راغونډونکي د جامو (لکه د بعضې شېخانو او پيرانو) او ځانونه ضعیف ښودونکي نه و او چې کله به یې یو شی د الله د شرع خلاف ولیده نو سترگې به یې پرې راوویستلې لکه چې لیونی وي.

۷- **دلیل:** و رای ابن عمر رجلا مطاطئا راسه فقال: ارفع فان الاسلام ليس بمریض و رای رجلا متماوتا فقال: لاتمت علينا ديننا امتلك الله. اه (فضل الله الصمد شرح ادب المفرد ج ۲ ص ۱۵).

ترجمه: ابن عمر یو سړی ولید چې سر یې ټیټ کړی ؤ لکه څنگه چې نن بعضې شیخان دا کار کوي نو ورته یې وویل سر اوچت کړه ځکه اسلام مریض نه دی. او بل سړی یې ولیدلو چې ځان یې داسې یروونکی او ضعیف بنودلو نو ابن عمر رضي الله عنه ورته وویل: زمونږ دین مه وژنه الله دې تا مړ کړي (یعنې زمونږ دین ژوندی دی ضعف په کې نشته).

۸- **دلیل:** و عائشة رضي الله عنها نظرت الى رجل كاد يموت تخافتا فقالت: ما لهذا فقيل انه من القراء فقالت: كان عمر سيد القراء كان اذا مشى اسرع و اذا ضرب اوجع. (فضل الله الصمد ج ۲ ص ۱۵).

ترجمه: عائشه رضي الله عنها یو سړي ته وکتل نیزدې و چې دغه سړی مړ وای د هغه یرې بنودلو نه چې ځان یې داسې جوړ کړی ؤ نو وویل: څه شويدي ده لره؟ چا ورته وویل چې دی خو قاري دی، عائشه رضي الله عنها وویل: عمر رضي الله عنه د قاريانو مشر ؤ کله به یې چې تگ کولو نو جلتي به یې کولو او چې کله به یې وهل کول نو خوږول به یې کول.

خلاصه: مذکوره آیتونه او نصوص ددې شواهد دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم، صحابه کرام او تابعین ټول شدت پسند، رعبداره او دهشت گرد ؤ چې دا د مسلمان یو خاصیت دی چې هغه به ترهگر وي، داسې نه لکه څنگه چې نن وخت کې مسلمانان مړختي شوي، په میلیونونو یې نفوس دی لیکن کفار یې په سر ورخیږي. یو مسلمان باید په نن وخت کې عالم، قومندان، تربیت یافته د جنگ وي. د کوم مسلمان نه چې کافر نه ویرېږي دی دې په خپل ایمان ویرېږي. او معلومه شوه چې ده دین پرېښی دی ځکه

په کې غلظت ، رعب او شدت پسندی نشته. لهذا د بعضې درباري طاغوتي شیخانو خبرې چې دین اسان دی نرمي په کار ده او گرم تار به د ځان نه نه جوړوې ، دا غلطه او په دغه نصوصو د بې خبرتیا خبره ده. باید چې هر مسلمان سړی او ښځه سخت دریزه، رعبداره وي. د محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم نه به کفار د یوې میاشتې په فاصله کې ویریدل. لکه حدیث د جابر بن عبدالله او ابو هريرة رضي الله عنهما کې راځي رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: نصرت بالرعب مسيرة شهر. اه (صحیح البخاري ۳۲۵، مسلم ۵۲۱). یعنې ماسره نصرت کړی شوی د دشمن باندې د یوې میاشتې په مسافه. دا ځکه چې محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم دهشتناک او رعبدار و خو افسوس چې نن یې امت د کروړونو نه زیات دی او د یو کافر نه پتیرې دا وجه دا ده چې په مونږ کې د دین دهشت نشته. لهذا دا خبرې کول چې دین کې سختي نشته تیزی کول نه دي په کار د غربي کفارو او د هغوې د مرتدو غلامانو خبرې دي والله اعلم.

۲۲- مسئله: بعضې کفر نواز خلک وایي: چې اسلامي دین دفاعي دین دی هجومی نه دی یعنې اسلام کې تعدی او ظلم نشته. کافر دې خپل کفر کوي مسلمان دې خپل اسلام. په چا به د بشریت ساحه نه تنگوي؟

جواب: الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسوله محمد وآله واصحابه اجمعين اما بعد!

دا چې نن زموږ اسلام زخمي او ټوټې ټوټې دی د همداسې بې غیرته ، بزدله خلکو او عملاؤ د لاسه چې اسلام یې کفارو ته سپک کړ. نن کفار په اسلام او

مسلمانانو لکه د ماتې کړې ډوډۍ حملې کوي، مسلمانان ذليله او خوار دي، د مسلمانانو هغه هيبت او رعب اسلامي ختم شو. ددشمنانو په زړونوکي د مسلمانانو هغه ويره ختمه شوه په ميلينونو مسلمانانو کې د يو کافر مقابله نشته لکه د درياب د ځگ. دا ځکه چې دوي سلاح په ځمکه کيښوده، توره يي پخه کړله او يا يي په تيکي کې کيښوده نو ځکه نن ارذل الخلق د طواغيتو حرامي بچيان د گيدرانو زامن په زمرو حملې کوي. دا هغه دين دی چې د رب العالمين نه مونږ ته راغلی دی، رسول الله صلى الله عليه وسلم يي رالېږلی دی او دغه رسول الله صلى الله عليه وسلم مونږ ته ويلی دي: بعثت بالسيف حتى يعبد الله وحده لا شريك له و جعل رزقي تحت ظل رمحي. او بل ځای کې فرمايي: و جعل الذل والصغار على من خالف امري و من تشبه بقوم فهو منهم. اهـ (مسند احمد وغيرهم عن ابن عمر رضي الله عنه ، صحيح الجامع ٢٨٣١ والارواء ١٢٢٩).

ترجمه: يعنې لېږل شوی يم زه په توره تر دې چې د يو الله عبادت وکړلی شي. او بل ځای کې فرمايي: او گرځول شويدي رزق زما د نيزې نه لاندې او گرځول شويدي ذلت او خواري په هغه چا چې زما د امر مخالفت يي وکړلو، او چا چې د يو قوم سره مشابهت وکړلو دی به هم د هغه په شان وي. د حديث په اساس نن مسلمان ولې ذليله دی؟ ځکه د رسول الله صلى الله عليه وسلم د امر خلاف يي کړيدی چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم تابعدار نه دی او د کافرانو تابعدار دی.

الغرض: د توحيد حمايت په بل څه سره نه کيږي مگر په تورې سره ځکه دا دين په توره راغلی په توره به يي قيام وي، په توره به يي بقاء وي او دا به هله

ضائع کيرې چې کله توره او ټوپک ضائع شي. دين اسلام د هيبث ، دهشت او رعب دين دی. د قوت، د عزت او حلمه آور دين دی. په دې دين کې ضعف يا ځان دشمن ته صلح اميز او ميانه رو بنودل يو جرم دی چې مستحق د جهنم دی لکه چې الله تعالى فرمايي: ﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْفُلْكَ ظَالِمِينَ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنَّا قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَسِعَةً فَنُهَاجُوا فِيهَا فَأُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١٧﴾﴾ النساء: ٩٧

ترجمه: يقينا هغه کسان چې روح اخلي د هغوې نه ملائک، ظلم کوونکي په خپلو ځانونو په هجرت نه کولو وايي دوي په څه کې وئ تاسو وايي به دوي وو مونږه کمزوري کړي شوي په ځمکه کې وايي به ملائک: آيا نه وه ځمکه د الله تعالى فراخه چې هجرت کړي وای تاسو په هغې کې پس دغه کسان ځای ددوي جهنم دی او بد ځای دی د ورگرځيدلو.

آيت دليل دی چې ځان کمزوری گڼل د رب العالمين په نيز عذر نه دی بلکه دا يو جرم دی چې استحقاق يې جهنم دی مگر هغه مستضعفين چې الله تعالى معذور گرځولي دي چې هغه ږوند، گوډ او يا مريض وي. کوم چې ورپسې آيت ٩٨ د سورة النساء کې ذکر دی. زمونږ دين مونږ ته په ارهاب او يړولو د دشمن امر کړی دی او دا يړول الله رب العزت اسمانونو د بره نه فرض کړيدی چې فرمايي: ﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَءَاخِرِينَ مِنْ دُونِهِمْ﴾ الأنفال: ٦٠

ترجمه: او تيار كړئ ددوې مقابلې ته څومره چې وس مو كيږي د سامان د جنگ نه د ساتلي شوي اسونو نه، چې يروئ تاسو په هغې سره دشمن د الله تعالى او دشمن ستاسو او نور كسان سوا د هغوې نه يعنې منافقان.

آيت دليل دى چې مؤمنان به اړهيايان او دهشتگرد وي زمونږ د دين اسلام په طبيعت كې ضعف، بزدلي، سرتيټول د يو مرتد طاغوتي كافرمخې ته نشته او نه به هغه زمونږ د بره وي. كافر د زندگۍ حق لري خو سرتيټې زندگي ځكه العزة لله و لرسوله و للمؤمنين. زمونږ دين په توره ولاړ دين دى زمونږ نبي صلى الله عليه وسلم د جنگونو نبي دى لكه رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: انا نبي الرحمة و نبي الملحمة. (صحيح الجامع ۱۴۷۳، و اخرجه احمد و مسلم عن ابي موسى).

ترجمه: يعنې زه د رحمت او لويو جنگونو والانبي یم. او بل حديث كې راځي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: انا حرب لمن حاربتم. (صحيح الجامع ۱۴۲۲). يعنې زه جنگ كوونكى یم د هغه چا سره چې تاسو ورسره جنگ كوى.

البته دا هم وايو زمونږ دين اسلام د محبت او رحمت دين دى ليكن په توره راغلى او رسول الله صلى الله عليه وسلم هم په توره راليږل شويدي او مونږ مسلمانان هم رحمت د عالمينو د پاره يو خو ورسره اړهيايين يو، دشمنان به يروو د دين دپاره. د هغه چا دپاره اړهيايين يو چې زمونږ په حرमतو اعراضو دين او وطن باندې تجاوز كوي. او يا زمونږ حقوق سلبيوي او يا زمونږ دين بشريت ته سپاري.

اسلام هجومی دین دی دفاعی نه دی

بعضی مداهنین وایی چې د دین اسلام دفاعی دی نه هجومی. خو دغه خلکو د اسلام په معنی او مفهوم خبر نه دي. کاش دوی دفاع پیژندلی. دفاع د څه نه، آیا دا دین صرف دفاع ده د جزیره العرب نه یا دفاع د ځان یا د حق نه او یا دفاع د ځمکې نه که چیرته رسول الله صلی الله علیه وسلم دا دین دفاعی گرځولی وای او یا د هغه خلفاء راشدینو نو بیا یې ولې دومره لښکرې د کسری په طرف لیږلې، د قیصر تخت یې ولې ختمولو، د عثمان او علي او عباسیانو او امویانو څه کار و چې حملې یې په کفارو کولې تر دې چې د عثمان رضي الله عنه په زمانه کې اسلام ارمینیا، ازربایجان، قوقاز او روسیه ته ورسیده، آیا دوی دلته څه دفاع کوله که دلته هجوم و؟ جواب دې طاغوتي شیخ یا مولا ورکړي چې دغه ملکونه عثمان رضي الله عنه په ۲۵ هجري کې آزاد کړي و. آیا دوی د جزیره العرب دفاع کوله که هجوم یې په دغه ملکونو کړی و؟ دغه مولیان چې د جهاد په معنی او فقه الجهاد پوهیدلی او د جهاد طبیعت یې پیژندلی نو دا خبرې به یې نه کولې. الله تعالی دا وعده کړیده: ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى

الَّذِينَ كَفَرُوا وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ التوبة: ۳۳.

ترجمه: الله هغه ذات دی چې خپل رسول یې په هدايت رالېږلی دی، او په دین حق سره دې دپاره چې غالب کړي الله تعالی دغه دین په ټولو دینونو باندې اګر که کافران یې بد گڼي.

د مولا صاحب نه پوښتنه داده چې غلبه په دين په سه روزه سره راځي؟ يا په تدريس راځي؟ يا په مدرسه راځي؟ او که په هجوم سره راځي په کفارو باندې؟ ځکه اظهار ددين چې په کفر راځي خامخا کافران يې بد گني، نو جنگ به راځي، نو جنگ اول تا جوړکړ او که کافر؟ بلکه اول به مونږ جنگ جوړوو په نص ددې آيت باندې.

۲- **قوله تعالى:** ﴿فَاقْنُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَحْضَرُوهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾
التوبة: ۵.

ترجمه: پس وژنئ مشرکان کوم ځای چې مومئ تاسو هغوي لره او نیسئ دوې لره او راگیروئ دوې لره او کینئ دوې ته په هره مورچه کې پس که دوې توبه کړه (د شرک نه) او پابندې یې وکړه د مانځه او ورکوونکي و د زکات پس خالي کړئ لار ددوې یقینا الله تعالی بخښونکی او رحم کوونکی دی.

استدلال: آیا دا آیت او نور داسې آیتونه مونږ ته د هجومي جهاد درس راکوي او که د دفاعي؟ ترڅو چې موجوده کفار او مرتدین لکه پاکستانی، افغاني او عربي موجود وي او ددې طاغوتي نظامونه فعال وي هجومي جهاد او قتال به ددوې سره کیدلی شي او که توبه یې وکړه نو بیا به پرېښودلی شي.

۳- او په حديث كې راځي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: والذي نفسي بيده لولا ان اشق على المسلمين ما قعدت خلاف سرية تغزو في سبيل الله. اهـ (صحيح الجامع رقم الحديث ۷۷۵).

ترجمه: يعنې قسم په هغه ذات باندې چې زما نفس د هغه په لاس كې دى كه په مسلمانانو باندې سختي نه راتللى نو زه به د هيڅ سري (ډلې د مجاهدينو) نه وروسته نه كيناستلى كوم چې د الله په لار كې جهاد كوي، بلكه زه به ورسره تللى.

۴- بل حديث كې راځي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: چې دا دين به الله تعالى هغه ځاى پورې رسوي چې شپه او ورځ وي په هغه ځاى كې او هيڅ يو كور د خټو او خيمې به نه وي مگر الله تعالى به دا دين ورځلوي په عزت د عزتمند او په ذلت د ذليله سره چې اسلام به ورته عزت وركوي او كفر به پرې ذليله كيږي. اهـ (موسوعة الذخائر العظام ج ۴ ص ۹۵۲).

۵- د رسول الله صلى الله عليه وسلم نه پوښتنه وشوه چې اې المدينتين تفتح اولاً القسطنطينية ام رومية؟ قال: بل مدينة هرقل تفتح اولاً. يعنې چې كوم يوه به اول فتح كيږي قسطنطينيه او كه روم؟ رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وويل چې قسطنطينيه به اول فتح كيږي.

نو پوښتنه داده چې د قسطنطينيې اوروم كفار به مونږ ته راځي چې مونږ تسليم يو او كنه مونږ به پري حمله كوو؟ نو ايا ددې حديث په بنا اسلام هجومي دين نه دي؟

او قسطنطينيه په سنه ۸۵۷ هجري کې فتح شويده او روم به هم ان شاء الله فتح کيږي.

خلاصه: دين اسلامي هجومي دين دی او دغه هجوم به په دې طواغيتو او جمهوري هجرانگانو باندې کيږي چې د بشر عبادت کوي مخکې ددې نه چې مونږ په دې خلکو باندې ټوپک راوباسو بايد چې دوې اسلامي قانون ته غاړه کيږدي کفر او طاغوت پريږدي ځکه زمونږ دين بغير د تورې څخه نه راځي او زمونږ زندگي د لمر د لاندې بغير د جهاد نه مناسبه نه ده، او نه زمونږ کوم وزن بغير د جهاد نه په بشريت کې شته. الله رب العزت د خپل نبي نه قتال او هجوم غواړي اگر که يواځې وي. فرمايي: ﴿فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضَ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا﴾ النساء: ۸۴

ترجمه: پس جنگ کوه په لار د الله تعالى کې ذمه واري نشته مگر د ځان خپل او تيزي ورکوه مؤمنانو ته او اميد دی چې الله تعالى به بند کړي جنگ د کافرانو. او الله تعالى سخت دی په جنگ کې او سخت دی په سزا ورکولو کې.

آيت دليل دی چې د جهاد غرض د کفارو جنگ بنديدل، د هغوې رعب او دبدبه بنکته کيدل دي تر دې چې هغوې د الله تعالى رحمت ته وصل کړي يعنې مسلمانان شي.

٦- **دليل:** وقال الامام ابوالمعالی الجويني المتوفى سنة ٤٧٨ هجري: المختار عندي مسلك الاصوليين فانهم قالوا: الجهاد دعوة قهرية فتجب اقامته بحسب الامكان حتى لا يبقى الا مسلم او مسالم ولا يختص بمرة في السنة و ما ذكره الفقهاء الجهاد في السنة حملوه على العادة الغالب. اهـ (روضة الطالبين ج ١٠ ص ٢٠٩ للامام النووي، و مشارع الاشواق ص ٨٩ ج ١).

ترجمه: زما په نيز غوره مسلك د اصوليينو دى چې هغوې وايي: جهاد يو قهري (غصه كوونكى) دعوت دى چې د هغې اقامت واجب دى على قدر الاستطاعت تر دې پورې چې پاتې نه شي مگر يا به مسلمان وي يا به صلح كوونكى (جزيه به وركوي) او خاص نه دى دا دعوت قهري په كال كې يو وارې، هغه چې فقهائو ذكر كړيدي چې جهاد به په كال كې يو ځل كولى شي فرض كفايي جهاد كې دوي دا جهاد په غالب عادت حمل كړيدى.

فرضية العين: مخكې ذكر شول چې دين اسلام هجومي دين دى دا په هغه وخت كې چې جهاد فرض عين نه وي. دا چې نن وخت كې جهاد فرض عين دې په ټولو مسلمانانو باندې د طواغيتو او ددوي د بادارانو سره لهذا دا د يوې ځمكې پورې خاص نه دى نه د يوې زمانې پورې نه د يوې قبيلې پورې نه د يو ملك پورې او نه د افغانستان او كشمير پورې لكه څنگه چې حرامي آي ايس آي دا ذهنونه د خلكو جوړكړي چې جهاد وي نو په افغانستان او كشمير كې به وي. بلكه خپله آي ايس آي راس الكفر دى چې ختمول يې په مجاهدينو لارم دي. پاكستان په شمول د هند، افغانستان، ټول عربي ممالك، امريكا، برطانيه او ټول متحدين يې نن محاربين او قتال ورسره

واجب دی. ترخوپورې چې په دغه ملکونو کې د امریکا او اقوام متحده سره رکنیت ختم شوی نه وي، حدود په کې نافذ شوي نه وي جهاد به جاري وي آن تردې چې بخاری، ثمر قند، اندلس، قوقاز، سائبیریا، پاکستان، افغانستان، ایران، هندوستان، ټول عربلیک، تونس، برما، رنگون، بنگله دیش، روسیه، البانیا، سریبا، انډونیشیاو غیره ملکونه د اسلامي قوانینو د لاندې شوي نه وي، لهذا دا خبره چې نن مولیان کوي چې اسلام دفاعي دین دی او یا په مونږ باندې د نورو خلکو یعنی کفارو سره هیڅ کار نشته غلطه ده او دغه خلک د اسلام او جهاد په مطلب پوهه نه دي. والله اعلم.

۲۳- مسئله: بعضې اوسني طاغوتي حکومتونه وایي چې مونږ مکرهین یو زور راباندې دی لکه چې پاکستانی او افغانی مرتدین وایي چې مونږ امریکې خرابولو نو لهذا دا ټول کارونه د مجبوری نه کوو. یا بعضې خلک وایي حکومت کې وظیفه اخلم چې ضرر راونه رسوي.

جواب: اول: دا یو گمراه کن خبره ده او د شریعت نه بې خبري ده چې اکراه او د هغې شروط هم نه پیژني. علماؤ لیکلي دي چې د اکراه پنځه شرطونه دي. اول شرط: چې فاعل به یې په تهدید او واقع کولو قادر وي او مامور به به یې عاجز وي د دفع نه اگر که په تیخته وي. دویم شرط: د مامور به به دا گمان وي که خبره و نه مني نو قتل واقع کیږي. دریم شرط: دغه تهدید به د مامور فوري وي که داسې یې وویل چې سبا به دې وژنم نو دا بیا مکره نه دی. څلورم شرط: د مامور نه به دا فعل په اختیار سره نه وي. پنځم شرط: دغه اکراه به په قتل یا د تلف کیدلو د عضوې د اعضاؤ څخه وي. (وگوره فتح الباري ج ۱۲ ص ۳۱۱ والخازن ج ۲ ص ۳۱۱ والخازن ج ۴ ص ۱۱۷).

دويم جواب: د علماؤ اجماع په دې باندې ده چې که په چا باندې د کفر زور وشو نو تلفظ د کلمه د کفر جائز نه ده صراحتاً بلکه کنایات او اشارات به استعمالوي او زړه به مطمئن وي البته که تصریح باندې مکره ؤ نو بیا هم جائز ده. (تفسير الخازن نفس المرجع).

الحاصل: دا کومه اکراه نه ده چې مال ته مې نقصان رسيږي او يا کومې وظيفې او رتبې ته مې نقصان رسيږي لکه چې نن ټول طواغيت (نوکران) د دې حکومتونو سره ددې وجې نه يو ځای شويدي.

الشيخ عبداللطيف بن عبدالرحمن رد کوي په الاستنصار بالمشرکين عند الضرورة باندې وايي: غلط صاحب الرسالة في معرفة الضرورة فظنها عائدة الى ولي الامر في رياسته و سلطانه و ليس الامر كما زعم ظنه بل هي ضرورة الدين و حاجته الى ما يعين عليه و تحصل به مصلحته كما صرح به من قال بالجواز. اهـ (الدرر السنية ج ٨ ص ٤٨٤).

ترجمه: د رسالې مصنف غلط شويدي چې ضرورت نه پيژني او گمان يې کړيدی چې ضرورت هغې ته وايي چې د بادشاه بادشاهي او رياست ته نقصان رسي بلکه داسې نه ده ، بلکه ضرورت ضرورت ددين دی چې دين ته نقصان رسيدلو نو بيا جائز نه دي مدد غوښتل د مشرکينو نه.

دريم جواب: اکراه هغه وخت کې په کفر باندې معتبره ده چې په هغې کې ضرر غير ته نه وي هر کله چې په اکراه کې قتل د غير وي لکه پاکستاني

مرتدین طالبان او مجاهدین وژني بیا وایی دا په مونږ زور دی، دا په اجماع سره حرام او ناجائز ده، دلائل یې دادي:

۱- **امام النووي وايي:** وان القتل فلا يباح بالاكراه بل ياثم المكروه على المأمور به بالاجماع وقد نقل القاضي وغيره فيه الاجماع. اهـ (شرح النووي على مسلم ج ۱۸ ص ۱۲).

ترجمه: هر چې قتل د مکره دی غیر لره نو دا په اکراه سره مباح نه دی بلکه دی گناهګار یې په اجماع سره او په تحقیق قاضي عیاض او نورو په دې اجماع نقل کړیده.

۲- **امام ابن رجب وايي:** واتفق العلماء على انه لو اكره على قتل معصوم ولم يباح له ان يقتله فانه انما يقتله باختياره افتداء لنفسه من القتل هذا اجماع من العلماء المعتمد بهم. اهـ (جامع العلوم والحکم ج ۲ ص ۳۷۱).

ترجمه: د علماؤ اتفاق دی که په چا زور وکړی شو په قتلولو د یو معصوم مسلمان باندې او ده ته د هغه قتل مباح نه و نو که یې مړ کړو نو دا به دده په اختیار او په خوښه وي نه چې په اکراه سره. او دا د علماؤ اجماع ده.

۳- **دلیل:** مذکوره اجماع امام ابن العربي د سورت نساء په ۳۰ آیت احکام القرآن ج ۱ ص ۵۲۵ کې ذکر کړیده.

۴- د شیخ الاسلام ابن تیمیہ وخت کې د تاتاریانو حکومت کې بعضې درباري مولیان او شیخان و هغوې هم د اکراه دعوه کوله نو هغه نه چا ددې په هکله فتوی طلب کړله نو شیخ الاسلام ورته وویل:

المقصود انه اذا كان المکره على القتال في الفتنة ليس له ان يقاتل بل عليه افساد سلاحه و ان يصبر حتى يقتل مظلوما فكيف بالمکره على قتال المسلمين مع الطائفة الخارجة عن شرائع الاسلام کمانعي الزکوة والمرتدين و نحوهم فلا ريب ان هذا يجب عليه اذا اکره على الحضور ان لا يقاتل وان قتله المسلمون كما لو اکره الکفار على حضور صفهم ليقاتل المسلمين وکما لو اکره رجل رجلا على قتل مسلم معصوم فانه لا يجوز له قتله باتفاق المسلمين و ان اکره بالقتل فانه ليس حفظ نفسه بقتل ذلك المعصوم اولى من العکس فليس له ان يظلم غيره فيقتله لئلا يقتل هو. اهـ (مجموع الفتاوى ج ۲۸ ص ۵۳۹).

ترجمه: مقصد دادی که چیرته په مکره زور وشي د فتنې په دور کې په قتال باندې نو په ده لازم ده چې خپله سلاح خرابه کړي (مسلمان قتل نه کړي) او چې صبر وکړي تر دې چې مظلوم قتل کړی شي. نو څنگه به وي هغه شخص چې په هغه زور کیدلی شي په جنگ کولو د مسلمانانو د هغه ډلو سره چې د اسلام نه وتلي دي لکه مانعین زکات، مرتدین او نور. نو دې کې شک نشته چې دا پرې واجب دي چې دداسې مرتدینو سره جنگ وکړي ځکه که په ده زور وشي د کفارو د طرف نه چې ددوې سره یوځای شي او د مسلمانانو سره قتال وکړي نو دا هم حرام دی. او لکه چې یو سړی په بل سړي زور وکړي په قتل د یو مسلمان معصوم الدم نو جائز نه دي قتلول د هغې په اتفاق د مسلمانانو

اگر که په ده د قتل اکراه وشي، ځکه دده ځان بچ کول او ساتل ډیر غوره نه دي د قتل د دغه معصوم نه. نو ده ته جائز نه دي چې په غیر ظلم وکړي او هغه قتل کړي.

خلاصه: د مذکوره نصوصو او اقوالو د علماؤ نه معلومه شوه چې نن بعضي پاکستاني مرتدين يا نور طاغوتي حکومتونه دا وايي چې په مونږ زور شويدي که طالب يا القاعده يا بل ملگری وژنو يا يي امريکې ته حواله کوو نو مونږ ته جائز ده. ددوي دا خبره په اتفاق د مسلمانانو جائز نه ده. نو په خپل اختيار لکه دغه مرتدين د پاکستان يا دنور حکومتونو مجاهدين او طالبان معصوم الدم وژني په نص ددغه اقوالو سره کفار او مرتدين او واجب القتل دي. والله اعلم.

۲۴- مسئله: بعضي درباري موليان وايي چې د مسلمانانو او يا د مسلمانانو د ملک د حفاظت دپاره يو مسلمان کافر ته حواله کول جائز دي ځکه رسول الله صلى الله عليه وسلم صلح حدیبیه کې ابو بصير رضي الله عنه کفارو ته حواله کړی وو؟

جواب: د صلح حدیبیه واقعۀ ډیره اوږده ده خو مختصراً داسې ده چې رسول الله صلى الله عليه وسلم په وحی سره دغه صلح وکړله او په هغې کې يي د مشرکینو سره دا تړون وکړلو چې که مونږ نه څوک مرتد کيدلو او تاسو ته درتللو نو تاسو به يي نه واپس کوئ او که ستاسو نه څوک مسلمان کيدلو نو مونږ به يي تاسو ته حواله کوو او په دې موافقه وشوه. په دې وخت کې ابو جندل بن سهيل بن عمرو د مکې نه راغلو او مسلمان شوی وو نو خپل پلار

سهيل يي راغی او ويی ويل چې دا واپس کړی او ابو جندل ډیر تعذیب شوی هم وو اخر دا چې هغه يي حواله کړلو. خو ابو جندل وویل: ای مسلمانانو ما مشرکینو ته حواله کوی او زه تاسو ته راغلی یم او تاسو زما تعذیب هم لیدلی دی؟ ددې نه وروسته رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینې ته لاړلو. نو ابو بصیر د مشرکینو نه رسول الله صلی الله علیه وسلم ته راغی او د مشرکینو د وعدې مطابق دوه کسان دده پسې راغلل نو رسول الله صلی الله علیه وسلم دوې ته ابو بصیر واپس کړلو. چې کله دوې ذوالحلیفه ته ورسیدل نو یو ځای کې يي دمه کیښودله او کجورې يي خوړلې نو ابو بصیر دې یو مشرک ته وویل: ای فلانیه دا توره خو ستا ډیره ښایسته ده. او دهغه بل نه يي هم پوښتنه وکړه. هغه هم وویل چې دا ډیره ښه توره ده ما تجربه کړیده. نو ابو بصیر وویل چې ماته يي راکړه چې ويی گورم ، نو چې کله يي د هغه نه توره واخیستله نو دا یو يي پرې ووهلو او مردار يي کړلو او دا بل بیرته مدینې ته وتښتیدلو او مسجد نبوي ته راغلو. نو هر کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم دی ولیدلو نو ويی ويل چې دې سړي څه یره لیدلې ده. هر کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ته راوړسیدلو نو ويی ويل: قسم په الله زما ملگری قتل کړی شو او زه هم قتلیدلو والايم. پس زر ورپسې ابو بصیر رضي الله عنه راغلو او رسول الله صلی الله علیه وسلم ته يي وویل ای د الله نبي! ستا وعده الله تعالی پوره کړله او تا زه دوې ته واپس کړم بیا ترینه الله تعالی خلاص کړم. نو رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې د حرب زوی يي یعنې جنگ دې تود کړ. هر کله چې ابو بصیر دا واوریدل نو سیف البحر ته راغلو او بیا وروسته ابو جندل هم ورپسې ورغلو آن تردې پورې چې ۸۰۰ کسان جمع شول. نو د قريشو کومه قافله به چې راتلله هغه به يي لوټله او

مشرکين به يي وژل. آخر چي مشرکين تنگ شول رسول الله صلى الله عليه وسلم ته راغلل او ورته يي وويل چي که څوک تاته راځي نو هغه به په امن وي. وگوره صحيح البخاري (۲۷۳۱).

خو جواب دا دی:

دا حديث صريح دليل دی په دې چي دا واقعه په مخالفينو باندې رد دی د لاندې وجو نه:

۱- **وجه:** د ابو بصير يا ابو جندل واپس کول د رسول الله صلى الله عليه وسلم پورې خاص وو چي بل هيچاته دا حق حاصل نه دی چي مسلمان کافر ته حواله کړي. او په دې خصوصيت دلالت کوي حديث د انس رضي الله عنه چي کله صحابه کرامو د رسول الله صلى الله عليه وسلم نه پوښتنه وکړله نو رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وويل: انه من ذهب منا اليهم فابعده الله ومن جاءنا منهم فسيجعل الله له فرجا ومخرجا. (صحيح البخاري).

ترجمه: يعنې څوک چي زمونږ نه دوې ته لاړ شي نو الله تعالى هغه لرې کړلو او څوک چي د هغوې نه مونږ ته راشي زردی چي الله تعالى به دهغه دپاره يوه لاره د خلاصۍ پيدا کړي.

استدلال: رسول الله صلى الله عليه وسلم دغه خبره په وحی سره کوله ځکه چي رسول الله صلى الله عليه وسلم نه بعد هيڅوک دا نشي ويلې چي الله

تعالی به دداسی خلکو دپاره لازه د خلاصی پیدا کړي. معلومه شوه چې دا د رسول الله صلی الله علیه وسلم خصوصیت وو.

۱- **امام ابن هزم وايي:** ان النبي صلى الله عليه وسلم لم يرد الى الكفار احدا في تلك المدة الا وقد اعلمه الله عز وجل انهم لا يفتنون في دينهم ولا في دنياهم وانهم سينجون ولا بد. ثم ذكر حديث انس المذكور. ثم قال: قال ابو محمد: قد قال الله عز وجل واصفا نبيه: وما ينطق عن الهوى ان هو الا وحي يوحى. فايقنا ان اخبار النبي صلى الله عليه وسلم بان من جاءه من عند كفار قريش مسلما فسيجعل الله له فرجا ومخرجا وحي من عند الله صحيح لا داخله فيه فصحت العصمة بلا شك من مكروه الدنيا والآخرة لمن اتاه منه حتى تتم نجاته من ايدي الكفار لا يستريب في ذلك مسلم يحقق النظر وهذا امر لا يعلمه احد من الناس بعد النبي صلى الله عليه وسلم ولا يحل لمسلم ان يشترط هذا الشرط ولا ان يفي به ان شرطه ليس عنده من علم الغيب ما اوحى الله تعالى به الى رسوله صلى الله عليه وسلم. اهـ (احكام الاحكام ج ۵ ص ۲۶).

ترجمه: رسول الله صلی الله علیه وسلم نه دي واپس کړي کفارو ته په دغه موده کې هيڅوک مگر رسول الله صلی الله علیه وسلم ته الله دا علم ورکړیدی چې په دوي به امتحان نه شي کیدی نه د دين او نه د دنيا په باره کې او دوي به ضرور خلاصیږي. بيا يې حديث د انس رضي الله عنه ذکر کړیدی. بيا وايي: الله تعالی فرمايي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم د ځان نه خبرې نه کوي بلکه دا وحي ده چې هغه ته کیدی شي. نو زموږ يقين دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ته دا خبرو چې ده ته څوک د کفارو نه مسلمان راشي نو

الله تعالیٰ به ورته لازه خلاصوي او دا وحي د الله تعالیٰ د طرف نه صحیح ده. نو در رسول الله صلی الله علیه وسلم عصمت بغیر د شک نه صحیح دی هم په دنیا هم په آخرت کې. چې هغه څوک چې ده ته راځي الله تعالیٰ نجات ورکوي د کفارو د لاسونو نه چې په دې کې هیڅ یو مسلمان شک نه کوي او دا داسې خبر دی چې هیڅوک د خلکو نه د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه بعد په دې نه پوهیږي او نه یو مسلمان ته دا حلال دي چې دا شرط ولري او یا دې پرې وفا وکړي ځکه دده سره علم غیب نشته کوم چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ته الله وحي کوله.

۲- وجه: که ومانو چې دا خاص نه وو د رسول الله صلی الله علیه وسلم پورې نو هغه چا ته به جائز شي چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم په شان په جهاد کې د اسلام دپاره مصروف وي او هغې ته د دعوت دپاره قرباني ورکوي، د الله تعالیٰ په حدودو ولاړ وي، د کفر او ټولو طواغیتو نه یې براءت کړي وي، نه به دا حواله کول د مسلمان د مجاهدينو د ذلیل کیدلو دپاره وي نه به په ډالرو وي لکه چې پاکستاني حرامي، نمک حرام، بې حیا، بې غیرته، د ولد زنا بچو د عربو اونورو مجاهدينو سره وکړل. او نه به یې په دې سپاري چې مونږ ستاسو سره متحدین یو لکه چې دا کار هم پاکستان وکړو. ځکه رسول الله صلی الله علیه وسلم چې ابوبصیر ورکولو نو د کفارو سره اتحادي نه وو او نه یې ورسره کوم موالات کړي وو هغه دا کار د جهاد او فتح د دین دپاره کړی وو. چیرته پاکستاني مرتدین او چیرته محمدرسول الله صلی الله علیه وسلم ځکه رسول الله صلی الله علیه وسلم په دغه لسو کالو کې د غزوه خیبر په شمول ډیر غزوات هم وکړل، بادشاهانو ته یې دعوتونه هم وکړل.

۳- وجه: رسول الله صلى الله عليه وسلم په دې کار سره د نور مسلمانانو سره د جنگ کولو معاهده نه وه کړې چې گویا مونږ به ستاسو اتحادیان یو او ارهابیان به نه پریږدو لکه چې پاکستانی مرتدین وایي چې مونږ د دهشت گردۍ په جنگ کې د امریکې سره د انجن حیثیت لرو. دا رنگه رسول الله صلى الله عليه وسلم په دې کار کې د صحابه کرامو نه براءت هم نه وو کړې بلکه موالات یې برقرار وو او الله تعالی دی خبر کړی وو چې یوه لاره به خلاصه کړي البته صرف سپارل وو نور هیڅ مدد د کفارو سره نه وو.

۴- وجه: ابو بصیر رضي الله عنه قاصد قتل کړلو او د قريشو په نیز ده دوه منکر کارونه وکړل یو عهد ماتول چې د لوظنامې منځ کې به قتل نشي کیدی دویم دا چې د قاصد قتلول چې قاصد په یو مسلک کې هم نشي قتل کیدی. خو سره ددې نه رسول الله صلى الله عليه وسلم نه خو ابوبصیر ته کومه گيله وکړله نه یې ترینه بې زاري اختیار کړله او نه یې دا کار دهشت گردی وگرځوله او نه یې دی امن خرابوونکی وبللو، ځکه دا عهد د مشرکانو سره په ابو بصیر لارم نه وو.

۵- وجه: رسول الله صلى الله عليه وسلم د ابوبصیر د مقتول د دوهم ملگري سره هیڅ تعاون و نه کړ او نه یې صحابه کرامو ته امر وکړ چې دا بوځي چې د ابو بصیر نه قصاص واخلي او یا یې دی بیرته په امن سره مکې ته لیږلي وي. معلومه شوه چې دا کوم کومک نه دی.

۶- وجه: رسول الله صلى الله عليه وسلم ابو بصیر ته وویل: ویل امه مسعر حرب لو کان له رجال. یعنې مور دی مړه شه د جنگ بچی یې که دده دپاره

نور سړي وی. حافظ ابن حجر وایي: وفيه اشارة اليه بالفرار. لئلا يرده الى المشركين ورمز الى من بلغه ذلك من المسلمين ان يلحقوا به. اهـ (فتح الباري ج ٥ ص ٣٥٠).

ترجمه: دې کې اشاره ده چې ابوبصير و تنبتي او بيرته يې مشرکينوته حواله نه کړې او اشاره ده نورو مسلمانانو ته چې ده سره يو ځای شي.

٧- **وجه:** ابو بصير او ابو جندل چې سيف البحر ته لاړل او مشرکين او مرتدين به يې قتلول، مالونه به يې ترينه اخيستل نو رسول الله صلى الله عليه وسلم يې دا عمل بد و نه گڼل چې دا عين رضا ده.

٨- رسول الله صلى الله عليه وسلم د ابو بصير په دې معامله کې د کفارو او د قريشو سره هيڅ قسم تعاون او يا لوظ ونه کړلو دا هم دده د عمل تاييد وو.

٩- **وجه:** رسول الله صلى الله عليه وسلم قريشو ته د هغوې د وینو او مالونو بدل کې چې ابوبصير او ابو جندل توې کړې وې هيڅ قسم عوض ونه ليرېلو. که دا کار ده ښه نه وای کړی نو اول به يې بد گڼلی وای او بيا به يې تاوان او قصاص ورکړی وای ځکه تاخير البيان عن وقت الحاجة لايحوز.

امام ابن حزم وایي: فهذا ابوبصير و ابو جندل و من معه من المسلمين قد سفكوا دماء قريش المعاهدين لرسول الله صلى الله عليه وسلم و اخذوا اموالهم و لم يحرم ذلك عليهم و لا كانوا بذلك عصاة و لاشك ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان قادرا على منعهم من ذلك لو نهاهم فلم يفعل. اهـ (احكام الاحكام ج ٥ ص ١٢٢).

ترجمه: دغه ابو بصير او ابو جندل وو چې د قريشو وينې يې توې کړلې، مالونه يې ترينه واخيستل چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم سره معاهدين وو رسول الله صلى الله عليه وسلم په دوې دا حرام نه کړل او نه په دې باندي دوې گناهگار شول. او دې کې شک نشته چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ددوې په منع قادر وو. که منع کړي يې وای نو دا کار به يې نه و کړی.

خلاصه: دا چې قصه د ابو بصير په دې نه شي دليل کيدلی چې د يو مسلمان حواله کول کافرت په دې نيت چې دا د ملک حفاظت دی يا نور مسلمانان پرې بچ کيږي. بلکه واقعه د ابوبصير په دې واضح دليل دی چې داسې مرتدين لکه پاکستاني يا نور چې چيرته يې نيسي قتلوي به يې او د مال په بدل کې يې اختطاف کوي چې دا بهترين دليل دی.

وختاها:

۱- لوستونكو ته:

مونږ په دې رساله کې اصول او افعال د موجوده مرتدو طواغيتو ذکر کړل چې ددوې په کفر او ارتداد کې هيڅ تردد او نه ددوې نه په براءت کې څه شک پاتې شو. نو محترم لوستونکيه! د هغه چا څخه نه شي چې د طواغيتو نه دفاع کوي. ﴿وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا﴾ (۱۰۵)

دارنگه دهغه چا څخه نه شي چې موجوده طواغيت کفر او د دين پورې استهزاء کوي او ستا مخ پرې هم نه غصه کيږي.

په دې رساله کې دې ښه ولوستل چې موجوده طواغيت د ډيرو وجو نه کفار او مرتدين دي، لهذا هغه څوک هم بد مه گڼه چې ددوې سره جهاد کوي، ددوې نه براءت کوي، سلفو به اصحاب الکبائر و نه براءت کولو نو ددې مرتدينو نه خو په طريقه اولی په کار دی.

۲- عامو مسلمانانو ته:

نن په مسلمانانو باندې دا واجب دي چې د موجوده مرتدينو او طواغيتو سره قتال وکړي، که دا يې هم وس کې نه نو بايد براءت ترينه وکړي، د طالبانو او مجاهدينو سره په نفس، مال او په دعوت سره امداد وکړي، دعاگانې دې هم ورته کوي، ددوې د اعراضو او بدگمانيانو نه دفاع وکړي، ددوې د شهداؤ د بچو کفالت وکړي. ﴿وَإِنْ أَسْتَضْرُّوكُمْ فِي الَّذِينَ فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ﴾

د موجوده طواغيتو سره جهاد کول په ځوانانو باندې ډیر مؤکد دی عامو خلکو ته او جهاد بالمال لازم دی په حق د غنیانو کې. عبدالله عزام رحمه الله فرمایي چې کله جهاد فرض عین شي نو په بینکونو کې د پیسو اېښودل حرام دي. لهذا عامو مسلمانانو ته دا په کار دي چې د طالبانو او مجاهدينو سره علی حسب الطاقه خپل امداد جاري وساتي.

۳- علماؤ ته:

موجوده زمانه کې علماء ډیر دي لیکن ډیروالی یې لکه د نشت برابر دی. ځکه چې دوی جهاد پرې ایښی دی د طواغیتو په مقابل کې. **ای علماؤ!** ستاسو زندگي جهاد دی. ستاسو عزت او وجود مرتبط دی د جهاد پورې. **ای علماؤ!** د مسجد حرام مجاورت او د هغې جوړول هم د جهاد برابر کیدلی نه شي. قَالَ تَعَالَى: ﴿لَا يَجْعَلُكُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾ (۱۹) التوبة:

۱۹

ترجمه: آیا گنئی تاسې اوبه څکول په حاجیانو او آبادول د مسجد حرام په شان د هغه چا چې ایمان لري په الله تعالی او په ورځ وروستۍ او جهاد کوي په لاره د الله تعالی کې نه دي برابر دوی په نزد د الله تعالی او الله تعالی ثواب نه ورکوي قوم ظالمانو ته.

ای علماؤ! نن د امت حال دې ته رسیدلی دی چې د اوبښکو په ځای باید وینې توې کړي. عام مسلمانان، مجاهدين، طالبان، علماء، د مرتد پاکستان او

نورو طواغيتو له خوا قتل کيږي، د هغوې اعراض پيماليږي او تاسو مدرسو کې ناست یئ، آیا کله چې جهاد فرض عين شي بيا فرض کفايي (مدرسه او تدریس) ته دومره توجه ورکول شته؟ **ای علماؤ!** نن موجوده د پاکستان او نورو طواغيتو له خوا نه په شريعت محمدي خومره زیاتي کيږي او تاسې په دې چپ یاست، تاسو ته ښه پته ده چې په شريعت محمدي کې د ردء او مباشر حکم یو دی، تاسو به هم لکه د مرتد پاکستانی حکومت په شان مجرمین یاست که د هغوې نه براءت و نه کړئ، تاسو د دغه مرتدینو سست شوي کتونو ته پانې ټک وهئ، طاغوت او کفر همیشہ دپاره د علماؤ نه بوقې جوړې کړي چې د خپل طاغوتي او کفري کوهي نه پرې اوبه راوباسي. بلعام بن باعور چې په یوه دعاء سره د اسلام نه ووتلو چې د کفر ملگرتیا یې په دعاء سره وکړله. ﴿فَأَسْلَخَ مِنْهَا فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ﴾ (١٧٥) **الأعراف: ١٧٥،**

ترجمه: پس ووتلو د هغې نه په پرېښودلو د عمل سره پس ورپسې شو شیطان پس شو دی د گمراهانو نه

﴿فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلَ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ﴾ **الأعراف: ١٧٦**

ترجمه: پس حال د ده په شان د حال د هغه سپي شو که حمله کوي ته په هغې باندې نوږبه راوباسي او که پرېږدي ده لږه نوږبه راوباسي

او ته به د طاغوت په مينځ کې بڼه په خوشحالي سره ناست يې او تندي دې هم ورته تغير نه شو، آيا ته به هم په اسلام کې پاتې شې؟

دعاء کول طاغوت ته خو پريږده د هغوي په مردار شوو فوځيانو او پوليسو جنازې هم کوي. دا آيت دې چيرته په قرآن کې لوستلی دی؟ ﴿وَلَا تَصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّتَّ أَبَدًا وَلَا نَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَا تَوْأَمَّهُمْ فَلَيْسَ قُوتٌ﴾ ﴿٨٤﴾ التوبة: ٨٤

ترجمه: او مونځ (جنازه) مه کوه په هېچا د دوی نه چې مړ شي هېچيرې او مه ودرېږه د هغه د قبر په خوا کې، يقينا دوی کفر کړیدی په الله تعالی باندې او په رسول د هغه باندې او مړه شويدي په داسې حال کې چې دوی نافرمان دي.

نن هم د بلعام پرکتيي ځانته علماء او شيخان هم وايي ليکن د علم ترينه براءت دی. ځکه دوی د طواغيتو سره ولاړ دي. حرام ورته حلالوي، حلال ورته حراموي. کله وايي: پاکستان داسلام قلعه ده، کله وايي: د فدائي حملو ثبوت د رسول الله صلى الله عليه وسلم او صحابه کرامو نه نشته، کله وايي: پاکستان داسلام مرکز دی وغيره کفريات چې ډير بڼه بڼه خلک يې په دې خبرو گمراه کړل، مجاهدينو او طالبانو ته دهشت گرد او بې وقوف وايي، ليکن ددوي مثال ﴿مَثَلُ الَّذِينَ خَبِلُوا الثَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾ ﴿٥٠﴾ الجمعة: ٥

ترجمه: مثال د هغه کسانو چې ورکړی شويده (ذمه واري) د تورات بيا يې ذمه واري نه ده ادا کړې په شان د حال د خر دی پورته کوي کتابونه، بد دی

مثال د هغه قوم چې درغجن گنبي آيتونه د الله تعالى او الله تعالى هدايت نه کوي قوم ظالمانو ته.

نو داسې د بلعام پرکتیو ته ونه گورئ اگر که ظاهر کې تقوی دار، بزرگ شیخ او عالم وي او یا یې زیر دسمال لکه د من موهن سنگ ترلی هم وي، په مکر، فریب او جامه باندې دوکه نه شی، دا د طاغوت لکی دي ځکه همدوي د طاغوت د بقاء سبب گرځیدلي دي. **ای علماؤ!** دنیا او ددې مزو ته رکون مه کوئ، د طاغوت د ونډو نه ځانونه وساتئ ځکه دا زړونه وژني او تورو يي هم حذیفه رضي الله عنه وايي: اذا رايتم العالم بباب السلطان فاتهموا دينه فانهم لا ياخذون من دنياهم شيئاً الا اخذوا من دينكم ضعفين. اهد (موسوعة الذخائر ج ۳ ص ۱۹۹).

ترجمه: یعنې کله چې تاسو یو عالم ولیدلو چې د بادشاه په دروازه کې ولاړ وو نو دده دین متهم کړئ یعنې دی بې دینه دی. ځکه دا علماء د بادشاهانو نه چې څومره دنیا اخلي نو بادشاهان د هغوی نه دو چند دین اخلي. **ای علماؤ!** په مرگ حریص شی الله تعالى به عزتناکه زندگي درکړي. د طاغوت ونډو ته ټوکرۍ ټوکرۍ کیږئ مه، ستاسو هیڅ قدر و قیمت بغیر د جهاد نه نشته، ستاسو دا گمان خطا دی چې ددین نصرت به بغیر د جهاد څخه راځي. نن چې طواغیت او مرتدین د علماؤ څخه ویرېږي هغه د سنگر علماء دي، د پېښور د صدر گوره بازار او اسلام برباد او د ښارونو مولیانو څخه نه ویرېږي، ستاسو هیبت بغیر د کلاشنکوف، پیکا او راکټ لانچر نه په بل څه نه شي راتللی، ځکه حدیث کې کراهیة الموت او کراهیة القتال ذکر دی او دا دواړه په قاعدینو مولیانو کې شته خو الحمد لله د سنگر علماء دې

دواړو ته غاړه ورکړې ده. **ای خطیبانو!** د الله نه و ویرېږئ په عامو خلکو دین گډوډ کوی مه چې ددې طواغیتو مدح او ثنا کوی، مساجدو او مدارسو ته یې د تبرک دپاره راولئ، او کله لاد دستاربندي په ورځ مسجد ته دغه کلب عقور نجس ننباسی د دنیا د لالچ په طمع. ﴿إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَمِهِمْ هَكَذَا﴾ التوبة: ۲۸

ترجمه: یقینا مشرکان پلټ دي پس نه دې نژدې کېږي مسجد حرام ته وروستو د دې کال نه (نهم کال د هجرت).

او بیا ورته تاسو دعاگانو هم کوی چې گویا د مسلمانانو خلیفه دی. تاسو به د الله تعالی دربار ته پیش کیږئ، دې خلکو ته توحید او عقیده د کفر بالطاغوت زده کړئ ځکه دا ایمانیات دي. په فروعی مسئلو عوام مه مشغولئ، په کچه بنیاد باندې پنځه چته ابادي نه ټینګیږي، ستاسو سکوت نن عوام الناس ته لوې دلیل دی په طاغوتي حکومت کې د داخلیدلو.

په آخر کې دا وایو: **ای علماؤ!** ددې مرتدینو څخه انتقام واخلي، که دا هم نه شی کولی نو د غرقد ونې خو مه جوړېږئ چې دا طواغیت ستاسو شاته پټ دي ورنه ستاسو به هم یوه ورځ ددوې په شان هډوکې او غوښې د مسجد په چت پرتې وي. وما ذلک علی الله بعزیز.

۴- طواغیتو ته:

مونږ موجوده پاکستانی، افغاني او عربي طواغیتو ته دا وایو چې د الله په لار کې جهاد د اسلام د شعائرو څخه یوه شعیره ده چې دا کار د ابطال الاسلام د امت دی چې ظلم ختم شي، دشمنان د الله تعالی نیست او نابود شي او خلافت راشده قائم شي. ای طواغیتو! کوم جهاد چې مونږ تاسو سره شروع کړی دی دا دین دی چې مونږ پرې عمل کوو او پریښودل یې مونږ د یو عبادت پریښودل گڼو او دالله تعالی نه پرې د ثابت قدمۍ سوال کوو. ای طواغیتو! که مونږ مړه شولو شهیدان یو او که ژوندي پاتې شولو غازیان یو. ای طواغیتو! د عبدالله عزام، مفتي شامزي، عبدالرشید غازي، بیت الله محسود، اسامه بن لادن، ملا داد الله رحمهم الله جمیعا او نور بې شماره شهداء چې د خبیثې ادارې آی ایس ای له خوا شهیدان شوي ددوې وینې ضائع نه دي تاسو یې خوند او مزه په دې څو کلونو کې وکتله او آینه به هم ستاسو د خولې خوند برابر شي. ای طواغیتو! زمونږ او ستاسو تر مینځ نه کومه صلح او نه معاهده شته ځکه د مرتد سره صلح کول په اتفاق د علماؤ باطله ده چې کله جهاد فرض عین وي. زمونږ او ستاسو په مینځ کې صرف او صرف جهاد فی سبیل الله دی. والله مولانا و لا مولا لکم. ای د پاکستان حرامي طواغیتو! ﴿كَفَرْنَا بِكَ وَبَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ﴾ الممتحنة: ۴

تسلیمیدل نشته بلکه مونږ ستاسو بیخکندی ته ملا تړلې ده. ای طواغیتو! ترهغې به ستاسو طاغوتي حکومت، نظام د لارې میکالی، ستاسو بچي او ماشومان زمونږ نه خلاص نه شي تر څو چې تاسو ایمان رانه وړئ، شریعت

محمدي ته مو غاره اينبودلې نه وي او د خپل لوي هبل امريکا، چين، اقوام متحده (اقوام کفريه) نه مو براءت نه وي کړې. ورنه د خواجه خالد او کرنل امام عليهما اللعنة انجام تاسو وليدلو. اي طواغيتو! زمونږ او ستاسو مينځ کې قضيه د کفر او ايمان، د شرک او اسلام قضيه د عقيدې ده. د ځمکې، خاورې، منصب يا د پيسو نه ده چې دا به ختمه شي. دا څه د هندو او پاکستاني مرتد جنگ نه دی چې د خاورې جنگ وو بلکه دا د اصلي مجاهدينو د اسلامي شريعت غوښتونکو سره ستاسو جنگ دی. او ان شاء الله دا جنگ به تاسې ضرور بايلئ. او زمونږ دا شعار دی (شريعت يا شهادت).

اللهم عليك بهبلهم و صنمهم امريكا و بزملاهم باكستان والطواغيت جميعا. اللهم دمرها، اللهم شتت شملهم و مزق جمعهم و خالف بين كلمتهم و امح آثارهم واقطع دابرهم و انزل بهم باسك الذي لا ترده عن القوم المجرمين و سلط عليهم الزلازل و البراكين. اللهم اجعلها سنين كسني يوسف يارب العالمين. اللهم تقبل شهادة المجاهدين. اللهم فك اسارى اخواننا من سجون الطواغيت، اسلام برباد، بشاور و كواتانامو و باكرام. اللهم ارزقنا الشهادة في سبيلك مقبلين غير مدبرين عاجلا غير آجل يا رب العالمين. و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين. و صلى الله وسلم على نبينا محمد و على آله و اصحابه اجمعين.

كتبها ايمانا و احتسابا

أبو يزيد عبدالقاهر خراساني

ذوالقعدة ٢٧ - ١٤٣٢ هجري

ABTALUL ISLAM

Contact:

E-mail: abtalulislam@gmail.com

Site: <http://www.abtal.webs.com>

فهرست

شماره	موضوع	صفحه
1	تمهید	1
2	اول بحث: صرف به خوله کلمه وبل اسلام نه دی	2
3	دوهم بحث: د کلمې طبيې شرطونه	19
4	د کلمې اول شرط (العلم)	19
5	د کلمې دوهم شرط (یقین)	22
6	د کلمې دریم شرط (القبول)	23
7	د کلمې څلورم شرط (الانقياد)	28
8	د کلمې پنځم شرط (الصدق)	32
9	د کلمې شپږم شرط (الاخلاص)	35
10	د کلمې اووم شرط (المحبة)	38
11	د کلمې اتم شرط (الكفر بالطاغوت)	42
12	طاغوت څه ته وايي؟	42
13	کفر بالطاغوت به څنګه کوي	48
14	د طاغوت د عبادت باطلوالی	49
15	د کفر بالطاغوت طریقه عداوت او دښمني	52
16	عجیبه نکته	53
17	کفر بالطاغوت ولې مهم دی؟	58
18	د کلمې نهیم شرط (الاستقامة)	60
19	دریم بحث: د کلمې اجمالي معنی	63
20	د محمد رسول الله اجمالي معنی	65
21	د شهادتینو تفصیلي معنی	66
22	د محمد رسول الله شهادت (ګواهي ورکول)	68
23	زمونږ ایمان	70

فهرست

شماره	موضوع	صفحه
24	ایمان د زړه تصدیق دی	71
25	ایمان اقرار په ژبه دی	72
26	ایمان عمل کول په اندامونو باندې	73
27	د سلفو اقوال چې ایمان ددغه درې شیانو نوم دی	75
28	د ایمان درې مرتبې	77
29	اوله مرتبه (اصل ایمان)	77
30	دوهمه مرتبه (واجب ایمان)	77
31	دریمه مرتبه (مستحب ایمان)	78
32	فصل: د کلمې ۱۰۰ ماتوونکي (نواقض)	80
33	۱- ناقض	80
34	۱۰۰- ناقض	145
35	د کلمه ویونکي مرتد سره د جهاد دلائل	147
36	مسائل او جوابات	159
37	مسئله ۱: د ایمان ټولې شعبې او بابونه مساوي نه دي	159
38	مسئله ۲: گناهونه دوه قسمه دي (ذنب مکفره او غیرمکفره)	160
39	مسئله ۳: تارک الصلاة کافر دی	164
40	مسئله ۴: هر کفر چې په الف لام سره په قرآن کې وي نو هغه کفر اکبر دی	165
41	مسئله ۵: ژوندي طواغیت د مرو نه زیات خطرناک دي	166
42	مسئله ۶: کلمه ویونکی مسلمان هم کافر کیدلی شي	168
43	مسئله ۷: بعضې علماء وايي چې د هر چا خپل اختیار دی چې	169
	خوک څه کوي ودې کړي	
44	مسئله ۸: اوسني ټول نام نهاد اسلامي ملکونه دار حرب او دار کفر دي	174
45	مسئله ۹: په بعضې شاعرانو د اسلام سره ملک اسلامي نه شي کیدلی	176

فهرست

شماره	موضوع	صفحه
46	مسئله ۱۰: د امام طحاوي دا قول چې (لا نکفر احدا بالذنب) نه مراد ذنب مکفره دی	177
47	مسئله ۱۱: په موجوده حکومتونو کې وظیفه اخیستل عین موالات دی	178
48	ددې حکومتونو د ارتداد لس وجې مختصراً	178
49	هغه دلائل چې موجوده حکومتونو کې کار کول منع دی	184
50	مسئله ۱۲: ددې حکومتونو په جلسو، پارلمانونو او اسمبلیو کې کیناستل بغیر د انکار نه هم کفر دی	190
51	مسئله ۱۳: د موجوده طواغیتو سره جهاد دپاره هجرت شرط نه دی	195
52	مسئله ۱۴: د موجوده طاغوتي حکومتونو سره د جهاد نه کولو بهانه چې طاقت مونږ سره نشته. ددې شهبې ازاله	197
53	مسئله ۱۵: بعضې مرجفین او قاعدین مولایان وایي چې علم د جهاد دپاره لازم دی	199
54	مسئله ۱۶: د موجوده مرتدینو قتلول په مساجدو کې بغیر د شک نه جائز دي	202
55	مسئله ۱۷: د عوامو قتلیدل خطاً په استشهادي عملیاتو کې جائز دی	206
56	مسئله ۱۸: د موجوده حکومتونو والا د ښځو او د ماشومانو څه حکم دی؟	209
57	مسئله ۱۹: د موجوده طواغیتو اختطاف کول او پیسې پرې اخیستل څه حکم لري؟	211
58	د اختطاف په مسئله دلائل	211
59	د شیخ الاسلام محمد بن عبدالوهاب فتوی چې د موجوده مرتدینو مالونه غنیمت دی	218
60	مسئله ۲۰: بعضې خلک وایي چې ددې حکومتونو سره لوی لوی شېخان دي دوی څنګه کافر دي	220
61	مسئله ۲۱: مجاهدین او طالبان باید دهشت گرد وي	226

فهرست

شماره	موضوع	صفحه
62	مسئله ۲۲: اسلام دفاعي دين نه دی بلکه هجومي دی	235
63	مسئله ۲۳: نامنهاد اسلامي ملکونه او ددې اهلکار وایي چې مونږ	
	مجبور یو ځکه مو دا حکومتونه ومنل	240
64	مسئله ۲۴: بعضې درباري مولایان وایي چې د یو ملک د مسلمانانو	
	د بچ کولو د پاره یو مسلمان کافر ته حواله کول جائز دي.	244
65	ددې شبهې ازاله	
	د ابو بصیر او ابو جندل حدیث نه دلیل نیول جهل دی بلکه دا	246
	د رسول الله خصوصیت وو	
66	لوستونکو ته خواست	252
67	عامو مسلمانانو ته خواست	252
68	علماؤ ته خواست	253
69	طواغیتو ته تهدید	258
70	اختتامي دعاء	260

دې کتاب کې

- د کلمې طيبي شـروط، نواقض او د ايمان اقسام ذکر کول.
- د موجوده کلمه ويونکو مرتدينو سره د جهاد زبردست دلائل.
- په اسلام کې د موجوده مرتدينو او طواغيتو د مالونو، ښځو او بچو حکم.
- د مرتدينو اختطاف کول، د هغې قتلول او مال ترينه اخيستل.
- په مساجدو او جنازگاهو کې د اسلام د نظره د موجوده مرتدينو قتلول.
- کلمه ويونکي مسلمانان، علماء او اولياء کرام هم کافر کيدلى شي.
- اسلام دفاعي دين نه دى بلکه هجومي دين دى.
- مسلمان بايد رعب دار، ترهگر او دهشت گرد وي.
- د اسلام د نظره د عوامو قتلول د مرتدينو په مينځ کې څه حکم لري.
- د طاغوت مسئله باندې زبردست بحث کول.

ABTALUL ISLAM

www.abtal.webs.com
abtalulislam@gmail.com